

STŘEDA, 8. ŘÍJNA 2008

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN PÖTTERING

Předseda

1. Oficiální zasedání - Ingrid Betancourt

Předseda. – Dámy a pánové, pane předsedající Rady, pane Komisaři, se značným potěšením a pocitem hlubokého obdivu zde v Evropském parlamentu dnes vítám Ingrid Betancourtovou. Vřele vás vítám, paní Betancourtová!

(Potlesk)

Skutečnost, že tu jste dnes s námi, jasně dokládá, že odvážní lidé v boji za svobodu a lidskou důstojnost nikdy neztrácejí naději. Po vašem osvobození 2. června 2008 jsem měl tu čest vám napsat jménem Evropského parlamentu a přivítat vás zpět na svobodě. Nyní přišla chvíle přivítat vás zde jako našeho hosta.

Byla jste držena v zajetí po dobu šesti let, čtyř měsíců a devíti dnů. Jen vy sama víte, čím jste byla nucena v průběhu těchto 2 321 dnů projít, po celém světě jste se však stala symbolem svobody a lidského odporu proti nucenému utrpení a odpírání základních lidských práv, stejně tak jako vzorem důstojnosti a odvahy pro nás všechny. Vaše děti při vás celou dobu stály. Nikdy nezapomenu, jak za mnou vaše dvě děti – vaše dcera a váš syn – před několika lety přišly, tehdy jsem působil v jiné funkci, a jak se své matky zastávaly. Tomu se říká láska dětí k matce. Můžete být na své děti hrdá!

(Potlesk)

Terorismus, jak jej provádějí vaši únosci, je přímým útokem na naše hodnoty, na svobodu, na lidskou důstojnost a na demokracii.

Paní Betancourtová, váš příklad opět velmi jasně ukazuje, že demokracie nikdy nesmí ustoupit terorismu. Je jejich politickou a morální odpovědností zaručit, že se právní stát vždy prosadí.

Během doby, kdy jste byla v zajetí, celá řada členů Evropského parlamentu neúnavně pracovala pro vaše osvobození a vím, že mnoho zástupců různých výborů Ingrid Betancourtové jsou zde dnes s námi – aktivní zastánci vašeho poslání, lidé, kteří pracují na osvobození všech rukojmí v Kolumbii. Rád bych pozdravil a vřele přivítal i vás všechny, kteří jste vystupovali na podporu Ingrid Betancourtové a jste dnes mezi námi v Evropském parlamentu.

(Potlesk)

Dámy a pánové, musíme neúnavně pokračovat v našem úsilí o vysvobození všech ostatních, kterým je stále upírána svoboda. A to je další důvod vaší dnešní návštěvy. Jak jste sama řekla: „Pro oběť terorismu představuje největší nebezpečí to, že na ni bude zapomenuto. Když jsem byla v pralese, měla jsem určitou tvář a určité jméno. Nyní žádám, abychom učinili to samé pro ostatní, kteří tam zůstali.“ To byla a stále jsou vaše slova. Jménem Evropského parlamentu se dnes dožadujeme toho, aby tak bylo učiněno.

Letos slavíme 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv, kterou přijalo 10. prosince 1948 Valné shromáždění Organizace spojených národů. Tato deklarace představovala první celosvětovou formální povinnost chránit důstojnost každé jednotlivé osoby a rovnost všech lidí bez rozdílu barvy pleti, vyznání či původu. Třetí odstavec deklarace zní: „Každý má právo na život, svobodu a osobní bezpečnost.“

Mnoha, mnoha lidem byla kvůli jejich boji za lidská práva odeprána svoboda. Na konferenci s názvem „Slova obhájců“ („The defenders take the floor“), která probíhá tento týden zde v Evropském parlamentu, jsme slyšeli nesčetná svědectví lidí, kteří byli utlačováni, svévolně zatčeni nebo donuceni k exilu právě proto, že bojovali za základní práva a svobody. Také jsme měli možnost detailně prodiskutovat způsoby, jak lze tyto lidi lépe chránit a jak můžeme jejich práci podporovat.

Paní Betancourtová, je pro nás všechny velkou ctí a nevýslovným potěšením vás nyní vyzvat ke slovu před Evropským parlamentem.

Ingrid Betancourt. – (FR) Pane předsedající, dámy a pánové, jsem velmi dojata, že zde mohu být s vámi právě v den, kdy si Organizace spojených národů a Evropská unie společně připomínají 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv.

Samozřejmě nemohu nemyslet na tuto mimořádnou shodu okolností. Ještě před třemi měsíci jsem sledovala vaši práci z nejzapadlejších hlubin amazonského deštného pralesa a mojí nejsilnější touhou bylo, aby jiní zavítali sem do těchto míst a promlouvali našim jménem, zatímco my jsme zůstávali zajatci něčího šílenství a něčího zanedbání.

Je zázrakem, a opravdu tomu věřím, že se s vámi mohu o tyto okamžiky podělit. Přicházím sem plna obdivu k Parlamentu, který je předmětem mé neutuchající závěsti. Jako všichni Latinoameričané i já sním o tom, že váš příklad bude nakažlivý a že se i naši lidé sejdou v latinskoamerickém parlamentu, podobnému tomu vašemu, aby na základě dialogu a vzájemného respektu hledali klíč ke krásnému a ušlechtilému společnému osudu našeho kontinentu.

Vím až příliš dobře, jak hodně jste na mě během těchto obtížných let mysleli. Přesně si vzpomínám, jak oddané jste stáli po boku našich rodin ve chvíli, kdy se svět osudem kolumbijských zajatců přestal zabývat a kdy ti, jež o nás mluvili, sklízeli pouze zamračené pohledy.

V pralese jsem poslouchala rozhlas, který jednou vysílal zasedání, jež se odehrávalo zde. Neměla jsem k dispozici obraz, ale slyšela jsem hlasy novinářů, kteří zasedání popisovali. A právě z těchto míst, z této komory, od vás, prostřednictvím vašeho odmítnutí vzdát se a vašeho tichého nesouhlasu, mi byla poprvé podána pomocná ruka. Díky vám jsem před více než pěti lety pochopila, že již nejsme sami.

To, že se mi podařilo zachovat si po všechny ty roky naději, to, že jsem lpěla na životě, to že jsem byla schopná den po dni nést svůj kříž, bylo díky vědomí, že žiji ve vašich srdcích. Říkala jsem si, že mě sice mohou odstranit fyzicky, ale že mé jméno a moje tvář ve vašich myšlenkách nikdy nezemřou.

A proto od okamžiku, kdy jsem znovu vkročila do svobodného světa, jsem toužila po tom zavítat sem, do těchto míst, protože cítím, že jsou také mým domovem. Cítila jsem nutkání vám sdělit, že nic z toho, co jste řekli nebo učinili, nebylo zbytečné. To, že jsem naživu, že jsem znovu objevila radost ze života, dlužím právě vám. Chci, abyste pochopili, že mě vaše slova zachránila dlouho předtím, než se ke mně dostala skutečná fyzická pomoc.

Děkuji vám!

(Potlesk)

Mé díky patří každému z vás. Děkuji, že jste otevřeli svá srdce této tragedii, která se odehrává tak daleko od vás. Když se ve mně zrodila myšlenka vytvořit statut obětí terorismu a sdělila jsem OSN, že je zapotřebí vymezit prostor umožňující rodinám obětí, aby se mohly vyjádřit, myslela jsem na příklad, jež jste nám dali. Vím, že jste uvítali mou rodinu, mou matku, mé děti a že jste jim naslouchali. Když jsem se to v pralese dozvěděla, znamenalo to pro mě velkou útěchu. Díky vaší štědrosti se Evropský parlament stal platformou, jejímž prostřednictvím se celý svět dozví o rozsahu barbarství, kterého se na nás dopustili, a jehož se nadále dopouštějí na dalších více než 3 000 mých spoluobčanů.

Slova, která zde zazněla a která mně a mým společníkům umožnila nalézt svobodu, vyvolala potřebu jednat a zároveň respektovat život všech rukojmí i všech povstalců, kteří nás zajali. Skutečnost, že se vše odehrálo bez násilí, byla dílem vaší odhodlanosti a oddanosti. Jedná se o zcela přesný, jasný a konkrétní výsledek vašeho jednání.

(Potlesk)

Také bych zde chtěla projevit úctu všem těm tisícům aktivistů v oblasti lidských práv, tisícům bojovníků za svobodu na celém světě, kteří pracovali na tom, aby zajistili náš návrat, stejně jako návrat mnoha, mnoha dalších lidí po celém světě. Vidím mezi vámi žlutá trika federace FICIB.

(Potlesk)

(ES) Ráda bych poděkovala FICIB za to, že bojuje za všechna rukojmí v Kolumbii. Otevřeli jste tyto dveře jako první. Díky jsem spolu s patnácti společníky našla svobodu. Musíme se nadále bít a rvát, aby byli osvobozeni i ostatní, a já vím, že se na vás mohu spolehnout.

(Potlesk)

Ingrid Betancourt. – (FR) Bojovníků za svobodu bylo mnoho. Samozřejmě tu byla FICIB, ale také mnoho jiných výborů po celém světě: výbory v Paříži, v Itálii, v Nizozemsku, dále také v Řecku, v Německu, v Irsku, v Dánsku, ve Švédsku, zkrátka všude. Přátele jsme rovněž měli všude: v Kanadě, ve Spojených státech, všude v Latinské Americe, ale vše začalo právě tady. Děkuji vám!

(Potlesk)

Dennodenně, po více než šest let, pořádali tito bojovníci za svobodu akce, aby naše tragédie neutonula ve lhostejnosti. Někteří z nás jsou na svobodě, ale ne všichni. Boj ostatních pokračuje.

Více než kdy předtím potřebujeme, abyste je podpořili, abyste jim otevřeli dveře a věnovali jim ochotu a čas. Ze všeho nejvíce ale potřebujeme vaše slovo. Protože moc slov je jedinou zbraní, jíž bychom měli důvěřovat.

Ingrid Betancourt. – (ES) Také bych ráda hovořila o tom, jaké jsou slova neuvěřitelné nástroje, neboť dnes se značným smutkem vzpomínám na ženu, která používala jako zbraň slova a proti které se bojovalo násilím a střelnými zbraněmi.

Kolumbijská žena Olga Marina Vergaraová zemřela 22. září; byla zavražděna společně se svým vnukem, synem a dalšími členy rodiny. Byla bojovnicí za lidská práva. Tato žena mluvila otevřeně a používala slova, aby bránila druhé.

Dnes na ni myslím a zde, v těchto posvátných prostorách, žádám úřady své země Kolumbie, aby udělaly vše potřebné k tomu, aby byli viníci nalezeni, postaveni před spravedlivý soud a posléze potrestáni za hanebné činy, jichž se dopustili.

(Potlesk)

Ingrid Betancourt. – (FR) Víte, slova jsou nesmírně důležitá. Právě díky slovům můžeme nejúčinněji bojovat proti nenávisti a násilí. Jsem přesvědčena, že i vy jste mnohdy pocítili frustraci, protože jste nemohli nic „udělat“ a něco „říct“ se zdálo být zbytečné. Myslím, že jste něco takového zažili i vy – mně se to tedy stalo určitě, když jsem byla poslankyní kolumbijského parlamentu – že například litujete, že nejste součástí vlády, výkonných orgánů, kde se činí rozhodnutí, kde se podepisují šeky a kde skutečně dochází k činům. V materiálním světě, kde to, co nejsme schopni vidět, neexistuje, je to frustrace, se kterou se musíme potýkat všichni.

Parlament je však svatyní slov, slov, která osvobozují. Zde vznikají všechny důležité procesy uvědomění, kterými společnost prochází. Zde se rodí a vyjadřují všechny věci, které jsou pro naše národy opravdu důležité. To, že se rozhodovací orgány nakonec uchýlí k činu, je důsledkem toho, že dlouho předtím, někdo tady, někdo z vás, vstal a promluvil. Víte stejně dobře jako já, že kdykoliv jeden z vás zde v Parlamentu promluví, zlo ustoupí o další krok zpátky.

Slova mají opravdový dopad na skutečný svět. Sartre to pociťoval od dětství. Françoise Doltoová to vyjádřila nádherně, když řekla, že lidé jsou tvorové skládající se ze slov a že slova mají moc o nás pečovat, léčit nás a dát nám život, ale že mohou také způsobit nemoc nebo smrt. Slova, která říkáme, mají sílu pocitů, které jsou v nás.

Byla jsem skutečně ohromena – to, co vám zde říkám, je poměrně osobní, nechávám vás nahlédnout do svého osobního života – když jsem se dozvěděla, že se má dcera za mé nepřítomnosti upnula na několik slov, která jsem během života náhodně utrousila, aniž bych o nich příliš přemýšlela. Tehdy mě ani nenapadlo, jak velkou naději a sílu jí tato slova dodají, až od ní budu odloučena a budu držena v zajetí. Především vzpomíná na dopis, na který jsem zapomněla, že jsem jej kdy psala, a který jsem jí poslala k patnáctým narozeninám. Řekla mi, že ho každé narozeniny znovu četla...

(Potlesk)

... a že každým rokem, protože se od minulých narozenin trochu změnila, v něm našla něco nového, co promlouvalo k osobě, jež se z ní stávala...

(Potlesk)

Doktoři pro to mají pojmenování: jedná se o posttraumatický stresový syndrom. Člověk se s ním musí vypořádat. Nic jiného to není. Je mi líto.

Říkala jsem tedy, že pokaždé v těchto dopisech našla něco nového, co promlouvalo k osobě, jež se z ní stávala a která tím vším procházela. Bože, kdybych tehdy bývala věděla! Dala bych si ohromný pozor, abych na její cestu rozesela více lásky a bezpečí.

Dnes myslím na nás, tedy na vás a na sebe. Kdybychom opravdu mohli pojmut skutečnou míru účinku našich slov, možná bychom byli v našich diskuzích troufalejší, odvážnější a náročnější, pokud jde o způsob, jakým lze ulevit od utrpení těm, kdo potřebují, abychom za ně bojovali. Oběti despotických režimů vědí, že slova, která tu dnes znějí, vyjadřují tíhu jejich utrpení a propůjčují jejich boji smysl. Nikdy jste nezapomněli na jejich jména ani na situace, ve kterých se nacházejí. Zabránili jste jejich utiskovatelům, aby se skrývali za skutečností, že se na jejich zločiny zapomnělo. Nenechali jste je skrýt hrůzy, které páchají na svých obětech, do hávu doktríny, ideologie nebo náboženství.

Když jsem byla v zajetí, několikrát jsem slyšela mluvčího FARC Raúla Reyese, jak mluví mým jménem. Slyšela jsem, jak v rozhlasě říká: „Ingrid říká to“, „Ingrid říká ono“. Byla jsem rozhořčena, že v důsledku mého zajetí mě povstalci nejen připravili o osud, ale že mě také připravovali o vlastní hlas.

A právě s vědomím, že jsem znovu našla svůj hlas, k vám dnes promlouvám, abych vám sdělila, jak hodně svět potřebuje, aby Evropa promlouvala. Svět, ve kterém vzrůstá úzkost, ve kterém hrozí, že nás strach ze zítřka uzavře do našich ulit, potřebuje, abychom se otevřeli druhým, natáhli štědrou dlaň a začali měnit svět.

Spotřební společnost, ve které žijeme, nás šťastnými nečiní. Počet sebevražd, míra používání drog a násilí ve společnosti jsou jen několika příznaky zneklidnění, které se šíří světem. Globální oteplování, v důsledku kterého vznikají přírodní pohromy, nám má připomenout, že má Země naší nezodpovědnosti, ale také našeho sobectví, zrovna tak dost.

(Potlesk)

Jaká je souvislost mezi touto skutečností a utrpením obětí krutosti po celém světě? Myslím, že je to souvislost velmi hluboká. Když jsem byla v zajetí, měla jsem příležitost zkoumat sociální chování svých únosců, a to samozřejmě dosti důkladně. Povstalci, kteří nade mnou drželi stráž, nebyli starší než moje vlastní děti. Nejmladším bylo 11, 12, 13, nejstarším bylo 20 nebo nanejvýš 25 let. Než byli najati FARC, pracovala většina z nich – řekla bych tak 95% – jako sběrači listů koky. Říká se jim „raspachines“. Tráví veškerý čas od východu do západu slunce tím, že přeměňují listy koky na pastu z koky, která posléze slouží jako základ pro výrobu kokainu.

Jsou to mladí zemědělci, kteří nezřídka žijí ve velmi odlehlých oblastech, ale kteří jsou díky satelitní televizi velmi dobře informovaní o tom, co se děje ve světě. Stejně jako naše děti jsou zasypáváni informacemi a stejně jako naše děti sní o iPodech, o konzolách Playstation, o DVD. Pro ně je však svět konzumu, po kterém prahnou, zcela nedosažitelný. Navíc práce na drogových plantážích, přestože je lépe placena než práce tradičních rolníků v Kolumbii, sotva pokryje jejich základní potřeby.

Pociťují frustraci z toho, že nemohou přispět k uspokojení potřeb rodiny, pronásleduje je policie (přirozeně, když jsou zapojeni do nelegální činnosti), často jsou obětmi korupce a příležitostného násilí ze strany bezohledných důstojníků a obětí všemožného zneužívání, podvodů a nekalého jednání zločinců, kteří dané oblasti vládou. Je to říše zločinců, obchodu s drogami a mafie. Nakonec utopí žal spolu s vydělanými třemi pesy v alkoholu v provizorních barech, kde nacházejí útočiště.

Když povstalci provádějí nábor, tyto mladé lidi získají pocit, že našli pro svá trápení řešení: mají stravu, oblečení a bydlení na celý život. Domnívají se, že si budují kariéru, protože mohou uvnitř povstalecké vojenské organizace získávat vyšší a vyšší hodnosti. Také nosí na rameni zbraň, což jim v dané oblasti, tedy v očích rodiny a kamarádů, propůjčuje úctyhodné postavení. A proto v místech, kde vládne chudoba, být povstalcem znamená jistý společenský úspěch.

Nicméně ztratili všechno. Přišli o svobodu. Nikdy již nebudou moci FARC opustit, už nikdy nespátí svou rodinu. Aniž by si to uvědomili (já jsem toho však byla svědkem), stanou se z nich otroci organizace, která je nikdy nenechá odejít. Jsou pouze nábojem do děl v nesmyslné válce.

Tento útvar čítá přibližně 15 000 mladých lidí, kteří tvoří podstatnou část vojska FARC a kteří by se neocitli v situaci, ve které se nacházejí, kdyby jim naše společnost nabídla skutečné vyhlídky na úspěch. Nikdy by se v ní neocitli, kdyby se hodnoty naší společnosti neobrátily a touha vlastnit věci se nestala tak důležitou součástí našeho žití.

(Potlesk)

Naše společnost postupně produkuje v Kolumbii mraky bojovníků, v Iráku fanatiky, v Afghánistánu teroristy a v Íránu extremisty. Naše společnost rozemílá lidské duše na padrť a posléze se jich zbavuje jako odpadu společenského systému. Jedná se o přistěhovalce, které nechceme, o nezaměstnané, kteří jsou na obtíž, o drogově závislé, překupníky s drogami, dětské vojáky, chudé, nemocné, zkrátka všechny, kteří nemají v našem světě místo.

Proto musíme sami sobě klást otázky. Máme právo dál budovat společnost založenou na vyloučení většiny? Můžeme si dovolit zabývat se pouze naším vlastním štěstím, když způsobuje tolik jiným utrpení? Co kdyby potrava, kterou vyhazujeme v tunových množstvích, byla rozdána v zemích, kde lidé hladoví? Co kdybychom hledali racionálnější spotřebitelské modely, aby i ostatní měli přístup k přínosům moderního světa? Dokážeme si představit, že by v budoucnosti existovala odlišná civilizace, ve které by se pomocí komunikace vyřešily konflikty, ozbrojené konflikty, a ve které by nám technický pokrok umožnil jinak uspořádat čas a prostor, a to tak, aby všichni na planetě měli své právoplatné místo, dané pouhou skutečností, že jsou občany tohoto světa?

Skutečně věřím tomu, že obrana lidských práv vyžaduje přeměnu našich zvyků a obyčejů. Musíme si uvědomit nátlak, který náš způsob života představuje pro ty, kteří k němu nemají přístup. Nemůžeme nechat proud nespravedlnosti téct a prostě věřit, že miska nikdy nepřeteče.

(Potlesk)

Všichni jsme lidská stvoření, máme stejné potřeby a stejné touhy. Měli bychom začít tím, že uznáme právo ostatních – člověka, kterého vidíme pod mostem, lidí, na které se ani nechceme podívat, neboť nám kazí naše prostředí – na to, aby chtěli to samé, co chceme my.

(Potlesk)

Pak tu jsou také naše srdce. Všichni jsme schopni toho nejlepšího, pod skupinovým nátlakem jsme však také schopni toho nejhoršího. Nejsem si jistá, zda se můžeme cítit chráněni před naší vlastní schopností být krutí. Když jsem pozorovala ty, kteří mě drželi v zajetí, vždy jsem se sama sebe tázala, zda bych byla schopná jednat jako oni. Bylo jasné, že se většina z nich nachází pod velkým nátlakem, nátlakem, který vyvolávají požadavky skupiny.

Co nás před tím ochrání? Co zajistí, abychom neporušili lidská práva, nejprve uvnitř nás samotných – když ta porušení přijmeme, zavíráme oči nebo se vymlouváme – a potom ve světě? Jak se před tím dokážeme chránit? Naším nejlepším štítem vždy budou naše oduševnělost a naše zásady. Přesto musíme bojovat především pomocí slov – tím nejpozoruhodnějším mečem jsou právě slova.

Proto neustále opakuji, že pokud chceme ukončit válku ve světě, je dialog nezbytný. Ať už se jedná o válku v mé zemi, tedy o kolumbijskou válku, nebo o válku v Darfuru, v Zimbabwe, v Demokratické republice Kongo či v Somálsku, řešení bude vždy všude stejné. Potřebujeme spolu mluvit, neboť je zcela zásadní, abychom uznali právo ostatních být vyslyšeni, nikoliv proto, že mají či nemají pravdu, ani proto, že jsou dobří či špatní, ale proto, že mluvením můžeme zachránit lidské životy.

(Potlesk)

Chci vám sdělit to, čím jsem si jistá a co mě naplňuje. Nic není silnější než slova. Musíme zahrnout svět slovy, abychom se dotkli srdcí a změnili chování. Musíme čerpat v pokladech našich duší, a tak budeme schopni mluvit jménem všech. Právě prostřednictvím slov pramenících z hlubin našeho nitra můžeme vybudovat mír. Prostřednictvím slov ochráníme svobodu každého. Prostřednictvím slov začneme budovat novou civilizaci, civilizaci Lásky.

(Potlesk)

Dovolte mi, abych mluvila o Lásce. Jak víte, od svého osvobození neustále myslím na osud svých nešťastných bratrů, kteří jsou dnes přivázáni řetězy ke stromům jako zvířata, kteří po mém odchodu zůstali v pralese. Pojděte se mnou do míst, kde se nacházejí.

(Potlesk)

Promiňte, tolik se stydím.

(Potlesk)

Pojďte se mnou do míst, kde se nacházejí, pod porost obrovských stromů, které skrývají modré nebe...

(Potlesk)

... jsou přidušeni vegetací, která je do sebe uzavírá jako svěrák, zaplaveni neutuchajícím bzukotem bezejmenného hmyzu, který jim ani nedopřeje tichý odpočinek, obležení nejrůznějšími netvory, kteří je pronásledují...

Promiňte, už nemůžu. Opravdu se omlouvám.

(Potlesk)

... obležení nejrůznějšími netvory, kteří je bez ustání pronásledují, proto jejich těla trpí bolestí.

Je možné, že nás zrovna teď poslouchají a čekají, s uchem přiloženým k radiovému přijímači, na tato slova, na naše slova, aby jim připomněla, že jsou stále naživu. V očích únosců jsou jen předměty, zboží, mají ještě menší hodnotu než dobytek. Pro ně, pro své únosce, pro povstalce, představují pouze otravnou každodenní povinnost, která jim žádný okamžitý zisk nepřinese, a jsou snadnými terči jejich podrážděností.

Ráda bych vám řekla jméno každého z nich. Darujte mi prosím několik minut jako projev úcty, protože když nás uslyší, jak je vyvoláváme, z hlubin jejich hrobky obklopené pralesem nám odpoví zrychleným tlukotem srdcí. Podaří se nám, byť jen na několik okamžiků, vysvobodit je z trpkého pokoření jejich řetězů.

ALAN JARA, SIGISFREDO LOPEZ, OSCAR TULIO LIZCANO, LUIS MENDIETA, HARVEY DELGADO, LUIS MORENO, LUIS BELTRAN, ROBINSON SALCEDO, LUIS ARTURO ARCIA, LIBIO MARTINEZ, PABLO MONCAYO, EDGAR DUARTE, WILLIAM DONATO, CESAR LASSO, LUIS ERAZO, JOSE LIBARDO FORERO, JULIO BUITRAGO, ENRIQUE MURILLO, WILSON ROJAS, ELKIN HERNANDEZ, ALVARO MORENO, LUIS PENA, CARLOS DUARTE, JORGE TRUJILLO, GUILLERMO SOLORZANO, JORGE ROMERO, GIOVANNI DOMINGUEZ.

Také myslím na mimořádnou ženu, AUNG SAN SUU KYI, která za právo svého národa na svobodu platí vlastním životem a která zahájila hladovku, aby byla vyslyšena. Víc než kdy předtím potřebuje naše slova, aby jí dodala odvahu.

(Potlesk)

Samozřejmě také ve svém srdci nosím kříž za dalšího ze svých krajanů, Guilada Shalita, kterého zajali v červnu 2006. Jeho rodina trpí podobně, jako trpěla ta má, klepe na všechny dveře a dělá vše možné i nemožné proto, aby byl vysvobozen. Jeho vlastní osud je propleten s politickými zájmy, se kterými on sám nemá nic společného a nad kterými nemá kontrolu.

GUILAD SHALIT, AUNG SAN SUU KYI, LUIS MENDIETA, ALAN JARA, JORGE TRUJILLO, FORERO,...

Jejich jména, jež zní mezi těmito zdmi, nesou tíhu zla. Musí vědět, že dokud nebudou vysvobozeni, každý z nás se bude cítit jako vězeň.

Z hloubi duše doufám, že potlesk, který se rozléhá z tohoto Parlamentu, může dopravit naši lásku, veškerou naši sílu a energii až k nim, navzdory dálce, která nás od nich dělí. Kéž by věděli, že jsme zcela odhodlaní. Kéž by si byli jisti, že nikdy nezmlkne, a že dokud nebudou na svobodě, nikdy, nikdy nepřestaneme jednat!

Děkuji.

(Ovace ve stoje)

Předseda. – Ingrid Betancourtová, otevřela jste nám své srdce, nám, svobodně zvoleným poslancům Evropského parlamentu a – dámy a pánové, věřím, že mohu mluvit jménem vás všech – nikdy předtím jsme v tomto Parlamentu nezažili tak hluboce dojemné chvíle jako teď.

Paní Betancourtová, předala jste nám poselství solidarity a vyslovila touhu, aby vaše zkušenost – utrpení, kterým jste musela projít, a svoboda, kterou nyní máte – vedla i k vysvobození těch, které teroristé stále drží v zajetí, aby se tito zajatci dostali na svobodu jako vy. To je největší důkaz solidarity, jaký je možný poskytnout zajatcům na celém světě, a z celého srdce vám za to děkuji.

(Potlesk)

Paní Betancourtová, prostřednictvím vašeho nenásilného boje za svobodu, demokracii, lidská práva a důstojnost každého jedince jste nám, svobodně zvoleným poslancům Evropského parlamentu dodala odvahu, abychom pokračovali v boji pomocí nenásilných prostředků, abychom nepovolili a byli plni odhodlání.

Povzbudila jste nás k tomu, abychom zahájili dialog, a označila jste slova za nejdůležitější věc na světě. Slova stála na začátku lidské komunikace. Povzbuzujete nás, abychom v této cestě i nadále pokračovali.

Paní Betancourtová, na závěr mi dovoluji říci následující: měli jsme tu čest, že jsme mohli s vámi zažít toto hluboce dojemné zasedání, tento okamžik hlubokých lidských emocí, ale zároveň také výzvou k činu – výzvou určenou nám, kteří jsme byli zvoleni právě proto, abychom činy uskutečňovali. Nyní, když jste znovu získala svobodu a začala nový život, doufáme, že ve Francii, vaší rodné zemi – důležité zemi Evropské unie, která tohoto půl roku Evropské unii předsedá – najdete klid a že naleznete štěstí, po kterém toužíte. A nejvíce ze všeho vám přejeme lásku, o které jste hovořila. *Merci*, Ingrid Betancourtová!

(Potlesk)

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PANÍ KRATSA-TSAGAROPOULOU

Místopředsedkyně

(Zasedání bylo zahájeno v 15:55)

2. Pokračování zasedání

Předsedající. – (EL) Prohlašuji zasedání Evropského parlamentu, které bylo přerušeno ve čtvrtek 25. září 2008, za obnovené.

3. Schválení zápisu z předchozího zasedání: viz zápis

4. Složení Parlamentu: viz zápis

5. Členství ve výborech a delegacích:

6. Předložení dokumentů:

7. Otázky k ústnímu zodpovězení a písemná prohlášení (předložení): viz zápis

8. Písemná prohlášení, která nejsou brána v potaz: viz zápis

9. Texty smluv dodané Radou: viz zápis

10. Převody prostředků: viz zápis

11. Plán práce: viz zápis

12. Příprava Evropské rady včetně situace světového finančního systému (rozprava)

Předsedající. – (EL) Dalším bodem programu jsou prohlášení Rady a Komise o přípravě Evropské rady včetně situace ve světovém finančním systému.

Jean-Pierre Jouyet, úřadující předseda Rady. – (FR) Paní předsedkyně, pane předsedo Komise, dámy a pánové, jistě pochopíte, jak obtížné je hovořit před Parlamentem bezprostředně po okamžicích tak nabitých dojetím, lidskostí a solidaritou – okamžicích, které jsme právě prožili díky osobnímu svědectví Ingrid Betancourtové a její výzvě k činu.

Musíme se nicméně navrátit do skutečnosti. Evropská rada se sejde 15. a 16. října. V dnešní době krize a nestability, která volá po vyjádření politické vůle, iniciativách a rozhodnutích ze strany Evropské unie, má toto nové zasedání mimořádnou důležitost. Hospodářská a finanční situace se bude do práce Evropské rady výrazně promítat.

Jak jsem řekl 23. září v Parlamentu, tato krize není pouze krizí americkou. Je nyní krizí evropskou. Je nyní krizí mezinárodní. Krize důvěry v trhy a v náš finanční sektor se v posledních dnech ještě zhoršila. EU musí vzít zodpovědnost na svá bedra.

Pokud jde o zlepšení koordinace a soudržnosti národních iniciativ, předsednictví Rady nehodlá šetřit úsilím. Učinilo tak v sobotu, když se setkala s evropskými členy G7 za přítomnosti předsedy Komise, předsedy Euroskupiny a předsedy Evropské centrální banky. Učinilo tak včera v Radě ministrů hospodářství a financí. Učiní tak opět 15. a 16. října v Evropské radě.

Jako Evropané jsme se dohodli, že je zapotřebí úzce zaměřené konzultace soustředěné na způsob, jakým jednotlivé členské státy řeší dopad krize na vlastní finanční systém. Dialog mezi Evropany je konkrétní skutečností. Mezi vládami, správními úřady, centrálními bankami, vedoucími bank a Evropskou komisí existuje stálý kontakt. Jak nám připomněl Jean-Claude Trichet, reagujeme na krizi pomocí vlastních zdrojů a struktur. Nejsme federální vládou jako Spojené státy americké. Nemusíme se za nic stydět, musíme pracovat s institucionálním prostředím, které je nám vlastní. Nastal čas jednat. Podstatné je, že Evropané pracují společně a nesou po boku Evropské centrální banky společnou zodpovědnost. Předseda Evropské rady Nicolas Sarkozy ve svém prohlášení z pondělí 6. října připomněl, že vedoucí představitelé EU jednohlasně vyjádřili přání přijmout veškerá opatření, která jsou nezbytná k zajištění stability finančního systému.

Měli bychom uvítat roli Evropské centrální banky stejně jako ostatních centrálních bank – americké, britské, švédské a kanadské – které se právě dohodly na jednotném snížení sazby o půl procenta. Musíme nadále bez prodlení jednat. Jak sdělili na včerejším jednání ministři financí, je třeba urychleně navrátit vkladatelům důvěru a zásobit mezibankovní trh. Tak si opět získáme důvěru. Také musíme podrobně přezkoumat finanční správu, abychom vytvořili systém, který by byl příznivější dlouhodobému financování v oblasti hospodářství, podporoval by Evropany ke spoření a zamezil by finančním spekulacím a nestabilitě.

Nic z toho není neslučitelné s udržením konkurenceschopného a inovačního finančního průmyslu. Abychom zlepšili správu, pevně počítáme s návrhy Evropské komise. Musíme být rychlí a odvážní.

Včera dosáhly členské státy dohody o nutnosti okamžité reakce, v první řadě aby se zajistila stabilita finančních institucí vložením kapitálu či jakýmkoli jiným způsobem, podle okolností. Z tohoto hlediska velmi vítáme opatření, která oznámil dnes ráno britský předseda vlády. Jsou jednoznačně v souladu se závazky, které učinily 6. října hlavy států a vlád. Francie mezitím zkoumá právní strukturu, jež by v případě potřeby umožnila vládě finanční účast, pokud by to bylo nutné a kde by to bylo nutné. Předseda Evropské rady bude tyto různé iniciativy a návrhy nadále používat jako základ pro přijetí vhodných iniciativ, a to s cílem posílit evropskou koordinaci.

Také musíme chránit a zajistit zájmy vkladatelů. Jak víte, minimální úroveň ochrany pro vklady v Evropě se zvýší na 50 000 EUR. Některé členské státy – vlastně mnohé z nich – oznámily záměr navýšit tuto ochranu na 100 000 EUR. Za současných mimořádných okolností je nezbytné uplatňovat pravidla Společenství o státních podporách a ustanovení Paktu o stabilitě a růstu pružně. Evropská komise nám díky rozhodujícímu podnětu svého předsedy pomáhá tento velmi specifický případ řešit.

Abychom znovu nastolili důvěru, bude rovněž zapotřebí na konci týdne zajistit mezinárodní koordinaci v rámci G7. Jak podotkl japonský ministr financí a úřadující předseda G7, G7 musí vyslat silné a jednotné poselství ze strany ministrů financí a ředitelů centrálních bank. To centrální banky právě učinily, a z tohoto hlediska se jednalo o rozhodující a velmi pozitivní signál. Vzhledem k mezinárodnímu charakteru krize bude zjevně zapotřebí do regulace trhů zapojit i velké rozvíjející se země. Přesně to si do konce roku přeje předseda Evropské rady pro rozšířenou G8.

Mezinárodní měnový fond by měl být hlavním fórem pro vedení diskuse mezi velkými světovými hráči. Měl by se vrátit do původní role finančního strážníka a dohlížet na měnovou a finanční stabilitu, jak bylo v plánu bezprostředně po druhé světové válce, namísto pouhého kontrolování situace v rozvíjejících se a rozvojových zemích.

Kromě vysoce důležitého vývoje v oblasti hospodářské a finanční krize si předsednictví Rady přálo, aby tato Rada projednala balíček opatření týkajících se klimatu a energie. Z rozhodujícího podnětu německého předsednictví přijala Evropská rada v březnu 2007 ambiciózní závazky v oblasti životního prostředí. Chceme tyto environmentální ambice balíčku předloženého Komisí zachovat a doufám – abych to objasnil – že Parlament přijme balíček v prvním čtení. Na nadcházející jednání v Poznani v prosinci 2008 a v Kodani na konci roku 2009 musíme být připraveni a v silné pozici.

Nicméně v současném kontextu hospodářského zpomalení dává podnět k obavám některých našich partnerů i některých odvětví. Musíme na tyto obavy reagovat společně. Musíme zjistit, jakou pružnost jim můžeme dovolit, aniž bychom kompromitovali cíle, zásady a základní vyváženost balíčku navrženého Komisí. Balíček pojednává o rozvojovém modelu, který budeme muset v budoucnu používat – vzhledem k tomu, že byl dnešní rozvojový model současnou hospodářskou a finanční krizí zpochybněn.

V souladu se závěry mimořádného zasedání Evropské rady z 1. září si předsednictví rovněž přálo vznést otázku energetické bezpečnosti. Ohledně tohoto tématu budu otevřený: máme před sebou ještě mnoho práce, zejména pak v oblasti energetické účinnosti, diverzifikace zdrojů energie, vzájemného propojení, vývoje infrastruktury a spolupráce s velkými dodavatelskými zeměmi, transitními zeměmi a hlavními spotřebiteli. Na oprávněné obavy čtených členských států, zejména těch, jež jsou z hlediska energie nejméně soběstačné, tedy střeoevropské a východoevropské členské státy, bychom rádi reagovali přijetím několika směrů a zásad. Zásady musíme stanovit tak, aby mohla Komise v listopadu učinit vše potřebné pro předložení návrhů na zlepšení energetické bezpečnosti na našem kontinentu.

V souladu s návrhem, který v červnu předložilo Irsko a přijaly jej všechny členské státy, se Evropská rada vrátí k otázce Lisabonské smlouvy. Tato institucionální otázka, jak je dnes zřejmé, je důležitější než kdykoli předtím a je pro naše zájmy klíčová. Jak víte, předsednictví si přeje do prosince vypracovat společný plán, kterým se máme řídit. Irský předseda vlády Brian Cowen předsedovi Evropské rady potvrdil, že svým kolegům, hlavám států a vlád, předloží studii, kterou nechala vypracovat irská vláda a jež analyzuje důvody irského „ne“ v referendu a předkládá závěry, které z toho lze vyvodit. Během návštěvy v Paříži rovněž oznámil zřízení parlamentního výboru ad hoc, jehož diskuse by měly ode dneška do listopadu doplňovat diskuse irské vlády. Ministr zahraničních věcí Michael Martin před Výborem pro ústavní záležitosti dne 6. října potvrdil, že je irská vláda rozhodnutá předložit konkrétní návrhy. Současně předsednictví vyzývá státy, které doposud nedokončily ratifikační proces smlouvy, aby tak učinily. Nestálost, kterou v současné době prožíváme, je dalším důvodem ospravedlňujícím vytvoření nového právního a institucionálního rámce pro Evropskou unii. Potřebujeme jej více než kdy předtím a potřebujeme jej naléhavě.

Evropská rada bude rovněž vyzvána, aby schválila Evropský pakt o přistěhovalectví a azylu, jehož text byl 25. září v Radě pro spravedlnost a vnitřní věci předmětem politické dohody. Nebudu se vracet k tomu, o čem hovořila Ingrid Betancourtová, je to však nesporně důležité. Přistěhovalectví zůstává pro Evropu příležitostí. Evropský pakt o přistěhovalectví a azylu má za cíl dodat migrační politice nový impuls a je součástí jak vyváženého rámce uceleného přístupu zavedeného od roku 2005, tak rámce návrhů předložených Evropskou komisí. Vytyčuje do budoucna ctizádostivý směr, jehož cílem je postupovat ke skutečně společné migrační politice. Pakt zahrnuje všechny aspekty řízení migračních toků: boj proti nelegální migraci a kontrolu na hranicích, ale také nové oblasti jako např. ekonomické přistěhovalectví, účinnou harmonizaci azylu a rozvoj zemí původu. Vzhledem ke skutečnosti, že byl schengenský prostor letos rozšířen, se nám to jeví jako zcela zásadní.

V oblasti vnějších vztahů Evropská unie zhodnotí, zda Rusko splnilo závazky v souladu se smlouvami z 12. srpna a 8. září o stažení ruských vojsk, což podmiňuje obnovení kontaktu, pokud jde o budoucí dohodu o partnerství mezi Ruskem a Evropskou unií. Vztahy mezi EU a Ruskem budou předmětem komplexního a podrobného hodnocení Komise a Rady v rámci příprav na nadcházející summit, který se má uskutečnit 14. listopadu v Nice.

Zároveň je Evropská unie odhodlána nadále podporovat své východní sousedy ve snahách o modernizaci v oblasti hospodářství a demokracie. V této souvislosti připomínám důležitost výsledků summitu EU-Ukrajina, který se konal v září v Paříži a který představuje v oblasti vztahů mezi Evropskou unií a Ukrajinou nebyvalý pokrok.

Stejně tak bude Evropská rada vyzývat k posílení vztahů mezi Evropskou unií a Moldávií, kterou jsem navštívil minulý pondělí, v rámci nové dohody vázané na tuto konkrétní zemi. Tato dohoda je ambicióznější než dohoda předešlá a umožní Moldávii, aby se zapojila do různých politik Evropské unie – v případě, že nadcházející volby v této zemi proběhnou v pořádku. Navíc bude mít Rada ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy za úkol provést předběžné přezkoumání návrhů o budoucím východním partnerství, které Komise hodlá předložit v listopadu.

Paní předsedající, pane předsedo Komise, dámy a pánové, jak jste si všimli, francouzské předsednictví musí ještě vyřešit řadu naléhavých záležitostí. Nepochybně se jedná o předsednictví krizového řízení, jedná se však rovněž o předsednictví, které nesmí obětovat své priority. Evropa, která jedná, a reaguje tak na dnešní výzvy: tak jsme se před několika měsíci rozhodli nazvat pracovní program francouzského předsednictví.

Tato ambice je více než kdy předtím jádrem našeho jednání. A více než kdy předtím by měla 15. a 16. října řídit činnost Evropské rady.

13. Přivítání

Předsedající. – Než předám slovo předsedovi Komise, dovoluji mi, abych přivítala delegaci z regionálního parlamentu Kanárských ostrovů pod vedením předsedy pana Castra Cordobeze.

(Potlesk)

14. Příprava Evropské rady včetně situace světového finančního systému (pokračování rozpravy)

José Manuel Barroso, Předseda Komise. – (FR) Paní předsedající, pane Jouyet, dámy a pánové, nejprve mi dovoluji zhodnotit roli francouzského předsednictví v Radě.

Jak právě uvedl pan Jouyet, během francouzského předsednictví v Radě nejprve nastala krize mezi Ruskem a Gruzii a nyní se potýkáme s nebývalou krizí, a sice světovou finanční krizí. Tato krize se nezrodila v Evropě – dostala se k nám přes Atlantik – a v Evropě prozatím nedisponujeme, zdůrazňuji, že „prozatím“, potřebnými pravidly, která by nám umožnila na ni reagovat typicky evropsky. Mohu dosvědčit ohromné úsilí, které vynaložilo francouzské předsednictví a Nicolas Sarkozy, aby pro tento naléhavý stav bylo vypracováno typicky evropské řešení.

José Manuel Barroso, *Předseda Komise.* – Závažnost finanční krize je nám všem jasná a je naprosto oprávněné, aby se tento týden ocitlo toto téma v jádru jednání Evropské rady.

Vypořádání se s krizí je pro finanční sektor, pro členské státy, pro Evropu a její instituce a pro mezinárodní finanční instituce důležitým testem. Ve hře je řada hráčů - banky a jiné finanční instituce, orgány dohledu, ECB a jiné centrální banky, vlády členských států, Komise – proto potřebujeme koordinaci. Situace postupuje velmi rychle – proto také musíme rychle jednat.

Minulý týden jsem vyzval ke koordinované evropské reakci, neboť jsem přesvědčen, že se v opačném případě bude Evropa vypořádávat s krizí podstatně obtížněji. Dnes jsem povzbuzen odhodláním členských států pracovat společně, jak dokazují jak pondělní prohlášení 27 vedoucích představitelů členských států a mne samotného, tak jednání Euroskupiny a Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci (Ecofin). Ještě však nejsem spokojen – můžeme a musíme udělat více.

Především naléhavě vyzývám členské státy, aby vyvinuly skutečné snahy o koordinaci – za účelem zlepšení spolupráce jak mezi jimi samotnými, tak v rámci evropských institucí. Ano, k veřejným zásahům již dochází – zejména na úrovni členských států, neboť peníze a pravomoci se nacházejí právě tam. Je to důkaz toho, že nejsme jeden jediný stát, ale sdružení států, a že se naše jednotlivé situace alespoň do určité míry liší. Opatření členských států byla ve většině případů účinná. Členské státy však musí jednat na základě společných zásad a podle společně schváleného rámce a brát v potaz účinky svého jednání přesahující hranice státu.

Využívám této příležitosti, abych uvítal opatření, která dnes oznámilo Spojené království a která jsou v souladu se souborem zásad, jenž byl včera schválen na zasedání Rady Ecofin.

Samozřejmě také podnikáme mnoho, a ještě mnoho podniknout musíme, na úrovni evropských institucí, a to jak v krátkodobé, tak ve střednědobé až dlouhodobější perspektivě. Návrhy, které mám na mysli, jsou konkrétní, praktické a realistické.

Abych se vyjádřil jasně: přestože je to lákavé, toto není čas ani místo na politické pózování či politickou show, na slibování velkolepých iniciativ, které nelze reálně splnit. Trhy by nám takové chování okamžitě oplatlily a výlohy by opět dopadly na hospodářské subjekty a zejména pak na daňové poplatníky. Nastal čas na ambiciózní záměry spojené s realismem a odpovědností.

V této situaci mi dovoluji vzdát hold ECB, jež se ukázala jako sebejistý a účinný globální činitel, s eurem jakožto klíčovou silou zajišťující stabilitu.

Komise sehrála svou roli naplno. Státní podpora a pravidla hospodářské soutěže se v oblasti zajištění rovných podmínek projevily jako zásadní. Riziko, že opatření jednoho členského státu budou mít negativní vliv na jiný členský stát, dodává těmto pravidlům nebývalou důležitost. Zároveň Komise dokázala, že je zcela

schopná jednat rychle a s potřebnou pružností. Vítám skutečnost, že tato blahodárná role pravidel státní pomoci a způsob, kterým je Komise uplatňuje, jsou oceněny v závěrech Rady Ecofin. Komise brzy vydá pokyny definující široký rámec, který by umožňoval rychlé ohodnocení slučitelnosti rekapitalizace a systémů pojištění v oblasti státní podpory.

V oblasti legislativy předložíme příští týden dva návrhy. První se bude týkat podpory sblížení systémů pojištění vkladů. Posílená a obecnější pravidla v této oblasti se stanou důležitou součástí strategie pro východisko z krize. Povzbuzuje mě zasedání Rady Ecofin, která se snaží v souladu s naším návrhem částku alespoň zdvojnásobit, tedy stanovit společný minimální práh na 50 000 EUR, s tím, že by většina členských států dokonce dosáhla 100 000 EUR.

Zadruhé předložíme návrh, kterým bychom zajistili, aby evropské finanční instituce nebyly znevýhodněny oproti mezinárodním konkurentům, co se týče pravidel v oblasti účetnictví a jejich interpretace. Minulý týden jsem se setkal s představiteli evropských bank, kteří mi jednoznačně sdělili, že to pro ně skutečně představuje závažný problém. Úkolem Komise je zvýšit povědomí o potřebě jednat a rozhybat politickou scénu, a nyní se zdá, že překážky kladené některými členskými státy nakonec zmizely.

Pak tu je střednědobá a dlouhodobější perspektiva: opatření, která jsou potřebná k navrácení stability a udržitelnosti finančních trhů. Jak jsem již řekl a znovu opakuji: kromě likvidity potřebujeme v současné hospodářské situaci posílit důvěryhodnost. Nestačí jen hasit požár. Komise v tomto směru pracuje od doby, kdy krize před rokem začala.

Členské státy musí dokázat, že jsme se patřičně ponaučili, a že jsme tedy nyní schopni vybudovat ten správný regulační rámec, který zmírní rizika plynoucí z krize. Pokroky dosažené v rámci plánu vypracovaného Radou Ecofin a schváleného minulý rok bude zapotřebí pečlivě sledovat.

Dovolte mi zdůraznit zvláště tři záležitosti. Zaprvé bych byl rád, aby Rada a Parlament skutečně upřednostnily náš návrh z minulého týdne ohledně kapitálových požadavků. Zadruhé příští týden předneseme návrh týkající se ratingových agentur, který jsme oznámili. Opakuji, že vím, že se mohu spolehnout na to, že podpoříte urychlení práce na něm. Zatřetí také přezkoumáme své doporučení z prosince 2004 týkající se odměňování vrcholných zaměstnanců, kterému členské státy bohužel nevěnovaly pozornost, nebo spíše, abych byl spravedlivý, v jehož případě se pouze jeden členský stát rozhodl, že se bude doporučeními, která Komise v prosinci 2004 zformulovala, do určité míry řídit. To je dobrý příklad odporu, s nímž se v posledních letech v této oblasti setkáváme.

Poslední bod se týká spíše systému. Musíme ještě jednou zvážit dohled na evropské úrovni nad jednotným finančním trhem. V Evropské unii je více než 8 000 bank, avšak dvě třetiny všech bankovních aktiv jsou uloženy ve 44 přeshraničních institucích. Některé z nich působí až v 15 členských státech. Toto je jednotný trh v praxi, ale přeshraniční banky se musejí zabývat odlišnými systémy kontroly v jednotlivých členských státech a vnitrostátní kontroloři nejsou schopni pojmout veškerou bankovní aktivitu za hranicemi svého členského státu. Je logické odstranit nevhodné spojení trhu v kontinentálním měřítku s vnitrostátními systémy kontroly. Je-li přeshraniční banka pod tlakem, je možné nalézt paralelně s několika vnitrostátními kontrolory rychlá řešení, jak se také ukázalo v posledních týdnech, avšak, upřímně řečeno, není to jednoduché.

Vím, že proti tomu budou některé členské státy ostře vystupovat. Současné rozpravy v Radě o směrnici Solventnost II ukazují, že jakékoliv pokusy o zlepšení přeshraniční kontroly stále čelí širokému odporu.

To, co jsme navrhli ve směrnici Solventnost II a směrnici o kapitálových požadavcích, je strohé minimum, které potřebujeme. Jsem skutečně přesvědčen, že budeme muset zajít mnohem dále.

Takže je důležité tento bod zdůraznit. Když Komise hovoří ve prospěch společného přístupu ke kontrole v Evropě, neděláme to proto, že bychom měli na programu získat více kompetencí, ale proto, že toto je realita, že ve skutečnosti už téměř dvě třetiny bankovních aktiv v Evropské unii mají přeshraniční rozměr. To znamená evropský rozměr a my na tento evropský rozměr musíme reagovat skutečným evropským řešením.

Musíme tedy zahájit proces reflexe, abychom mohli vytvořit společný základ. Proto zřídím skupinu na vysoké úrovni, která se bude zabývat správnou strukturou, a zajistí tak, že finanční trhy budou přizpůsobeny skutečností jednotného trhu a že kontroloři budou schopni pracovat společně, aby se vypořádali s výzvou přeshraničních bank. Jsem hrdý na to, že vám dnes mohu oznámit, že Jacques de Larosière, bývalý ředitel MMF, guvernér Banque de France a prezident EBRD, přijal mé pozvání, aby předsedal této skupině, která bude nezávislá a bude sestávat ze špičkových odborníků na dané téma. Věřím, že jejich nápady by mohly přispět k obecnému procesu reflexe a v dlouhodobé perspektivě snad i přinést určitá řešení.

Současná krize ukázala, že musíme komplexně přehodnotit naše pravidla pro regulaci a kontrolu finančních trhů, která zahrnují investiční fondy a soukromý majetek, jak zdůraznil Parlament. Takže se k těmto otázkám vrátíme. Jen doufám, že členské státy projeví – všechny členské státy – stejnou míru ochoty, jakou projevil Parlament a Komise.

Dovolte mi malou rekapitulaci. V blízké době musíme zajistit, aby záchranné operace a jiné veřejné intervence probíhaly v koordinovaném a konzistentním evropském rámci. Urychlené provádění pravidel pro poskytování státní podpory Komisí vytváří důvěru mezi členskými státy, a proto velmi rychle představíme příslušné pokyny. Příští týden předložíme návrhy týkající se systémů pojištění vkladů a účetních pravidel.

Ve střednědobé perspektivě jsou zvláště důležitá tři opatření, a to návrh o kapitálových požadavcích z minulého týdne, náš budoucí návrh o ratingových agenturách a přezkum našeho doporučení z roku 2004 ohledně odměňování vrcholných zaměstnanců.

A v dlouhodobém horizontu by měla skupina na vysoké úrovni, o níž jsem hovořil, položit základy pro získání souhlasu s přeshraniční kontrolou.

Všechna tato opatření, budou-li zároveň členské státy jednat koordinovaně a konzistentně, dokážou, že Evropská unie řeší skutečné problémy. Důvěra v ní bude ještě větší, projeví-li příslušné orgány odhodlanost a pevnost v rozhodnutí jednat rychle.

Co se týče Komise, rád bych vás informoval, že jsem se rozhodl zřídit v rámci sboru komisařů stálou řídicí skupinu pro finanční krizi, kterou budou tvořit komisaři Almunia, McCreevy a Kroesová a které budu osobně předsedat. Chci zachovat otevřenou komunikaci o těchto otázkách s Parlamentem. Víím, že Parlament již dal najevo svou otevřenost vůči rychle vznikajícím návrhům, a doufám, že na této velmi důležité a citlivé otázce budeme moci pracovat společně, protože finanční stabilita je veřejným statkem. Je naší povinností projevít odhodlání se s touto velmi obtížnou a naléhavou situací vypořádat.

V tom všem je klíčová mezinárodní dimenze, jak právě zdůraznil předseda Rady. Musíme v rámci Evropy přijít s řešením, ale také potřebujeme pracovat s mezinárodními finančními institucemi.

Zvláště vítám návrh pana prezidenta Sarkozyho na uspořádání mezinárodní konference. To je správná cesta kupředu. Čím jednotněji mohou veřejné orgány jednat, tím bude naše činnost efektivnější a tím menší bude pravděpodobnost, že činnost poškodí spravedlivou konkurenci a *acquis* evropské integrace.

Ve středu zájmu je finanční krize, a to je správně. Bylo by však mylné se domnívat, že se ve výsledku činnost Evropské unie zastaví. Existují ještě dvě další oblasti, v nichž musíme tento podzim učinit významné pokroky. Ve skutečnosti ještě zbývá mnoho bodů, o nichž bych chtěl hovořit, ale z časových důvodů stručně zmíním jen dvě otázky, kterými je změna klimatu spolu s energetickým balíčkem a Lisabonská smlouva.

Nejdříve ke změně klimatu a energetickému balíčku. Ti, kteří se domnívají, že tato politika povede k hospodářskému poklesu, se mýlí. Tento balíček je pro budoucí prosperitu Evropy klíčový. Bez něj budou náklady později vyšší, staneme se zranitelnějšími vůči výpadkům energie a ztratíme příležitost využívat některé velké nové trhy. Průmyslová odvětví si samozřejmě dělají starosti, že jim změna přinese náklady navíc. To je naprosto srozumitelné. Jsem však také přesvědčen, že nalezneme způsoby, jak zajistit, aby průmyslová odvětví nebyla v konkurenci znevýhodněna.

Budu naléhat na Evropskou radu, aby vytrvala a držela krok s časovým plánem Parlamentu, který byl za francouzského předsednictví tak účinně dodržován. Vítám poznámky, které právě učinil úřadující předseda Rady. Včera Parlament učinil významný procesní krok kupředu. Samozřejmě jsme zde zatím jen na začátku jednání mezi orgány. Komise je připravena konstruktivně se zapojit, aby se dosáhlo dohody s co největší podporou v Radě i v plénu Parlamentu.

A konečně Lisabonská smlouva. Teď není vhodná doba k tomu, abychom předem odsuzovali konkrétní cestu vpřed. Ale je načase, abychom si připomněli, že v posledních několika týdnech a měsících se znovu ukázalo, že Evropa Lisabonskou smlouvu potřebuje. Upřímně, můžeme v budoucnosti řešit krize podobné té, jakou v poslední době sledujeme mezi Ruskem a Gruzíí, ve stavu, kdy se předseda Rady mění každých šest měsíců? Je zřejmé, že potřebujeme více stability. Je zřejmé, že potřebujeme více soudržnosti. Je zřejmé, že potřebujeme, aby rozhodovací proces v Evropě byl účinnější. Potřebujeme efektivnější Evropu, demokratičtější Evropu, Evropu s jednoznačným hlasem na mezinárodním poli. Proto si myslím, že bychom měli dodržet náš závazek ratifikace Lisabonské smlouvy.

Toto není běžné období. Je to nebývalá doba, která od nás všech vyžaduje – od Komise, Rady a Parlamentu –, abychom při této příležitosti ukázali, co v nás je. Společně musíme požadovat evropskou reakci na finanční krizi a pracovat na ní. Dlužíme to našim občanům.

(Potlesk)

Joseph Daul, jménem skupiny PPE-DE. – (FR) Paní předsedající, pane úřadující předsedo Rady, pane předsedo Komise, dámy a pánové. Finanční krize, která náhle otřásla našimi ekonomikami, je velmi zneklidňující. Je zneklidňující pro naše ekonomiky, zneklidňující pro naše zaměstnání, a především zneklidňující pro miliony lidí, kteří tvrdě pracovali a šetřili, aby měli nějaký důchod a aby mohli svým dětem nechat malé dědictví, a nyní zjišťují, že plody jejich úsilí jsou náhle zničeny nebo se rozplynuly. Černé pondělí, které tento týden znovu zažily všechny světové burzy, ukazuje, že trhy mohou ztratit veškeré spojení s realitou a že se finanční systém stal velmi obtížně kontrolovatelný.

Pro tuto krizi existuje mnoho důvodů. Evropská komise správně trvá na tom, že velký podíl zodpovědnosti nesou orgány USA. Musíme je požádat o vysvětlení. Komise má pravdu. Evropa však musí také jednat, aby se s krizí vypořádala a aby se z ní poučila.

V této nelehké době je instinktem každého členského státu, aby prvně myslel sám na sebe. Avšak naprostou prioritou nás, evropských vůdců, musí být společná snaha zabránit tomu, aby finanční krize měla příliš velký dopad na skutečnou ekonomiku. Musíme za každou cenu zabránit tomu, aby krize měla příliš tvrdý a příliš vlekklý dopad na finance pro podniky, zvláště pro malé a střední podniky. Pane předsedo Komise, pane úřadující předsedo Rady, obávám se, že malé a střední podniky s touto krizí zaniknou, aniž by to někomu vadilo. Musíme vytvořit plán pro podporu těchto podniků.

Musíme zajistit, aby naši spoluobčané neztráceli důvěru v bankovní systém a nepoddávali se této vlně paniky, což by akorát vyvolalo další a další problémy. Vyzývám proto členské státy, aby koordinovaně a rozhodně podnikly kroky k tomu, aby zabránily vlivu krize na důchody, zaměstnání a růst v Evropě.

Podobně jako předsednictví Rady, kterému za jeho rozhodnou aktivitu vzdáváme hold, se naše skupina domnívá, že jednostranný přístup není v období krize vhodnou cestou. Kontrola finančních trhů evidentně nefunguje. Proto musíme zřídit evropský systém kontroly. Ještě jednou zdůrazňuji, že Evropa musí jít okolnímu světu příkladem. Současná nedostatečná kontrola představuje nesmírně závažný problém a neschopnost ratingových agentur jednat ve všeobecném zájmu a zveřejnit skutečnou míru solventnosti nejdůležitějších hráčů na celosvětových finančních trzích už nemohou být nadále tolerovány.

Dodal bych, že nyní v době nejistoty a potíží, v níž se ocitly miliony našich spoluobčanů, moje skupina považuje za naprosto nepřijatelné, aby ředitelé, kteří dovedli své instituce k bankrotu, nenesli následky. Také zde se musí lidé postavit čelem k tomu, za co jsou zodpovědní.

Jen bych rád zopakoval, co řekl pan Jouyet: je čas jednat. Musíme společně jednat; potřebujeme odvahu a solidaritu všech dvaceti sedmi členských států, abychom opět vzbudili důvěru v naši ekonomiku.

Paní předsedající, dámy a pánové, Evropská rada bude také diskutovat o Lisabonské smlouvě, a rád bych vyzval všechny členské státy, které ji dosud neratifikovaly, aby tak učinily co nejdříve, aby se tak každá země mohla k této otázce vyjádřit s konečnou platností. Víím, že jsou v této místnosti lidé, kteří nevidí tu hodnotu, jakou to má, já však jejich názor nesdílím.

Chápeme, v jaké je situaci Irsko, a chápeme, že jeho vláda potřebuje čas, aby na hlasování svých občanů, které respektujeme, reagovala. I když je Evropská unie připravena projevit trpělivost a pochopení, ve střednědobém a dlouhodobém horizontu je stávající situace neudržitelná. Vyzývám proto Evropskou radu, aby poté, co v říjnu přezkoumá situaci, projevila nezbytnou politickou vůli k vytvoření plánu podobného tomu, jaký jste navrhovali, spolu s konečným časovým plánem, který bude přijat v prosinci.

Také vyzývám Evropskou radu, aby za svá rozhodnutí převzala zodpovědnost, buď se Lisabonská smlouva nakonec bude uplatňovat, a tudíž bude platit pro každého, nebo se bude uplatňovat Smlouva z Nice, která bude platná pro všechny orgány. V tom případě bude mít Evropský parlament samozřejmě méně křesel a méně pravomocí, než jaké by měl s Lisabonskou smlouvou, ale Evropská komise také bude mít méně komisařů, než kolik je členských států. V současnosti je v platnosti Smlouva z Nice. To je také skutečnost. Všechna politická rozhodnutí mají svou cenu, a pokud chce být Evropa důvěryhodná, musí být za svá politická rozhodnutí zodpovědná, ať už se týkají finanční krize nebo jejich orgánů.

Rád bych dodal, paní předsedající, pane předsedo Komise a pane úřadující předsedo Rady, že co se týče klimaticko-energetického balíčku předloženého v této obtížné době, musíme postupovat opatrně, abychom si uchovali naše celkové směřování, ale abychom nezpůsobili, že se lidé budou obchodování obávat, aby se tak mohlo dále pokračovat v investicích.

Těm kteří nesouhlasí, jen řeknu, že jsem se dokázal vypořádat s velmi závažnou krizí, a sice s nemocí šílených krav. Rok a půl jsme žili v nejistotě. Musíme tedy znovu získat důvěru v daný systém, přijmout ho a pokračovat v něm kvůli životnímu prostředí a kvůli naší planetě, ale také musíme přijmout to, co se děje s financemi. Pokud budeme potřebovat ještě jeden rok, dopřejeme si ještě jeden rok k tomu, abychom se dostali tam, kam potřebujeme, abychom zachránili naši planetu a zajistili našim dětem a vnoučatům budoucnost.

Martin Schulz, jménem skupiny PSE. – (DE) Paní předsedající, také bych chtěl zahájit irským referendem, tedy, Lisabonskou smlouvou. Pane předsedo Komise, máte pravdu – smlouvu potřebujeme více než kdy předtím. Jsem tudíž toho názoru, že stejně potřebujeme i pevný základ pro její zavedení, a k tomu je nutné přesvědčit irské občany a voliče, aby hlasovali pro Lisabonskou smlouvu.

Pokud toho irská vláda nedosáhne před konáním voleb do Evropského parlamentu, budeme muset o složení příštího Evropského parlamentu a Komise rozhodovat na základě Niceské smlouvy. Ani poté se však situace nezmění, neboť tyto reformy potřebujeme. Jsou nutné pro rozšíření EU a k řešení krizí, jako je ta, kterou nyní znovu zažíváme, a do doby konání dalšího referenda v Irsku máme dost času, abychom zjistili, ze kterých konkrétních zdrojů je financována kampaň proti Lisabonské smlouvě – ze CIA, vojensko-průmyslových mocností ve Spojených státech a dalších.

(rozruch)

Poslouchejte – lidé, jež jsem měl na mysli, se již hlásí o slovo. My víme, kde získávají peníze. Celou záležitost prošetříme do detailů, tím si buďte jisti!

Pane předsedo Komise, krizi, kterou nyní procházíme, jste popsal velmi přesně, k tomu, co jste řekl, je však třeba dodat několik dalších komentářů. Musím připustit, že většina vašeho projevu byla dobrá, ale nezlobte se na mě, jedna věc mě znepokojila, a to složení řídicí skupiny, již zřizujete pro řešení krize. Je samozřejmostí, že vy jste jejím členem a rovněž je vhodné, aby jím byl i kvalifikovaný komisař, jako je pan Almunia. Nicméně nyní jste uvedl, že do řídicí skupiny pro řešení krize chcete zapojit i pana McCreevyho. Je-li v této sněmovně a v Komisi někdo, kdo zastává zavádějící tržní radikalismus, je to pan McCreevy.

(potlesk)

I při nejlepší vůli nemůžete přesvědčit žháře, aby se stal hasičem! To prostě nebude fungovat. Co se týče paní komisařky Kroesové, zmínil jste, že v Evropě je 8 000 bank. Zeptejme se paní komisařky, co soudí o veřejném bankovním systému v Evropské unii. Některé veřejné banky v mé zemi mají méně státních záruk, než nyní různé státy přislíbují bankám soukromým. Paní Kroesová se v mé vlasti chce vypořádat se spořitelny – a navíc za pomoci vlády Severního Porýní-Vestfálska! Uděláme-li kozla zahradníkem, krizi nevyřešíme!

Dlouhá léta jsme tu naslouchali neoliberalnímu dogmatu, že trh je řešením všeho. Dlouhá léta nám bylo slibováno, že následky způsobené trhem časem „vymizí“, a že to nakonec bude k užítku všem. Současná situace je však taková, že ti, kterým toto všechno mělo přinést užitek, daňoví poplatníci, musí nyní splácet dluhy. V krizi, jako je tato, je tohle třeba říci.

Dům je v plamenech, je tedy třeba oheň uhasit. Opatření jsou správná – a máte pravdu, že jejich koordinace v celé Evropě je nutná – protože potřebujeme znovu nabýt jistoty a získat důvěru, neboť musíme překonat strach, aby se nestal naplněným proroctvím a neurychlil katastrofu, jíž se snažíme vyhnout. Tato opatření podporujeme, rád bych však něco dodal: dům, který právě shořel, nelze znovu postavit v původní podobě. Nová stavba musí být jiná. Musí stát na pevných základech s jasnými pravidly.

Dennis Snower, předseda Kielského institutu pro světovou ekonomiku, který není členem radikálního socialistického hnutí, v jednom rozhovoru výstižně uvedl, že regulace finančních trhů nebyla ani dostatečná, ani přiměřená, což bylo dle jeho názoru příčinou nefunkčnosti systému. A on ví, o čem mluví. Nicméně ti, kteří po dlouhou dobu žádali o povolení k vytvoření regulací, se museli vyrovnat s tím, že některými z vás na pravé straně této sněmovny byli obviňováni z toho, že jsme uvízli v devatenáctém století. „Hlas minulosti“, tak pan Watson nazval mé požadavky v nedávné rozpravě, kdy jsem vyzýval k regulacím a transparentnosti a mluvil o ratingových agenturách a jejich pravidlech. Tento hlas minulosti se nyní hlásí o slovo: pravidla z minulosti jsou nezbytná pro budoucnost. To je naše jednoznačná odpověď, jíž reagujeme na neoliberalní hlavní proud, který však klasicky ztroskotál.

(potlesk)

Problémy, s nimiž se nyní potýkáme, nebude lehké překonat. Zabere to mnoho času. Po celou dobu se však musíme především vyhybat jednomu: aby se v budoucnosti opakovalo to, co vedlo k současnému velmi vážnému vývoji. Při vytváření pravidel musíme tedy zcela konkrétně myslet na zákonný zákaz určitých druhů spekulace.

Nikdo mi nenamluví do jaké míry lze morálně ospravedlnit, že na mezinárodních finančních fórech lidé sázejí na nedostatek potravin, aby ceny potravin stouply, neboť investice do potravinových řetězců přináší vysoké výnosy. Z nedostatku potravin vzniká hlad, hlad jednoho však jinému přináší zisk. Takový systém je zvrácený. Musí existovat zákony, které podobné situaci zabrání. Pane předsedo Komise, toto téma by mohla zvážit skupina na vysoké úrovni pro skladbu finančních trhů, kterou v současnosti ustavujete.

Na závěr bych vám chtěl poblahopřát. Je to dobré rozhodnutí. Chci však rovněž uvést, že vás o něj Parlament žádal již před třemi roky, ve zprávě pana Muscata. Po tři roky jste se žádostí nezabýval. S návrhem tedy přicházíte pozdě, ale přeče, a za to vám děkuji.

Graham Watson, jménem skupiny ALDE. – Paní předsedající, rád bych panu úřadujícímu předsedovi Rady doporučil, že na zasedání Evropské rady příští týden musí docílit posunu v diskusi o Lisabonské smlouvě. Musí být konstruktivní a zároveň mít ohled na státy, které ji ještě neratifikovaly. Stále je třeba nalézt systém vyhledávání kvalifikovaných nových příchozích a řízení migrace, přesto musíte přijmout Evropský pakt o přístěhovalectví a azylu a měli byste projednat pokrok v boji se změnou klimatu.

Nikdo se však nemůže zmylit v nejnaléhavějším tématu tohoto zasedání Rady. Přes světové finanční trhy se přehnala bouře a její dopady jsou znatelné v celé Evropě – ztracená zaměstnání, narušené důchodové systémy, ohrožené úspory. Naši občané jsou znepokojeni. Problémy, jimž nyní čelíme, mohou mít vážné důsledky pro další generace a rozvíjejí se rychlostí blesku. Právě v těchto chvílích se naše Unie vymezuje. Potřebujeme reagovat společně. Musíme zamezit situaci, kdy členské státy činí neočekávaná jednostranná rozhodnutí s multilaterálním dopadem. Evropa potřebuje koordinované a soudržné politiky, které zastaví finanční ztráty, vybudují transparentnost a osvědčené postupy a zabrání dalším strastem.

Někteří se domnívají, že nyní mohou tančit na hrobu kapitalismu, řešení však nenalezneme v uzavřených trzích a plánovaném hospodářství. Evropští občané jimi byli pouze podvedeni. Pane Schulzi, postavíte-li v této situaci dům, bude to dům ze slámy. To, čeho jsme nyní svědky, není selháním tržního hospodářství. Je to spíše přemíra nespoutaných a neefektivně regulovaných trhů. Finanční trhy v současné době vděčí méně skotskému ekonomovi Adamu Smithovi než Cincinnati Kidovi. Na vině je jistě nenasytnost jednotlivých bankéřů, obchodníků a překupníků, ale také selhání vlád při zajišťování transparentnosti a čestnosti svých transakcí.

Liberální demokraté po dlouhou dobu varovali před nebezpečími, na něž Rada ani Komise posléze nebyly připraveny. V květnu minulého roku podepsal můj přítel Otto Graf Lambsdorff spolu s Jacquem Delorsem a dalšími dopis adresovaný slovinskému předsednictví a Radě. Zdůraznili v něm hrozící nebezpečí hospodářského kolapsu způsobeného tehdejšími bankovními zvyklostmi. Konkrétně napsali: „Pro řádný kapitalismus je nutná účinná veřejná politika. Hledání vlastního prospěchu je podstatou tržního hospodářství, pokud však bude všechno na prodej, zmizí sociální soudržnost a systém se zhroutí.“ Evropa těchto obav nedbala včas. Nyní musí udělat všechno pro znovuoobnovení systému.

Liberálové a demokraté věří, že závěry Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci se stanou základem pro dohodu v Evropské radě. Nemají okamžitý účinek, pomohou však k nápravě dlouhodobých problémů. Je správné navýšit v Unii ochranu pojištění vkladů na minimální částku 50 tisíc EUR. Rodinné úspory tak budou v bezpečí a omezí se únik kapitálu. Rovněž netrpělivě očekáváme návrh Komise na podporu konvergence systémů pojištění vkladů a zasazujeme se o urychlené přijetí vašich plánů jak zlepšit kapitálovou přiměřenost. Sledujete-li ratingové agentury, věnujte pozornost tomu, kdo platí jejich poplatky a jak jsou kontrolovány.

Také je nezbytné posílit vazby mezi vnitrostátními finančními regulátory. Zástupci centrálních bank eurozóny společně zasedají v Radě guvernérů Evropské centrální banky. Obdobně potřebujeme vytvořit orgán, který by byl nadřízen finančním službám a dbal na dodržování pořádku a transparentnosti mezi finančními institucemi. Evropská rada by se měla dotázat, zda lze rozpočet Evropské unie využít na to, aby Evropská investiční banka a Evropský investiční fond mohly dát malým podnikům úvěrové záruky. Ostatně právě ty vytvářejí pracovní místa, na něž evropští občané spoléhají. Tito lidé nyní potřebují, aby byla urychleně přijata

konkrétní opatření a aby všechny strany a členské státy spolupracovaly, a očekávají, že společné problémy budou řešeny společně.

Pierre Jonckheer, jménem skupiny Verts/ALE. – (FR) Paní předsedající, pane předsedo Rady, pane předsedo Komise, pane Almunio, skupina Zelených v Evropském parlamentu, tedy skupina, již toto odpoledne zastupuji, schválila rozhodnutí včerejšího zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci. Domnívám se, že jediná záležitost, již bychom my i vy měli věnovat pozornost, je současná reakce trhů, z níž je patrné, že nejsou zcela přesvědčeny o správnosti návrhů. Věřím, že se tyto trhy znovu vzbouří a že Evropské orgány tomu budou nadále nápomocny.

Chtěl bych se s vámi podělit o tři poznámky, nebo sdělení. První se týká samotné Evropy. Parlament je v podstatě částečně rozdělen. Mnoho lidí chtělo zdůraznit, že Evropa se nepodílela na řízení bankovní a finanční krize. My ve skupině Zelených bychom rádi poukázali na to, že bankovní krize odhaluje především nedostatek společných evropských pravidel a že v této oblasti, stejně jako v mnoha dalších, je třeba Evropu zapojit více, ne méně.

Druhým sdělením je zodpovědnost zúčastněných stran. Pan Barroso se dle svých slov především domnívá, že nastal čas jednat, to chápu, zároveň si však myslím, že nastal čas určit oblasti zodpovědností. Bylo by pro mě příliš jednoduché vinit Radu a vlády z nichž je složena, nebo Komisi, neboť někteří z komisařů měli za to, že lepší zákonodárství znamená samoregulaci, tedy žádné zákonodárství. Uvedu konkrétní příklad, podívejme se na směrnici o systémech pojištění vkladů. V listopadu roku 2006 Komise předložila zprávu, v níž uvedla, že v této oblasti již není třeba další legislativy. Nejsem si jist tím, že bychom tento postoj dnes podpořili.

Obracím se však právě na Parlament. Před týdnem jsme zde hlasovali pro zprávu pana Rasmussena. Její první znění bylo výborné a to jsme podpořili. Parlament musel pro zajištění většiny hlasů snížit požadavky stanovené samotným zpravodajem.

Stejná situace nyní nastala s Lamfalussyho zprávou o struktuře finančního dohledu nad kapitálovými trhy. I zde je nutné, aby si každý uvědomil svůj podíl na vině. Pane Watsone, domnívám se, že konkrétně skupina PPE a skupina liberálů nesou zodpovědnost za oslabení zprávy, která bude předmětem zítřejšího hlasování.

Dále bych se chtěl několika slovy vyjádřit ke krizi. A to je zpráva pro vás, pane Barroso, neboť vy právě zřizujete další poradní skupinu (existuje jich mnoho, je však možné, že nová skupina je vítána), konkrétně skupinu zabývající se propojením finanční krize a krize v životním prostředí. Finanční krize dle vašich slov nevymaže krizi v životním prostředí. Z toho hlediska se domnívám, že bankovní krize je střednědobým dokladem existence skutečného problému v přidělování úspor v Evropské unii. Já i skupina Zelených bychom ocenili, kdybyste do programu této skupiny zařadil vyhodnocení nástrojů, jež má Evropská unie k dispozici. Konkrétně mám na mysli Evropskou investiční banku, jež by měla být pověřena poskytováním dlouhodobých financí, aby bylo účinně zajištěno zavedení klimatického a energetického balíčku a investic, které jsou jejich součástí. To považuji za zásadní.

Brian Crowley, jménem skupiny UEN. Paní předsedající, nejdříve bych chtěl vzdát hold Radě a poblahopřát jejím členům k výsledkům úsilí, především co se týče Ruska a situace v Gruzii. K nalezení mírového řešení problémů, jimž jsme čelili, bylo třeba mnoho sil, odvahy a diplomatických schopností. Tato situace je dokladem toho – potřebujeme-li ještě co dokládat – že společně, se silným vedením dokážeme mnohem více než pouhá vojenská moc či ekonomické bohatství, jednoduše tím, že jdeme příkladem a používáme určitou taktiku.

Za druhé se domnívám, že je nezbytné zajistit, aby uskutečnění evropsko-středomořského partnerství bylo součástí programu nadcházejícího zasedání Rady. Ve své historii jsme nikdy tak, jako nyní nepotřebovali sjednotit své partnery na středomořské úrovni, abychom tak zaručili nejen hospodářský rozvoj, ale i mírové soužití různých národů. Konkrétně bychom se měli řídit příkladem egyptské vlády v jejích probíhajících mírových jednáních se Súdánem, Čadem a dalšími oblastmi.

Zmíním ještě dva body. Nemohu se nevyjádřit k situaci ohledně Irska a Lisabonské smlouvy. Členské státy daly Irsku čas na zvážení – za což jsme vděční – nicméně naprosto stejné období reflexe bylo poskytnuto Francii a Holandsku, když odmítly Ústavní smlouvu. Myšlenky a návrhy možností řešení nastalých obtíží vyžadují čas. Povinností nás v Parlamentu je zajistit, že nebudeme vyvíjet nátlak na žádnou zem ohledně přijetí či nepřijetí Lisabonské smlouvy – zejména z toho důvodu, že ratifikace smlouvy musí být výsledkem demokratického hlasování občanů.

Dále, co se týče finanční krize, nepřisuzuji vinu žádné konkrétní osobě. Blahopřeji Radě k zaujetí společného postoje a přijetí rozhodných opatření. A gratuluji Komisi, že dříve než Rada učinila rozhodnutí, vystoupila s tolik potřebným prohlášením a zaručila důvěryhodnost trhu ujištěním, že jsme schopni a odhodláni přijmout opatření, a to buď za pomoci Evropské centrální banky, Ecofinu, jednotlivých členských států nebo jakkoli jinak.

Nedělejme však tu chybu a neříkejme, že všechno, co se událo v uplynulých dvou týdnech, bylo špatné, a že všechno, co přijde v budoucnosti, bude správné. Z vlastní historie se musíme poučit, že v průběhu našeho života na této zemi dochází k různým změnám. Ty lidem přinášejí útrapy a strádání.

Především musíme zaručit ochranu obyčejných lidí. Banky obdržely pomoc. Banky mají záruku. A s ní je spojena jejich zodpovědnost za další půjčky podnikům a lidem, aby mohlo dojít k obnově hospodářství. Nejde pouze o snížení mezd a platů vedoucích pracovníků, ale o to, aby se hospodářský cyklus vrátil tam, kde je jeho místo. Pojištění vkladů je jen jedním z malých aspektů.

Francis Wurtz, jménem skupiny GUE/NGL. – (FR) Paní předsedající, pane úřadující předsedo Rady, pane předsedo Komise, již po několik týdnů jsme svědky všeobecné paniky a neúnosných ztrát na pozadí miliard eur a dolarů vířících v omamné spirále.

Příčinou je systém, v jehož jménu evropští vedoucí představitelé po mnoho let doporučovali umírněné platy a obezřetnost při sociálních výdajích, což způsobilo nárůst nerovností. Titíž představitelé nyní zachraňují banky, aby je posléze vrátili do soukromého sektoru, a přitom lidem předpovídají dlouhé období recese a obětí.

Po těchto událostech mnoho lidí, naprosto ohromených, nemůže jinak, než si z nich vzít ponaučení, ne o přemíře čehokoli, pane Watsone, ale o samotné podstatě kapitalismu s veškerou svojí nespravedlností a krutostí, ať už za posledních několik desetiletí prošel jakkoli značnými změnami. Domnívám se, že vedoucí představitelé Evropy mají našim občanům co vysvětlovat. Myslete především na svou zodpovědnost a neheďte způsoby zpochybnění všeobecného hlasování v Irsku nebo kdekoli jinde.

Chtěl bych dnes učinit tři bezprostřední rozumné návrhy, které řeší nejnaléhavější záležitosti a otevírají cestu k opravdové změně politické orientace. V první řadě se domnívám, že bychom neměli šetřit na ochraně malých a středně velkých střadatelů, kteří se oprávněně obávají o svůj skromný majetek. Prohlášení, jež se jich týkalo, bylo dle mého názoru opožděné, ostýchavé a mlhavé. Dne 15. října musí celá Evropská rada formálně zajistit naprostou ochranu vkladů na celém území Evropské unie.

Za druhé, základní smysl pro morálku i prostý zájem o efektivitu by měl čarodějovým učňům zabránit v tom, aby nyní nebo v budoucnosti těžili ze státních intervencí, jejichž použití si vyžádal kolaps způsobený jejich iracionální chamtivostí. Z toho důvodu by každá vláda měla, nebo by v každém případě alespoň měla být schopna, kompenzovat výpomoc poskytnutou finančním ústavům v nouzi prostřednictvím stálého znárodnování jejich zdravého majetku. Mělo by to v budoucnosti vést ke zřízení veřejného finančního sektoru, zcela zasvěceného poskytování financí na sociálně hodnotné investice, zejména na ty, jejichž prostřednictvím jsou vytvářena pracovní místa.

Za třetí, z obecnějšího hlediska, reálné hospodářství musí doprovázet nová ambiciózní úvěrová politika. To se týká Evropské investiční banky i Evropské centrální banky. Začnu Evropskou investiční bankou – té by měla být svěřena zodpovědnost za to, aby malým a středním podnikům zaručila potřebné úvěry, které jim pomohou rozvíjet výrobu, pod podmínkou, že vytvářejí skutečná pracovní místa s řádnou mzdou a že dodržují práva svých zaměstnanců. V tomto ohledu je rozhodnutí vypomoci malým a středním podnikům částkou 30 miliard EUR po dobu tří let rozumné, připadá mi však, že tato částka je příliš nízká a časový rámec příliš dlouhý. Pouze ve Francii je třeba pro ně vyhradit 60 miliard EUR za rok, a EU má celkem 27 členských zemí. Pomoc jim navíc musíme v mnoha případech poskytnout právě nyní. Později už může být pozdě.

Co se týče Evropské centrální banky, nastala nyní skutečně chvíle, kdy ji musíme požádat o to, aby přizpůsobila svoji úlohu nejdůležitějším potřebám hospodářství a našich podniků tím, že již nebude finanční prostředky směřovat na finanční trhy, ale do reálného hospodářství. Má k tomu totiž nástroj, a je nepochopitelné proč neústupně trvá na jeho nevyužití. Tím nástrojem je volitelný úvěr, jehož použití na finanční operace je velmi nákladné, avšak pro podporu tvorby pracovních míst, vzdělání a dalších hodnotných investic je bez problémů dosažitelný.

Jsem si vědom toho, že některé z těchto návrhů nejsou příliš ortodoxní. A co má být? Namísto ortodoxní politiky v hroutící se EU dám přednost politice, která je kreativní a schopná reakce, a poslouží obnově Evropy a důstojnému životu jejích občanů.

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PANÍ ROUREOVÁ

Místopředsedkyně

Nigel Farage, jménem skupiny IND/DEM. – Paní předsedající, stará dobrá Evropská unie je zábavná, že? Minulou sobotu odpoledne po výborném obědě v Elysejském paláci stáli evropští vedoucí představitelé na schodech a s mdlými úsměvy hovořili o solidaritě. Je pochopitelné, že s mdlými úsměvy, protože v té době se již záchranný plán prezidenta Sarkozyho v americkém stylu zřítíl jako domeček z karet. Nicméně i přesto zaznělo „v jednotě je síla“. Je však komické, že se německá kancléřka pokrytecky rozhodla, že zájmy Německa jsou přednější než zájmy Evropy, a podle toho také jednala – a pravděpodobně poprvé po dlouhé době sklídila hlasitý potlesk svých voličů.

Tento trend přineslo samozřejmě Irsko, když si týden před tím zvolilo jít vlastní cestou, a tím získalo můj velký obdiv. Domnívám se, že minulý týden se stane předělovým pro celý evropský projekt. Chápejte, jediný způsob jak zabránit státům, aby jednaly ve svém vlastním zájmu, je tuto pravomoc jim odebrat – ustavit ministerstvo financí ve Frankfurtu, jež bude spravovat daně a výdaje vlád. Dnes jsem opravdu slyšel, jak o to někteří zastánci extrémních názorů v EU žádali. Nicméně nelze to uskutečnit, neboť takové opatření nezíská podporu veřejnosti. Mělo by ještě menší popularitu než vaše nenáviděná Lisabonská smlouva.

Nikoli, je pravděpodobnější, že události minulého týdne jsou dokladem začínajícího konce. A trhy to již potvrzují. Výnos z italských státních dluhopisů je nyní o 1 % vyšší než dluhopisy vydané v Německu nebo Francii. Trhy předpovídají, že hospodářská a měnová unie nevydrží. A mě to nepřekvapuje, protože nikdy nebyla optimální měnovou zónou. Jedna úroková sazba nemůže obsáhnout rozdíly mezi všemi státy, a nikdy jste pro ni neměli výraznou veřejnou podporu.

Je však třeba si vybrat ze dvou možností – evropský stát v plné míře, který má kontrolu nade všemi oblastmi, nebo rozpad a návrat k národní správě. Úvěrová krize na nás všechny citelně dopadá, já však vidím světlo na konci tunelu. Je jím možnost, že nastává začátek konce tohoto ztřeštěného a nechtěného projektu.

Jana Bobošíková (NI). - (CS) Dámy a pánové, představitelé Komise a členských zemí Unie by měli příští týden odolat dvěma pokušením. Zaprvé, měli by uznat, že Lisabonská smlouva je mrtvá a že jakýkoliv nátlak na změnu názoru irských občanů je nepřijatelný, a měli by zastavit ratifikační proces. A zadruhé by si měli vrcholní politici uvědomit, že žádný oběd není zadarmo. Měli by si okamžitě přestat hrát na mesiáše, kteří za cenu hazardu s tržní svobodou a s penězi daňových poplatníků spasí unijní ekonomiku. Náklady špatného hospodaření bankéřů by měli nést akcionáři a managementy bank.

Dámy a pánové, v tuto chvíli politici hromadně poskytují záruky za nezodpovědné bankéře. Vytvářejí tím morální hazard. Státními garancemi za banky se vysmívají daňovým poplatníkům a tolik vzývaným malým a středním podnikům. A velkým investorům tím vzkazují jediné, a sice, že mají právo na tučné výnosy, ale přitom nenesou žádná rizika a hlavně žádnou zodpovědnost. Za tuto pomoc si politici ale vyberou vysokou daň v podobě regulace trhu. To krizi nezabrání, jen ji odsune. Navíc, pokud ustoupíme od pravidel rovné hospodářské soutěže, vznikne džungle.

Dámy a pánové, je před námi hospodářský pokles a růst nezaměstnanosti. Spolu s tím přichází obtížná zkouška politickým elitám, aby nepodlehly kouzlu populizmu, který vždy nabízí snadná řešení. Ve třicátých letech minulého století Evropa neobstála a selhala. Pevně věřím, že nyní obstojíme.

Jean-Pierre Jouyet, úřadující předseda Rady – (FR) Paní předsedající, pane předsedo Komise, dámy a pánové. Budu stručný. Po příspěvcích, jež tu zazněly, bych se chtěl jen zmínit o prvním ponaučení, které jsem si odnesl z první poloviny francouzského předsednictví, a to, že jedna krize nezažene krize zbývající.

Finanční krize nezažene krizi v zahraniční politice s Ruskem, Gruzii a v dalších oblastech světa; finanční krize a krize v zahraniční politice nezažene potravinovou krizi a krizi životního prostředí. Všem těmto problémům je nutné čelit, i kdybychom se pro zachování svých priorit museli přizpůsobit.

Existují tři prioritní oblasti. První z nich jste zdůraznili ve svých příspěvcích, dle slov předsedy Komise je to obnovení důvěry, aby se občané ve vztahu k Evropě cítili bezpečně a abychom zabránili vzniku propasti mezi nimi a Evropskou unií, tedy naší společnou představou o Evropě – a našimi spoluobčany.

Druhou prioritou je přizpůsobení systémů našich institucí tak, aby Evropa byla angažovanější, s lepší organizací a rozvinutou schopností činit pohotová rozhodnutí, neboť všichni víme, že žádný z těchto problémů nelze řešit individuálně nebo na vnitrostátní úrovni.

Třetí prioritou je, abychom se přiklonili k modelu rozvoje, který bude udržitelnější a více zaměřený na dlouhodobé cíle, a ke spravedlivému řízení zdrojů s ohledem na to, že, jak dobře víme, brzy dojde k náhlému zpomalení našich hospodářství.

Naprosto souhlasím s tím, co uvedl předseda Evropské komise. Musíme jednat poctivě, dohnat ztracený čas a přezkoumat jistá dogmata. Domnívám se, že předseda Komise tomu porozuměl a návrhy, které předložil, míří správným směrem. Je zjevné, že musíme přistoupit k větší integraci a lepšímu finančnímu dohledu na evropské úrovni.

Nebudu se vracet ke všem vyjmenovaným opatřením, je však evidentní, že Rada a členské státy musí dostát svým povinnostem a tento Parlament se musí chopit svých zodpovědností ve vztahu k předloženým návrhům – jsou nesmírně důležité – ohledně standardů, ratingových agentur, kapitálové přiměřenosti, platů pracovníků na vedoucích pozicích a ostatních zaměstnanců v bankovním sektoru (je tu i plat obchodníků, o němž se nemluví často, ale dle mého názoru i ten je značně problematický). V tomto ohledu se domnívám, že ustavení skupiny na vysoké úrovni je znamenitá iniciativa. Rád bych jen jménem předsednictví dodal, že bychom upřednostnili rozmanitější a obsáhlejší složení skupiny, do té míry, aby mohla pracovat efektivně. Předseda Komise to správně vyjádřil, když řekl, že nynější krize likvidity nesmí v budoucnu přerůst v krizi důvěry.

Pan Daul vynikajícím způsobem poukázal na změny, jež je třeba učinit ve vztahu ke zbývajícím cílům, zejména co se týče energeticko-klimatického balíčku. Jak dále zdůraznil, rovněž je velmi důležité, abychom konkrétním způsobem podporovali malé a střední podniky a aby Evropská investiční banka v tomto směru přijímala rozhodná opatření. Z toho plyne, že schválený finanční balíček je velmi významný a že je nutné jej neprodleně provést s ohledem na podporu malých a středních podniků.

Souhlasím s tím, co řekl pan Schulz. Potřebujeme daleko rozsáhlejší koordinaci. Potřebujeme akční plán i na podporu podniků. To jsou slova pana Schulze a já s nimi zcela souhlasím. Může si být jist naší podporou. Domnívám, že se mu podaří přesvědčit i pana Steinbrucka, neboť spolu mají dobré vztahy.

Co se týče příspěvku pana Watsona, souhlasím s ním v tom, že není nutné regulaci posílit, ale lépe ji přizpůsobit. To je důležité. Ani ve vztahu k regulaci nejsme dogmatictí. Mnoho z vás zde správně uvedlo, že k obnovení důvěry potřebujeme ve zmíněných oblastech regulaci, lépe přizpůsobenou a s větší schopností reagovat. I zde je na členských státech, aby dostály svým povinnostem.

Na závěr, pan Wurtz zdůraznil, že je třeba zajistit, aby Evropská investiční banka v nynějším kontextu sehrála aktivní úlohu. Evropská rada se tím bude zabývat a musí přijmout opatření, jimiž zajistí vytvoření institucionálního rámce vhodného pro finanční skupiny a finanční subjekty, které stále častěji operují přeshraničně. V tom spočívá skutečná potíž této krize: způsob naší organizace funguje na vnitrostátní úrovni, zatímco problémy, jimž čelíme, jsou transevropské. Společně musíme nalézt opatření, která nám umožní pozměnit metodu regulace a ne regulaci posílit, a zajistit stmelení Evropy, s cílem upevnit její postavení na nadcházejících mezinárodních schůzkách, aby nám na rozdíl od minulosti nebyla vnucena pravidla a potíže ostatních, za něž bychom nesli následky, ale abychom se mohli posunout směrem ke stabilnímu mezinárodnímu uspořádání, které bude více odpovídat problémům, s nimiž se setkáváme na světové úrovni.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – (FR) Paní předsedající, chtěl bych jen zdůraznit dva nebo tři body, které mi v tomto stadiu rozpravy připadají důležité. Obecně řečeno, všiml jsem si, že v zásadě tu panuje shoda ohledně směru, jímž bychom se měli ubírat.

Je nezbytné, abychom si uvědomili, že se nacházíme v neobvyklé situaci, kdy nadnárodní krizi máme řešit převážně prostřednictvím vnitrostátního rámce. Je pravda, že dozorčí orgány jsou vnitrostátní. Komise a Evropská centrální banka nemají pravomoci k vykonávání finančního dohledu.

Co se týče pravomocí Komise, především v oblasti státní podpory, je třeba na nich ještě pracovat, a mohu vás ujistit, že naše služby rozvinuly vynikající spolupráci s vnitrostátními vládami, které s námi ochotně zůstávaly v kontaktu. Mohu rovněž říci, že spolupráce s Evropskou centrální bankou je znamenitá, a znovu jsem se přesvědčil o mimořádném úsilí, jež francouzské předsednictví muselo vynaložit na to, aby zaujalo evropský přístup v obtížném prostředí s rozdílnými systémy dozoru, v nichž však přetrvává evropský rozměr. V každém případě chci ocenit dnešní rozhodnutí Evropské centrální banky snížit úrokové sazby, rozhodnutí, které bylo přijato ve spolupráci s ostatními centrálními bankami.

Co se týče bodů vyzdvížených ve vašich projevech, chtěl bych poukázat jen na dvě věci. První z nich zmínil pan Daul – je to otázka reálného hospodářství a malých a středně velkých podniků. V současné době je jistou a uznávanou skutečností, že krize již má dopad na reálné hospodářství a že nás čeká ještě obtížnější období. Domnívám se, že je třeba nalézt cílená opatření v rámci veškerých reforem zavedených Evropou, abychom se mohli přizpůsobit mnohem obtížnějšímu prostředí konkurence a abychom našli konkrétní způsoby pomoci malým a středně velkým podnikům. Ze stejného důvodu byla Evropská investiční banka požádána, aby jako součást těchto iniciativ zavedla opatření pro malé a střední podniky. Tento rozměr, rozměr reálného hospodářství, je nutné v průběhu následujících měsíců velmi důkladně sledovat.

Pan Schulz zmínil další problém, který se týká osob mimo Evropu, žijících v největší chudobě. Považuji za svoji povinnost upozornit na to, že se jedná o závažný problém. Hovořili jsme zde o „finanční záchraně“, nesmíme však zapomínat na to, že je třeba zachraňovat i lidské životy. Podle údajů Světové banky se tento rok počet lidí trpících hladomorem zvýší o 75 milionů. Předpoklad pro následující rok je o 100 milionů více.

Z toho důvodu nesmíme přes nárůst našich problémů v Evropě zapomínat na problémy rozvojových zemí. Musíme mít na mysli tragédii v Africe. Je třeba vynaložit úsilí a kladně reagovat na žádost, již jsme nedávno obdrželi od generálního tajemníka OSN a prezidenta Světové banky v dopise určeném všem hlavám států a vlád, a, domnívám se, že i předsedovi Evropskému parlamentu, aby evropské orgány, tedy konkrétně Parlament a Rada, schválily iniciativu Komise ohledně realizace krizového plánu na podporu zemědělství v rozvojových zemích.

Mějme na mysli pravdivá slova pana Jouyeta, že všechny tyto krize jsou propojené: finanční krize, světová potravinová krize, energetická krize a důležité stránky krize geopolitické. Byl bych velmi rád, kdyby Evropa měla podíl na konstruktivním přístupu, nejen pro nás, evropské občany, ale i pro ostatní oblasti světa.

Přispíváme k novému řádu globalizace a chceme, aby byl spravedlivý, ne odříznutím se od ostatních, ne zpochybňováním koncepce tržního hospodářství, ale tím, že budeme uplatňovat spravedlivější zásady a pravidla v rámci tržního hospodářství. Jak zde zaznělo, stávající problém je i problémem nedostatečné způsobilosti, nejen trhu, přestože řada tržních subjektů jedná nepřijatelným způsobem, ale ještě více kvalifikace některých politických nebo veřejných orgánů, které nebyly schopny najít vhodná řešení tržní situace ve vztahu k regulaci.

Na závěr vás mohu ujistit, že z našeho každodenního kontaktu s vládami je patrné uznání nutnosti tohoto evropského rozměru. Například, jak jistě víte, doposud Evropa ani eurozóna jako taková pro mezinárodní finanční orgány v zásadě neexistovala. Až před několika měsíci, po mnohaletém naléhání, získala Evropská komise právo na křeslo a účast ve Fóru pro finanční stabilitu.

Nepopiratelnou skutečností je, že doposud, i s Paktem o stabilitě a růstu a s Evropskou centrální bankou, vnější zastoupení EU v mezinárodních finančních orgánech neodpovídá skutečnému významu hospodářské a měnové unie a tomu, co představuje projekt Evropské unie. Z toho důvodu, i uprostřed krize nacházím nové příležitosti. Prokážeme-li moudrost, pochopíme-li co můžeme a co musíme učinit, budeme mít příležitost k rozvíjení naší myšlenky Evropy ve službách našich občanů.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). – Paní předsedající, stávající finanční krize má dopad nejen na banky a investory. Výrobci, maloobchodníci, dovozci a vývozci stále obtížněji získávají pracovní kapitál, který potřebují, a hrozí reálné nebezpečí, že se oslabení trhu ještě prohloubí. Zachování toku zboží, nejen v rámci Evropy, ale i, jak uvedl pan Barroso, z rozvojových zemí a do nich, je tudíž obzvláště důležité.

Z toho důvodu je nyní naprosto nezbytné, aby byla urychleně jmenována nová komisařka pro obchod, což je první ze dvou bodů, o nichž se zmíním. Kolegové ve sněmovně se možná pamatují, že jsme všichni napříč skupinami a delegacemi podpořili Petera Mandelsona v době, kdy byl zvolen. Dokonce zástupci britské Konzervativní strany mu vyjádřili podporu. Doufám tedy, že u jeho nástupkyně se situace bude opakovat, rád bych se však s vámi podělil o informaci, že řada kolegů patřících do různých delegací již vyjádřila skutečné obavy z toho, že navržená komisařka patrně nemá pro tento důležitý úřad dostatek zkušeností.

Tudíž důrazně doporučuji, aby ve svém i v našem zájmu bylo její slyšení přesunuto ze dne 10. listopadu na dřívější termín, je-li to ještě možné. Jeden měsíc je dlouhá doba, v jejímž průběhu se mohou objevit další pochybnosti. Existuje další důvod. Právě mi byl přeposlán e-mail se sdělením, že zasedání Transatlantické hospodářské rady, které se mělo konat dne 16. října, je třeba odložit, neboť odstupující komisař již není ve funkci a jeho nástupkyně musí být ještě ve funkci potvrzena. Takže prosím vás, měli bychom se do toho obout. Je to v zájmu nás všech.

Druhý bod se týká malých a středních podniků, což tu barvitě vylíčil pan Daul, můj dobrý přítel a kolega. Hovoří-li Rada v širokém kontextu, mohla by rovněž zmínit i konkrétní souvislosti? Všiml jsem si, že na konec srpna byla naplánována uzávěrka pro konzultace ke směrnici o opožděných platbách. Načasování mi bohužel připadá nevhodné. Vyjádření společností přijatá před koncem srpna mohla být jakákoliv, jejich význam by však nyní měl větší váhu. Rád bych požádal o znovuotevření této doby pro konzultace ještě na několik měsíců, neboť dle mého názoru bychom čerstvé informace o nedostatku pracovního kapitálu měli skutečně vzít v úvahu. Nejsem přesvědčen o tom, že směrnice o opožděných platbách je řešením problému, dle mého názoru však tento druh analýzy přispěje k jeho porozumění.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Paní předsedající, pane úřadující předsedo Rady, dovolu mi vyjádřit politování nad tím, že zde není ministryně zodpovědná za Radu ve složení pro hospodářské a finanční věci. Ona této Radě předsedá a je zastávkyní spolupráce na evropské úrovni. Domnívám se, že dnes měla být mezi námi.

Pane předsedo Komise, zazněl tu váš příspěvek, o němž se někteří vyjádřili, že jsou to pouze prázdná slova, já to nebudu opakovat, ale zeptám se – kdy od počátku krize jste se v těchto věcech opravdu angažoval? Příležitostně jste nás zde navštívil a předložil návrhy, pokud jste měl pocit, že ve členských státech, zejména v těch největších (mám konkrétně na mysli Francii a Německo v souvislosti se státními investičními fondy), by mohlo dojít k potížím. Přednesl jste zde návrh sestavený vaším vlastním kabinetem, nezávisle na panu komisaři Charliem McCreevy, který za tuto oblast zodpovídá.

Nicméně od té doby mi opravdu nepřipadá, že byste byl jakkoli zapojen. V každém případě se chci na něco zeptat: kam jste dnes ukryl komisaře zodpovědného za stav finančních trhů? Zajímalo by mě, proč tu není s vámi. Ráda tu s vámi vidím našeho přítele Joaquina Almunia, připadá mi však zvláštní, že zodpovědný komisař tu není přítomen.

Co se tohoto komisaře týče, co v červenci roku 2007, kdy veškeré jeho služby byly v pohotovosti, učinil pro to, abychom se dozvěděli, že evropské banky čeká dramatická situace a že následky této krize zásadně ovlivní evropské hospodářství? Vaším službám to sdělil. V té době, pane Barroso, jste měli přednést návrhy, jimiž by bylo možné ujistit spořitelé v Evropě, že jejich úspory zaručuje pojištění vkladů, a upřesnit jakým způsobem se s touto obtížnou situací vyrovnáme. Kde byl tehdy pan komisař?

Poslouchejte, pane Barroso, jste nadšen tím, že Komise byla vyzvána k účasti na Fóru pro finanční stabilitu. Jste si vědom toho, že toto fórum zasedalo minulé pondělí a že pan komisař McCreevy se jej nezúčastnil, protože byl v Dublinu? Jak se zachoval v době, kdy se země jeho původu rozhodla, že v oblasti pojištění vkladů, tedy v odvětví, za něž pan McCreevy v Komisi nese zodpovědnost, půjde vlastní cestou?

Dle vašich slov se v Evropské radě setkáváte s překážkami, skutečně však musíte čekat na pokyny od ministrů financí, abyste vytvořili systém pojištění vkladů, nebo zvážili jakým způsobem se budou účetní standardy používat na evropské úrovni?

Pane Barroso, nyní je vaší politickou zodpovědností prokázat odvahu a schopnost vedení a iniciativy. Doposud jsem si ničeho takového nevšimla.

Wolf Klinz (ALDE). – (DE) Paní předsedající, dámy a pánové, sled událostí je velmi rychlý a trhy se řítí volným pádem. Nikdo neví, je-li to ztrátou důvěry, která se všude rozhostila, nebo jestli je to snad práce spekulantů, kteří se stále snaží zjistit, zda a do jaké míry mohou ještě srazit trh na kolena.

Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu uspořádala v únoru tohoto roku celodenní workshop, v němž se již pokusila o rozpoznání příčin krize a určení konkrétních opatření, jež bychom měli zvolit, chceme-li se v budoucnosti vyhnout opakování této krize.

Obviňováním jednotlivých tržních subjektů dosáhneme velmi málo. V podstatě musíme přiznat, že jsme všichni selhali: investiční banky, které nabízely produkty tak složité, že jim nakonec nikdo nerozuměl, hypoteční banky, které zanedbaly kontroly bonity svých klientů, ratingové agentury, které velkoryse přehlížely konflikty zájmů, a dozorčí orgány, které nenavázaly dostatečně úzkou spolupráci mezi sebou a příslušnými centrálními bankami a nevyvinuly úsilí o skutečnou transparentnost jednotek pro speciální účel, u nichž nebyly individuálně požadovány informace o účetních uzávěrkách.

Již příliš dlouho setrváváme v nečinnosti! Komise, již jsme před lety žádali, aby prověřila ratingové agentury, alespoň částečně objasnila jejich činnosti a posílila transparentnost v ostatních oblastech, přijala nějaká opatření až po příliš dlouhé době. Nyní jsou opatření, která byla před několika měsíci ještě nepředstavitelná, přijímána v podstatě každý den: G7 v sobotu, 27 členskými státy v pondělí a ministry financí v úterý, dále jsou to opatření přijatá dnes britskou vládou a koordinovaná iniciativa centrálních bank spolu se snížením

úrokových sazeb! Dobrá, doufám, že tato opatření pomohou, mohla by však také být na trzích špatně pochopena a považována za výraz šířící se paniky – a tomu se rozhodně musíme vyhnout.

Dům má 27 místností, ze střechy šlehají plameny, a jak na to reaguje jeho 27 obyvatel? Zasahují jednotlivě, každý hasí požár ve svém pokoji, namísto toho, aby pracovali společně.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Paní předsedající, díky finanční krizi ustoupí Evropský pakt o přistěhovalectví a azylu do pozadí. Možná to není špatně. Možná že v pozadí vždy bylo jeho místo. V podstatě jsme přemýšleli o tom, do jaké míry se pakt o přistěhovalectví a azylu liší od politik, které po léta uplatňuje Evropská unie a členské státy.

A je to pravda! Co se novým paktem změní pro přistěhovalce, kteří jsou vystaveni policejnímu násilí, obchodování s lidmi a absurdní byrokracii? Potvrzuje jejich lidskou důstojnost a jejich práva? Odpovídá Mezinárodní úmluvě na ochranu práv všech migrujících pracovníků a jejich rodinných příslušníků? Nikoli!

Co se změní pro oběti chudoby, válek, přírodních katastrof a narůstajících omezení práva na azyl? Začneme uvažovat o tom, jak nesmyslná je povinnost požádat o azyl v zemi, v níž přistěhovalci našli první útočiště? Skončujeme již se zkrácenými řízeními a nevěrohodným seznamem zemí, které považujeme za „bezpečné“? Přinese tento pakt přistěhovalcům, kteří mají legální zaměstnání a jsou reálnou součástí našeho hospodářského a sociálního života, jejich oficiální uznání? Nikoli!

A změní se situace migrantů, včetně nezletilých, kteří jsou ve vazbě nebo vypovězeni, i do zemí, v nichž budou vystaveni špatnému zacházení, kde nemají rodinu a nemluví místním jazykem? Zakážeme dohody o převozu a zpětném přebírání osob do zemí, v nichž nejsou dodržována lidská práva? Nikoli!

Uvědomte si, že celý svět se nyní dívá na azylovou a přistěhovaleckou politiku s naprostým despektem. Jakákoli mezinárodní konference, jíž se zúčastníte, se neobejde bez toho, aby bylo zmíněno masivní porušování lidských práv, jemuž jsou migranti díky evropské azylové a přistěhovalecké politice vystaveni. Domnívám se, že je nutné toto změnit. Potřebujeme politiku založenou na pragmatismu a ne na pokrytectví, které je pro Evropský pakt o přistěhovalectví a azylu charakteristické.

Cristiana Muscardini (UEN). – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, zcela souhlasíme s tím, co prezident Sarkozy řekl v Evianu: že pouze koordinovaná opatření centrálních bank a vlád umožní snížení systémového rizika.

Bez ohledu na dnešní zajímavou debatu to však neznamená, že nás přestaly zneklidňovat pochybnosti ohledně toho, z jakého důvodu Evropská centrální banka, vzhledem k událostem na americkém trhu a na světových a finančních trzích, nesnížila sazby dříve, zejména v některých členských státech EU.

Považujeme to za podezřelé, neboť k záležitosti odvozených cenných papírů nebylo zaujato jasné stanovisko, a my víme, že právě tyto produkty jsou příčinou velkého zadlužení hlavních veřejných institucí a orgánů v Itálii a celé Evropě.

Považujeme to za podezřelé, neboť přetrvávala politika konsolidace bankovních institucí, jejímž výsledkem byly velké subjekty, které měly skryté závady a nerespektovaly skutečné systémy v našich zemích a příčinu toho, že úvěry spotřebitelů zůstaly bez dohledu, což posléze vedlo k obrovskému zadlužení, které nastrádali jednotlivci a následně i banky.

Ve stručnosti – žádáme, aby Evropa měla odvahu nyní přistoupit k revizi Paktu o stabilitě, který je nyní záležitostí minulého století. Stále narůstá počet nových krizí a proto potřebujeme pohotová a spolehlivá opatření. Zmínili jsme zde malé a střední podniky, i v jejich zájmu musí Rada jednoznačně zdůraznit skutečnost, že Komise je povinna předložit další opatření na snížení cen paliv.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Paní předsedající, trocha skromnosti nikdy neuškodí, což platí i pro politiky. Pro začátek si ujasněme jednu věc: orgány Evropské unie jsou v globální finanční krizi pouhými bezmocnými diváky a Evropský parlament o ní maximálně může zcela bezvýsledně diskutovat.

Chtěl bych tudíž nejdříve zmínit jiné věci, za které skutečně neseme zodpovědnost. Původně se předpokládalo, že hlavním tématem zasedání bude otázka Irska a zanikající Lisabonské smlouvy. Nicméně dle mého jsou nedávná prohlášení vedoucích eurokratů velmi silným *dějà vu*. Jedním příkladem je paní komisařka Wallströmová, která se tento týden vyjádřila, že referendum v Irsku má v podstatě s Lisabonskou smlouvou jako takovou velmi málo společného, a že se spíše týká etických otázek a daňového systému. Ve zkratce z toho tedy vyplývá, že v očích Komise irské „ne“ vlastně znamená „ano“. Důvodem pro můj pocit *dějà vu* je

skutečnost, že podobná prohlášení kdysi zazněla z úst členů evropské vládnoucí třídy v reakci na referenda v Nizozemsku a ve Francii. Občané říkají „ne“, ale eurokraté říkají „ano“.

Toto pohrdání základními zásadami demokracie je zjevně strukturálním rysem Evropy. Jistá evropská elita, která o politice nemá ponětí a je odtržená od lidí, postupuje vpřed a přijímá rozhodnutí navzdory vůli občanů, dojde-li však ke skutečným katastrofám, jen nečinně přihlíží, což je situace, již jsme nyní svědky.

Uvedu další příklad. Nedávné průzkumy jsou dokladem toho, že nesouhlas občanů našich zemí s přistoupením Turecka je silnější než dříve – jak na to však reagujeme? Urychlíme proces vyjednávání o tomto přistoupení. Evropa, v níž nyní žijeme, je v přímém protikladu s címkoli, co souvisí s demokracií. Kromě toho problém nedůvěry občanů nevyřešíme tím, že budeme nyní hrát divadlo a předstírat, že významným způsobem přispíváme k řešení finanční krize.

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). – (FR) Paní předsedající, pane ministře, pane komisaři, mé sdělení Komisi a Radě je následující: uprostřed finanční krize nezapomeňme na pokračování mimořádného zasedání Rady dne 1. září, a konkrétně na otázku Gruzie a Běloruska.

Gruzie prohrála válku, měla by však získat mír, a my pro to musíme udělat co nejvíce. Z toho vyplývají dvě věci: pomoci Gruzii značnou finanční částkou určenou na rekonstrukci a na podporu upevňování demokratických reforem.

Evropská unie se v řešení krize na Kavkaze zachovala pohotověji a efektivněji než naši američtí přátelé, a naše reakce byla soudržná a vycházela ze společného přístupu – za to děkuji a blahopřeji francouzskému předsednictví.

Musíme zohlednit to, že krize v Gruzii má dopad na celý region i na samotnou Evropskou unii. Nyní je více než jindy důležité, abychom vytvořili pevné vztahy s východními sousedy, konkrétně prostřednictvím východního partnerství na vysoké úrovni. My potřebujeme, aby Gruzie byla silná a demokratická, a Gruzie potřebuje nás. Máme i společný evropský zájem, tím myslím bezpečnost dodávek energie a použitelnost kavkazského koridoru na alternativní dodávky ropy a plynu. Očekáváme, že Komise a Rada zajistí ochranu stávajících ropovodů a plynovodů a více rozpracují společnou zahraniční energetickou politiku, kterou nyní dramaticky postrádáme.

Co se týče Běloruska: situace se mírně zlepšuje a zaznamenáváme první známky liberalizace. Volby nebyly demokratické. Musíme zareagovat zavedením nové politiky, která ukončí izolaci Běloruska, průlom však musí být promyšlený a založený na striktním plnění podmínek a vzájemných ústupcích. Znamená to následující: selektivní uplatňování evropských politik sousedství a nástrojů v oblasti lidských práv, selektivní rušení vízové povinnosti pro úředníky, snížení výdajů souvisejících s udělováním víz běloruským občanům na polovinu, znovuuštění politického dialogu, podporu pro zahájení rozsáhlejší hospodářské spolupráce s Evropskou unií, ochranu občanské společnosti, nevládních organizací, národnostních menšin a nezávislých médií, a všechno toto v úzké spolupráci s těmi, kteří jsou zastánci demokratického postoje v Bělorusku.

Enrique Barón Crespo (PSE). – (ES) Paní předsedající, pane úřadující předsedo Rady, pane komisaři, dámy a pánové, domnívám se, že naše sdělení pro nadcházející zasedání Evropské rady by mělo znít, že je nezbytné obnovit a posílit důvěru evropských občanů v náš projekt.

Rozhodli jsme se totiž vytvořit hospodářskou a měnovou unii, která je však ve fázi budování a zatím není dokončena. Po dobu jednoho týdne nám pod vlivem nakažlivých problémů v USA hrozila panika nebo hromadný exodus, což jsme dle mého názoru odvrátili. Včas jsme dokázali, že evropské orgány fungují: konkrétně na včerejším zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci a rovněž při dnešním koordinovaném snížení úrokových sazeb.

V současnosti potřebujeme být schopni pomoci našemu výrobnímu systému; v tomto ohledu se vedle iniciativ Společenství zmíním například o tom, že v mé zemi bylo včera rozhodnuto o vytvoření fondu ve výši 30 miliard EUR, neboť nyní musíme pomoci podnikům, aby mohly fungovat.

Druhá oblast, v níž potřebujeme více důvěry, je ratifikace Lisabonské smlouvy. Měl jsem příležitost vyměnit si názory s panem ministrem Martinem. Přesně určil diagnózu situace, avšak samotná diagnóza bez předepsaných léků nestačí. Nyní je tedy nutné, aby si naši přátelé v Irsku poté, co vše zváží a promyslí, uvědomili, že jejich chování není bez důsledků, jinými slovy, že v Unii založené na solidaritě za to zaplatíme i my, a to velmi drazé, nebude-li Lisabonská smlouva přijata před konáním voleb do Evropského parlamentu.

Jedinou pozitivní stránkou je, že nedojde-li k ratifikaci, budou volby do EP ve středu pozornosti. Nicméně je důležité bojovat a pracovat na tom, aby Lisabonská smlouva vstoupila v platnost před konáním nadcházejících voleb, aby Unie mohla být silnější a soudržnější.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Paní předsedající, občané v současné době vzhlíží k Evropě s očekáváním ochrany, stability a jednoty. Nyní potřebujeme silnou Evropu více než kdy dříve. Všichni souhlasí s tím, že bylo nutné zasáhnout a je dobře, že jsme zasáhli pohotově. Bylo to nevyhnutelné.

Řada událostí mne však přesto znepokojuje a za některými přijatými opatřeními tuším určitou míru ideologického pozadí. Někteří členové této sněmovny již oslavují smrt kapitalismu. Upřímně, politikové ale nejsou bankéři. Mimořádná opatření jsou jedna věc, všimla jsem si však, že některé operace jsou totožné s obyčejným znárodněním bank. Řada bankéřů dnes již zjevně není důvěryhodná a nelze jim svěřit naše úspory. Ptejte se však sami sebe, zda byste své úspory svěřili politikům, kteří vystupují v roli bankéřů. Například panu Schulzovi. Já nikoli.

Krise nesmí být zneužita k tomu, aby byla obcházena, omezována nebo dokonce odstraňována pravidla. Žádost o flexibilní uplatňování politiky hospodářské soutěže nebo Paktu o stabilitě a růstu mě mimořádně znepokojuje. Právě díky těmto pravidlům je Evropa odolná.

Mám konkrétní dotaz pro Komisi – a zrovna jsem si s politováním povšimla, že pro pana Barrosa zřejmě není rozprava dostatečně poutavá, aby zde setrval do jejího konce. Dnes odpoledne nizozemský ministr financí při debatě v dolní komoře nizozemského parlamentu uvedl, že prodej banky Fortis a ABN-AMRO – nejen banky samotné, ale i částí, které nemají pro systém význam, jako např. pojištění – nebyl prohlášen za státní pomoc. Ráda bych tedy věděla, jakým způsobem se Komise hodlá s tímto případem vyrovnat v příštím období. Konec konců, paní komisařka Kroesová minulý pondělí prohlásila, že pravidla hospodářské soutěže a Pakt o stabilitě a růstu nadále platí v celém rozsahu. Jak vyřešíme tento případ? Co se stane, když bude posléze prokázáno, že došlo k porušení pravidel pro státní pomoc?

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Paní předsedající, hlavní problém, s nímž se Evropa nyní potýká, je zcela jistě hospodářská krize. Přes poměrně nedávná ujištění německých politiků a zástupců Evropské komise začíná zásadním způsobem dopadat i na Evropu. Otázkou není zda nás zasáhne, ale kdy k tomu dojde. Minulou sobotu se samozvané vůdčí osobnosti několika největších zemí Evropské unie nedokázaly v této záležitosti dohodnout na jakékoli společné taktice.

Kromě toho, z příkladu pojištění vkladů, které bylo oznámeno státy, jako je Řecko, Irsko a Německo, na rozdíl od ostatních členských států EU, je patrné, že neexistuje jednotný společný postup řešení problému. Nebude-li na nadcházejícím summitu EU vypracována společná strategie řešení těchto problémů, bude to velmi špatný signál pro občany členských států EU, neboť právě v dobách krize si evropští občané nejvíce potřebují být jisti tím, že Evropská unie stojí při nich pro případ nutnosti a že je v pohotovosti nejen v dobrých časech, ale i nastanou-li potíže.

Werner Langen (PPE-DE). – (DE) Paní předsedající, je politováníhodné, že předseda Komise již odešel. Poznamenal jsem si jeho slova, když uvedl, že „ještě nemáme pravidla, která by umožnila reakci na evropské úrovni“. V tom má naprostou pravdu. A paní Berèsová nám vysvětlila proč – neboť není jisté, zda komisař zodpovědný za tuto oblast, pan McCreevy, je za uplynulé čtyři roky stále mezi živými! Neustále ignoruje návrhy Parlamentu, které byly předloženy přinejmenším v deseti různých zprávách. To je realita, ne neoliberalismus, ale dálkové ovládání z Dublinu a Londýna, které praktikuje komisař zodpovědný za finanční trhy. Kdyby předseda Komise nebyl bezpáteří, tento úřad by panu McCreevymu odebral a předal ho panu Almuniovi, kterému náleží, na to však předseda nemá odvalu. Namísto toho tu budeme dále diskutovat, jako by právě nastala „hodina H“. Mohu jen bezradně kroutit hlavou nad tím, co předseda Komise způsobil. Není možné, aby se tak snadno zbavil společné zodpovědnosti.

Uvádím to s velkým důrazem, neboť tu nemůžeme jen tak klidně sedět a čekat. Musíme okamžitě jednat. Emisní banky i ministři financí již reagovali. Bylo to nezbytné, neboť krize nyní dosáhla přesně těch rozměrů, jichž jsme po mnoho let obávali.

Kde je paní Kroesová? Stále nemastně neslaně přešlapuje na místě se svými pravidly pro hospodářskou soutěž a ohrožuje bezpečnost v oblasti stability bank, které jsou ještě funkční. Stanovuje lhůty místo toho, aby se zamyslela nad tím, zda Irsko může vyčlenit 200 % svého domácího produktu jako záruku pouze pro irské občany a jejich půjčky v budoucnu. Zmínil se o tom snad někdo?

Nemá-li Komise odvahu předložit návrhy ohledně evropského orgánu dohledu i přesto, že by to znamenalo postavit se proti vůli členských států, pak se vše zhroutlí. Bude-li pak ustaven evropský fond solidarity, ještě před harmonizací pravidel, bude to jednoznačný socialismus.

Jo Leinen (PSE). Paní předsedající, po slovech pana Langena bychom téměř mohli hovořit o velké koalici, neboť souhlasím s tím, co uvedl.

Krise v Gruzii, finanční krize, krize s rostoucími cenami energie – to všechno volá po silné Evropě. Jako předseda Výboru pro ústavní záležitosti jsem tudíž velmi potěšen tím, že s výjimkou protievropsky smýšlejících poslanců zde každý vyjádřil podporu urychlenému přijetí reformní smlouvy, a děkuji francouzskému předsednictví, že v této záležitosti vytrvala. Ratifikaci nelze odkládat do nekonečna a já očekávám, že zasedání, které se bude konat příští týden, vyšle jasný signál a vytvoří časový plán pro její dokončení.

Švédsko a Česká republika mají Smlouvu ratifikovat na konci roku, stále tedy neztrácím naději, že ratifikace v Irsku je možná ještě před konáním voleb do Evropského parlamentu. Irský ministr zahraničí, pan Micheál Martin mému výboru v pondělí sdělil, že v Irsku dochází ke změně povědomí a že tamní občané začínají uznávat hodnotu EU. V politice i šest měsíců může být dlouhá doba!

Druhá záležitost, k níž se chci vyjádřit: musíme občanům rovněž vysvětlit proč EU potřebujeme. Těší mě, že na zasedání přijmeme společné politické prohlášení ke komunikační strategii EU. V tomto ohledu chci poděkovat francouzskému předsednictví, že dokázalo spojit všechny tři evropské orgány. Je nutné se tím nyní zabývat s ohledem na referendum v Irsku a volby do Evropského parlamentu. Evropská unie není příčinou mnoha problémů, může však řadu z nich vyřešit! Mělo by to být jasné i mimo EU.

Mario Borghesio (UEN). – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, Evropa své občany neochránila před finančními spekulacemi. I *New York Times* otiskl prorocký výrok amerického básníka Ezry Pounda „bez dřiny nemá nikdo dům z dobrého kamene“. Dnes by americká centrální banka a státní pokladna USA chtěly zaretušovat trhliny tím, že sníží sazby. Právě toto řešení – jednoduchý přístup k úvěrům – je první a zásadní příčinou spekulativní bubliny.

V roce 1933 navrhla skupina ekonomů v Chicagu plán: obnovit výhradní státní monopol na emisi měny, zakázat bankám výrobu padělaných peněz a uložit bankám povinnost mít rezervy ve výši 100 %. Tím byly znemožněny drobné úvěrové podvody a učiněna přítrž finančním hrám, které měly ničivý dopad na obyčejné lidi, poškozovaly spořitelny a ochromovaly reálné hospodářství.

Nositel Nobelovy ceny pan Maurice Allais se vždy nepokrytě kriticky vyjadřoval o inovačních financích, sekuritizaci, finančních derivátech a zajišťovacích fondech, které jsou v jisté oblasti evropského finančního odvětví tak oblíbené některými menšími finančními subjekty. Velmi správně žádal, tak jako v minulosti i my, aby finanční deriváty byly postaveny mimo zákon. Přijmeme tedy plán z Chicaga a plán pana Allaise: vyhradme pravomoc vytvářet peníze vládám.

Skoncujme již s Evropou, která neví co má dělat. Dokonce papež vydal prohlášení, v němž varuje, že bohatství neznamená nic.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Paní předsedající, Rada musí rovněž učinit závěry z invaze do Gruzie. Je třeba předejít opakování podobných útoků, EU tedy musí zajistit, aby se přístup „moc znamená právo“ pro útočníka stal zcela nevýhodným. Rusko je členskou zemí Rady bezpečnosti a tím, že napadlo suverénní stát, silně narušilo regionální i mezinárodní model bezpečnosti a stability. Bez stanovených hranic je cesta otevřená pro další násilné útoky proti Ukrajině, Moldávii a jiným.

V současné době potřebujeme efektivnější východní partnerství a Gruzii, která bude silná a demokratická. Je politováníhodné, že ještě před tím, než Rusko splnilo své závazky, někteří socialističtí vedoucí představitelé při své návštěvě v Moskvě prohlásili, že vzájemná podpora EU a Ruska je nyní důležitější než kdy dříve a že Rusko a EU musí spolupracovat na vyplnění bezpečnostní mezery, která vznikla oslabením USA. Zdá se, že zde došlo k nebezpečné záměně těch, kteří jsou našimi skutečnými spojenci, a těch, kteří usilují o oslabení a rozdělení Evropy.

Na závěr, EU musí reagovat na to, že v zahraničí jsou stále vydávány ruské cestovní pasy. Znamená to, že jsou uměle vytvářeni noví ruští občané hájení podle Medveděvy doktríny, a tím vznikají nová potenciální ohniska krize. Naši reakcí by mělo být odmítnutí těchto nových občanů, především těch, kteří stojí v čele nových ruských protektorátů. Rovněž bychom měli urychleně nabídnout občanům Gruzie a Ukrajiny velkorysejší usnadnění vízového styku, než poskytujeme ruským občanům.

Proinsias De Rossa (PSE). Paní předsedající, domnívám se, že irská vláda musí co nejdříve nalézt řešení, jímž bude odstraněna překážka na cestě k Lisabonské smlouvě a zachovat si přitom úplné členství, ne zůstat napůl vyděleným členem, který se svojí opakovanou neúčastí izoluje.

Nyní více než kdykoli dříve Lisabonskou smlouvu potřebujeme, aby v globálním měřítku posílila Evropu a efektivně reagovala na obavy občanů. Finanční krize je dalším z tržních úpadků. Opět k ní došlo, neboť většina vlád se nechala zlákat pohádkou, že světové trhy mohou být samoregulační, a zapomněla uplatňovat demokratickou kontrolu trhu.

Euro je příkladem toho, čeho Evropa může dosáhnout, když si skutečně rozdělí suverenitu. Kdyby se Irsko rozhodlo zachovat si irskou libru, zcela jistě by se časem vytratila a zmizela beze stopy.

Předseda Barroso připustil, že spolupráce členských států na vytvoření koordinované reakce vůči krizi byla chabá. Mlčí však o tom, že pan komisař McCreevy nadále oponuje opětovné regulaci. Pan komisař McCreevy není schopen opustit svoji neoliberalní ideologii, mám tedy značné obavy z toho, že je součástí tříčlenného orgánu, který je ustavován panem Barrosem.

Mohu říct něco na závěr? Navrhuji, aby byl dnešní projev pana Farageho v této sněmovně vyvěšen na moji webovou stránku, neboť se domnívám, že čím více irští občané uslyší jeho slova o Irsku a Evropě, tím spíše posléze zvolí „ano“ pro Evropskou unii.

Cornelis Visser (PPE-DE). – (NL) Paní předsedající, otázkou je, zda tato finanční krize povede k hlubší evropské integraci, nebo bude mít opačný efekt. Krizi tohoto rozsahu lze dle mého názoru řešit pouze na evropské úrovni – což musí nutně prohloubit evropskou integraci. Vyžaduje to však vedení; nejen členskými státy, ale rovněž a především, Komisí. Doposud reakci na finanční krizi zajišťovaly převážně členské státy – za což jsem vděčen, například za opatření přijatá při krizi banky Fortis – zatímco Komise mlčela.

Domnívám se, že finanční krizi způsobila rychlá inovace ve finančním sektoru v posledních několika letech. Bankovní produkty byly připravovány tak, aby nabízely okamžité zisky, zároveň však s sebou nesly velká rizika. V některých případech však tato rizika nebyla transparentní, a u několika z nich stále nejsou. Pro odborníky je nesmírně obtížné nové finanční produkty řádně posoudit a stanovit tak jejich hodnotu.

Nyní proto Komise musí předložit opatření, jimiž bude posílena transparentnost finančních produktů a zlepšena správa bank. Rovněž musí nabídnout opatření na zlepšení dohledu a posílení spolupráce mezi samotnými centrálními bankami a dalšími kontrolory. Parlament toto stanovisko vyjádří ve zprávě o pokračování Lamfalussyho postupu a budoucí struktuře dohledu ve finančním odvětví, jíž se budeme zabývat příště.

Ostatně hluboce lituji toho, že v parlamentním výboru se Skupina sociálních demokratů v Evropském parlamentu zdržela hlasování o tak významné zprávě. Rád bych věděl, jestli se to bude opakovat zítra. Krize je dokladem důležitosti Evropy. Budou-li evropské orgány v souvislosti s ní jednat individuálně, výsledkem může být státní podpora a diskriminace zahraničních spořitelů, zákazníků a investorů. Pouze Evropa může nabídnout ucelený přístup ke krizi a z toho důvodu se Komise musí ode dnešního dne ujmout vedení.

József Pintér (PSE). – (PL) Paní předsedající, situace na Kavkazu v průběhu tohoto léta postavila Evropskou unii před novou geopolitickou výzvu a stejným způsobem dnešní krize na finančních trzích světového trhu představuje výzvu, která je spojená se světovým hospodářstvím a Evropská unie jí musí čelit. Všichni se shodneme na tom, že v tuto chvíli musíme připravit koordinovanou reakci Evropy vůči těmto výzvám. Jak toho však můžeme dosáhnout bez Lisabonské smlouvy? Zajisté nemůžeme. Z toho důvodu je ratifikace Lisabonské smlouvy pro Evropskou unii naprosto nezbytná – „být či nebýt“ – a byla by v celosvětovém měřítku adekvátní reakcí ze strany Evropské unie. Pan předseda Barroso uvedl, že orgány EU a rovněž Evropská komise nejsou dostatečně zastoupeny ve světové finanční struktuře. A to je dalším důkazem toho, že v zemích, které tak ještě neučinily, je nutné Lisabonskou smlouvu ratifikovat co nejdříve.

Další věc, o níž bych se dnes chtěl zmínit, je skutečnost, že trh je v pořádku, je-li to trh regulovaný. Kapitalistické hospodářství, v němž je zohledňován lidský faktor. Je to zcela zásadní otázka. Tím způsobem v podstatě Evropa reagovala na krizi na počátku 20. století. Svoji sílu Evropa vybudovala přesně z tohoto důvodu.

Poslední bod – zachraňme lodní průmysl v Polsku. Ptám se Evropské komise – s ohledem na současnou krizi, jak nám pomůže dalších 100 000 nezaměstnaných?

Jerzy Buzek (PPE-DE). – (PL) Paní předsedající, nejdůležitější nyní je, abychom překonali finanční krizi, nicméně její největší hrozbou je hospodářské zpomalení. Nemůžeme se obávat výlučně o finance, neboť nakonec se vždy dostaneme ke konkurenceschopnosti hospodářství, růstu a zaměstnanosti. Přijetí nesprávných legislativních řešení v klimaticko-energetickém balíčku by mohlo zhoršit prognózu východiska z finanční krize. Chceme jednat na základním principu – snížení skleníkových plynů o 20 % do roku 2020. Úřadující předseda Rady hovořil o flexibilitě v energeticko-klimatickém balíčku a o rovnováze, kterou je třeba při jeho přijímání udržet. Co to znamená? Měla by to být schopnost balíček schválit, a zejména přizpůsobit systém obchodování s emisemi stávající situaci, která se zcela odlišuje od situace před rokem, před šesti nebo dokonce před dvěma měsíci.

Cíle snížit emise lze dosáhnout rozmanitými metodami. Známe výsledky hlasování o směrnici o obchodování s emisemi, které proběhlo včera v Evropském parlamentu ve Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin. Vzali jsme je na vědomí. Nyní je před námi velmi obtížný trialog, neboť přijímáme regulaci, k níž existuje řada výhrad.

V Parlamentu jsme neměli dost času na to, abychom probrali veškeré problémy spojené se směrnicí o obchodování s emisemi. Obracím se tedy na francouzské předsednictví a Evropskou komisi, aby měly na paměti i závěry a pozměňovací návrhy menšin navzdory tomu, že některé z nich nebyly při většinovém hlasování ve výborech Evropského parlamentu úspěšné. Chceme-li dnes nalézt dobré řešení, musíme se nechat vést zdravým rozumem a situací, která se neustále mění a soustavně se dle hospodářských předpovědí zhoršuje.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Paní předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, rád bych zahájil tím, že mě velmi znepokojuje skutečnost, že pokaždé potřebujeme nějakou krizi k tomu, abychom dospěli ke správné míře odhodlanosti, ke správné volbě slov a správné dynamice k nalezení společného základu pro evropské reakce. Iniciativa ze strany Evropy a evropská pravidla tvoří zásadní součást řešení. Nepředstavují pouze reakci na krizi, ale i nezbytnou prevenci dalších krizí v našem globalizovaném světě.

Potřebujeme krátkodobá i dlouhodobá opatření. Současná krize je dokladem toho, do jaké míry jsme závislí jeden na druhém a jak je v nynější době finanční svět globální a protkaný. Mám s sebou sbírku žádostí Evropského parlamentu od roku 2002, Komise odpověděla na několik z nich a jejich velká část byla zmařena členskými státy, což je přístup, který nám brání v nacházení řešení na evropské úrovni.

Dámy a pánové, potřebujeme legislativní návrhy v oblasti evropského dohledu, kapitálu na pohledávky, ratingových agentur, poskytování úvěru, modelů řízení krize a minimálních standardů pro veškeré druhy investic.

Jedním dechem chci zdůraznit, že krizi na finančních trzích nesmíme zneužít k zavedení nepřiměřených regulací. Neznamená to, že zavrhneme trh a budeme žádat o znárodnění. Znamená to vytvořit trh v co možná největší míře a zavést takové množství regulací, které vyžaduje globální svět. Všichni regulaci potřebujeme – nikoho nelze vynechat – musí však být úměrná riziku a souviset s daným produktem. O to nyní žádám a věřím, že Rada můj požadavek splní.

Colm Burke (PPE-DE). – Paní předsedající, na zasedání Evropské rady příští týden se od pana Briana Cowana, předsedy irské vlády, nedozvíme nic nového o bezvýhodné situaci s Lisabonskou smlouvou v Irsku. Namísto toho přednese podobný projev jako jeho kolega, ministr Micheál Martin, který v pondělí Výboru pro ústavní záležitosti Evropského parlamentu pouze přednesl analýzu výsledků. Žádný konkrétní návrh nebude předložen před zasedáním Rady v prosinci, na němž se očekává vymezení jednoznačných pokynů do budoucnosti.

Chtěl bych posun k těmto pokynům uspíšit, a proto objasním svoji představu o tom jak dále postupovat. Za prvé, dle mého názoru nelze uspořádat druhé referendum dříve než za nejméně dvanáct měsíců, abychom irským voličům poskytli přiměřenou dobu na konzultace. Druhé referendum by mělo být vyhlášeno na podzim příštího roku, nejspíše v říjnu. Znamená to, že volby do Evropského parlamentu budou muset proběhnout podle pravidel Niceské smlouvy, dle mého názoru je to však menší zlo.

Co se týče povahy druhého referenda, přiklonil bych se k tomu, aby bylo referendum o Lisabonské smlouvě v Irsku rozšířeno tak, že jeho součástí bude ústavní referendum o přijetí či zamítnutí Lisabonské smlouvy a zároveň poradní referendum o klíčových otázkách účasti a neúčasti, jako je Listina základních práv Evropské unie a evropská bezpečnostní a obranná politika.

Pokud by v rozšířeném referendu irští voliči hlasovali pro neúčast ve kterékoli z těchto dvou oblastí, irská vláda by posléze mohla usilovat o samostatnou dohodu v Evropské radě, jež by byla podepsána všemi 27 státy. Tento krok by se ve velké míře podobal tomu, co předcházelo Edinburské dohodě vyžádané Dánskem na zasedání Rady roku 1992, která Dánsku zaručila čtyři výjimky z Maastrichtské smlouvy. To nakonec Dánsku umožnilo Smlouvu ratifikovat.

Plán nepočítá s tím, že by členské státy, které již Lisabonskou smlouvu ratifikovaly, musely proces opakovat. Rozšířené referendum by irským voličům nabídlo možnost zvolit, jak velkou úlohu chtějí sehrát v rámci Evropské unie.

PŘEDSEDAJÍCÍ: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

místopředseda

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – Pane předsedající, začnu třemi body. Co se týče Ruska, v naší politice musíme zachovat otevřený a zároveň rozhodný přístup, nepřijímat ruské požadavky na úkor jiných zemí, blízkých či vzdálených. To bude mít v následujících letech zásadní význam.

Za druhé, cílem přezkumu rozpočtu musí být otevření a deregulace evropského zemědělství, které přinese více příležitostí pro zemědělce v Evropě i v dalších částech světa – i když, tam s menšími subwencemi – aby tak vzniknul globální funkční zemědělský trh, který splní nové potravinové požadavky všude ve světě.

Za třetí, s opatřeními v oblasti změny klimatu je nutné začít nyní, i přes finanční krizi, abychom mohli získat výhody dlouhodobého procesu; tak můžeme bojovat se změnou klimatu a být připraveni na řešení dalších problémů, jež způsobí.

Co se týče finanční krize, která je tématem dnešní rozpravy, řada z těch, kteří v ní vystoupili, opomněla skutečnost, že se nyní nacházíme na konci dlouhodobého a v lidské historii jedinečného procesu – je jím globální růst, přinášející prosperitu nevídaným způsobem. V současné době jsme dosáhli poslední fáze tohoto procesu. O tom jsem od pana Schulze dnes nic neslyšel. Jistě, potýkáme se s mnoha problémy, ty se však netýkají pouze trhu. Nikdo nemůže tvrdit, že rizikové úvěry v USA jsou výsledkem působení tržních sil. Jejich příčinou jsou rozhodující politické zásahy.

Nyní potřebujeme zajistit nastolení transparentnosti, zodpovědnosti a dohledu, který pokryje moderní trhy v jejich současném stavu. Trhy jsou evropské i světové a my musíme dosáhnout realitu finančních trhů. Posléze budeme moci zaujmout konstruktivní přístup k rozvoji reálného hospodářství.

Piia-Noora Kauppi (PPE-DE). - (FI) Pane předsedající, nestabilita, která se šíří jako blesk, je pro dnešní svět typická. Platí to především pro finanční trhy, které v těchto dnech patří mezi nejvíce globalizovaná obchodní odvětví. Nezodpovědnost, přílišná horlivost a neschopnost regulace v jedné části světa bude pravděpodobně mít dopad na peněženky běžných zákazníků všude ve světě. Přidávám se k těm, kteří vítají iniciativu Komise ustavit stálou pracovní skupinu, jež se bude zabývat finanční krizí v rámci Komise. Dle slov předsedy Komise, pana Barrosa, můžeme a měli bychom udělat více.

Domnívám se však, že si Komise nabrala příliš mnoho zodpovědnosti. V povinnostech musí být pořádek. Úkolem Evropské centrální banky je zajistit, aby ceny a hodnota peněz byly stabilní. Zásahy ECB byly účinné a přispěly ke zmírnění krize. Dnešní koordinované snížení úrokových sazeb je toho dobrým dokladem. Orgány Společenství – Evropská komise a Evropský parlament – mají na druhou stranu za úkol zajistit, aby jednotný trh byl stále otevřený s existující příslušnou legislativou. Tržní subjekty musí dodržovat zákon, mít pod kontrolou svá rizika a povzbuzovat domácnosti, které jim dluží peníze, aby našly vhodná řešení. Finanční skupiny se musí účastnit nejen svých vlastních obchodů, ale přijmout i širší sociální zodpovědnost. Hlavní zodpovědnost však nesou ministři financí, neboť většina nástrojů pro růst a řešení krize je v jejich rukou, a nelze je hledat v Evropské centrální bance, mezi evropskými zákonodárci nebo tržními subjekty.

Ministři financí byli iniciativní. V říjnu roku 2007 přijali jednoznačnější pravidla, jež by měla zabránit krizi na finančních trzích. Vzhledem k tomu, že je to práce ve velké míře dlouhodobá, seznam o třinácti bodech ze včerejšího zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci je značně tristní. Nejsem proti jeho návrhům, domnívám se však, že akční program není přiměřený. Nestačí pouze nějak reagovat – je třeba reagovat správně, a dokonce důležitější je i vědět, jak nedělat nic v případě, že právní předpis není dobrým řešením problémů. Nesmíme dát prostor jakýmkoli populistickým tlakům.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). - (HU) Děkuji, pane předsedající. Chtěl bych se omluvit tlumočnickům za to, že budu mluvit spatra. Našimi klíčovými slovy jsou solidarita, dohled a bezpečnost. Neustále tvrdíme, že

solidarita má ve stávající finanční krizi zvláštní význam, především pocházíte-li, jako já, ze země oplývající bankovními pobočkami, přidruženými podniky a dceřinými společnostmi, takže je důležité, jakým způsobem budou ředitelství ve svých klíčovách pozicích a jejich dozorčí orgány reagovat na problémy, s nimiž se potýkáme.

Co se týče solidarity, zmíním se o tom, že společná zemědělská politika vznikla pět let po vytvoření Evropského hospodářského společenství, a nyní, pět let po rozšíření, nastal čas pro společnou energetickou politiku. Ministr uvedl, že je to dobrá myšlenka, které je však stále třeba dosáhnout, a já jsem za jeho slova vděčný. Rovněž chci uvést, že i v oblasti vkladů jde o solidaritu. Je to uskutečnitelné a přichází čas, kdy se budeme moci jako Evropská unie ukázat v dobrém světle i v evropských zemích střední Evropy; nebudeme-li tu jeden jako druhý zahálet, ale společně prohlásíme, že v případě krize vskutku poskytneme záruku vkladů všech obyvatel. Po dobu šesti měsíců, nebo celého roku. Můžeme se rozhodnout, a to čím dříve, tím lépe, neboť se tu jedná o lidi, o osoby v problematických situacích, kterým je třeba pomoci co nejdříve. Domnívám se, že to nepřinese dlouhodobě se táhnoucí potíže.

Druhou otázkou je solidarita a naše bezbrannost. Týká se dozorčích orgánů, které budou dalším bodem. Rozumím tomu, že chceme ustavit úřady nebo komory a domnívám se, že je důležité, abychom učinili kroky směrem k centralizovanému dohledu poté, co přesuneme některé klíčové záležitosti politiky hospodářské soutěže pod zodpovědnost některého orgánu EU nebo Evropské centrální banky, je však velmi obtížné nyní chápat jakým způsobem bychom mohli vybudovat důvěru jeden druhého v kolektivním systému. Děkuji vám.

John Purvis (PPE-DE). – Pane předsedající, chtěl bych panu Jouyetovi a panu Almuniovi zdůraznit, že je naprosto nezbytné obnovit mezibankovní trh. Jediným jistým způsobem jak toho dosáhnout, je zavést státní záruky pro velkoobchodní mezibankovní vklady, po vzoru Irska a Dánska, kteří tak učinily na svých domácích trzích.

Podmíněná zodpovědnost je bezesporu nesmírná; nicméně po obnovení mezibankovního trhu přestanou banky hromadit zásoby a znovu začnou poskytovat půjčky podnikům, jednotlivcům a domácnostem, mezibankovní sazby se vrátí na normální výši a je zcela jisté, že nebude třeba poskytnuté státní záruky využít.

Souhlasím s panem Jouyetem, že toto opatření je třeba zavést celosvětově. Úlohou Mezinárodního měnového fondu je dle jeho slov koordinace této činnosti, a jediné tím, že učiníme tento odvážný krok na celosvětové úrovni, uhasíme oheň a začneme budovat důvěru.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Nejdůležitější, co je nyní třeba učinit, a v tom souhlasím s francouzským předsednictvím, je nalézt nějaké řešení situace v Irsku a ratifikace Lisabonské smlouvy. Co se týče finančních otřesů, chtěl bych Parlamentu připomenout, že v únoru roku 2008 maďarský předseda vlády, pan Ferenc Gyurcsány, navrhl vytvoření jednotného evropského dozorčího orgánu a jednotných pravidel pro dohled s ohledem na krizi na mezinárodních finančních trzích. Bohužel na březnovém zasedání Rady nebyl návrh podpořen většinou. Domnívám se, že bychom se k němu měli vrátit na příštím zasedání. Maďarský předseda vlády návrh předloží znovu, neboť bez něj, bez evropského finančního dozorčího orgánu, se globální problémy budou opakovat. Chtěl bych požádat francouzské předsednictví a ostatní členské státy, aby jej podpořily. Konec konců, řešení problému je v zájmu nás všech.

Marios Matsakis (ALDE). – Pane předsedající, hlavouni amerického bankovního průmyslu spolu s odpovídajícími hlavouny z Evropy se v posledních několika letech oddávali orgiím, které spočívaly v podvodech, zpronevěrách a korupci, na úkor běžných lidí. Orgány, jako např. centrální banky, ministři financí a komisaři EU, jejichž povinností je chránit občany, v podstatě neudělali nic co by je v tom zastavilo.

Spolčili se a mlčeli, nedbali ničeho a kamuflovali, a nyní se tyto orgány opovažují vynakládat peníze daňových poplatníků na to, aby titíž papaláši mohli ještě více zbohatnout. Je to pobuřující, ostudné a hanebné. Není to spravedlivé. Ti, kteří nesou vinu na současné globální hospodářské katastrofě a ti, kteří jim nabídli utajení, by měli být uvězněni a jejich majetek konfiskován. To je skutečně spravedlivé a taková by Evropská unie měla být. Je to čistá pravda o tom, co si myslí občané EU.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Pane předsedající, nejprve otázka Radě. Co konference na vysoké úrovni o Gruzii, kterou navrhlo francouzské předsednictví, a jakým způsobem současné předsednictví EU hodlá chránit územní integritu Gruzie v situaci, kdy dva separatistické regiony, Jižní Osetie a Abcházie, jsou uznány dalším státem? Je nepříjemné, že tu pan Barroso již není, neboť jeho projev nebyl přesvědčivý. Možná proto, že on sám o svých návrzích přesvědčen není. Domnívám se, že finanční a hospodářská situace je mnohem vážnější, než ji popsal. I dnes si dle mého názoru kdokoli na internetu najde informace o tom,

že trhy cenných papírů se přes všechny zásahy stále hrouť. Považuji to za skutečný úpadek stávajícího systému, systému zcela zastaralého, který je příčinou úpadku a vedl k tomu, že země je naprosto vyčerpaná a zadušená emisemi skleníkových plynů, což způsobuje nedostatečný rozvoj na jihu a rovněž v našich městech.

(Předsedající řečníka přerušil)

Konrad Szymański (UEN). – (PL) Pane předsedající, v současné krizi se zabýváme záležitostmi veřejné pomoci pro ohrožená hospodářská odvětví. Německá banka Hypo obdržela na svoji záchranu podporu ve výši 50 miliard EUR, britská banka Bradford & Bingley 35 miliard EUR a banka Fortis 11 miliard EUR. Evropská centrální banka poslala dalších 120 miliard EUR na bankovní vklady, aby udržela jejich likviditu.

Mezitím paní komisařka Kroesová způsobuje politickou krizi v Polsku tím, že nechává splácet přibližně půl miliardy – skutečně, půl miliardy – EUR na veřejnou pomoc třem polským loděnicím. Zajímalo by mě, jak by Evropská komise polským občanům chtěla vysvětlit situaci, v níž stovky miliard EUR proudí do bank ve staré Evropě, zatímco půl miliardy EUR nelze převést na tři loděnice, které vinou opatření Komise mohou zkrachovat. Navrhují, abychom na to pamatovali při přijímání rozhodnutí o dalších finančních injekcích do finančního odvětví v průběhu příštího zasedání Rady.

Ioannis Varvitsiotis (PPE-DE). – (EL) Pane předsedající, francouzský předseda vlády, Édouard Balladur, učinil prohlášení, jehož významem bylo, že úplná svoboda trhu se rovná zákonu džungle. Dodal, že naše společnost, demokracie a orgány si nemohou dovolit, aby se džungle ujala vlády. Navzdory tomu se v ní teď nacházíme a neseme následky úplné tržní svobody, která panovala ve Spojených státech.

Vezmeme-li v potaz, že za každý dolar skutečné investice půjčovaly americké banky 32 USD, oproti chabým 12 USD v Evropských bankách, pochopíme, jaká nezodpovědnost byla na americkém bankovním trhu běžná. Nyní se obávám, že opatření pana Paulsona ani americké vlády nebudou stačit k tomu, aby se svět z této krize vymanil. Co se týče budoucnosti, domnívám se, že od nynějška je nutné uplatňovat přísná pravidla.

Victor Boştinaru (PSE). – (RO) Pane předsedající, pane předsedo Rady, pane komisaři Almunio, vážení kolegové, v posledních letech se objevily významné vůdčí osobnosti, zejména z řad socialistů, které hovořily o nutnosti reformy světového finančního systému ve stylu post-Brettonwoodské dohody, která by byla schopna odolat výzvam globalizace. Bohužel však k ničemu nedošlo.

Z toho důvodu vítám projevy, které nedávno pronesl pan prezident Sarkozy, francouzské předsednictví a další vedoucí představitelé Evropy, v nichž se zmínili o nutnosti podobnou reformu provést. Dnes jsem s potěšením vyslechl slova předsedy Evropské komise, pana Barrosa, který hovořil o tom, že je třeba mít výhled až za finanční krizi a za Evropu.

Navrhují tedy, pane Barroso, aby se Evropská unie a Evropská komise výslovně zavázaly k nezbytnému provedení reformy světového finančního systému ve spolupráci s dalšími významnými subjekty, jako jsou Spojené státy, Čína nebo Japonsko, s cílem dát lidstvu potřebné nástroje, jimiž budou kontrolovat finanční stránky globalizace.

Jean-Pierre Jouyet, úřadující předseda Rady. – (FR) Pane předsedající, pánové komisaři, dámy a pánové, budu stručný, neboť jsem zde již hovořil.

Co se týče řešení finanční krize, je mi velmi líto, že má účast paní Berèsové nestačí, těší mě však, že ji uspokojila přítomnost pana Almunii. K vážnějším tématům – vystoupení paní Berèsové, pana Karase a zejména paní Kauppiové jsou dokladem toho, že tím, co nyní potřebujeme – a již to tu zaznělo – je zajistit, abychom přijali předložené návrhy Komise, které zahrnují všechny aspekty dohledu, regulace a úpravy účetních pravidel.

Myslí se tím přizpůsobení stávajících regulací a pravidel, jež musela být kvůli současné situaci zavedena, nikoli přílišná regulace. Mnozí z nás již uvedli, že v této oblasti je třeba navýšit podíl Evropy a přizpůsobit naše regulace vzájemné závislosti finančních orgánů a vzájemné závislosti našich pravidel pro financování hospodářství. Musíme v této oblasti neprodleně nabrat vysokou rychlost a znovu získat razanci, již jsme měli před několika lety – ještě to budete projednávat – abychom mohli dokončit uspořádání, které jako součást své práce sestavil pan Lamfalussy.

Stejně tak je důležité, aby Komise měla pravomoci – aby v tomto ohledu sehrála konkrétní roli – a je zcela správné, že na tomto bodu Komise trvá. V tomto směru je třeba zachovávat logiku. Chceme-li větší integraci, chceme-li uskutečnit řešení, o nichž víme, že pomohla jiným, musíme vytvořit organizaci, která je schopna řešit finanční problémy, s nimiž se budeme potýkat, a je třeba jednat pohotově. Francouzské předsednictví,

jak jsem řekl, udělá vše, co je v jeho silách, a vynaloží veškerou svoji energii na posílení nezbytné koordinace a přizpůsobení pravidel této oblasti.

Jednoznačně potřebujeme, aby mezi Evropskou centrální bankou, evropskými ministry financí a Komisí v této oblasti fungovala koordinace, jak je tomu nyní. To je důležitější než kdy dříve. Potřebujeme nalézt konkrétní odpovědi a předvídat, jaké důsledky krize přinese samotnému hospodářství i jeho financování. Již nyní lze pozorovat jejich první známky. I zde – což je zásadní pro budování důvěry – je nutné přijmout závažná průkopnická opatření, zejména pro malé a střední podniky.

Co se týče vnějších vztahů, které byly částečně zmíněny panem Saryuszem-Wolskim a paní Isler Béguinovou, chtěl bych panu Saryuszovi-Wolskimu sdělit, že prioritou Evropské rady, jak jsem již uvedl, je určit přesné strategie a vydat pokyny pro zabezpečení dodávek energie a solidaritu. Jedna krize nemůže zamaskovat krizi jinou. Před třemi měsíci tu byla krize energetická. Ta stále trvá. Jedny státy byly v dodávkách energie závislé na jiných. To se nezměnilo. Musíme vytvořit smysluplnou evropskou energetickou politiku, v tom jsme také pozadu a musíme jednat pohotově.

Co se týče Běloruska, chtěl bych panu Saryuszovi-Wolskimu sdělit – a brzy to budeme projednávat do podrobností – že v průběhu zasedání Rady ve složení pro obecné záležitosti se seje trojka a následně se setká se zástupci běloruských orgánů. Jak víte, a jak pan Saryusz-Wolski zdůraznil, vyjádřili jsme pochybnosti o průběhu voleb, s nimiž nejsme spokojeni. Vyjádříme to otevřeně, zároveň však Rada zvažuje, že by zmírnila určité sankce, především vízová omezení uvalená na některé běloruské funkcionáře, které sankce zasáhly. Rada stále o těchto událostech přemítá.

Pane předsedající, líbil se mi výraz, který jste použil ohledně konfliktu mezi Ruskem a Gruzii. Musíme obnovit mír a zaručit, aby zavládl i v Gruzii. Díky tomu mohu odpovědět paní Isler Béguinové. Ve dnech 14. října večer a 15. října se bude konat konference na vysoké úrovni. Dne 14. října se ministři zahraničí setkají s panem Bernardem Kouchnerem a dne 15. října je naplánováno setkání s vysokými úředníky a vedoucími představiteli, jehož cílem bude nalézt vhodná řešení situace v Abcházii a Jižní Osetii, jejichž uznání – a to musím paní Isler Béguinové zdůraznit, přestože je jí to známo – je stále velmi ojedinělé, což je dobře, neboť tento nepřijatelný čin byl Evropskou unií a předsednictvím jednoznačně odsouzen.

Co se týče Evropského paktu o přistěhovalectví a azylu, rád bych odpověděl paní Flautreové – přestože jsem si jist, že paní Isler Béguinová ji o mém příspěvku bude informovat – vysvětlením, že od tohoto Paktu se liší lepší koordinací a harmonizací, chcete-li, zejména v oblasti žádostí o azyl a žádostí, které podávají migranti. Pakt dokonce upřesňuje postavení migrantů, což je samo o sobě pokrok. Dali bychom spíše přednost pragmatictější vizi, vyváženějšímu přístupu, který by mohl být spojován s rozšířením Schengenské dohody. Demografická krize, demografický problém, je rovněž jednou z výzev, jíž se musíme za francouzského předsednictví postavit.

Na závěr – a tento bod je rozhodující, neboť je podstatou všeho – krize jsou propojené. Všechny spolu souvisí. Hospodářská a finanční krize je nejvíce na očích. Nicméně před třemi měsíci byla nejzřejmější krize energetická. Stále se v každém případě potýkáme s potravinovou krizí a krizí vnějších vztahů. Budu se opakovat, chceme-li na tyto krize a problémy reagovat, musíme zvýšit podíl Evropy, posílit koordinaci a způsobilost k rozhodování a být jednoznačnější a vnímavější. Dosáhneme toho prostřednictvím větší institucionalizace, kterou nám zajistí Lisabonská smlouva. Musíme zajistit, aby brzy vstoupila v platnost. S našimi irskými přáteli musíme nalézt řešení. Vynaložíme maximální úsilí na to, abychom do konce roku znali politické řešení tohoto institucionálního problému, který je nezbytné urychleně odstranit, vzhledem k výzvám, s nimiž se potýkáme a o nichž jsme celé odpoledne hovořili.

Joaquín Almunia, Komise. – (ES) Pane předsedající, pane ministře, dámy a pánové, začnu od konce příspěvku pana Jouyeta. Jak řekl pan předseda Barroso ve svém úvodním příspěvku, vstup Lisabonské smlouvy v platnost je nezbytný, chceme-li pokročit v evropské integraci, zejména v době, jako je tato. Někteří z vás se zmínili o aspektech vnější činnosti EU a o společné zahraniční a bezpečnostní politice v souvislosti s Gruzii. Lisabonská smlouva umožní zvýšit efektivitu a intenzitu naší činnosti v záležitostech, které jsou významné pro naši vlastní bezpečnost a pro obhajobu našich hodnot za hranicemi EU, jak je tomu v případě Gruzie a dalších zemí.

Někteří z vás zde oprávněně poukázali na důležitost debaty, která proběhne na téma energetiky a změny klimatu v Evropské radě. Francouzské předsednictví podporuje ambiciózní balíček návrhů předložený Komisí, který bude, jak doufáme, schválen a proveden. Lisabonská smlouva poskytne Evropským orgánům – tedy nejen Komisi – větší pravomoci, díky nimž se budou moci s tímto závažným problémem vyrovnat.

Někteří z vás správně zmínili imigraci, pakt o přistěhovalectví, který je chvályhodnou iniciativou francouzského předsednictví a některých dalších členských států. Komise rovněž v poslední době předložila návrhy ohledně přistěhovalectví, které Parlament a Rada projednaly a schválily, nebo jsou projednávány nyní. Znovu opakuji, že Lisabonská smlouva umožní Evropské unii pokročit na cestě ke společné přistěhovalecké politice, což je nezbytné.

Většina vašich příspěvků byla zaměřena na hospodářské a finanční záležitosti, což je logické a i my se jimi nyní intenzivně zabýváme.

Souhlasím s vámi, s předsednictvím a samozřejmě s úvodním příspěvkem předsedy Komise, že je nezbytné urychlit provádění sjednocené společné činnosti všech, kteří neseme část zodpovědnosti v Evropě. Mezi ně nepochybně patří Komise, Rada a Parlament a určité povinnosti nesou i členské státy, dozorcí orgány a centrální banky.

Všichni musíme jednat koordinovaně, každý v souladu se svými povinnostmi. Již po dobu jednoho roku, od počátku krize, Komise vyvíjí iniciativy, které by vyřešily budoucnost našeho finančního systému ve střednědobém horizontu tak, jak byly před rokem projednány a schváleny Radou a Komisí na neformálním zasedání Rady v Portu a na zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci v říjnu minulého roku.

Komise se však kromě toho aktivně podílí na krátkodobých naléhavých zásadních opatřeních, jež jsou zahrnuta do závěrů včerejšího zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci, jejichž součástí je závazek zlepšit systémy pojištění vkladů; ty jsou vážně narušeny, ne tím, že by vklady ve finančních institucích nebyly zabezpečeny, ale některými jednostrannými iniciativami, které mají negativní dopad na ostatní země.

Komise pracuje a spolupracuje na tom, aby byly vyvíjeny a uplatňovány zásady stanovené ve včerejších závěrech Rady, které mají zásadní význam pro způsoby, jimiž by měly být řešeny obtížné situace v každé z finančních institucí: prostřednictvím rekapitalizace a v některých případech i dalšími nástroji.

Jak uvedl předseda Barroso, Komise se zasazuje o to, abychom v oblasti dohledu na evropské a přeshraniční úrovni jednali rychleji než doposud, neboť je pro nás naprosto nezbytný. Všichni jsme svědky toho, že v poslední době tyto mechanismy potřebujeme.

Komise, Rada i Parlament jsou spokojeny s tím, jak pohotově dnes zareagovala Evropská centrální banka a ostatní centrální banky v oblasti snížení úrokových sazeb, což by mělo částečně zmírnit napětí na trhu.

Zcela souhlasím s panem Purvisem v tom, že je nutné v rámci našich zodpovědností přijmout opatření, která usnadní obnovu mezibankovního trhu. To je zásadní. Nesmíme uvažovat o tom, že by naším jediným zdrojem likvidity ve fungování finančního systému v budoucnosti byly centrální banky a samozřejmě, Komise tuto sobotu prohlásila – a tím odpovídám konkrétně na příspěvek paní in 't Veldové – za přítomnosti hlav států a vlád v Paříži, a včera to zopakovala na zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci, že, co se týče regulace státní podpory, články a ustanovení Smlouvy jsou dostatečné k flexibilnímu uplatňování dodržování pravidel hospodářské soutěže a pravidel pro státní podporu v situaci, v níž se nyní nacházíme.

Má kolegyně, paní komisařka Kroesová, na včerejším zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci oznámila, že v průběhu dnešního či zítřejšího dne zveřejní pokyny o tom, jakým způsobem lze dle Komise využít rozsah flexibility ve Smlouvě pro tuto konkrétní záležitost a zároveň se vyhnout upřednostňování některých řešení a určitých druhů podpory.

Rovněž se vyjádří – a někteří z vás o tom také hovořili – o provádění Paktu o stabilitě a růstu. V roce 2005 byla provedena jeho revize a od té doby, jak jsem tu již dříve v rámci jiné rozpravy uvedl, panuje naprostá, stoprocentní shoda o provádění revidovaného paktu. Včera, opět na zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci, i na sobotním setkání v Paříži bylo jednohlasně schváleno, že současný Pakt v revidované podobě z roku 2005 – a Parlament se účastnil debaty i schválení dohody – poskytuje dostatečný manévrovací prostor pro řešení situací, které se nyní objevují, a bohužel se s nimi budeme setkávat i nadále, jako např. navýšení veřejného zadlužení. Můžeme jednat v rámci daných pravidel, nesmíme je odsunout stranou.

Jednoznačně to zaznělo v sobotu v Paříži, na včerejším zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci, a je to zjevné i dnes v naší rozpravě, a mohu vás ujistit, že Komise zaručí, aby to od nynějška bylo jasné, přestože budeme procházet velmi obtížnými okolnostmi, nejen ve finančním systému, ale i v reálném hospodářství.

Zítra odlétáme do Washingtonu na výroční zasedání Mezinárodního měnového fondu. Předpovědi MMF byly znovu přezkoumány. V následujících týdnech dojde k přezkoumání našich předpovědí. Není to pouze

cvičení se v ekonomických předpovědích na teoretickém základě; bohužel to znamená zpomalení růstu, snížení zaměstnanosti a zvýšení napětí na trhu práce, což spolu s inflačním tlakem, jemuž stále čelíme, přestože v posledních dvou měsících došlo k jeho zmírnění, vyústí ve ztrátu kupní síly a v potíže pro běžné občany.

Nicméně kvůli tomu bychom neměli zapomenout na střednědobý kontext. Neměli bychom kvůli tomu zapomenout na to, co jsme se naučili v uplynulých krizích. Domnívám se, že v tomto duchu drtivá většina příspěvků, které tu dnes odpoledne zazněly, souhlasí s dohodou, které jsme dosáhli včera – a je to dle mého názoru dohoda velmi pozitivní – na zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci v Lucemburku, posiluje a podporuje ji.

Předsedající - Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat během příštího dílčího zasedání.

Písemná prohlášení (článek 142)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *písemně*. – (FR) Nejdříve bych chtěl poděkovat úřadujícímu předsedovi Rady, panu Nicolasi Sarkozymu, za praktická a účinná opatření a vynikající práci francouzského předsednictví, kterou dnes představil můj přítel pan Jouyet. Evropská unie vznikala uprostřed utrpení způsobeného válkou.

Zdá se, že utrpení a krize je i její budoucností. Tyto krize – kavkazská krize v Gruzii, finanční krize, selhání Světové obchodní organizace – jsou dokladem toho, do jaké míry potřebujeme nové pojetí institucí, které nabízí Lisabonská smlouva, zejména trvalé předsednictví Evropské unie.

Co se týče finanční krize, Evropská centrální banka právě rozhodla o snížení úrokových sazeb, a já jsem toto rozhodnutí uvítal. Konečně se probudila z letargie; měla by se ponaučit z nezdaru své měnové politiky, neboť nic by nemělo horší následky, než kdyby po obnovení hospodářského růstu sazby opět narostly. Je stále potřebnější, aby Komise na základě čl. 150 odst. 6 Smlouvy o ES předala záležitost Radě, která dá Evropské centrální bance politický mandát k finančnímu dozoru nad úvěrovými institucemi s cílem vytvořit evropský bankovní regulační orgán.

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), *písemně*. – Dne 24. září jsem se v písemném dotazu ptal, zda je Evropa připravena ztlumit náraz vyvolaný jejím nezrušitelným propojením s americkým trhem a zda částka 36,3 miliard EUR poskytnutá trhu Evropskou centrální bankou a Bank of England je dostatečná pro odvrácení nebezpečí. Několik dní poté se banky Fortis a Dexia dostaly rovněž do vleku finanční krize. Dále ztroskotál islandský bankovní systém (krize tam vyvrcholila, když vláda Islandu převzala banku Glitnir) a britská vláda ohlásila, že investuje další finanční prostředky (200 miliard GBP) do jeho hospodářství.

Události, k nimž došlo, mi prozatím na moji otázku, která byla původně pouze řečnická, odpověděly. A jaké další události očekáváme? V současné době víme, že byly zasaženy finanční instituce. Ty významné. Nevíme však, kdo další byl zasažen, ale stále to tají. Co řada regionálních amerických bank, které byly zapojeny do poskytování jednoduchých půjček v oblasti bydlení? Co Evropské banky, které se nemohly udržet a investovaly do všelijakých exotických amerických finančních nástrojů, které v tomto desetiletí zaplavily trhy?

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *písemně*. – (PT) Přes poněkud emocionální slova o finanční krizi a s ní souvisejících dalších krizích stále nepřicházejí opatření, která by je účinně vyřešila. Některá opatření, jako např. znárodnění bank, které zkrachovaly kvůli špatnému managementu ze strany administrátorů a některých hlavních akcionářů, kteří si přivlastnili značnou část zisků a příjmů a na veřejnosti nechali, aby vyřešila škody, které způsobili, byla před několika měsíci zamítnuta, nyní jsou sice přijímána, stále je to však v zájmu velkého obchodu, bez skutečného ohledu na pracující a nejméně finančně zabezpečené osoby. Neřeší podstatu záležitosti. Neruší daňové ráje. Neodstraní falešnou nezávislost Evropské centrální banky. Neskoncují s Paktem stability. Nepřijímají Pakt o solidaritě a sociálním pokroku.

Evropská centrální banka snížila svoji základní sazbu příliš pozdě, díky krátkozrakosti, která má již negativní dopad na slabší hospodářství a na ty, kteří jsou u bank již zadlužení.

Záležitosti, jimiž se zabýváme, jsou tedy nesmírně důležité a zpochybňují neoliberální politiky, které kladou největší důraz na volnou hospodářskou soutěž, čímž zhoršují vykořisťování pracujících a znásobují problémy mikropodniků a malých a středních podniků. Na příštím zasedání Rady je třeba tyto neoliberální politiky zastavit.

Petru Filip (PPE-DE), písemně. – (RO) Globální finanční krize má nadnárodní charakter, kromě toho hrozí, že velmi rychle způsobí stav naprosté paniky, a to nejen ve finančních, bankovních a hospodářských odvětvích, ale i na úrovni běžných evropských občanů. Domnívám se, že hospodářská stránka krize je závažná a je nutné ji mít pod kontrolou z hlediska finančního i hospodářského, ještě větší nebezpečí však vidím v tom, že mezi evropskými občany zavládne panika, což je mnohem obtížněji zvladatelná situace, jejíž důsledky je třeba napravovat mnohem déle.

Z toho důvodu na vás jako předsedy vznáším veřejný požadavek, a vyzývám vás, abyste jakýmkoli přímými kroky okamžitě a efektivně vyřešili současnou hospodářskou a finanční krizi a zajistili, aby přijatá opatření byla pro evropskou veřejnost transparentní tak, aby se občané cítili pod ochranou Evropské unie, jejímž cílem bylo právě poskytnout ochranný rámec pro případ vážné nouze.

Nepodaří-li se nám posílit důvěru a solidaritu v Evropě, hrozí nebezpečí, že vše, co jsme za posledních padesát let s obtížemi vybudovali a upevnili, zmizí.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), písemně. – (PL) Neměli bychom počítat s tím, že jediné setkání Evropské rady vyřeší problém finančních trhů. Cílem by spíše mělo být nalezení způsobů, jež by zajistily větší bezpečnost evropského systému bank. Současné zapojení národních vlád je nyní bezesporu nezbytné, zajisté však nenahradí společná opatření na úrovni EU jako celku.

Dnes je obzvláště důležité, abychom se vyhnuli jakémukoli populistickému rozdávání slibů a ochránili občany před krajním cynismem některých politiků. Vychází z nikam nevedoucího pesimismu a vyzývání ostatních politiků, aby něco udělali. Splní-li se špatná proroctví, cynikové budou reagovat „copak jsme vám to neříkali?“ Pokud k nejhorším scénářům nedojde, falešní zachránci řeknou: „chtěli jsme být opatrní, v podobných situacích je lépe držet jeden směr“.

Nyní si cynikové mnou ruce radostí nad tím, že objevili lest, v níž nelze prohrát. Tato radost dokládá krajní nezodpovědnost a popření základních hodnot demokratické politiky, kterou je upřímná starost o obecné dobro. Je možné, že největší nebezpečí pro peněženky evropských občanů je právě tento cynismus. Rovněž je zajímavé, že tento předstíraný zájem o budoucnost občanů vyhlašují ti, kteří usilují o zablokování nové evropské smlouvy a nelíbí se jim myšlenka jednotné měny. Doufám, že zasedání Rady nebudou přítomni falešní proroci. Velmi vám děkuji.

Mairead McGuinness (PPE-DE), písemně. – Globální finanční krize bude právem hlavním bodem programu říjnového zasedání Rady. Za krizi mohou lidé – z USA, EU a odjinud, a úpadek bankovního a finančního odvětví je reálný a tím více šokující.

Existuje jistá pochybnost, že nemyslitelné – tedy zhroucení bankovního systému – se stalo skutečností. Následkem zániku jednotlivých bank a dramatických zásahů vlád na podporu křehkého finančního odvětví jsou pochybnosti veřejnosti o tom, zda jsou političtí představitelé schopni je v podobných situacích ochránit.

Banky regulaci nechtějí a nyní je jasné, že regulace nebyla dostatečná a nedokázala poskytnout ochranu klientům bank ani samotným finančním institucím.

Avšak když se bankám přitížilo, hledaly pomoc a záchranu u politiků. Je tedy na nás, abychom využili této chvíle a vrátili moc do politického systému, kde bylo vždy její místo, ne na finančních trzích.

Esko Seppänen (GUE/NGL), písemně. – (FI) Spojené státy americké podlehly nemoci šílených peněz. Jejimi příznaky jsou úpadky bank, zestátnění bankovních ústavů a pojišťoven a vytvoření odpadové banky využívané na zestátnění dluhů a jako skládky bankovního odpadu. Krize je dokladem toho, že stát je pro kapitál nezbytný, a to nejen kvůli vedení válek v dalekých cizích zemích: v případě USA v Iráku a Afghánistánu. Pozitivním výsledkem krize, způsobené levnými „podivnými“ penězi, je fakt, že Spojené státy si nyní nemohou dovolit vést další války.

Velmoc vyvedená z konceptu nevypadá dobře, neboť tím klesá v očích ostatních. A to je situace Spojených států: mnozí se domnívají, že jako supervelmoc ji postihl stejný osud, který zasáhl Sovětský svaz.

Veškeré politické a hospodářské prostředky USA bude nutné využít na uhašení ohně, který se rozhořel díky levným penězům, dluhům a spekulaci. Není to však již pouhá hospodářská záležitost: gigant, jehož autorita stála na hromadě cenných papírů, se zhroutil. Pyšná Amerika, vítěz ideologického boje, již ve svém vítězném postavení není důvěryhodná.

Georgios Toussas (GUE/NGL), písemně. – (EL) Sdělení Rady a Komise a postoj, který zaujali političtí představitelé kapitálu v průběhu rozprav v rámci příprav zasedání Rady Evropské unie, předznamenávají urychlení nepopulární politiky řízení kapitalistické hospodářské krize. Krize se neúprosně šíří členskými státy EU a rozvinutými zeměmi obecně a ve stále větší míře obnažuje zpátečnický charakter Evropské unie.

Tyto výroky, monopolní zásahy států oznámené Radou ve složení pro hospodářské a finanční věci a buržoazními vládami členských států EU spolu s vyprošťováním zadlužených bank a dalších monopolních obchodních skupin pomocí veřejných finančních prostředků jsou opatření, jimiž bude kapitál EU povzbuzen k podpoře monopolního hospodářství a politické nadvlády. Kapitalismus neumí reagovat, jde-li o zájmy běžných lidí, jak dokládá tato situace.

Tváří v tvář hrozící krizi Evropská unie a buržoazní vlády jejích členských států stupňují svůj útok proti pracující třídě a lidu.

Evropští občané nemohou od summitu EU nic očekávat. Pracující mají jedinou možnost – neposlechnout a rozloučit se s nepopulární politikou EU a buržoazními vládami jejích členských států.

15. Pokračování Lamfalussyho postupu - budoucí struktura dohledu (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je zpráva (A6-0359/2008) vypracovaná paní Ieke van den Burgovou a panem Daniele Dăianuem jménem Hospodářského a měnového výboru ohledně opatření navazujících na Lamfalussyho proces: budoucí struktura dohledu (2008/2148(INI)).

Ieke van den Burg, zpravodajka. – Pane předsedající, od roku 2002 se zabývám záležitostmi stability a dohledu na finančních trzích. Již v té době jsem ve zprávě Parlamentu o pravidlech obezřetnostního dohledu žádala o zavedení přísného systému evropského dohledu, který by byl srovnatelný s evropským systémem centrálních bank.

V této neklidné době jsem vděčna za to, že máme euro a Evropskou centrální banku, o to více je však nepochopitelné, že tu neexistuje pevný systém dohledu. Tehdy jsem v hlasování o revoluční reformě nemohla dosáhnout většiny Parlamentu; všichni hovořili o postupném vývoji. Nicméně v průběhu let mi při rozhovorech s inspektory a dalšími zástupci na vysoké úrovni z oblasti průmyslu a dohledu lidé říkali: „Nemůžeme to říct na veřejnosti, ale máte pravdu v tom, že je nutné učinit více; dojde-li ke skutečné krizi, ukáže se, že současný stav není dostatečný“.

Tudíž pro získání pocitu naléhavosti jsme potřebovali krizi. Nemusím se zmiňovat o tom, že bych se jí raději vyhnula, a přála bych si, abychom na ni byli lépe připraveni. Krize však nastala a vichřice, kterou pan McCreevy ještě při projednávání zpráv pana Rasmussena a pana Lehneho před několika týdny nechtěl brát v úvahu, dorazila až k nám a dle mého názoru s nebyvalou razancí.

Nyní bych očekávala, že je to dost silný podnět, jsem však zklamaná a v rozpacích z toho, že v Evropské unii děláme tak málo a s takovým zpožděním. Sleduje nás celý svět, my však nejsme reálně schopni zaujmout společný přístup. Dokonce ekonomové a komentátoři, kteří stáli v čele tohoto skvělého inovativního finančního systému, jemuž nesmí regulace stát v cestě, se téměř jednohlasně shodnou na svém rozhořčení nad tím, co doposud vedoucí představitelé Evropy vykonali. Mohla bych poukázat například na úvodník včerejšího vydání *Financial Times*, v němž stojí: „Vedoucí představitelé Evropy zatím předvedli jednotu ve stylu pouhých řečí a společně prohlašují, že každý se postará o problémy na svém vlastním písečku.“ I britský deník *Financial Times* tedy usoudil, že Evropa potřebuje dirigenta, ne jen sólové zpěváky.

Dle mého názoru Parlament zítra dostane příležitost k tomu, aby dokázal, že tu nejen zpíváme vlastní árie o zklamání, hněvu a hledání viníka, ale že jsme schopni i skutečně přispět k ustavení vedení a navázat na velmi konkrétní návrhy, které by Evropská Komise mohla okamžitě realizovat.

Pro řadu ostatních členů Parlamentu se to může zdát příliš technické, mohu vás však ujistit, že návrhy byly pečlivě promyšleny a připraveny námi, členy Hospodářského a měnového výboru. Nyní je pouze zapotřebí schopnosti vést a odvahy, pane komisaři, abyste jim dal zelenou a zahájil proces. Neměl byste příliš věřit lobistům, kteří Vás zdržují od provádění opatření, a samozřejmě byste měl věnovat pozornost odborníkům – politickou zodpovědnost za uskutečnění těchto iniciativ však nesete Vy.

Pan Barroso již zmínil některá krátkodobá opatření. Potěšilo mě, co řekl o skupině odborníků, ale opět, něco podobného jsme v Parlamentu navrhovali již před dvěma lety a nezískali jsme vaši důvěru. Co se týče návrhů ke směrnici o kapitálových požadavcích a opatření pro ratingové agentury: není mi zcela jasné, jaké návrhy

hodláte předložit k doporučení o platech vedoucích pracovníků. Věřím, že v této oblasti nenasloucháte pouze nedostatečným návrhům Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci, ale že jste připraven jít ještě dále. Na závěr, co se týče dohledu: nejedná se pouze o dlouhodobá opatření pro skupinu odborníků, ale měli bychom začít něco dělat ihned. Ohledně mých pozměňovacích návrhů č. 5, 6 a 7: doufám, že návrh, který okamžitě vede k vytvoření postu nezávislého předsedy a místopředsedy evropského systému dohledu, získá podporu.

Daniel Dăianu, zpravodaj. – Pane předsedající, využiji této příležitosti a několika se slovy se vyjádřím k tématům, která zřejmě tvoří rámec debaty o regulaci dohledu.

Za prvé, volný trh se nerovná neexistenci regulace. Nedbalá měnová politika může vést ke zvýšení inflace a případně k hospodářskému poklesu, sama o sobě však nezpůsobí zhroucení finančního systému. Vlastnostmi finančního systému, které přinesly nebezpečí kolapsu, jsou strukturální rysy nového finančního systému.

Hlavní příčinou této krize je nedostatečně regulovaný finanční systém. Hypotéky jako takové škodlivé nejsou, špatně vybudované cenné papíry, které jsou na nich založeny, ano. Sdružování finančních produktů do balíčků může být příčinou značné neprůhlednosti na trhu. Systémy náhrad, díky nimž dochází k nezodpovědnému chování: to je škodlivé. Zavádějící modely i vysoká úroveň pákového efektu jsou škodlivé. Nezabývat se těmito problémy by bylo naprosto nesprávné.

Ne každá finanční inovace je blahodárná. Je tedy zarážející slyšet, že čerstvá regulace je špatná, jelikož by potlačila finanční inovaci.

Budování řádné regulace a dohledu neznamená zavést socialismus. Záleží na tom, v jakém druhu tržního hospodářství chceme žít. Souhlasím s tím, že to může vést k obnovení prvků státního kapitalismu, což je předmětem diskuze.

Spoléhání na iniciativy vedené průmyslem příliš nestačí, neboť ty často slouží jasným zájmům.

Proč nejsme schopni se poučit z předchozích krizí? Je zjevné, že tyto zájmy mohou mít velký vliv a snažit se ovlivnit regulaci a dohled, včetně chování osob, jako jsme my.

Záleží na morálních hodnotách? Domnívám se, že ano. Ke zmatku, v němž se nyní nacházíme, došlo, protože se někteří domnívali, že v obchodě nejsou morální hodnoty důležité. Regulátoři a kontrolori by měli porozumět tomu, že existují i systémová rizika. Neustále by měli sledovat finanční stabilitu.

Zátěžovým situacím a krizím se nelze zcela vyhnout, můžeme však omezit škodu, kterou způsobí. Potřebujeme komplexní reakce na krize a opravdovou koordinaci mezi EU, USA a dalšími hlavními finančními centry, zejména v těžkých dobách.

Charlie McCreevy, člen Komise. – Pane předsedající, chtěl bych začít poznámkami k situaci na finančních trzích. V historii, kam sahá naše paměť, je současná krize nejvážnější. Začala jako druhotná krize, posléze v obrovské míře přerostla a zasáhla celé hospodářství. Obavy o schopnosti navýšit financování způsobují ještě větší nedostatek důvěry u všech hospodářských subjektů. Nedojde-li k urychlenému uvolnění půjček, budeme neustále spirálovitě klesat, což se pochopitelně projeví v hospodářské činnosti. Dnešní zásadní prioritou je uvolnit půjčky. Opatření, která dnes přijaly centrální banky, významným způsobem přispějí k odblokování toku půjček.

Za posledních několik měsíců jsme byli svědky toho, že žádné hospodářství či finanční trh není imunní vůči probíhajícím událostem.

Na včerejším zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci byly obavy ministrů financí patrné. Uznali jsme, že je nutné, aby vlády zasáhly a podpořily finanční trhy, ať už pomocí finančních injekcí, záruk nebo jiných prostředků. Neexistuje žádný zázračný lék. Podstatné jsou jasné a rychlé reakce.

Co se týče Komise, ta dokazuje, že je schopná reagovat rychle. V průběhu příštího týdne přednesu kolegiu pozměňovacích návrhů k systému pojištění vkladů, které zvýší minimální úroveň ochrany a zavážou členské státy k zavedení postupů urychleného vyplácení.

Na včerejším zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci bylo schváleno, že členské státy navýší současnou úroveň na nejméně 50 tisíc EUR, a mnoho z nich tuto částku ještě navýšilo na 100 tisíc EUR. Do jisté míry to odráží rozdíly v průměrných úsporách členských států.

Kromě toho bezodkladně provádíme změny v našich účetních pravidlech, abychom bankám v EU zajistili možnost využít výhodné flexibility, kterou mají k dispozici banky ve Spojených státech, konkrétně poskytnout jednotlivým bankám alternativu v případě potřeby převést prostředky z obchodního portfolia na portfolio bankovní. Je to opatření schvalované postupem projednávání ve výborech a já věřím, že Parlament bude schopen jej urychleně schválit. Zároveň doufám, že vnitrostátní dozorčí orgány tato ustanovení budou ihned uplatňovat, aby banky mohly dle potřeby těžit z této nové možnosti již ve výsledcích za třetí čtvrtletí. Rada pro mezinárodní účetní standardy dále přijala vysvětlení amerického regulačního úřadu SEC ohledně využití účtování v reálných hodnotách, není-li na trhu žádná aktivní informace. I to je pro banky velmi významné a mělo by být uvedeno ve zprávách za třetí čtvrtletí.

Nadále pracujeme na urychleném provedení pokynů Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci, jimiž má být posílena schopnost Evropské unie předcházet krizím a řešit finanční krize v budoucnosti. Celkové provádění těchto iniciativ je samozřejmě na denním programu.

V dobách krize je třeba, aby političtí představitelé dělali věci, které uklidní veřejnost. Tady v Bruselu tomu není jinak: náš manévrovací prostor je omezenější. Nemáme přístup k finančním prostředkům, které jsou pro řešení této krize nezbytné. Centrální banky a ministři financí jsou ti, kdo mají pod palcem finance. Usilujeme o co největší míru společného přístupu členských států. Není pochyb o tom, že budou-li členské státy spolupracovat, jejich postavení bude pevnější a budou moci zastavit spirálovitý pokles, v němž se nyní nacházíme. Musíme nadále pomáhat členským státům v jejich úsilí o společné cíle a přístupy. Budeme pokračovat v rychlém postupu vpřed pomocí jakýchkoli opatření v oblastech, v nichž k tomu máme nástroje.

Vyjádřím se ještě ke zprávě o „opatřeních navazujících na Lamfalussyho proces: budoucí struktura dohledu“ – chtěl bych poděkovat Hospodářskému a měnovému výboru, především paní van den Burgové a panu Däianuovi, za výbornou práci, kterou odvedli při vypracování této zprávy, jež nejen svým širokým rozsahem vybízí k přemýšlení. Poukazuje na řadu výzev, které před námi stojí v souvislosti se současnou finanční krizí. Inovativní a důkladně promyšlené návrhy na reformu regulace a dohledu v současné situaci nezbytně potřebujeme.

Součástí vaší zprávy je docela náročný seznam doporučení, u nichž bude třeba podniknout legislativní kroky. Je povzbudivé, že velká řada témat, která zdůrazňujete, jsou zároveň prioritami Komise. V mnoha případech jsme již začali pracovat na iniciativách, které odpovídají vašim doporučením, nebo to plánujeme.

Rád bych stručně zmínil některé z našich nejdůležitějších probíhajících iniciativ, jako je návrh směrnice Solventnost II, návrhy na revize Směrnice o kapitálových požadavcích, které kolegium komisařů přijalo minulý týden, a legislativní návrh o ratingových agenturách.

Odpovídá to mnoha doporučením navrženým ve vaší zprávě.

Navržené změny Směrnice o kapitálových požadavcích zahrnují kritické oblasti a zásadním způsobem posílí regulační rámec pro evropské banky a finanční systémy. Věřím, že nás v nich podpoříte. Je nevyhnutelné, abychom v měsíci dubnu dosáhli dohody.

V brzké době rovněž předložíme návrh o ratingových agenturách. Jeho cílem je zavést právně závazné autorizace a masivní systém dozoru, v jehož rámci budou evropské regulační orgány mít povinnost dohlížet na politiky a postupy uplatňované ratingovými agenturami. Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry při tom sehráje významnou roli v koordinaci.

Co se týče rámce pro dohled v EU, pracujeme na přezkumu rozhodnutí Komise o ustavení tří výborů dozorčích orgánů. Na konci roku jim přidělíme konkrétní praktické úkoly jako je i) mediace, ii) návrhy doporučení a pokynů, iii) jednoznačné pověření posílit analýzu ohrožení stability finančního systému EU a schopnost reagovat na nebezpečí.

Musíme se nyní rovněž zabývat dlouhodobou vizí pro dohled na evropské úrovni. Současné události dokazují, do jaké míry je omezený. Způsob, jakým se centrální banka vyrovnává s krizí, je ukázkový. Nyní se musíme vážně zabývat tím, jak jsou uspořádána naše opatření pro dohled nad přeshraničním finančním institucemi. Jak zde uvedl předseda Barroso, chceme vytvořit skupinu na vysoké úrovni, která by propracovala různé varianty a vyvodila doporučení dalšího postupu.

Odpovídá to návrhu ve vaší zprávě na vytvoření skupiny na vysoké úrovni, která by se zabývala opatřeními v oblasti dohledu v Evropě.

V průběhu času jsem nabyl dost zkušeností na to, abych věděl, že dohody o reformách opatření v oblasti dohledu nebudou snadné.

Nepoučíme-li se však ze současné krize, prokážeme tím Evropské unii velmi špatnou službu. Tato úvaha by neměla zastínit nutnost učinit pragmatické kroky k posílení dohledu, jež jsme předložili v návrhu směrnice Solventnost II a ve směrnici o kapitálových požadavcích. Je nutné vytvořit kolegia dozorčích orgánů.

Čekají nás těžké časy. Každý z nás se musí chopit svých povinností. Nyní můžeme ukázat, že spojenými silami a spoluprací budeme schopni postavit se výzvám. V tomto ohledu se těším na výraznou podporu ze strany Parlamentu.

Piia-Noora Kauppi, jménem skupiny PPE-DE. – Pane předsedající, domnívám se, že to byla paní Tumpel-Gugerellová, která v polovině měsíce září v Nice uvedla, že největší chyba, již jsme se dopustili, je nezahrnutí systému finančního dohledu do Maastrichtské smlouvy. Měli jsme se tím zabývat dříve, již v době, kdy byla v závěrečné fázi přijímána rozhodnutí o hospodářské a měnové unii.

Zcela souhlasím s tímto názorem a paní Tumpel-Gugerellová rozhodně není jediná, kdo učinil podobné prohlášení. Koho však můžeme vinit z nedostatečného pokroku v oblasti systému dohledu? Nedomnívám se, že orgány Společenství – tím myslím Evropskou komisi a rovněž Parlament; jak uvedla paní van den Burgová, tímto tématem se zabýváme od roku 2000 a podali jsme několik návrhů Radě, zdá se však, že ta je k jakýmkoli krokům neochotná.

Stále přemýšlím o tom, jak se podařilo zavést Lamfalussyho proces. Možná bylo rozhodující, že se Velká Británie a Německo dohodly na nabídce umístění Evropského výboru regulátorů trhů s cennými papíry v Paříži, jinak však Rada neprojevila sebemenší ochotu dosáhnout v této oblasti pokroku. Nyní tedy nastal správný čas, možná ho není dost a možná je již příliš pozdě, přinejmenším se však i v Radě nyní něco děje.

Parlament předložil několik velmi důležitých návrhů. Následující tři jsou, v pořadí podle důležitosti, nejvýznamnější:

Za prvé jsou to povinná kolegia pro všechny přeshraniční finanční instituce a závazná pravidla pro jejich fungování, sdílení informací a využívání různých postupů rozhodování.

Za druhé, zlepšení právního statusu výborů třetí úrovně a rozvoj efektivnějších metod jejich práce. Možná v tomto ohledu mohla Komise poskytnout výborům o něco více manévrovacího prostoru, aby jejich role nebyla pouze konzultativní, ale aby se v budoucnosti staly rozhodovacími orgány.

Za třetí, posílení role Evropské centrální banky ve prospěch finanční stability. Evropská centrální banka by měla mít k dispozici více informací. Měla by být propojena s Evropským výborem regulátorů trhů s cennými papíry a s Evropským výborem orgánů dozoru nad pojišťovnictvím a zaměstnaneckým penzijním pojištěním a měli by více spolupracovat.

Na závěr několik slov k transatlantickému dialogu. Teď není dobrá chvíle k pozastavení transatlantických finančních služeb. Není to chyba Komise, vím, že to spíše závisí na krocích USA, domnívám se však, že čím více můžete učinit pro další pokračování diskuse, tím lépe. Je to velmi důležité pro budoucnost...

(Předsedající řečníka přerušil.)

Antolín Sánchez Presedo, jménem skupiny PSE. – (ES) Pane předsedající, před tím nemůžeme zavírat oči. Současná krize odhalila nedostatek dohledu a hospodářské správy na finančních trzích.

Občané dokáží jednoznačně určit rizika a předcházet jim je mnohem výhodnější, než je napravovat a řešit nerovnováhu a škodu, které způsobily na finančních trzích a v reálném hospodářství. Je třeba skoncovat s dobou, kdy velká část finančních trhů fungovala neprůhledným a neřízeným způsobem a byla ponechána v rukou nezodpovědných tahů neopatrných či bezohledných subjektů.

Volný pohyb zboží, Hospodářská a měnová unie, rostoucí spleť v oblasti finančních služeb a globalizace vyžadují, abychom přesáhli vnitrostátní rámec pro dohled. Musíme postoupit směrem k dohledu na evropské úrovni. Evropská unie nesmí chybět u nových konceptů, jako je makrofinanční dohled, systémová rizika a globální finanční stabilita, a musí se podílet na globální hospodářské správě.

Z toho důvodu potřebujeme přejít k dohledu na evropské úrovni, a to rozhodujícím způsobem. Neučiníme-li tak, dopustíme se závažného strategického pochybení v době, kdy dochází ke změně globálního rozdělení

moci. Budeme muset překonat netečnost a mrtvý bod, na němž uvázla směrnice Solventnost II, a proto je třeba napravit a přijmout integrovaný přístup na evropské úrovni.

Abychom zajistili soudržnost a spravedlnost při řešení rozdílů mezi orgány nebo různými finančními odvětvími, musíme opustit jednostrannost a postoupit směrem ke skutečně funkčnímu evropskému systému. Rozdíly mezi dvěma orgány nelze vyřešit rozhodnutím jednoho z nich; není možné být soudcem a zároveň zainteresovanou stranou.

Z toho důvodu zcela podporuji zprávu paní van den Burgové a pana Dianiusem vděčný za to, že mé pozměňovací návrhy byly zváženy a staly se inspirací pro některé z kompromisů a doufám, že ty nejambicióznější z nich zvítězí. Bude to k užtku našim občanům se zásadním významem pro finanční trhy.

Wolf Klinz, jménem skupiny ALDE. – (DE) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, na začátku tohoto desetiletí předložil baron Alexandr Lamfalussy zprávu, v níž navrhnul způsoby, jejichž prostřednictvím by orgány v Evropě mohly lépe a intenzivněji spolupracovat. V té době Rada jeho návrhy uvítala, ale nic s nimi neudělala. Má-li finanční krize, jíž nyní procházíme, nějakou pozitivní stránku, pak je to skutečnost, že téma zlepšení dohledu se přesunulo na první místo programu.

Překvapuje mě však, že k tomu, aby se jím Komise začala vážně zabývat, bylo zapotřebí zprávy Hospodářského a měnového výboru podle článku 39. Je jisté, že výzvám integrovaného a rostoucího finančního trhu můžeme úspěšně čelit pouze za předpokladu, že dohled bude ve stále větší míře soudržný a integrovaný. Zároveň již 58 ze 100 finančních konglomerátů rozvíjí svou činnost přeshraničně. Jediný pohled na statistiku dokládá kolik je třeba odvést práce!

Zpráva obou zpravodajů ukazuje správným směrem. Paní Kauppiová se o tom zmínila: vytvoření širokého rozsahu kolegií, které budou dohlížet na přeshraniční finanční konglomeráty a posílení výborů třetí úrovně. To je v pořádku, musíme však pamatovat na menší členské státy, které jsou v kolegiích často zastoupeny pouze v postavení dozorčích orgánů z hostitelských zemí, a je tudíž důležité mít na paměti jejich zájmy.

V krátkodobém a střednědobém kontextu pravděpodobně neexistují způsoby jak situaci zlepšit, v kontextu střednědobém a dlouhodobém to však stačit nebude. Musíme mít systém s výsadou nazývat se „evropským dozorčím orgánem“, který by se měl vyrovnat systému dohledu evropských centrálních bank.

PŘEDSEDAJÍCÍ: PANÍ ROTHE

místopředsedkyně

Pierre Jonckheer, jménem skupiny Verts/ALE. – (FR) Paní předsedající, pane komisaři, uvedl jsem zde jménem své skupiny, že jsme podpořili závěry Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci. Všiml jsem si, že burzy cenných papírů dnes znovu zaznamenaly pokles a že trhy v Evropě se řítí volným pádem. Opatření tedy nejsou dostatečná.

Co se týče otázky zodpovědnosti, souhlasím s paní Kauppiovou, že v Radě jsme se skutečně setkali se značným odporem, Komise – a konkrétně vy – však jednoznačně nikdy větší regulaci v Evropě, mírně řečeno, nefandila. Ve veškerých vašich pokynech převládala myšlenka principu samoregulace. Z toho důvodu máme takové zpoždění v oblasti evropských právních předpisů k tématům, jež jsou předmětem dnešní rozpravy.

Co se týče zprávy, o níž budeme zítra hlasovat, moje skupina podpoří všechny pozměňovací návrhy, především ty, které předložila paní zpravodajka van den Burgová. Domníváme se, že i jejich cílem je zajistit větší míru závazných ustanovení v oblasti sekuritizace a mechanismů zabraňujících spekulaci. Znamenají, že Lamfalussyho výbory třetí úrovně se téměř stanou předchůdci dohledu na evropské úrovni, tedy dozorčího orgánu, který si přejeme.

To je směr, jímž se chceme ubírat, a domnívám se, že Komise, která má výsadní právo na legislativní iniciativu, ve svém postavení v tomto volebním období neobstála. Z tohoto hlediska jsou sice velká slova pěkná, je však již pozdě na to, abyste dohnali ztracený čas.

John Purvis (PPE-DE). – Paní předsedající, cením si toho, že zpravodajové jsou ochotni pracovat na dosažení shody ohledně této zprávy. Co se mě týče, stále není stoprocentní – což oba pravděpodobně rádi uslyší! - Je však přiměřenější než dříve a já se domnívám, že podpora této zprávy je ospravedlnitelná.

Zmíním se o dvou konkrétních bodech. Sekuritizace je považována za jednoho ze zloduchů současné finanční krize a nyní se zdá, že nezbytným řešením je žádat tvůrce, aby si ponechávali část svých produktů.

Ve svém přezkumu kapitálové přiměřenosti Komise navrhuje 5 %. Musíme přinejmenším znát hodnocení dopadu této myšlenky. Dovoluji si namítnout, že jediným výsledkem bude ucpání finančních trhů a riziko, že investoři budou v pokušení zanedbávat náležitou pečlivost. Je velmi důležité, abychom byli schopni zpětně vysledovat tvůrce skrze přechodné přeskupování produktů a povolávat je k zodpovědnosti za jakékoli zkreslení údajů, nedbalost či nezpůsobilost.

Druhým bodem je způsob řešení sporů v kolegiu dozorčích orgánů. Zpravodajové navrhli poněkud složité a formální řízení za účasti předsedů a místopředsedů, což znamená další byrokracii. Podobné situace je třeba řešit urychleně, my jsme tedy navrhli, aby se obě strany jakéhokoli sporu, který nelze vyřešit na přátelské úrovni, dohodly na mediátorovi, jehož rozhodnutí by, alespoň dle našeho názoru, mělo být konečné.

Na závěr, pane komisaři, oceňuji úvod vašeho projevu, v němž jste pojednal o současné krizi, a je mi líto, že jste zde nebyl přítomen v průběhu předchozí rozpravy s panem Almuniou a panem Jouyem, kdy byly všechny tyto záležitosti představeny členy tohoto Parlamentu, včetně mě samotného. Možná byste si naše projevy měl důkladně pročíst a odpovědět na naše stanoviska.

Sharon Bowles (ALDE). – Paní předsedající, tato zpráva je ambiciózní, zároveň však realistická. Podává analýzu příčin finančních nepokojů a navrhuje změny v budoucnosti. Řada z nich, jak zde uvedli ostatní, by byla navržena i bez současné problematické situace, neboť již panoval obecný názor, že Lamfalussyho proces nepostoupil v takové míře, v jaké mohl nebo v jaké bylo plánováno.

Jejím cílem je tedy vytvořit příští generaci dozorčích orgánů spíše, než ustálit současnou krizi – přestože se domníváme, že předejde jakémukoli jejímu opakování, a nyní by členské státy měly být ochotnější k vytvoření formálních struktur integrovaných postupů rozhodování.

Znovu zdůrazňuji, že je nezbytné, aby regulace byla prozíravá. Řešení současné krize a klidná budoucnost, již přinese, nebude mít podobu formulářů o regulaci s tisícem variant spolupráce, které budou dle našich zkušeností následně předány odborníkům, aby zatrhávali hodící se možnosti, aniž by se jimi řádně zabýval někdo způsobilý.

Měli bychom mít jasná a jednoduchá pravidla. Některá z nich budou mít širší rozsah, ne však do takové míry, aby šly nad rámec celkového kontextu, s cílem dát řídícím pracovníkům přímou zodpovědnost a řádně je informovat o aktuálním vývoji.

Jako součást řešení krize potřebujeme zlepšit úpadkové řízení, avšak nejen v krizových situacích: potřebujeme se zabývat přeshraničním úpadkovým řízením i v běžné době. I zde se možná dostaneme do oblastí, které jsou členským státům nepříjemné, musíme se tomu však postavit.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – Paní předsedající, chtěla bych nejdříve vyjádřit nesouhlas s těmi, kteří tvrdí, že nejsme schopni na finanční krizi reagovat na evropské úrovni. Reagovali jsme rozhodnými opatřeními na vnitrostátní úrovni všude, kde to bylo nutné. Naše vnitrostátní finanční trhy se liší, díky čemuž máme manévrovací prostor v obtížných dobách a můžeme zohledňovat různé úrovně a rozsahy finančních trhů jednotlivých členských států. Ve Vilniusu je naše situace jiná než v ostatních státech.

Nijak mě nepřekvapuje, že návrhy Komise jsou založeny na potřebách přeshraničních finančních skupin; členkou Evropského parlamentu jsem již pět let. Udivuje mě však neschopnost Komise pochopit, že model přeshraničních skupin nemůže přežít období poklesu hospodářství. Toho jsme svědky nyní. Vedoucí obchodní představitelé musí předložit plány modernizace svého modelu pomocí větší flexibility na nižších úrovních a tím lépe naplňovat potřeby reálného hospodářství EU. Systém dohledu a regulace na evropské úrovni musí zajistit plynulou restrukturalizaci finančního odvětví. Východiskem reformy musí být nelezení odpovědi na otázku: „Z čí pokladny budou uhrazeny náklady na záchranný plán?“ Je to v zájmu stability celé Evropské unie.

Chtěla bych však svým kolegům a kolegyním připomenout osud jedné malé sousední země Evropské unie, která je s námi úzce propojena – Islandu. Nechali jsme je bez pomoci.

Olle Schmidt (ALDE). Paní předsedající, Evropa nyní čelí hlavnímu náporu finanční krize. Včerejší rozhodnutí evropských ministrů zahraničí o jednotné minimální úrovni pojištění vkladů je významný krok, neboť záchranné operace jsou nyní v rukou jednotlivých bank. Dnešní společné snížení úrokových sazeb několika centrálními bankami je nezbytné k obnovení důvěry ve finanční trhy. Opatření jsou cílená a jejich cílem je s okamžitým účinkem vyřešit krizi.

My v postavení rozhodovacích orgánů musíme převzít zodpovědnost a zajistit, aby trh dlouhodobě fungoval. Znamená to, že při přijímání nové legislativy musíme zaujmout metodický a jednoznačný přístup, aby i ona přispěla k dobrým vyhlídkám růstu. Význam analýz dopadu není pouze výsledkem finanční krize; naopak, nyní jsou analýzy ještě podstatnější.

Návrhy, které zde byly předloženy v rámci Lamfalussyho procesu, znamenají zlepšení koordinace dohledu na evropské úrovni a představují důležitý krok směrem k dokonalejšímu evropskému trhu. Chtěl bych poděkovat oběma kolegům, zejména paní Ieke van den Burgové, která po mnoho let s nesmírnou vytrvalostí odvádí vynikající práci. Pro politiky a političky je to výborná vlastnost!

Návrhy navázaly na již existující systémy, které je rovněž třeba zdokonalit a zvýšit jejich účinnost, aniž bychom prověřovali hospodářství. Nesmíme si svou zodpovědnost za rychlou reakci a řešení krize splést s ještě důležitější zodpovědností – že naše pravidla musí být funkční nejen v současném období krize, ale rovněž v zájmu budoucího růstu Evropy.

Protekcionismus nikdy není správnou reakcí a nyní se nenacházíme u konce globálního hospodářství.

Avril Doyle (PPE-DE). – Paní předsedající, chtěla bych zde přivítat pana komisaře McCreevyho. Zazněla zde řada příspěvků mých kolegů ohledně reakce Irska na naši krizi bankovní důvěry, naše problémy s likviditou a o následném postupu ostatních států ve dnech, které následovaly, neboť ty po své kritice Irska musely jít dále. Je ironií osudu, že dnes hovoříme o struktuře dohledu nad finančními službami v Evropě. Nejsem si jista, zda to nazvat šťastnou shodou náhod nebo příliš málo a příliš pozdě.

Byl by to velký rozdíl, kdybychom měli k dispozici alespoň nějaký systém dohledu, především co se týče ratingových agentur? Zdá se mi, že vrátíme-li se na začátek, opravdu způsobily řadu současných problémů. Dovolily, aby se druhotná krize vymkla kontrole, neboť stále dávaly finančním institucím výborná hodnocení, které z těchto pochybných produktů udělaly balíčky a prodávaly je dále. To je původem našeho dnešního problému.

Zajistíme, aby naše reakce byla chladnokrevná a vycházela z řádného úsudku, s ohledem na krizi, která je předmětem naší rozpravy.

Harald Ettl (PSE). – (DE) Paní předsedající, pane Komisaři, kdy bude nezbytné zlepšit dohled na evropské úrovni, pokud ne nyní? Veškerá špatná znamení hovoří jednoznačně: je třeba zasáhnout a iniciativa je na nás. Ustanovení o sledování stability finančních trhů mají kritický význam. Potřebujeme, aby regulace sledování makroekonomické politiky a dohled nad finančními trhy byly přísnější, a to ze strany Evropské centrální banky.

Kritický význam mají klíčové parametry pro rozhodování pomocí hlasování kvalifikovanou většinou v kolegiích dozorčích orgánů, jedná-li se o přeshraniční instituci v rámci evropských orgánů. Je pochopitelné, že při projednávání a hodnocení rozměrů členských států budeme muset rozhodovat pro každý případ zvlášť. Větší státy nesmějí zastínit ty menší. Je třeba vytvořit systém na úrovni EU podpořený legislativou, aby uskutečnil blokády a vyřešil konflikty mezi vnitrostátními dozorčími orgány a orgány dohledu v rámci jednotlivých odvětví. Musíme využít veškerých možností řízení na třetí úrovni s cílem vytvořit dokonalejší strukturu.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Paní předsedající, hlavním důvodem nynějšího zhroucení finančního odvětví je nezodpovědnost finančních institucí, nepřiměřené řízení rizika, špatné úvěry a příliš velká míra zadlužení, která narůstala bez řádných záruk, a to následně vedlo ke ztrátě likvidity. Celý systém dohledu byl rovněž neefektivní. Zdá se, že současná opatření nemohou držet krok s rychlostí změn v globálních financích. Musíme je tedy aktualizovat a zmírnit možné dopady dalších krizí v budoucnosti. Mějme na paměti stávající problematickou situaci na finančních trzích, kvůli níž bychom měli zcela prioritně řešit legislativní práci a vytvořit soudržné a efektivní prostředky dohledu. Zároveň je nutné uznat skutečnost, že integrace narůstá a s ní i vzájemná závislost jednotlivých finančních trhů, proto musíme zajistit maximální úroveň kompatibility nového evropského systému se systémem americkým, japonským a čínským.

Charlie McCreevy, člen Komise. – Paní předsedající, mohu se krátce vyjádřit k několika zmíněným bodům. Jeden z nich se týká předchozí rozpravy, na níž poukázal pan Purvis. Nebyl jsem na ni pozván. Zřídka vynechám příležitost navštívit Evropský parlament a jako obvykle vyslechnout slova svých oblíbených fanoušků z levice, kteří vychvalují příspěvek mé osoby ke všem evropským záležitostem. Nikdy bych se nechudil o příležitost slyšet projevy např. pana Schulze či paní Berèsové a mnoha dalších, kteří se o mně tak nadšeně vyjadřují, takže bych se rád zúčastnil, pokud bych byl pozván.

Co se týče řešení na evropské úrovni, uvedu dva příklady.

Můj předchůdce zahájil řízení ohledně mezd; to bylo realizováno v doporučení, které je pravděpodobně jedním z nejmírnějších nástrojů, jimiž EU disponuje. Byla to jediná možnost, jak dosáhnout schválení čehokoli, neboť v tomto ohledu mají pravomoc členské státy. Přibližně před rokem a půl jsme předložili zprávu, avšak pouze jeden členský stát provedl většinu jejích doporučení. Ostatní ji zkrátka a dobře ignorovaly. Státem, který ji uskutečnil – a tím mu vyjadřuji náležité uznání – bylo Holandsko. Netvrdím, že přesně provedl každé její slovo, je to však jediný stát, který se vydal jejím směrem.

Řešení na evropské úrovni tedy bylo k dispozici. V současné době je častým tématem komentářů kultura bankovních bonusů a platy vedoucích pracovníků. Pokusili jsme se zavést určitý druh řešení na evropské úrovni navržený panem Bolkesteinem – z technického hlediska se domnívám, že návrh jsem uskutečnil já, ale panu Bolkesteinovi vděčím za jeho zahájení. To byla naše práce, kterou dokazují i naše zprávy.

Za druhé, co se týče dohledu, což je hlavní téma zprávy – při mnoha příležitostech jsem v Parlamentu i jinde hovořil o tématu přeshraničního dohledu nad finančními institucemi. Vyjádřil jsem se na Radě ve složení pro hospodářské a finanční věci a na tiskových konferencích. Z praktického hlediska je nemožné, abychom v této konkrétní otázce pokročili, neboť členské státy nechťejí, abychom našli řešení na evropské úrovni.

Něco bych však členům Evropského parlamentu zdůraznil.

V předchozím roce jsem předložil návrh směrnice Solventnost II v oblasti pojištění a rozpracoval myšlenku kolegií dozorčích orgánů, skupinového dohledu a skupinové podpory. Na Radě ministrů i při jednání s Evropským parlamentem byla ve značné míře oslabena. Chceme-li, aby tato směrnice byla schválena v průběhu současného volebního období, musí v Radě ministrů dojít k řadě změn, jelikož v ní panuje značná neshoda nejen ohledně těchto témat, ale i u dalších.

V politice jsem strávil většinu svého dospělého života a již mě přestaly udivovat protichůdné postoje, které politici zaujímají – bezesporu i v mé dlouhé politické kariéře se jich rovněž několik najde – považuji však za zcela ironické a ohromující, že zastáváme-li nějaké řešení na politické úrovni, například v oblasti dohledu v souvislosti se směrnicí Solventnost II, lidé, kteří obhajují reakce na evropské úrovni – ministři i členové Evropského parlamentu – jsou často těmi, kteří se tváří v tvář konkrétnímu právnímu předpisu vrací a lobují za své vlastní vnitrostátní zájmy.

Ti z nás, kteří vyrostli v katolickém prostředí, znají modlitbu svatého Augustina, která zhruba zní „očisti mne, ale přece ne hned“. Tady je to podobné. Mě to nepřekvapuje, neboť jsem politikem po celý svůj dospělý život, tudíž jsem na tyto ironické změny postojů zvyklý, mírně řečeno.

Ať už je to jakkoli, přeshraničních finančních institucí je pouze 44 nebo 45 a náš systém dohledu je na podobné operace zcela zastaralý.

Na závěr se zmíním o současné krizi, o níž jsem hovořil zde, i na dalších fórech a tiskových konferencích. Řešení celé situace nepřijde jedním mávnutím kouzelného proutku. Kdyby tomu tak bylo, dávno bychom jej našli. Procházíme zcela novými problémy, a reakce na ně byly neočekávané, jak na naší straně Atlantiku, tak ve Spojených státech.

Chtěl bych poslancům připomenout – a pan předseda Barroso to zajisté také ve svém příspěvku učinil – že v Evropské komisi vynakládáme největší úsilí na koordinaci a vyzývání členských států ke komplexním reakcím. Jak jsem však uvedl v úvodním projevu, tyto zodpovědnosti náleží členským státům, jejich bankéřům centrálních bank a ministrům, neboť ti jsou volenými zástupci. Ti mají pod kontrolou peníze daňových poplatníků a právě oni musí reagovat.

Pokusili jsme se – a do jisté míry jsme v tom uspěli – dospět k reakci na evropské úrovni v některých konkrétních oblastech. Na závěr bych chtěl poukázat na to, že nesmíme zapomínat na strukturu Evropy. Nejsme federace jako Spojené státy. Nejsme ústřední vládou, takovou, jako má 27 členských států, a tudíž můžeme jednat pouze v rámci svěřených pravomocí.

Ieke van den Burg, zpravodajka. – Paní předsedající, máme mnoho podnětů k debatě.

Mohu-li citovat některá slova pana komisaře, chtěla bych začít prohlášením, že v dobách krize by politici měli něco dělat.

Domnívám se, že by měli být aktivní mnohem dříve. Než se přes nás převalí tsunami, měli bychom přijmout opatření, být proaktivní a nedopustit, aby k tomu došlo. Souhlasím tedy s ostatními, kteří tu uvedli, že začínáme-li jednat nyní, je to příliš málo a příliš pozdě.

Můj druhý bod se týká kroků, jež je třeba učinit v oblasti dohledu. Zmínil jste příklad směrnice Solventnost II a rovněž jste nás, Parlament, obvinil z oslabení návrhů ohledně skupinového dohledu. Domnívám se, že cílem našich návrhů nebylo oslabení systému, jak to již uvedl pan Sánchez Presedo. Komise v podstatě navrhuje systém skupinového dohledu, v němž vedoucí dozorčí orgány, což jsou většinou velké členské státy, budou mít v kolegiu hlavní slovo.

Souhlasím s myšlenkou, že bychom měli vytvořit kolegia a že bychom se některými záležitostmi v oblasti dohledu měli zabývat na společné úrovni, neboť přeshraniční skupiny jednají rovněž společně. Jde však o to, že může dojít ke konfliktu zájmů mezi vnitrostátními vedoucími dozorčími orgány jednoho členského státu a dozorčími orgány hostitelského členského státu, jehož trh může být z velké části ovládan první skupinou.

V těchto konfliktních případech tedy není spravedlivé pouze prohlásit, že lze využít určitou dobrovolnou mediaci za pomoci výborů třetí úrovně, po níž bude jednoduše následovat rada vedoucímu dozorčímu orgánu, který jí může na závěr vyhovět, nebo vysvětlit, že se od ní odchýlí.

Z toho důvodu jsou hostitelské státy zneklidněny a z toho důvodu není možné v řešení těchto záležitostí spoléhat pouze na vnitrostátní dozorčí orgány. U nich je třeba neutrálního, nestranného a nezávislého rozhodčího na evropské úrovni a já jsem jej již v této zprávě navrhovala: nebyrokratickou strukturu dohledu, ale něco, co by navázalo na současnou strukturu, jednoduše tím, že k předsedům těchto tří výborů třetí úrovně bude přidán jeden nezávislý předseda a nezávislý místopředseda, kteří budou s výbory spolupracovat a závazným způsobem řešit konflikty, které mezi dozorčími orgány mohou vzniknout.

To by měla být záruka, která umožní hostitelským členským státům a zejména menším členským státům vyslovit souhlas s tímto druhem skupinového dohledu a s mandáty vedoucích dozorčích orgánů.

Tato dodatečná úroveň, doplněk, který k vyřešení problému potřebujeme i v krátkodobém kontextu, je předmětem pozměňovacího návrhu číslo 7, který jsem předložila k zítřejšímu hlasování.

Dalším bodem je úloha těchto výborů pro dohled v porovnání s úlohou Komise. Mám stejný pocit jako paní Kauppiová, že Komise by raději těmto dozorčím orgánům ponechala pouze poradní funkci a nepřipisovala jim skutečnou nezávislou úlohu, například v mezinárodním kontextu, v souvislosti s Radou pro mezinárodní účetní standardy nebo Fórem pro finanční stabilitu.

Zeptám se přímo vás. Bylo nám řečeno, že pan Barroso je velmi hrdý na to, že Komise byla přizvána k účasti na Fóru pro finanční stabilitu, zaznělo zde však, že přes pozvání minulý týden jste na setkání nedorazili. Možná byste mohli přímo odpovědět, zda je to pravda?

Na závěr, co se týče doporučení o platech vedoucích pracovníků, jediná věc, kterou jste zmínili, bylo, že je to mírný právní předpis a že se jím řídí pouze jeden členský stát. Máme prostor pro ambicióznější návrhy, prosím vás tedy, abyste je přednesli.

Daniel Dăianu, zpravodaj. – Paní předsedající, chtěl bych se zmínit o něčem, co zde dle mého názoru nebylo dostatečně objasněno. V regulaci a dohledu se nejedná pouze o budování, hlavní je její předmět: co regulujeme a na co dohlížíme – a to je jádro věci.

I kdybychom měli k dispozici nezávislý dozorčí orgán regulace na úrovni celé EU, krize by stejně vypukla, neboť závada je ve finančním systému samotném a nespočívá v tom, že nemáme jednotný orgán dohledu a regulace.

Za druhé, budeme čelit velmi vážnému poklesu. Budeme muset uskutečnit rekapitalizaci bank, na což vynaložíme mnoho finančních prostředků. Způsobí to obrovský tlak na veřejné rozpočty, a já přemýšlím nad tím – neboť je třeba uvažovat v širším kontextu – co se stane. Domnívám se, že současná krize je dokladem toho, že výše rozpočtu EU nic neznamena ve chvíli, kdy je nutné zasáhnout a přijmout opatření, musíme tudíž náš rozpočet přehodnotit.

(Předsedající řečníka přerušila.)

Předsedající - Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (článek 142 jednacího řádu)

Elisa Ferreira (PSE), písemně. – (PT) Vzhledem k tomu, že na evropské úrovni neexistují účinné mechanismy, jsme svědky řady často vzájemně nesouvisejících a dokonce konkurujících si mimořádných finančních zásahů provedených různými zeměmi.

Opatření na evropské úrovni je následnou reakcí, která usiluje o to, aby se předešlo ještě větší škodě. Čistým výsledkem je to, že důvěra občanů EU byla oslabena.

Regulace musí být promyšlena v průběhu klidnější doby. Ani občané, ani my, jejich zvolení zástupci, nemůžeme pochopit lhostejnost, se kterou bylo uvítáno mnoho zvláštních iniciativ Parlamentu.

Nyní uprostřed nepokojného období není správná doba na to, abychom diskutovali o tom, kdo nese odpovědnost.

Jedna věc je však jistá: pravidla systému se musí změnit.

Text, o kterém budeme zítra hlasovat, je ústředním dokumentem pro lepší regulaci finančních trhů EU a dohled nad nimi. Je to progresivní reakce Parlamentu a nikoli reakce na nedávné události – které bohužel právě potvrdily její významnost.

Mnoho z těch, kteří politicky oponovali minimálnímu stupni transparentnosti, regulace a dohledu v oblasti nových finančních nástrojů, nyní drží jazyk za zuby nebo změnili svůj postoj.

Doufáme, že Komise se nakonec chopí svých povinností týkajících se iniciativy, posílí stabilitu evropských finančních institucí a pomůže obnovit určitou důvěru mezi občany.

Cătălin-Ioan Nechifor (PSE), písemně. – (RO) Finanční krize, která se rozšířila téměř po celém světě, by měla být na úrovni orgánů Evropské unie analyzována. Je nepřijatelné, aby nejmladší územní organizace na světě, Evropská unie, nemohla zasahovat do hledání řešení, které by bylo přijatelné pro všechny strany, a trvám na tom, aby byly vytvořeny nástroje pro rychlou akci a stejně tak aby byla určena pracovní skupina EK na vysoké úrovni. V současnosti prožíváme období, která nemá obdoby.

Jsme na pokraji finančního kolapsu ohrožujícího dosažení cílů, ke kterým se zavázala EU jak vůči svým 27 členským státům, tak vůči ostatním zemím na naší planetě. Jakýkoli další čas ztracený administrativními a byrokratickými postupy znamená obrovské ztráty pro mezinárodní bankovní systém a finanční burzy na všech kontinentech, stejně jako zhoršení životní úrovně pro všechny obyvatele. Evropa je nucena postavit se na odpor a zaujmout postavení vedoucí síly v boji, jehož cílem je zastavení stávající finanční krize.

V této chvíli musíme prokázat funkčnost evropského systému a evropských orgánů; potřebujeme koordinaci a spolupráci mezi vládami členských států, Evropskou komisí a Evropským parlamentem. Disponujeme potřebnou vyspělostí a zkušenostmi, abychom mohli zasahovat do řešení situace, která je nebezpečná pro budoucnost Evropské unie i pro budoucnost lidstva.

16. Přivítání

Předsedající. – Těší mě, že mohu dnes v řadách významných hostů přivítat Alexandera Milinkeviče a Alexandera Kozulina. Našimi dvěma hosty jsou přední vedoucí představitelé demokratického opozičního hnutí v Bělorusku. V průběhu prezidentských voleb v roce 2006 se odvážně postavili tehdejší nedemokratické vládě, opakovaně prokázali velkou odvahu a v jejich neúnavném úsilí o nastolení svobody a demokracie jim bylo značně bráněno. Je pro nás velkou ctí, že pan Milinkevič, vedoucí představitel hnutí za svobodu a nositel Sacharovovy ceny za svobodu myšlení za rok 2006 a pan Kozulin, bývalý politický vězeň a čestný předseda běloruské sociálně demokratické strany Hramada, se účastní dnešní rozpravy Parlamentu o situaci v Bělorusku.

(Potlesk)

17. Situace v Bělorusku (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem jsou prohlášení k situaci v Bělorusku učiněná zástupci Rady a Komise.

Jean-Pierre Jouyet, úřadující předseda Rady. – (FR) Paní předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, rovněž já bych rád poblahopřál svým přátelům, kteří jsou zde v Parlamentu a se kterými jsem se mohl setkat. Víím, že jste všichni mimořádně znepokojeni situací v Bělorusku, o čemž svědčí usnesení, které jste přijali v květnu, a naše nedávná výměna názorů v rámci Výboru pro zahraniční věci ze dne 16. září, jež následovala po zasedání Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy.

Objasnili jsme tedy, že Rada pozorně sledovala parlamentní volby v Bělorusku, které se konaly dne 28. září. Výsledky nejsou povzbudivé. Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) samozřejmě zjistil několik pozitivních vývojových trendů, volební postup však neuspokojil požadavky týkající se demokratických voleb stanovené Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). Poznamenáváme, že žádný z členů opozice nezískal post v parlamentu.

V prohlášení našeho předsednictví zveřejněném dne 30. září jsme vyjádřili obavy týkající se otázky demokracie a lidských práv. Stále vyzýváme běloruské orgány, aby plně spolupracovaly s Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva, a to za účelem splnění mezinárodních demokratických standardů.

Rada bude i nadále pracovat na strategii určené pro Bělorusko. Mezi členskými státy panuje široká shoda v tom, že přijatá opatření musí odrážet kroky učiněné administrativou během léta, a zejména pak propuštění posledních zadržovaných politických vězňů. Rovněž musíme zohlednit geopolitickou situaci, která je způsobena konfliktem v Gruzii. Musíme zajistit, aby nedávno vysledované pozitivní signály pokračovaly, jako například pokojná opoziční demonstrace, která následovala po výsledcích voleb a uskutečnila se bez zásahu ze strany bezpečnostních sil. Musíme rovněž zajistit bezpečnost a svobodu hnutí politických disidentů.

Rada v současné době projednává možnost opětovného zahájení politického kontaktu a možnost pozastavení vízových sankcí. Je to samozřejmě selektivní záležitost a diskuse stále probíhají. Běloruský ministr zahraničních věcí, pan Martynov, byl pozván za schůzku tzv. trojky v rámci Rady, která se má konat dne 13. října v Lucemburku. Situaci s ním posoudíme. Získáme tak možnost obnovit náš závazek pokročit v oblasti demokracie a lidských práv.

Než skončím, dámy a pánové, rád bych ještě jednou poblahopřál pánům Protasiewiczovi, Milinkevičovi a Kozulinovi, kteří jsou zde přítomni, a ujistil je, že Evropská unie zůstává otevřena progresivnímu obnovení vztahů s Běloruskem, posílení vazeb se správou a běloruským lidem a je rozhodnuta nadále pomáhat běloruské občanské společnosti.

Charlie McCreevy, člen Komise. – Paní předsedající, na této rozpravě hovořím jménem mojí kolegyně Benity Ferrero-Waldnerové.

Situace v Bělorusku prochází změnami a vyžaduje promyšlenou a strategickou odpověď ze strany Evropské unie. V současnosti čelíme velmi složité situaci.

Pro začátek je třeba říci, že je jasné, že jsme byli zklamáni parlamentními volbami, které se konaly dne 28. září, a způsobem, jakým byly vedeny. Volby nesplňovaly mezinárodní standardy ani naše očekávání. Na tom jsem se všichni shodli a touto věcí se již nebudu zabývat.

Na druhou stranu byl před volbami učiněn určitý pokrok v otázce propuštění politických vězňů a také ve spojitosti s volbami, kdy Bělorusko spolupracovalo s misí OBSE/ODIHR a jejími pozorovateli ještě před volbami. Propuštění zbývajících politických vězňů bylo považováno za zásadní krok nejen námi, ale také opozicí: tento pokrok snížil a uklidnil obavy, které panovaly v občanské společnosti, uvěznění z politických důvodů již není občanskou společností považováno za součást životní reality, ačkoli taková hrozba stále existuje.

A přece, v době, kdy jsme uvítali propuštění politických vězňů, jsme neodpověděli hmatatelným způsobem prostřednictvím pozitivních opatření, i když volby byly již za dveřmi. Ale nyní bychom již neměli s odpovědí otálet. Stejně jako propuštění politických vězňů bylo rozhodujícím gestem i spolupráce mezi běloruskými orgány a pozorovateli OBSE nemůže být přehlížena a nemůže být přehlížen ani přístup kandidátů ke sdělovacím prostředkům – ačkoli byl omezený. Toto je hlavní pokrok, jehož bylo dosaženo ve srovnání s předchozími prezidentskými volbami z roku 2006.

Jak nyní zajistíme, aby byl tento pokrok zachován a upevněn? Jak zajistíme, aby ani v budoucnosti nebyli v Bělorusku žádní političtí vězni? Jak zajistíme, aby mise OBSE/ODIHR mohla pokračovat ve své spolupráci s běloruskými orgány až do zveřejnění závěrečné zprávy o volbách, k čemuž dojde za dva měsíce, a i poté při dalších krocích v návaznosti na tuto zprávu? Co lze učinit pro to, aby se předcházelo jakémukoli

zpřísňování pravidel vztahujících se na sdělovací prostředky, a pro to, aby byla nevládním organizacím poskytnuta větší právní jistota pro práci v těchto sdělovacích prostředcích?

Jsem zde, abych vyslechl názory Parlamentu.

Věříme, že opětovné navázání dialogu s orgány na politické úrovni, a to bez formalit, ale reálně, je odpovědí, kterou dnes musíme Bělorusku poskytnout. Je důležité mít na příslušné úrovni kontakty, abychom zajistili, že naše poselství bude předáno.

Dodal bych, že ať jsou obecně řečeno přesné podrobnosti naší odpovědi jakékoli, náš přístup musí být „postupný a přiměřený“. Tyto dvě zásady budou vodítkem pro doručení naší odpovědi Bělorusku a umožní nám podpořit demokratický vývoj, ve který všichni doufáme.

Mezitím Komise zpřístupní všechny své odborné dokumenty s cílem posílit kontakty s běloruskou administrativou v odvětvích společného zájmu jako je energetika, životní prostředí, celní poplatky a doprava. Tyto kontakty ukazují svou významnost tím, že podporují rozvoj sítí mezi jednotlivci a mezi správními úřady.

Zároveň budeme zarputile podporovat občanskou společnost, pomáhat běloruským nevládním organizacím, podporovat rozvoj nezávislého tisku a Evropské univerzity humanitních věd působící v exilu ve Vilniusu. Slibuji, že budeme pokračovat v našem úsilí a posilovat naše vazby s občanskou společností.

Na závěr je nutno říct, že Bělorusko, země v srdci Evropy a sousední země tří členských států, je před historicky významnou volbou: buď přijme kroky nezbytné pro budování demokracie a skutečné nezávislosti, nebo se samo podrobí stagnaci a zvyšující se závislosti na jediné zemi.

Naším přáním je stále to, abychom Bělorusko uvítali jako plnohodnotného partnera v naší evropské politice sousedství a jako člena budoucího východoevropského partnerství. Proto vás vyzývám k podpoře, abychom mohli stanovit správný přístup, který v této době, jež je rozhodující pro stabilitu našeho kontinentu, povzbudí Bělorusko k tomu, aby učinilo skutečný pokrok směrem k demokracii a dodržování lidských práv.

Charles Tannock, jménem skupiny PPE-DE. – Paní předsedající, získá-li úřadující prezident všechny posty ve svém parlamentu, můžeme se pravděpodobně domnívat, že něco není v pořádku. Nejen Robert Mugabe v Zimbabwe dokázal získat přízeň velké většiny, stejně tak to dokázal i prezident Alexander Lukašenko minulý měsíc v Bělorusku.

Nepochybuji o tom, že se Lukašenko v zemi, která se z velké části oddělila od postsovětské reality, těší široké popularitě. Jeho železné uchopení se moci však udělalo z této země mezinárodního vyvrhele.

Pro Evropskou unii nemá smysl, aby na svém vlastním prahu přivítala posledního evropského diktátora. Nicméně vždy bychom měli usilovat o podněcování Běloruska k řešení situace a zároveň o spolupráci s ním. Nedávné propuštění politických vězňů pro nás tedy představuje příležitost. Ještě není jisté, zda představuje Lukašenkův krok předejdu ke vztahům se západem, měli bychom však být připraveni odpovědět prostřednictvím vlastních pobídek, které Bělorusko uznají a ocení, bude-li to vhodné.

Neměli bychom podceňovat možnost, že Lukašenko vydírá Kreml, který byl doposud zásadní pro jeho pevné uchopení politické moci. Pokud to tak ve skutečnosti je, EU by se neměla obávat použít metodu cukru a biče, a proto vítám blížící se návštěvu ministra zahraničních věcí Martynova.

Bělorusko může z užších vztahů s Evropskou unií mnoho získat, v neposlední řadě to může být částečná úleva od značně rozšířené chudoby způsobené stagnujícím hospodářstvím. Skutečností však zůstává, že Bělorusko stále ještě není členem Rady Evropy. Ratifikace jeho dohody o partnerství a spolupráci s EU je stále zamrzena. Bělorusko je nadále zemí, kde jsou běžně přehlížena lidská práva, politická opozice není tolerována a svobodný tisk je vzdáleným a marným snem.

Jakmile jsme jednou začali používat metodu cukru, měli bychom se také ujistit, že máme při ruce bič. Osobně však doufám, že Bělorusko, pokud se nesjednotí s Ruskem, jak by si to někteří zástupci Kremlu přáli, jednoho dne získá své právoplatné postavení v evropské rodině svobodných národů.

Jan Marinus Wiersma, jménem skupiny PSE. – (NL) Paní předsedající, zaprvé jsme rovněž velmi nespokojeni s výsledkem běloruských voleb a souhlasíme se závěrem mise OBSE/ODIHR, že tyto volby nesplňovaly evropské standardy. Proto v současnosti neexistuje důvod, proč měnit politiku EU vůči Bělorusku.

Souhlasíme s tím, že je dobré zjistit, zda můžeme s běloruskými orgány zahájit na neformální úrovni dialog o možné následné činnosti, jak bylo navrženo také francouzským předsednictvím. Následná opatření musí vznikat především na jejich straně. Pokud je Bělorusko připraveno rozvíjet dialog s Evropskou unií o možnosti zvýšení svobody ve společnosti a vytvořit dostatek volného prostoru, a to i pro opozici, Evropská unie bude moci reagovat. Do té doby nepodpořím odstranění stávajících sankcí, které jsou namířeny proti vedoucím postavám země, jimž není umožněno vstoupit na území EU. V nedávných měsících se objevilo několik povzbuzujících znamení – ta byla již mými kolegy poslanci v tomto Parlamentu zmíněna – která poskytují důvod pro prozkoumání, zda může být prostřednictvím dialogu s touto zemí dosaženo pokroku.

Zadruhé, pokud bude ministr zahraničních věcí Sergej Martynov pozván na jednání v Lucemburku, navrhuji, aby Rada kontaktovala také opozici. Jsou zde dva přední představitelé opozice – pánové Kozulin a Milinkevič. Proč je Rada také nepozvala na daná jednání?

Na závěr chci říci, že pokud bude s Běloruskem nastolen dialog o možných reformách, domníváme se, že je důležité, aby byla do této otázky zapojena i opozice. Existuje k tomu precedent: asi před sedmi lety došlo v samotném Bělorusku k neformálnímu dialogu částečně pod záštitou Evropského parlamentu, tento dialog byl nazván parlamentní trojka v otázce Běloruska. Bylo by možné, pokud by na to byly běloruské orgány připraveny, znovu zahájit tento dialog prostřednictvím vytvoření trojky Evropského parlamentu, OBSE a Rady Evropy. Konec konců cokoli v Evropě děláme, jakékoli diskuse vedeme, opozice musí být do takových činností zapojena.

Janusz Onyszkiewicz, jménem skupiny ALDE. – (PL) Paní předsedající, průběh a rovněž výsledek voleb v Bělorusku jasně ukazuje, že ačkoli Alexander Lukašenko projevuje přání rozvíjet vztahy s Evropskou unií, představuje si, že dialog může být zahájen a veden podle jeho podmínek a bez jakýchkoli ústupků z jeho strany. Musíme si však být vědomi, že zlepšení vztahů s Evropskou unií není pouze v objektivním zájmu Běloruska, ale také v zájmu samotného Lukašenkova. Neustálý nátlak ze strany Ruska, které usiluje o převzetí kontroly nad klíčovými odvětvími běloruského hospodářství, může vést k takové závislosti na Rusku, že bude Lukašenkův vliv v zemi závažně oslaben. Jedinou cestou ven je zapojení západních společností do privatizačního programu, který se stal nezbytným vzhledem k podmínkám, v jakých se běloruské hospodářství nachází. To je jediný způsob, jakým může Bělorusko uniknout před tím, aby bylo vykoupeno politicky kontrolovaným ruským kapitálem.

Musí být tedy zahájen dialog za tím účelem, aby se v Bělorusku dospělo k právním a politickým podmínkám, které podpoří investice kapitálu EU do této země. Tento dialog však nesmí danému režimu poskytnout příležitost k tomu, aby získal důvěryhodnost nebo aby byl schvalován. Dialog tedy musí být ze strany Běloruska doprovázen opatřeními, která když ne ve velké míře, tak alespoň viditelně, jasně určí směr změn v politickém systému. Každý rozhovor se zástupci běloruských orgánů, ať se koná kdekoli, by měl být vyvážen schůzkami na stejné úrovni mezi politickými představiteli EU a nejvýznamnějšími představiteli opozice.

Elisabeth Schroedter, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Paní předsedající, pane komisaři, pane úřadující předsedo Rady, dámy a pánové, jménem Skupiny Zelených/Evropské svobodné aliance, vítám delegaci známých politiků, Alexandra Milinkeviče a Alexandra Kozulina, kteří dnes sledují naši rozpravu zde v Evropském parlamentu, a poté o ní budou moci informovat ve své zemi.

Stále je problém, že informace o naší práci, kterou zde v Parlamentu vykonáváme pro Bělorusko, musí procházet touto cestou, protože neexistují jiné možnosti. Je to znamení, že základní předpoklady pro demokratický vývoj Běloruska ještě nebyly zavedeny. Svoboda názoru a svoboda informací jsou pro demokracii zásadní.

Letos v létě učinil prezident Juščenko veřejný slib, že volby v jeho zemi budou vedeny otevřeným, demokratickým a spravedlivým způsobem, a tento slib porušil. Volební kampaň, která opozici popírá jakoukoli možnost představit své kandidáty v celé zemi a zásadně mění podmínky tak, že ani dobře organizovaná opozice není schopná dosáhnout toho, aby byl zvolen alespoň jeden kandidát, nepředstavuje spravedlivé a demokratické volby. Naše usnesení je tedy v tomto bodě jasné.

Musíme přistoupit k předpokladu zrušení zákazu vydávání víz a k předpokladu nového finančního nástroje, kterému nyní musí být poskytnuty prostředky na podporu opozice a na podporu lidí, jež vyvíjejí úsilí na nastolení demokracie.

Konrad Szymański, jménem skupiny UEN. – (PL) Paní předsedající, politika rychlého otevření dveří Bělorusku byla špatně navržena a byla vedena amatérským způsobem. Ze strany Evropské unie a některých členských států přicházela prohlášení o zlepšování vztahů ještě před tím, než Lukašenkův režim přijal jakékoli trvalé

kroky směrem ke svobodě. Učinili jsme tak jako projev důvěry. Mělo by nás to ponaučit, abychom byli do budoucnost preciznější.

Samozřejmě se můžeme Bělorusku otevřít, ale pouze tehdy, přijme-li vláda v Minsku konkrétní kroky ve prospěch svobody: zahájení politického dialogu prostřednictvím televizních kanálů nebo novin s opozicí, pomoc EU určená pro alespoň částečně svobodný parlament, který bude zahrnovat i představitele opozice navržené lidmi, nikoli Lukašenkem. Toto je jediná taktika – něco za něco – která nám zachová naši důvěryhodnost a přinese příležitost k demokratizaci Běloruska.

Erik Meijer, jménem skupiny GUE/NGL. – (NL) Paní předsedající, i kdyby měly všechny strany v Bělorusku rovné příležitosti k tomu, jak vyhrát posty ve volbách, existuje zde velká pravděpodobnost, že strana úřadujícího prezidenta Alexandra Lukašenka získá většinu. Ti, kteří upřednostňují sociální bezpečí před individuálními svobodami, ho velmi podporují. Oceňují mnohem menší počet převratů, k nimž v Bělorusku dochází ve srovnání s množstvím, ke kterým došlo v jiných bývalých sovětských republikách. Na druhou stranu Lukašenko vyvolává odpor mezi lidmi, kteří odmítají jeho snahu o sjednocení s Ruskem. Ti jsou oddáni samostatnému běloruskému jazyku, který byl před téměř 90 lety důvodem k založení této země. Mnoho intelektuálů, kteří vzhlížejí spíše k Polsku, Litvě a Evropské unii, zemi opustilo.

Musí být ukončeno bití demonstrantů, uvěznování odpůrců a všechny ostatní pokusy, které opozičním stranám zamezují v existenci. Volební právo, které umožňuje vyloučení celé opozice z parlamentu, je špatným volebním právem. Není třeba, abychom usilovali o konfrontaci s touto zemí, ale spíše udělali vše, co je v našich silách, abychom podpořili její demokratizaci.

Nedávno došlo k určitému zlepšení v situaci Běloruska ve srovnání s předchozími roky. Politici vězňové byli propuštěni a vláda se snaží jednat s Evropskou unií. Vláda rovněž prohlásila, že parlamentní volby proběhnou tentokrát spravedlivě – ale to, co se stalo poté, toto prohlášení zdaleka nepotvrdilo. Bělorusko stále uplatňuje trest smrti a v nesouladu se zákonem nejsou sdělovací prostředky nezávislé. V nadcházejícím období musí být posílen volný pohyb mezi EU a Běloruskem a musí být veden dialog jak s vládou, tak s organizacemi, které nepodléhají vládní kontrole.

Bastiaan Belder, jménem skupiny IND/DEM. – (NL) Paní předsedající, mnoho běloruských občanů doufá ve zlepšení vztahů s Evropskou unií, což by mělo za následek v pozitivní dynamiku reformy v jejich zemi. Jejich touhu bezvýhradně podporuji. Z tohoto důvodu by rovněž všechny evropské orgány měly usilovat o postupné posilování vztahů s Minskem, aniž by to mělo vliv na jejich politickou věrohodnost, a mělo by k tomu docházet v režimu přísné podmíněnosti (viz odstavec 10 usnesení).

Za významný konkrétní krok v tomto směru považuji to, abychom upravili – to znamená snížili (viz odstavec 13 našeho usnesení) – poplatky za udělování víz EU pro běloruské občany: ty v současnosti činí 60 EUR pro občany Běloruska, a v porovnání s tím pouze 35 EUR pro ruské občany. Zajímalo by mě, co si o tomto návrhu myslí Rada a Komise.

Jednou věcí, která se mi v usnesení – které jinak hodlám podpořit – jeví jako podivná, jsou odstavce 7 a 8. V těchto odstavcích vyzýváme ke skutečně demokratickým volbám a také k dodržování lidských práv, ale obracíme se s těmito požadavky pouze na běloruskou vládu. Měli bychom se obrátit rovněž na parlament, protože ten je naším přirozeným partnerem pro diskusi.

Jacek Protasiewicz (PPE-DE). – (PL) Paní předsedající, zprávu o volbách, které se konaly v Bělorusku, podala již mise OBSE. Tyto volby nebyly ani transparentní, ani čestné a demokratické. Je však skutečností, že byli propuštěni alespoň hlavní političtí vězňové. Nicméně důvody, kvůli kterým byli uvězněni, nebyly odstraněny. Nemáme naprostou jistotu, že v blízké budoucnosti nebudou v Bělorusku zatčeni buď tito (dočasně propuštěni), nebo noví vězni. Musíme zajistit, aby byly odstraněny příčiny a nikoli pouze následky. Při příležitosti této rozpravy je rovněž třeba připomenout, že se v Bělorusku nachází dalších 14 lidí, jejichž svoboda je omezena, protože jsou odsouzeni buď k domácímu vězení, nebo k nuceným pracím za činnosti podporující lidská práva a svobodu.

Naše prohlášení je velmi vyvážené. Jednak vyjadřuje uspokojení nad propuštěním vězňů a jednak se znepokojením posuzuje průběh a výsledek voleb. V odstavci 12 Parlament souhlasí s „postupným“ přístupem při budoucích jednáních s Běloruskem a uvádí, že můžeme souhlasit s částečným pozastavením sankcí, a to maximálně na dobu šesti měsíců a za podmínky, že budou provedeny určité zásadní změny, které v Bělorusku zlepší situaci zejména v otázce svobody sdělovacích prostředků. Toto je dobrý krok vpřed a já jsem jeho horlivým příznivcem. Zároveň bych rád vyzval jak francouzské, tak české předsednictví, které nastoupí do své funkce na období první poloviny příštího roku, aby zajistila, že vždy, když se budou konat oficiální

schůzky se zástupci běloruských orgánů, bude třeba najít si čas také na schůzky se zástupci opozice. Musí být rovněž nalezena vůle snížit poplatky za udělování víz běloruským občanům, protože jinak se nám nepodaří přiblížit tento národ Evropě.

Jako Polák bych rád vyjádřil, jak si cením skutečnosti, že se Parlament rozhodl vzít v úvahu, že činnosti polské menšiny v Bělorusku jsou omezeny běloruskými orgány a že v této zemi působí zákonným způsobem zvolený orgán, který polské občany zastupuje a kterému předsedá Angelika Borysová.

Justas Vincas Paleckis (PSE). - Paní předsedající, usnesení o situaci v Bělorusku ukazuje, co by mohly Brusel a Minsk učinit, aby neztratily dobrou příležitost ke zlepšení svých vztahů.

Podporuji přístup, který zaujal Jan Marinus Wiersma a který odráží rovněž postoj přijatý běloruskou opozicí Alexandera V. Kozulina a Alexandra Milinkeviče. Politika EU, jež usilovala o trestání Běloruska a Bělorusů za kroky jejich režimu, nedosáhla zamýšlených výsledků. Je nezbytné umožnit kontakty mezi lidmi a snížit překážky spojené s udělováním víz, které jsou v rozporu se zdravým rozumem.

Bude-li Minsk skutečně ochotný zlepšit spolupráci s EU, mohlo by to vést k vytvoření podmínek vhodných pro zahájení vzájemných diskusí, a to nejen na externí úrovni, ale také na úrovni domácí. Toho by bylo možné dosáhnout zahájením jednání o politických, hospodářských a sociálních otázkách a otázkách týkajících se lidských práv, kterých by se účastnily všechny politické strany, opoziční síly, nevládní organizace a odborové organizace.

Jeanine Hennis-Plasschaert (ALDE). - (NL) Paní předsedající, pane úřadující předsedo Rady, ještě před několika týdny jste se domnívali, že je předčasné pozvat běloruského ministra zahraničních věcí Sergeje Martynova do Paříže. Nyní se zřejmě domníváte, že nastal ten správný čas. Abych byla upřímná, ani po vašem prohlášení jsem stále ještě nepochopila přesný důvod, jenž se skrývá za touto změnou názoru. Konec konců, jak již všichni zmínili, volby, které se konaly dne 28. září, v žádném případě nesplňovaly standardy, které jsou pro nás všechny běžné a kterých si všichni tolik vážíte. Schůzka na této úrovni a v tomto složení – neformálním nebo jiném – se zdá být oceněním daného režimu. Avšak za co takové ocenění náleží?

Také dnes dopoledne jsem měla ještě jednou to potěšení diskutovat s panem Milinkevičem a panem Kozulinem. Běloruská opozice je sjednocená a možná silnější než kdy jindy. Této opozici musí být dána příležitost oslovit běloruský lid a běloruským lidem musí být dána příležitost přímo zakusit evropské svobody. Je nepřijatelné, aby víza EU stále činila 60 EUR na poplatcích, jestliže průměrný měsíční plat v Bělorusku dosahuje výše pouhých 250 EUR. Kolikrát o to ještě budeme muset žádat?

Nepochybuji o důležitosti a nutnosti určité úrovně dialogu. Je však jasné, že hezká slova pana Lukašenka jsou často prázdná a že zamýšlený dialog musí být odůvodněný a rovněž velmi dobře cílený. Moje otázka je následující: co přesně má Rada v plánu? Velmi ráda bych měla k této záležitosti více informací.

Ráda bych skončila otázkou, kterou položil rovněž pan Wiersma. Je úřadující předseda Rady připraven přijmout pana Milinkeviče a pana Kozulina také příští pondělí – nebo před, během či po jejím rozhovoru s panem Martynovem? Rozhodnutí je na vás, ale uvědomme si, že je to jediným vhodným znamením, které můžeme za stávajících okolností vyslat.

– Bohužel budu muset Parlament za několik minut opustit. Omlouvám se za toto vyrušení, ale ráda bych dostala přímou odpověď.

Wojciech Roszkowski (UEN). - (PL) Paní předsedající, dnes se rozhoduje o osudu Běloruska, zemi, v níž žije 10 milionů Evropanů. Nemůžeme stát stranou a sledovat, co se děje. Diktátoři, jako je Lukašenko, ustoupí pouze pod silou nátlaku. Je zde pouze jedna otázka: v jakém směru k tomuto ustoupení dojde? Vzhledem k tomu, že hospodářský klíč k nezávislosti Běloruska má Rusko, jeho nátlak může skončit tím, že Bělorusko ztratí svou svrchovanost. Nátlak ze strany EU může být účinný, pokud Lukašenko má co ztratit a EU má co nabídnout. Zdálo se, že bude se změnami souhlasit, ale nedávné volby mohou být těžko označeny za něco jiného než za frašku. Strach a zarputilost tohoto diktátora mohou Bělorusko dovést ke ztrátě svrchovanosti.

Lukašenko nemusí být při demokratizaci Běloruska poražen, pokud se bude mezi lidmi těšit velké důvěře. Tyto kroky však musí být skutečnými kroky k demokracii a nejen výsměchem, jehož cenu zaplatí běloruská opozice. Navzdory riziku černého scénáře EU nemůže tuto cenu přijmout. Nepřerušujeme však dialog, pokud je v sázce nezávislost této země. Jak dnes řekl pan Milinkevič, budoucnost demokracie v této zemi závisí na tom, zda si dokáže zachovat svou nezávislost.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). - (HU) Děkuji, paní předsedající. Ačkoli běloruské parlamentní volby sledované organizací OBSE nesplnily požadavky na spravedlivé a svobodné volby, Rada ministrů dá na svém zasedání, které se koná příští týden, s největší pravděpodobností politickému dialogu zelenou. Lukašenko neudělal nic neobvyklého. Poté, co skončila válka v Gruzii, byli propuštěni tři političtí vězni. Tím byla splněna jediná podmínka EU pro zahájení dialogu. Je zřejmé, že po válce v Gruzii západ potřeboval jakýkoli malý pokrok, aby se mohl pokusit o vyvinutí protiváhy vůči vzrůstajícímu vlivu Moskvy v rámci postsovětského území. Avšak i kdyby Lukašenko dokázal uspořádat dialog podle svých vlastních představ, jaký druh dialogu můžeme očekávat od Moskvy?

Brusel musí zahájit dialog na základě předem dohodnutého systému referenčních hodnot, jinak EU může v tomto dialogu pouze prohrát. Lukašenko to využije k tomu, aby posílil svou domácí moc a udržel Moskvu na uzdě, nikoli k tomu, aby umožnil postupnou politickou liberalizaci. Mezitím může EU ztratit svou největší zbraň, která je na východě účinná, svůj image. Je na nás, abychom rozhodli...

Adrian Severin (PSE). - Paní předsedající, chci varovat před politikou, která směřuje k oceňování běloruského vedení, čímž tvoří protiváhu vůči rozhodnutím ruského vedení, které nemáme v oblibě.

Domnívat se, že tímto způsobem můžeme vytvořit propast mezi Moskvou a Minskem nebo změnit politickou orientaci prezidenta Lukašenka, je pouhým zbožným přáním.

Rovněž bychom neměli cokoli slíbovat výměnou za osvobození vězňů, kteří neměli být zatčeni. Evropská unie se musí vyvarovat izolaci Běloruska a zapojit se do dialogu s vedením této země. Za tímto účelem musí stanovit balíček motivačních opatření, který by měl přesvědčit režim a obyčejné občany, kteří ho naivně podporují, že Evropská unie může přispět ke zlepšení životních podmínek běloruského lidu.

Na druhou stranu, jakékoli otevření se této zemi by mělo být postupné, podmíněné, vzájemné a zaměřené hlavně na to, aby přineslo prospěch společnosti a nikoli vedení země.

Pan Lukašenko uvedl, že opozice v každé zemi je dobrá, ale netýká se to opozice podporované ze 100 % ze zahraničí. Problémem je to, že opozice v Bělorusku nemůže přežít, protože je rozdracena režimem. Proto nesmíme demokratickou opozici nechat svému osudu.

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN MAURO

Místopředseda

Marian Harkin (ALDE). - Pane předsedající, záležitost týkající se víz je velmi důležitá pro všechny běloruské občany. Ráda bych však zdůraznila zvláštní situaci s ohledem na cestování.

Díky projektu Chernobyl Children's Project International (Mezinárodní projekt na pomoc dětem z Černobyli), který založila Adi Rocheová v Irsku, přichází každý rok do Irsku přibližně 1 000 dětí z Běloruska, které zde stráví několik týdnů odpočinkem, zotavením a v některých případech zde podstoupí další lékařské zákroky. Od doby, kdy byl tento charitativní projekt zahájen, Irsko navštívilo celkem 17 000 dětí.

Povolení navštívit Irsko bylo pro tyto děti zrušeno, a to sklíčilo všechny zúčastněné: děti, jejich hostitelské rodiny a mnoho dalších. Tento projekt je velmi dobrý a každý z něj má prospěch.

Pracuje se na sestavení mezivládní dohody a doufám, že bude brzy dokončena, ale také vím, že Irsko usiluje o udělení výjimky z tohoto zákazu.

Ráda bych požádala Komisi a Radu, aby učinily, možná v rámci neformálního dialogu, vše, co je v jejich silách, k zajištění pokračování tohoto velmi hodnotného projektu. Víím, že je to pouze malá část z celkové situace, ale pro opravdu mnoho životů to bude znamenat velmi pozitivní rozdíl.

Jana Hybášková (PPE-DE). - (CS) Vážený pane předsedající, mohli jsme si rýsovat zahraniční politiku, dohadovali jsme se o jižní dimenzi a východní dimenzi. 21. srpna jsme my, Čechoslováci, oslavili na zahraničním výboru 40. výročí vstupu sovětských vojsk do Československa debatou o Gruzii. Východní dimenze se stala skutečností, nemůžeme od ní utéci, a proto musíme jednat. Politika není koncert, politika je kontext a kontext máme. Proto musíme plně podporovat směřování Běloruska směrem k Evropě, proto plně podporuji návrh usnesení tak, jak je ustanoven. Bělorusko nesmíme izolovat, Bělorusko nesmíme prohlásit za demokracii. Po Bělorusku jednoznačně musíme chtít zrušení trestu smrti, návrat studentů na univerzity, možnost beztrestného návratu těch, kteří odmítli sloužit v běloruských ozbrojených silách,

registraci nevládních organizací. A co musíme udělat my? Musíme ukázat, že plníme kodaňská kritéria, musíme jednat jako Evropa.

Józef Pinior (PSE). – (PL) Pane předsedající, nejprve bych dnes rád v Evropském parlamentu uvítal pana Milinkeviče a pana Kozulina, představitele běloruské opozice. V této době je velice složité stanovit politiku EU, pokud jde o Bělorusko. Na jedné straně musíme neustále jednat s autoritářským státem, zatímco na druhé straně vidíme znamení určitého vývoje a určitých změn tohoto systému v komplikované mezinárodní situaci. Politika EU by měla být v této době zaměřena výhradně na běloruský lid. Otázkou je: kdo kvůli sankcím ztrácí nejvíce? Lukašenkův režim nebo běloruský lid? Toto je otázka, na kterou si musíme sami odpovědět v různých orgánech EU. Není pochyb o tom, že v této době musíme sestavit politiku, která přesně určí naše cíle a přinese prospěch vyvolaný činnostmi EU zaměřenými na Bělorusko.

Jas Gawronski (PPE-DE). – Pane předsedající, v současnosti k nám z Minsku přichází protichůdné signály, a to je ve srovnání s předchozím obdobím již určitým pokrokem, nedávné parlamentní volby však posílily populární západní pojetí Běloruska, které tuto zemi považuje za něco jako banánovou republiku. Na druhou stranu nedávné propuštění politických disidentů je vítaným vývojem. Pokud je to pokus, kterým se Lukašenko snaží oslovit západ, oceňme jeho úsilí naší opatrnou podporou. Neměli bychom však podléhat jakékoli iluzi o obecně rozšířeném zneužívání lidských práv a politických svobod, ke kterému v Bělorusku dochází. Musíme se zaměřit na lidi a občanskou společnost Běloruska – tedy na důvod, který tento Parlament na základě své vznešené a zásadní tradice podporuje, a ještě více je tomu tak po dnešním projevu Ingrid Betancourtové.

Běloruský lid touží zaujmout své místo v nové Evropě. Musí vědět, že máme zájem a že ho nebudeme přehlížet.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Pane předsedající, v Bělorusku došlo v uplynulých týdnech k několika důležitým změnám. Nejvýraznější z nich bylo propuštění politických vězňů, zde přítomného Alexandra Kozulina a také Sergeje Parsjukeviče a Andreje Kima. Průběh parlamentních voleb však bohužel neodpovídal mezinárodním demokratickým standardům. Co z toho pro nás plyne? Jsem toho názoru, že Evropská unie by měla v mnohem větší míře než doposud podpořit rozvoj běloruské občanské společnosti, konceptu demokracie a lidských a občanských práv. Jsem toho názoru, že je také třeba zvážit i zvýšení finanční podpory, např. nezávislým sdělovacím prostředkům, nevládním organizacím, nezávislým odborům apod. Součástí podpory běloruské občanské společnosti by mělo být i snížení, případně úplné zrušení poplatků za udělování víz běloruským občanům, a to zvláště mladým lidem a studentům. Jak zde již bylo řečeno, vízum stojí 60 EUR, což je týdenní plat průměrného Bělora. Myslím, že bychom to měli zvážit.

Colm Burke (PPE-DE). – Pane předsedající, vyzývám Radu a Komisi, aby důrazně vyzvaly běloruské orgány k ukončení vydávání výjezdních víz svým občanům, zejména dětem a studentům. Zatímco ve většině případů je vízum požadováno pro vstup do země, v Bělorusku je vízum potřeba pro opuštění země.

Položil jsem otázku týkající se mezinárodního zákazu cestování, který se vztahuje na děti z této země vedoucímu představiteli běloruské opozice Alexandru Milinkevičovi během schůzky skupiny PPE-DE, jež se konala dnes dopoledne. Pan Milinkevič řekl naší skupině, že běloruský režim uložil tento zákaz cestování, protože není žádoucí, aby děti viděly, jak žijí ostatní.

V mém volebním obvodu, v jižní části Irska, bylo shromážděno přibližně 70 milionů EUR a tato částka byla vydána na péči o děti a zlepšování podmínek, ve kterých žijí v sirotčincích. Moje kolegyně Marian Harkinová již o tomto zákazu dnes večer hovořila. Nyní chápu, že ve skutečnosti nebude dvoustranná dohoda mezi Irskem a Běloruskem uzavřena dříve než v květnu nebo červnu. Proto se připojuji k její výzvě, aby byla Irsku udělena výjimka a děti mohly odcestovat na Vánoce a aby mohly získat pomoc a podporu, kterou potřebují.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Vážený pane Milinkeviči, vážený pane Kozuline, jsem potěšena vaší přítomností na dnešní rozpravě o vaší zemi, Bělorusku. Pro mě představujete naději, že se Bělorusko jednoho dne stane svobodnou a demokratickou zemí.

Neférové říjnové volby v Bělorusku znovu posílily Lukašenkův totalitní režim. Ze 110 postů v dolní komoře běloruského parlamentu nepřinesly opozici ani jeden post. Ačkoli byli političtí vězni v říjnu propuštěni, kdykoli se mohou ve vězení znovu ocitnout.

Dámy a pánové, drobnými vylepšeními volebního procesu se nám Lukašenko snaží ukázat, že EU již nemá důvody k tomu, aby Bělorusko zůstávalo v izolaci. Dobré vztahy s Minskem by sice pomohly oběma stranám, Unie však musí vyžadovat víc než pouhé kosmetické úpravy ke zlepšení demokracie. EU musí vyžadovat svobodné sdělovací prostředky v Bělorusku a zapojení všech demokratických sil do procesu řízení Běloruska.

Jean-Pierre Jouyet, úřadující předseda Rady. – (FR) Pane předsedající, francouzské předsednictví věnuje velkou pozornost všem východním sousedům EU: Gruzii a Ukrajině – summit ze dne 9. září představuje nebývalý pokrok ve vztazích mezi EU a Ukrajinou – dále Moldavsku, kde jsem byl před dvěma dny, abych tam prodiskutoval budoucnost vztahů mezi Evropskou unií a Moldavskem ve formě nové a ambicióznější dohody, než je současná dohoda o partnerství a spolupráci. V této souvislosti tedy pozorně sledujeme vývoj, ke kterému dochází v Bělorusku.

Stejně jako vy litujeme, že daný režim nevyužil volby, které se konaly dne 28. září, jako příležitosti, která by značila pokrok směrem k demokratickým standardům. EU je zároveň potěšena, že může vidět několik pozitivních vývojových trendů, zejména se jedná o propuštění politických vězňů. V pondělí musí dojít mezi ministry zahraničních věcí v Lucemburku k rozpravě, a to v podobném duchu, v jakém byla mluvčími vedena tato rozprava. Naším poselstvím je to, že Evropská unie je připravena pokročit, pokud orgány v Minsku vyvinou úsilí. Potřebujeme progresivní přístup – jinými slovy, sankce nebudou zrušeny přes noc – a podmíněný přístup, při takovém bude EU odpovídat na pozitivní signály ze strany režimu, a rovněž přístup zaměřený na blaho občanské společnosti, jak uvedl pan Severin.

Rád bych objasnil, že děti a studenti mohou samozřejmě získat vízum. Záleží to na velvyslanectví, je to však umožněno na základě schengenského systému. Na orgány z Minsku musíme vyvinout nátlak, aby bylo zajištěno, že budou tato víza udělována, ačkoli EU za to není odpovědná. Rád bych rovněž zdůraznil, že co se týče mladých lidí a dětí, které se nachází blízko běloruských hranic, existují zde zvláštní výhody.

EU bude i nadále podporovat opozici. Právě jsem měl schůzku s pány Milinkevičem, Kozulinem a Protasiewiczem a Parlament se může pochlubit udělením Sacharovovy ceny panu Milinkevičovi. Domnívám se, že toto gesto je pro Evropský parlament ctí. Jak jsme již řekli, je zásadní, aby v případě, že se představitel členského státu vydá do Minsku, došlo k setkání s opozicí. Neztratili jsme tedy naději v to, že se režim bude vyvíjet směrem k větší liberalizaci tak, aby Bělorusko nezůstalo ve výhradním vztahu pouze vůči Rusku.

Charlie McCreevy, člen Komise. – Pane předsedající, co se týče otázky, zda jsme připraveni přijmout v pondělí v rámci zasedání Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy opozici, je to zajímavý návrh. Tuto možnost prozkoumáme a názory ostatních členů předám Benitě Ferrero-Waldnerové. Pozvání však náleží předsednictví. Pokud ke schůzce s opozicí dojde, komisaři jsou samozřejmě připraveni se jí zúčastnit.

Pokud jde o otázku pomoci EU Bělorusku, pomoc je zaměřena na podporu občanské společnosti a potřeby obyvatelstva: zdroje evropského nástroje sousedství a partnerství, které pro období 2007–2010 představují 20 milionů EUR určených na potřeby obyvatelstva a demokratizaci v širokém slova smyslu, kombinované s tematickým programem pro nestátní subjekty a místní orgány a s nástrojem pro demokracii a lidská práva na podporu demokratizace a občanské společnosti v užším smyslu.

Předpokládáme opatření na podporu rozsahu působnosti nevládních organizací, zejména v oblasti lidských práv a nezávislých sdělovacích prostředků. Byla vznesena otázka ohledně sirotek z Černobyli, jimž je zakázáno vycestovat a pobývat v členských státech. Komise společně s vedoucími představiteli misí v Minsku nastolila otázku sirotek z Černobyli před danými orgány, a bude v této záležitosti podle potřeby pokračovat. Komise navíc bude nadále podporovat činnosti na zmírnění černobylské katastrofy.

Na závěr mohu říci, že tato živá rozprava ukazuje, že zde v této kritické době panuje jasný zájem na běloruské otázce. Nepochybně nastal čas strategicky rozhodnout o tom, jaký by měl být náš přístup vůči Bělorusku v této složité situaci. Se zájmem jsem naslouchal názorům poslanců tohoto Parlamentu a chápu, že podle některých z vás by mohlo být využito omezené a přiměřené pozastavení sankcí jakožto pozitivní páka, která by sloužila k vyvinutí tlaku za účelem demokratického pokroku.

Nyní očekáváme usnesení parlamentu o Bělorusku, které má být přijato zítra, a v našem rozhodnutí, jež bude brzy přijato, vaše stanovisko řádně zohledníme.

Předsedající. – Obdržel jsem šest návrhů usnesení v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (článek 142 jednacího řádu)

Alessandro Battilocchio (PSE), písemně. – (IT) Výsledky běloruských voleb hovoří samy za sebe. Tento výsledek byl do velké míry očekáván: opozice byla rozdracena mocnou mašinérií prezidenta Lukašenka, která účinně zabránila tomu, aby volby proběhly řádným způsobem.

Zdá se mi, že Evropa se znovu chová jako hluchá: stížnosti na manipulaci voleb, zastrasování, násilí a obtěžování zůstávají doposud bez povšimnutí, navzdory tomu, že mezinárodní pozorovatelé potvrzují jasná porušování, která jsou velice vzdálena požadovaným demokratickým standardům.

Očekávám, že se Evropská unie vyjádří jasnějším a přímočarým způsobem a přijme nezbytná politická a diplomatická opatření. Vyhněme se běžným proklamacím a pěkným usnesením či prohlášením o záměru. Bylo by to pouze pokrytectvím a symbolem Evropy, která není schopná vyjádřit autoritativní a rozhodný postoj.

Adam Bielan (UEN), písemně. – (PL) Lukašenko znovu obešel Evropskou unii, která ukázala svou naivitu v tom, že danému režimu nestanovila žádné počáteční podmínky. Lukašenko se ukázal být vychytralejším politikem, než si Evropa myslela. Na základě voleb a toho, co se dělo v průběhu kampaně, se ukázalo, že strategie EU byla špatně připravena. To by mělo EU přinutit, aby si uvědomila svou naivitu, která provází její východní politiku.

Vydat se cestou k Evropě bude vyžadovat zvláštní opatření zacílená na občanské svobody ze strany Minsku, má-li proces otevření se Bělorusku pokračovat.

Pro západ je nezměrně důležité uznat, že tyto volby byly fraškou, protože to nebyly svobodné volby. Pokud budou tyto volby uznány, budeme hrát s Lukašenkem jeho hru se západem, ve které bude Lukašenko jediným, komu to přinese prospěch. Sdělovací prostředky stále nejsou svobodné a v Bělorusku neexistuje svoboda sdružování. Záhadná úmrtí politických aktivistů zůstávají nevysvětlená i po 10 letech. Osvobození politických vězňů v zásadě nic nemění. Po volbách bude docházet k více případům pronásledování.

Vláda Donalda Tuska se až doposud nedokázala projevit jakýmkoli způsobem, který by sledoval východní politiku. S Ruskem nebylo vyjednáno nic zvláštního, situace v Gruzii byla uklidněna, Ukrajina se Evropě neustále vzdaluje a Bělorusko se k našemu vyslanci chovalo, jako by neexistoval. Myslím, že by bylo vhodné zjistit, kdo je autorem této kompromitující východní politiky.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), písemně. – (PL) Pane předsedající, Evropská unie analyzuje a přizpůsobuje svou politiku vůči Bělorusku. Politika sankcí a izolace, kterou jsme doposud prosazovali, nepřinesla očekávané výsledky. Nedokázala změnit represivní povahu orgánů. Novou okolností byl ruský útok na Gruzii značící opětovné zahájení imperiálních ambicí Kremlu. V Minsku a v ostatních zemích, které Rusko považuje za oblast svého vlivu, to bylo s největší pravděpodobností zaznamenáno. Pokus využít této nové situace prostřednictvím diplomacie EU se zdál být rozumný, při tom muselo být plně zohledněno riziko dialogu s diktátorem. Bylo tak učiněno ve shodě s běloruskou opozicí. Parlamentní volby představovaly další okolnosti, byly zkouškou dobré vůle na straně prezidenta Lukašenka.

Diplomacie využívající metodu cukru a biče nebyla úspěchem, to však nevylučuje provedení přezkumu politiky uplatňované vůči Bělorusku ve vztahu ke způsobu, jakým se situace v této zemi vyvíjí. Cíl je stále stejný – přivést tuto evropskou zemi k demokracii, tržnímu hospodářství a dodržování lidských práv. Jsem přesvědčen, že zachování běloruské nezávislosti je nezbytnou podmínkou, protože pouze tehdy se vyhlídky na demokratizaci této země stanou skutečnými. Alternativní scénář – demokratizace země, která byla pohlcena ruským impériem – je historickou iluzí.

Marianne Mikko (PSE), písemně. – (ET) Dámy a pánové, Bělorusko bylo opakovaně popisováno jako „poslední evropská diktatura“ a tak tomu je až do současnosti. Parlamentní volby, které se konaly dne 28. září, byly důležitou zkouškou. Propuštění politických vězňů před volbami bylo pěkným gestem prezidenta Lukašenka. Rovněž však je jisté, že opozice do parlamentu v dohledné době nevstoupí. Organizace OBSE zhodnotila volby správně.

Jedním z nejdůležitějších aspektů pro posílení běloruské občanské společnosti je vízová politika Evropské unie. Občanská společnost se musí co nejvíce podílet na demokratizaci Běloruska. Aby se občané stali aktivními, musí mít širší přehled o světovém dění. A musí mít možnost odejít z totalitní země.

Bělorusové potřebují víza, aby mohli cestovat. Získání schengenského víza představuje složitý a časově náročný postup. Postup udělování víz musí být zjednodušen. Lidé by neměli být trestáni. Jestliže bude pohyb lidí složitý, budeme běloruským občanům bránit v tom, aby se podíleli na hodnotách a kultuře Evropské unie. Naším záměrem není trestání běloruské občanské společnosti.

Nastal nejvyšší čas pro změnu. Lidé z Běloruska si ji velmi zaslouží. A naším úkolem je jim jakožto Evropané pomoci.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), písemně. – (EL) Politické síly, které podporují EU a slouží jí, s pobuřující směrlostí a aniž by uvedly jakýkoli důkaz alespoň jako záminku, podepsaly společné usnesení týkající se odsouzení běloruské vlády za volby ze dne 28. září. Usnesení navrhované politickými silami evropské levice prostřednictvím Skupiny konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice se nese v podobném duchu. Je zřejmé, že EU a strany „evropské jednosměrné ulice“ (Nová demokracie (ND), Panhelénské socialistické hnutí (PASOK), Koalice radikální levice (SYRIZA) / Synaspismos a Lidová ortodoxní výzva (LAOS)) se ztotožňují s představiteli imperialismu, kteří se spojují do tzv. opozice – dělají lokaje organizací NATO, pane Milinkeviči. Tato opozice získala „překvapivých“ 6 % v předchozích prezidentských volbách a nedokázala získat ani jediný post při nedávných parlamentních volbách.

Výsledky voleb by měly umlčet všechny námitky Evropské unie a imperialistů ze Spojených států, protože lidé z Běloruska podporují politiku své vlády proti přáním NATO a EU. Právě to je pro politické síly „evropské jednosměrné ulice“ tak nesnesitelné a demoralizující. Tentokrát nedisponují záminkou propuštěných „politických vězňů“ nebo výmluvou na nedostatek rovnocenné publicity pro kandidáty. Když nyní uznávají existenci takové rovnosti, nestyděte a svévolně tvrdí, že nový parlament má „pochybnou demokratickou legitimitu“.

Poslanci Evropského parlamentu z Komunistické strany Řecka odsuzují obě tato nepřijatelná usnesení a vyjadřují svou solidaritu s lidmi z Běloruska v jejich boji proti imperialistické nadvládě.

Toomas Savi (ALDE), písemně. – Nedávné volby, které se konaly v Bělorusku, mohou být popsány jakkoli, ale v žádném případě jako svobodné a spravedlivé. Stalinova notoricky známá zásada, že není důležité, kdo získá hlasy, ale kdo je sčítá, je v Bělorusku stále velmi respektována. Hlasy byly ve většině případů sčítány mimo zorné pole pozorovatelů, například mise OBSE určená na pozorování voleb tedy nemohla volby uznat.

Lukašenkovo pokrytectví, které projevil při nedávném nadbílání západu, je zřejmé. Učinil sliby ohledně povahy voleb, které nebyl schopen splnit – práva mnoha pozorovatelů voleb byla porušena tím, že byli zbaveni práva plně dohlížet na postup voleb. Toto závažné porušení ideálu demokratických voleb bychom neměli přehlížet. Sankce Evropské unie by neměly být zrušeny do té doby, než bude zjevné, že byla zahájena změna režimu.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písemně. – (PL) Postoj Rady a Komise a usnesení Evropského parlamentu o situaci v Bělorusku mají za cíl zhodnotit výsledky parlamentních voleb, které se konaly dne 28. září, a rovněž jejich dopad na vztahy EU a Běloruska.

Samotná Evropská unie se nachází ve složité mezinárodní situaci. Na jedné straně je nepochybné, že Bělorusko nesplnilo své demokratické povinnosti, ale na druhé straně jsme svědky postupného, ačkoli pomalého, „tání“ autoritativního režimu.

Během voleb bylo možné vypořádat určité pozitivní jevy směřující k demokratizaci, jako bylo například osvobození politických vězňů, žádost o nezávislé pozorovatele OBSE a zlepšení podmínek pro sledování voleb. Běloruské orgány však nesplnily všechny své povinnosti. Měly by potvrdit svůj zájem zlepšit spolupráci s EU a vytvořit lepší podmínky pro dialog s EU. V širším měřítku by měly přijmout skutečná opatření, aby pokračily směrem k demokracii, dodržování lidských práv a zásadě právního státu.

Plně podporuji výzvu Komise a Rady, aby byla přezkoumána a případně pozastavena některá stávající restriktivní opatření týkající se Běloruska. Rozvoji občanské společnosti nesmí být bráněno. Sankce uložené Evropskou unií – zejména sankce týkající se postupů udělování víz a poplatků za jejich získání – se dotýkají běžných občanů, nikoli státních orgánů.

18. Složení Parlamentu: viz zápis

19. Opravy (článek 204a jednacího řádu): viz zápis

20. Vykonání rozsudku Soudního dvora ES ve věci „Turco“ (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je rozprava o:

– otázce k ústnímu zodpovězení, kterou pokládají Marco Cappato a Michael Cashman Radě jménem Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, Anneli Jäätteenmäkiová a Costas Botopoulos jménem Výboru pro ústavní záležitosti, o vykonání rozsudku Soudního dvora ES ve věci „Turco“ (O-0087/2008 – B6-0470/2008) a

– otázce k ústnímu zodpovězení, kterou pokládají Marco Cappato a Michael Cashman Komisi jménem Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, Anneli Jäätteenmäkiová a Costas Botopoulos jménem Výboru pro ústavní záležitosti, o vykonání rozsudku Soudního dvora ES ve věci „Turco“ (O-0088/2008 – B6-0471/2008).

Marco Cappato, autor. – (IT) Pane předsedající, paní komisařko, dámy a pánové, náš kolega poslanec z předchozího funkčního období Parlamentu, Maurizio Turco, nynější italský radikální poslanec, předložil žádost – žádost, jakou může mít každý obyčejný občan – v níž požaduje přístup k dokumentům Rady, ve kterých jsou cenzurovány názvy vnitrostátních delegací, jež zaujaly v rámci rozpravy určitý postoj. Rada odmítla žádost schválit a rovněž panu poslanci odepřela přístup k právnímu stanovisku.

Odvoláním před Soudem prvního stupně, který mezitím Radu přiměl identitu vnitrostátních delegací zpřístupnit, bylo rozhodnuto proti panu Turcovi ve prospěch Rady, aby se zamezilo rozsudku Soudního dvora v této věci. Odvoláním před Soudním dvorem byl však původní rozsudek zvrácen.

Soud jednoduše rozhodl, že přístup k dokumentům, zejména těm, jež mají legislativní důsledky, musí být povinný, protože přístup k dokumentům je demokratický a jakákoli výjimka se má omezit, neboť to očividně je ve veřejném zájmu. Veřejnou a právní diskusi o dokumentech se zvětšuje legitimnost orgánů a podporuje se ve vztahu k nim důvěra veřejnosti.

Otázka, kterou dnes pokládáme, je ve stručnosti takováto: Jak má Komise a evropské orgány v úmyslu na tento rozsudek reagovat? Jinými slovy, využijí jej jako příležitost pro důkladný přezkum postupů, jež umožňují okamžitý přístup k dokumentům?

Vím, že se bavíme o obyčejném občanovi, že se jedná o žádost, jakou mohl předložit jakýkoli občan, a nikoli reformu navazující na institucionální diskusi. Domnívám se však, že právě v tom spočívá silná stránka iniciativy pana Turca, protože se potvrzuje, jak může jednotlivý případ dokázat mnohem víc, než umožňují institucionální iniciativy.

Musíme mít všechny možnosti tyto dokumenty zveřejnit. Lidé musí vědět například to, že dnes se na tiskové konferenci Evropské komise potvrdilo, že Komise doposud nepožádala italskou vládu o informace týkající se záležitosti, na kterou upozornil sám Maurizio Turco, tedy diskriminace ve výuce náboženství v Itálii.

Jak je možné, že o tyto informace nebyly vyžádány? Jedná se o konkrétní příklad mechanismů, v rámci nichž je fungování evropských orgánů pro občany neproniknutelné. To by se mělo proto využít jako příležitost pro radikální přepracování postupů pro přístup k dokumentům a jejich zveřejňování.

Anneli Jäätteenmäki, autorka. – (FI) Pane předsedající, legislativní proces je v demokratických zemích otevřený a veřejný. Občané si mohou zjistit, jak jejich poslanci hlasovali a co stojí za rozhodnutími. Tak tomu bohužel v případě EU není. Nemůžeme se vychloubat tím, že je EU demokratická a otevřená a že naši občané mají přístup k dokumentům, které jsou základem legislativy. Proto se tedy ptáme Komise, co chce udělat nejdříve pro to, aby se změnily předpisy a postupy v důsledku tohoto soudního rozhodnutí, aby se mohla uplatňovat otevřenost, transparentnost a demokracie, a co má Rada v plánu pro to, aby se uplatňovala otevřenost a demokracie a aby se také v návaznosti na rozhodnutí zviditelnily názory států. Nebudou-li názory otevřené a veřejné, lidé nebudou moci dohlížet na to, co jejich zástupci dělají. Je nejvyšší čas, abychom podnikli urychlené kroky k zajištění toho, aby EU konečně mohla říkat, že zde máme demokracii, otevřenost a transparentní legislativu, a být na to hrdá.

(Potlesk)

Jean-Pierre Jouyet, úřadující předseda Rady. – (FR) Pane předsedající, paní komisařko, paní místopředsedkyně, dámy a pánové, vím, jak jste oddaní – a zejména vy, pane předsedající – tématům transparentnosti a předsednictví v této otázce stojí za vámi. Je velice důležité, aby naši občané chápali, jak jsou evropská rozhodnutí, která se jich týkají, přijímána – tak je tomu v případě evropských právních předpisů – a my v této otázce samozřejmě musíme pokročit.

Vaši otázku vítám, protože díky ní můžeme přezkoumat obtížné téma přístupu veřejnosti k právním stanoviskům. Je předmětem rozsudku, avšak v jeho perspektivě musí být posuzována veškerá naše politika týkající se transparentnosti.

Rozsudek „Turco“ je důležitý, protože je to poprvé, kdy Soudní dvůr rozhodl v jednotlivých případech, jak jste uvedli, právních stanovisek a podmínek přístupu veřejnosti k nim. V tomto rozsudku Soud připomíná význam otevřenosti a transparentnosti legislativního procesu k tomu, aby občané byli více zapojeni do rozhodování. Rovněž předkládá závěr, že nařízení 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům v zásadě ukládá povinnost zveřejňovat stanoviska právní služby dané instituce, pokud jde o legislativní proces.

Abych, pane Cappato, odpověděl na vaši otázku, Rada podnikla potřebná opatření k tomu, aby byl tento rozsudek Soudu vykonán na počátku července 2008. Rada rozsudek vykonala a dokument, jež pan Turco požadoval, zveřejnila. Poté se rozhodla své postupy přizpůsobit rozsudku Soudu a zohledňovala přitom tuto zásadu, jak je stanovena v rozsudku.

Je pravda, že zde najdeme výjimky – přestože je definoval samotný Soud v souvislosti s tímto rozsudkem – spojené se stanovisky, jež jsou obzvláště citlivá nebo mají obzvláště velký rozsah. V každém případě, jak víte, musí být každé zamítnutí Rady odůvodněno.

Rada obdržela řadu konkrétních žádostí týkajících se právních stanovisek právní služby Rady a uplatňuje zásady Soudu. S ohledem na to vám bude známo, že zveřejňování interních právních stanovisek orgánů může mít vliv na oprávněný zájem orgánů požadovat a obdržet objektivní a nezávislá stanoviska. Mezi těmito dvěma hledisky musíme najít rovnováhu. Z tohoto důvodu si zákonodárce jasně přál chránit důvěrný ráz právních stanovisek a tento faktor v našem stanovisku přetrvává.

Uznávám, že se jedná o velmi technické odpovědi, a omlouvám se za to. Jsou to však oficiální odpovědi jménem předsednictví. Kromě toho mám nyní možnost přezkoumat politiku spojenou s transparentností. Je třeba, abychom rozlišovali různá hlediska této politiky. Zaprvé, pokud jde o přímý přístup k pracovním dokumentům – to je smysl vaší otázky – mohu vám potvrdit, že Rada plně uplatňuje ustanovení článku 12 nařízení 1049/2001 a přílohy II jednacího řádu Rady, v níž se požaduje vést veřejný rejstřík a upřesňují se ujednání pro přímý přístup veřejnosti k dokumentům Rady.

Nerad bych vás nudil přílišnými technickými informacemi nebo příliš mnoha čísly. Skutečností však je, že tato čísla vypovídají mnohé, protože rejstřík zpřístupněný veřejnosti obsahuje odkazy na více než milion dokumentů vypracovaných od roku 1999. Nepochybně mi na to řeknete, že kvantita neznamená kvalitu.

Já mám za to, že důležitá je čitelnost a medializace rozhodnutí přijatých orgány. Právě na tom pracuje paní Wallströmová v souvislosti s legislativním postupem a interinstitucionální dohoda o tvorbě lepších právních předpisů obsahuje všeobecné závazky spojené s transparentností. V rámci této dohody již byla přijata opatření. Veškeré diskuse v Radě v rámci postupu spolurozhodování jsou přístupné veřejnosti a Rada pravidelně pořádá veřejné rozpravy o důležitých záležitostech týkajících se zájmů EU a jejích občanů.

K tomu, aby se zlepšil přístup veřejnosti k diskusím, Rada také zřídila internetové stránky, na nichž poskytuje odkaz na přímé přenosy z jednání Rady, což je, jak jistě budete souhlasit, důležitá a velice povzbudivá záležitost.

Svou úlohu mají i předsednictví Rady. Stejně jako internetové stránky předchozích předsednictví i francouzské předsednictví investovalo mnoho prostředků do svých stránek <http://www.ue2008.fr>, které jsou vícejazyčné a obsahují internetové televizní vysílání s několika kanály, jež se podobá tomu, které tak úspěšně spustil Evropský parlament.

Třetím a posledním bodem je, že musíme být schopni uspokojit žádosti veřejnosti o informace. Proto byla vytvořena služba pro informování veřejnosti – a právě tento bod je z mého pohledu nejdůležitější – protože oblastí, v rámci níž jsme nejhůře připraveni, je bezpochyby poskytování praktických informací veřejnosti. Právě proto mají občané právo být znepokojeni a právě proto si stěžují, že systém je příliš neprůhledný. Důvodem je to, že máme nedostatečné zdroje a internetové stránky, které nejsou dostatečně koordinovány a neumožňují veřejnosti mít aktuální informace o legislativě. Právě na tento poslední bod musí Rada soustředit své úsilí.

To jsou body, o nichž jsem se chtěl zmínit. Transparentnost je naprosto klíčová. Dospěli jsme k důležité dohodě o komunikaci s Radou a Evropským parlamentem s ohledem na zvětšení transparentnosti a já věřím, že díky interinstitucionálním jednáním, jež jsme vedli s paní Wallströmovou a místopředsedou Evropského parlamentu, budeme moci postupovat dále za nejlepších podmínek.

Jedná se o společný úkol a my mu nyní musíme porozumět. Mějte na paměti, že máme politickou ambici tuto transparentnost dále podporovat v rámci politiky v oblasti informování a komunikace, zejména co se týče praktických informací o legislativě, jež musí být veřejnosti poskytnuty. K tomu, abychom toho docílili, musíme více využívat nové informační technologie. Víím, že se jedná o zájem, který sdílí Parlament, Komise i Rada.

Margot Wallström, místopředsdkyně Komise. – Vážený pane předsedající, ráda bych váženým poslankyním a poslancům poděkovala za jejich otázky.

Jak jsme slyšeli, tento rozsudek Soudního dvora ve věci „Turco“ je samozřejmě velmi důležitý. Komise se Soudem zcela souhlasí v tom, že připomíná význam otevřeného legislativního procesu. Tento rozsudek budeme pochopitelně dodržovat a budeme ho plně zohledňovat v každodenní práci.

Chtěla bych se vyjádřit co nejsrozumitelněji, ale ve svých odpovědích na vašich pět konkrétních otázek budu muset být spíše stručná. První z nich se týká lepší tvorby právních předpisů, našich interinstitucionálních vztahů a nařízení 1049/2001. Tento rozsudek „Turco“ se týká přístupu veřejnosti k dokumentům. Na naši interinstitucionální spolupráci neexistuje přímé spojení. K tomu máme svůj rámec pro intenzivní interinstitucionální spolupráci, který funguje dle mého názoru velmi dobře. Naše dva orgány mají v rámci spolupráce na legislativním procesu ke splnění cíle lepší tvorby právních předpisů dobré výsledky.

Co se týče vaší druhé otázky o přístupných informacích o stávajících konzultacích veřejnosti, ráda bych se nejprve zmínila o databázi PreLex, jak jí ve své hantýrce označujeme. Cílem této databáze je usnadnit přístup k připravovaným legislativním dokumentům prostřednictvím jediného kontaktního místa. V praxi se jedná o portál obsahující odkazy na zásadní připravované legislativní dokumenty. Tuto databázi provozuje Úřad pro úřední tisky a vychází z informací, které poskytuje Komise. Navíc je veřejnosti přímo dostupná ze serveru Evropa.

Co se týče konzultací veřejnosti zahájených Komisí, na serveru Evropa rovněž existuje jediné kontaktní místo. To je váš hlas v Evropě. Tyto internetové stránky usnadňují přístup ke konzultacím a poskytují obecné informace o různých postupech konzultací Komise. Uvádí se na nich také podrobné informace o otevřených veřejných konzultacích a souvisejících podkladech a dotaznících spojených s konzultacemi. Kromě toho se na tomto kontaktním místě uvádějí informace o navazující činnosti, jako jsou zprávy o konzultacích a zveřejněné příspěvky.

Pokud jde o vaši třetí otázku o projektu Transparentnost v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (TRANS-JAI), ráda bych vás zkrátka ujistila, že na březen 2010 se plánuje plný přístup na specializované servery – nazvané „public go live“, veřejnost do akce – pro internetový portál TRANS-JAI.

Tím se dostáváme k vaší čtvrté otázce týkající se zásady transparentnosti a zásady řádné správy. Tyto zásady jsou samozřejmě úzce spojeny. Jsme vždy odhodláni poskytovat veřejnosti co nejvíce informací. To platí zejména v případě postupů, které se týkají občanů a jejich práv a chodu orgánů, o nichž všichni víme, že někdy není lehké mu rozumět. Na internetových stránkách Komise jsou obsaženy informace o jejím uspořádání a postupech a máme zde snadno přístupný seznam zaměstnanců Komise a různých generálních ředitelství, „Kdo je kdo“.

Vaše poslední otázka číslo 5 se soustředí na veřejný rejstřík dokumentů a návrh doporučení ochránce práv spojený se stížností nevládní organizace Statewatch. Veřejný rejstřík dokumentů funguje od 3. června 2002, jak to požaduje nařízení 1049/2001. Od tohoto dne také Komise zavedla specializovaný rejstřík pro postupy projednávání ve výborech a rejstřík skupin expertů. Snažíme se ze všech sil modernizovat vnitřní systémy IT, avšak jak víte, takové věci se nedějí ze dne na den. Jedna věc je ale jasná. Je to dlouhodobá práce. Stále bereme v potaz potřebu zvětšovat záběr tohoto veřejného rejstříku.

Konkrétněji, pokud jde o návrh doporučení ochránce práv v tomto případě, Komise mu samozřejmě předložila podrobné stanovisko. V něm uznáváme, že ještě musíme zvětšit záběr svých veřejných rejstříků, a potvrzujeme závazek své veřejné rejstříky dále rozvíjet v zájmu větší transparentnosti. V jednom bodě jsme názor ochránce práv nemohli sdílet. Dospěl k závěru, že Komise by měla – cituji – „uvádět v rejstříku odkazy na všechny dokumenty ve smyslu čl. 3 písm. a)“. Cíl a ambice tohoto závěru mohu sdílet, ale bohužel není možné jich dosáhnout. Je jednoduše nemožné sladit širokou a nepřesnou definici „dokumentů“ ve smyslu čl. 3 písm. a) nařízení 1049/2001 s jediným, zcela úplným veřejným rejstříkem. Namísto toho musíme uvádět odkazy nebo zavést různá kontaktní místa.

Mohla bych samozřejmě uvést, že jsem přímo zpřístupnila rejstřík své korespondence na internetu, a mohla bych se zmínit o dalších příkladech toho, co lze aktivně podniknout mimo formální legislativu, jako jsou

zdokonalené rejstříky, větší vstřícnost vůči uživatelům a přístupnost, aktivní šíření a rychlejší zveřejňování dokumentů. To všechno ale není tématem naší dnešní diskuse. Jsem si jista, že budeme mít další příležitosti tyto důležité otázky podrobně projednat.

Charlotte Cederschiöld, jménem skupiny PPE-DE. – Pane předsedající, předpokladem důvěryhodnosti a legitimnosti EU je soubor pravidel fungování týkající se transparentnosti a ochrany údajů a informací.

Transparentnosti v rozhodovacím procesu je obzvláště třeba, zpochybňuje-li se evropská demokracie. Členské státy mají různé zkušenosti. Větší výměna zkušeností může vést k lepší správě v EU, ale také v členských státech. Od roku 2001, kdy se rozhodovalo o právních předpisech EU pro transparentnost, jsme pokročili velmi daleko.

Ve většině členských států již existuje nějaký zákon o svobodě informací – ve Švédsku a Finsku jej mají od roku 1776, v jiných zemích jako Island teprve několik let. Nějakou dobu trvá – a vy to musíte respektovat – než najdeme společné chování a přístupy. Jeden vnitrostátní vzorec nelze uplatnit na celou EU. Její kultury jsou příliš odlišné. V zastupitelské demokracii je zásadní otevřená správa. Celý proces ovlivňuje skutečnost, že digitální revoluce naši společnost proměňuje v informační společnost.

Jedním významným bodem, který musí být v rámci nařízení 1049 lépe rozvinut, je rovnováha mezi důvěrností a transparentností. Potřebujeme otevřený postup rozhodování, v rámci něhož se respektuje převládající veřejný zájem, aniž by se porušovala práva institucí či jednotlivců na důvěrnost. Soudní výklad složitých záležitostí, jako jsou například případy týkající se hospodářské soutěže, nemůže zůstat na posouzení bulvárních plátků.

Rozsudek „Turco“ může přispět k vývoji lepší tvorby právních předpisů. Jaké praktické důsledky z případu „Turco“ Komise a Rada vyvodí?

Michael Cashman, jménem skupiny PSE. – Pane předsedající, jako původní zpravodaj pro nařízení č. 1049/2001 tuto rozpravu považuji za velmi zajímavou. Připadá mi však zvláštní – protože vím, že účastníci dnešní večerní rozpravy jsou plně oddáni otevřenosti a transparentnosti – že argumentem, proč nebyly podniknuty dostatečné kroky, je: „potřebujeme více času“. To je nepřijatelné.

Evropské unii důvěřuje pouze 30 % evropských obyvatel. Proč? Protože se cítí naprosto izolováni od toho, co se podniká jejich jménem. A je úžasné, že máme pozitivní výsledky. Proč dochází k tomu, že orgán musí být odvrácen za křik a kopání před Evropský soud, aby začal jednat správně?

Musíme toho dělat více než jen vysvětlovat. Paní komisařko Wallströmová, vím, že jste z těchto argumentů podrážděná a vyčerpaná jako já, ale nestačí říci, že potřebujeme více času. Ve skutečnosti potřebujeme svým občanům ukázat, že jim nebudeme jen vysvětlovat, proč děláme to, co děláme, ale také jak to děláme a na základě jakých právních rad jednáme. Protože pokud tak neučiníme, izolujeme lidi od evropského projektu.

Dnes večer se tu prohlašuje, že je to s ohledem na některé otázky nemožné, například kvůli nepřesné definici „dokumentů“. Vůbec není nepřesná. Ve skutečnosti je dobře vymezená. Znamená to veškeré dokumenty držené, obdržené nebo vypracované třemi orgány či agenturami, které zřídily. A samotné „dokumenty“ jsou jasně definovány. Mějme proto odvalu zavést otevřený rejstřík. A nikoli ten labyrint, který momentálně máme, kdy se dostanete do jednoho rejstříku, ale nemáte přístup ke všem ostatním rejstříkům či všem ostatním odkazům.

V současné době do labyrintu vstupují občané. Umožněme občanům, aby do našich tří orgánů vcházeli dveřmi, a vystavme se dohledu veřejného mínění. Nyní vám chci říci, že pokud nebudeme jednat správně, bude v červnových volbách vydán rozsudek ve prospěch těch extrémních stran, jež nejsou pro EU či orgány EU. Čas se nám krátí. Jednejme teď. Není to nemožné.

Eva-Britt Svensson, jménem skupiny GUE/NGL. – (SV) Pane předsedající, Soudní dvůr má ústřední úlohu v systému EU a Soud má pravomoc vykládat politická rozhodnutí. Mají-li být interpretovány právní předpisy EU, vítězí rozhodnutí Soudního dvora, bez ohledu na to, jaký je záměr zákonodárního sboru či úmysly spojené s daným právním předpisem. To jsme viděli v případech rozsudků ve věci „Laval“, „Rüffert“ a dalších. V těchto případech se Soud svým rozhodnutím postavil proti pracovníkům.

V případě „Turco“ je rozhodnutí Soudu na druhou stranu pozitivní. To vítám, avšak moje základní kritika stále platí, a to že Soudní dvůr určuje politiku EU a že Soud má vždy poslední slovo ve všech sporech.

Ve věci „Turco“ vítám skutečnost, že Soud uznal, že kontrola legislativního procesu ze strany občanů má naprostou prioritu. To je krok správným směrem, ale bohužel musím říci, že ještě potřebujeme podniknout velmi mnoho kroků, dokud EU nezanechá svých uzavřených pracovních postupů, v rámci nichž vidí cestu vpřed pouze ti, kteří jsou uvnitř. Je to konec konců otázka demokracie, účasti a transparentnosti.

Je důležité, aby se rozsudek „Turco“ zohlednil ve stávajícím přezkumu tak zvaného nařízení o přístupu veřejnosti.

Costas Botopoulos (PSE). – (EL) Pane předsedající, rozsudek ve věci „Turco“ je pro právo a demokracii významným krokem vpřed. Objasňuje pojetí veřejného zájmu, jak je stanoveno v nařízení 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům. Toto pojetí má být vykládáno tak, že právo na širší znalosti skutečností vedoucích k rozhodování je považováno za důležitější a přednější než diskretnost vnitřních postupů, na základě nichž se přijímá rozhodnutí.

Jinými slovy, podle rozsudku „Turco“ je důležité, aby občané nejen věděli – neboť na to mají právo – jak nebo proč se rozhodnutí přijímá, ale aby také měli povědomí o dokumentech, na základě nichž se rozhodnutí přijímá, a proto musí být tyto dokumenty co nejrozsáhlejší.

To nás tedy vede k předložení dnešní otázky k ústnímu zodpovězení, abychom vyzvali útvary Komise a Rady, aby toto rozhodnutí vzaly v potaz. Jak uvedl úřadující předseda, vykládáme nařízení 1049/2001 v perspektivě této nové judikatury.

Samozřejmě mohou vyvstat určité problémy v souvislosti s takzvanou důvěrností dokumentů, zejména v případech stanovisek právního útvaru. Já to vím až moc dobře, protože jsem právník. Nikdy však neříkajme, že by takové dokumenty měly zůstat utajeny v případě, že v jejich důsledku vznikají problémy. Místo toho se domnívám, že bychom měli požadovat radikální změnu kultury transparentnosti. Transparentnost znamená rovnováhu a dodržování postupu, nikoli strach z vědomí o skutečnostech.

Dovolte mi, abych svůj příspěvek uzavřel poslední poznámkou: skutečně musíme chápat rozdíl mezi tím, co se děje v Radě v praxi, a tím, co se děje v našem orgánu. V Parlamentu je přístup na zasedání a k dokumentům téměř neomezený. Myslím si, že rozsudek „Turco“ představuje příležitost Radu s touto tendencí také sladit.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Pane předsedající, ráda bych se vrátila k otázce „izolace“, o které se Michael Cashman správně zmínil. V rámci diskuse v Irsku o Lisabonské smlouvě zcela jistě došlo k velké izolaci. Neobviňujme se zde ale příliš, protože členské státy mají velkou schopnost vinit Evropu z věcí, s nimiž nejsou spokojeny, přestože je zde schválily. Domnívám se, že je načase, abychom všichni dospěli – všichni naši volení politici, vlády, opozice a každý v této sněmovně – a mluvili pravdu.

Jsem sklíčená, když jsem si tento týden přečetla v časopise, co za zprávy nevolený neodpovědný člen zámožné elity šíří o nevolené elitě v Bruselu. Je to od něj troufalé! Pokud však neuděláme to, co Michael Cashman říká, a nevyřídíme si to s ním a jeho sortou zpřímá, budou evropské volby v červnu katastrofou pro evropský lid a nyní je načase, aby to ti, kdo tomu věří, řekli nahlas.

Anneli Jäätteenmäki, autorka. – (FI) Pane předsedající, toto rozhodnutí Soudu je důležité a kategorické. Jasně potvrzuje, že legislativní proces v EU musí podléhat demokratické kontrole lidí a že ochrana orgánů má v postupu rozhodování druhořadý význam. To je jasný argument.

V těchto souvislostech mě odpovědi skutečně dosti zklamaly. Když jsem slyšela odpověď Rady, několikrát bylo zdůrazněno, že transparentnost a otevřenost jsou důležité, ale nic jiného jsme se nedozvěděli. Co se pro to udělalo? Komise, na druhou stranu, žádá o více času.

Postoj, který orgány EU zaujaly k Soudu, je dle mého názoru opravdu zajímavý. Co kdyby naši občané měli k rozhodnutí Soudu zaujmout tentýž přístup jako Komise a Rada a rozhodnutí vůbec nedbali? K tomu by jednoduše nedošlo.

Marco Cappato, autor. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, předsednictví Rady se zmínilo o údaji jednoho milionu zveřejněných dokumentů. Co se týče přístupu k dokumentům, musí jít o kvalitu, ale také o kvantitu, avšak nejedná se pouze o kvalitu. Máme-li být upřímní, jde zde o problém typu dokumentů: dokumenty ze schůzí či dokumenty doprovázející postup rozhodování.

Právě to nám dnes chybí. Uvedu příklad: dokumenty výboru Coreper I, jež se tak obtížně hledají, nebo dokumenty týkající se zahraniční politiky, s nimiž se nakládá jako s diplomatickými dokumenty, takže nejsou

v rejstřících. Všechno to jsou dokumenty, které jsou zásadní pro to, abychom se dozvěděli o postupu rozhodování.

V té krátké době, kterou mám k dispozici, jsem vám dal pouze jeden příklad. S ohledem na odpovědi, jež jsme obdrželi, se domnívám, že bychom to měli také chápat spíše jako příležitost pro fungování evropských orgánů než jako jeho ohrožení.

Jean-Pierre Jouyet, úřadující předseda Rady. – (FR) Pane předsedající, paní komisařko, dámy a pánové, z naší rozpravy jasně vyplývá, že musíme skutečně zlepšit transparentnost a komunikaci, protože, jak jste zdůraznili, naši občané opravdu nechápu, jak Evropa funguje.

Lepší transparentnost a lepší komunikace jdou ruku v ruce. Jak jsem uvedl, to je základ, na jakém jsme uzavřeli politickou dohodu s paní Wallströmovou a panem Vidalem-Quadrasem, abychom v praxi lépe komunikovali. Pan Cappato a paní Jäätteenmäkiová mají pravdu, že musíme být transparentnější a vysvětlovat, jakým způsobem pracujeme. Právě proto Rada vyvine zvláštní úsilí v oblasti nových technologií.

I poté, co jsem si přečetl argumenty, které jsem obdržel, souhlasím s panem Cappatem v tom, že předkládání milionů dokumentů neznamená větší transparentnost. Důležité je poskytovat dokumenty, které lidé požadují, a dokumenty v dobré kvalitě. Například dokumenty výrobu COREPER I, o nichž jste se zmínil, jsou dostupné na internetu. Nebyly vždy připraveny včas z důvodu nedostatku technologických zdrojů. Nyní tuto technologii máme a zajistíme, že problém, na který upozorňujete, vyřešíme.

Upřímně řečeno, musíme také najít správnou rovnováhu mezi právním základem, skutečnou transparentností a skutečně souvisejícím řízením. Existuje řada různých řízení a diplomatických otázek, jež jsou ve skutečnosti dosti obtížné a v jejichž případech se musí zajistit svoboda slova, projevu a rozhodování. Možná se vám zdám příliš konzervativní, ale myslím si, že touto rovnováhou se také musíme zabývat.

Francouzské předsednictví se pustilo do přezkumu nařízení 1049/2001 a my musíme jednat rychle. V tomto ohledu má pan Cashman naprostou pravdu. S jeho pomocí a koordinací jednáme rychle a doufáme, že do konce francouzského předsednictví učiníme velký pokrok.

Jak jsem uvedl, musíme zajistit, že – jak pan Cappato zdůraznil – upřednostníme kvalitu před kvantitou, protože existuje problém, jímž je příliš mnoho informací. Občané se pak potýkají s problémem třídění informací. K tomu také dochází na evropské úrovni. Musíme být schopni občanům bez omezení pomáhat informace třídit.

Co to znamená? Znamená to, jak jsem řekl ve své prezentaci, zajistit, že jsou občané plně informováni o praktických informacích, o svých právech, o výsledcích rozhodnutí, o tom, jak jsou tato rozhodnutí přijímána, a o jejich právním základu. Z tohoto hlediska není pochyb, že musíme uvažovat o zdrojích dostupných Radě.

Domnívám se, že v Komisi jste se setkali s toutéž situací, kdy například musíte vysvětlovat právní základ rozhodnutí, zejména pokud jde o malé a střední podniky, ale v členských státech či orgánech máte pouze jednu osobu či dvě, jež na tyto otázky umí odpovědět, a tito lidé jsou na dovolené. Konečným výsledkem je, že občané a malé podniky musí čekat dva nebo tři měsíce, než dostanou odpověď. Z mého pohledu je to stejně závažné jako přístup k oficiálním dokumentům.

Kromě toho musíme našim rozpravám dodat politický význam. V době, kdy se připravujeme na evropské volby, vím, že je tomu Evropský parlament plně oddán, a vy můžete počítat s francouzským předsednictvím, že se tato povinnost transparentnosti, povinnost vysvětlovat, že se tato praktická a konkrétní povinnost uplatňuje, protože pokud nikoli, a v tom souhlasím s panem Cashmanem, vyhrají příští evropské volby extremisté, a to si nepřejeme.

Margot Wallström, místopředsedkyně Komise. – Pane předsedající, zaprvé, rozsudek ve věci „Turco“ bude samozřejmě respektován a uplatňován také v Komisi. V rozsudku Soudu se vlastně uvádí, že v tomto případě Rada pochybila, že Rada musí napravit své postupy, a já jsem si jistá, že Rada se bude tímto rozsudkem řídit.

To je východisko této rozpravy. V rámci diskuse o nařízení č. 1049/2001 však došlo částečně ke zmatení. Rozsudek „Turco“ je jedna věc a nařízení č. 1049/2001 je věc druhá. Jak víte, předložili jsme návrh a jsme v procesu řešení nařízení č. 1049/2001 a toho, jak by toto nařízení mělo v konečné podobě vypadat.

Domnívám se, že muselo také dojít ke zmatení v tom, o čem jsem hovořila. Nežádala jsem více času. Vysvětlovala jsem to, že modernizace našich nástrojů informačních technologií musí probíhat postupně,

nelze jí dosáhnout ze dne na den. Máme již rejstřík. Tento rejstřík doplňujeme řadou záležitostí, jako je postup rozhodování ve výborech a skupiny expertů. Nejsem však přesvědčena – a v tom, jak jsem se snažila odpovědět na všech pět otázek, jsem byla velmi upřímná – že nejlepším řešením je mít jeden rejstřík. Je to jako mít jeden telefonní seznam pro celou Evropu namísto toho, že zkusíme vytvořit různé vnitrostátní telefonní seznamy.

Jste si jisti, že je lepší mít jeden obrovský telefonní seznam pro celou Evropu namísto různých kontaktních míst? Protože definice, kterou jste dnes ve své konkrétní otázce požadovali, je definice obsažená v jednom určitém odstavci, jež také obsahuje audiovizuální podobu. Je to velmi široká definice. Jste si jisti, že občanům pomůže, když budou mít jedno velké kontaktní místo pro všechny tyto záležitosti?

Projednejme tuto otázku, ale nejsem si jistá, jestli takové jedno jednoduché řešení existuje. Tento názor tedy nesdílíme. Modernizace našich nástrojů v této oblasti je stálá záležitost, o níž musíme stále hovořit, protože se události rychle vyvíjí. Zdá se však, že sdílíme tytéž cíle otevřenosti a transparentnosti a přístupu k dokumentům. To je východisko a za to budeme i nadále bojovat a rozsudkem „Turco“ se budeme samozřejmě řídit.

V jednom konkrétním bodě, kdy jsem se zmínila, že máme cílovou lhůtu v roce 2010, se jedná o velmi specifický projekt a uvedla jsem vám zde pouze jeho datum. Obecně vzato však nepotřebujeme a neměli bychom žádat o více času. Jedná se o záležitost, kterou musíme provádět denně: poskytovat větší otevřenost, větší transparentnost, sloužit občanům, protože musí o dění vědět, a tato věc se musí stát součástí kultury a přístupu všech orgánů.

Společně s našimi kolegy poslanci jsem vám, pane Cashmane, mohla za váš dobrý projev zatleskat, protože jste se v něm zmínil o východisku toho, co je nyní potřeba udělat: otevřít se, vytvořit přístup. Domnívám se, že pořádání našich jednání veřejně lidem také pomůže, aby si udělali vlastní kvalifikovaný úsudek o tom, co se děje a proč máme na programu tolik důležitých záležitostí.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

21. Jednominutové projevy k důležitým politickým otázkám

Předsedající. – Dalším bodem jsou jednominutové projevy k důležitým politickým otázkám.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Pane předsedající, jakožto člen Výboru pro mezinárodní obchod přirozeně věnuji velkou pozornost vztahům mezi EU a Čínou. Proto jsem si všiml, že podle údajů za rok 2007 obchodní deficit EU vzrostl na přibližně 160 miliard EUR.

Tento schodek je důsledkem závažných překážek bránících v přístupu na čínský trh. Je tomu tak také jistě kvůli konkurenční výhodě čínských výrobků, ale ta je založena na hospodářských, sociálních a ekologických dumpingových praktikách.

Tento nerovný obchodní vztah však není jediným důvodem k obavám; dalším je případ nebezpečných výrobků pocházejících z Číny. Proto bychom měli – a toto sdělení věnuji především Komisi – zajistit, že výrobky z Číny podléhají důkladné efektivní inspekci v zájmu veřejného zdraví a ochrany evropských spotřebitelů, ale také v zájmu konkurenceschopnosti evropských výrobků.

PŘEDSEDAJÍCÍ: Diana WALLIS

místopředsedkyně

Neena Gill (PSE). – Paní předsedající, bouřlivé finanční události několika posledních dnů změnily svět. Už nějakou dobu máme všichni obavy ohledně možných problémů spojených se světovým finančním systémem, ale náhlý pád předních bank, jedné po druhé v rychlém sledu, byl ohromující.

Proto vítám dnešní postupy vlády Spojeného království k dosažení větší stability. Spojené království leží sice mimo eurozónu, nicméně všechna opatření, jež přijalo, jsou v souladu s rozhodnutími přijatými včera na zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci. Přeji si pouze, aby některé ze zemí eurozóny jednaly stejným způsobem. K tomu, abychom překlenuli problémy, jimž budeme čelit, je naléhavě třeba, aby Evropská unie poskytovala vedení a koordinovala strategii s vnitrostátními vládami EU. Evropa musí hrát ústřední roli, a nikoli druhé housle, zejména pokud se chce EU spojit s lidem Evropy.

Je ale také třeba, abychom uznali, že krizi způsobila selhání trhu, nedostatek náležitých právních předpisů a došlo k ní v důsledku rozhodnutí, jež přijalo několik sobeckých jedinců za tučné odměny, kteří ovlivní životy milionů, a dokonce miliard lidí v celém světě. Je třeba, abychom zajistili, že se taková trestuhodná nedbalost již nikdy nebude opakovat, a tyto osoby, které za ní stojí, musí být dovedeny k odpovědnosti za své činy v plném rozsahu.

Cristian Silviu Bușoi (ALDE). - (RO) Dámy a pánové, rád bych této příležitosti využil k tomu, abych ještě jednou poprosil o větší zapojení Evropské unie do zlepšení zdravotnictví v členských státech Evropské unie.

Je skutečně pravda, že uspořádání systému zdravotnictví spadá do pravomocí členských států, avšak Evropské společenství má také nějaké pravomoci a důležitá úloha Evropského společenství v odvětví zdravotnictví je znovu potvrzena v rámci reformní Lisabonské smlouvy.

Lid Evropské unie stárne a střetává se s novými hrozbami: pandemie, fyzické a biologické incidenty, bioterorismus; musíme společně nalézt řešení všech těchto problémů.

Měli bychom také vytvořit mechanismus strukturované spolupráce členských států, mechanismus výměny informací a osvědčených postupů k zamezení nemocem v zemích Evropské unie, boji proti nim a jejich léčbě.

Směrnice o přeshraničních lékařských službách byla velmi dobrou iniciativou. Domnívám se však, že by ji měly následovat další stejně odvážné iniciativy, protože důležitou úlohou, kterou by měly evropské orgány zaujmout, je snížení nerovností spojených se zdravotnictvím.

László Tókécs (Verts/ALE). - (HU) Paní předsedající, jako křesťan a Maďar, ale také poslanec Evropského parlamentu, zde nyní chci vystoupit na obhajobu komunity půl milionu lidí maďarského původu žijících na Slovensku, části Evropské unie. Jinými slovy, hovořím zde na obranu evropských demokratických hodnot. Slovensku sice gratuluji k hospodářským výsledkům, jichž dosáhlo, ale musím s lítostí říci, že v této zemi je namířena krajní nacionalistická propaganda vůči slovenským Maďarům, v důsledku čehož zde panuje zastráňující hysterie. Chtěl bych požádat pana předsedu Hanse-Gerta Pötteringa, Evropský parlament a Evropskou komisi, aby podnikli opatření proti tomuto hrubému porušování lidských práv a práv menšin a etnické nesnášenlivosti, slovnímu napadání a diskriminaci, jež na Slovensku panují. Jakožto poslanec Evropského parlamentu jsem připraven ujmout se úlohy zprostředkovatele v zájmu harmonie mezi Maďary a Slováky.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). - (PL) Paní předsedající, rád bych upozornil Parlament na situaci křesťanů ve Vietnamu. Po 50 let jsou nuceni se zříkat své víry, byl jim zabaven majetek a byli přesídleni do různých regionů. V nedávné době se toto pronásledování obzvláště tvrdě projevilo v Hanoji, kde orgány surově zasahují proti katolíkům z komunity Thai Ha, kteří protestují proti nezákonnému zabavení pozemků patřících této komunitě pod vedením otců redemptoristů.

Například 31. srpna byli účastníci procesů vystaveni surovému bití. Více než 20 lidí utrpělo vážná zranění a bylo odvezeno do nemocnice. Zmláceni byli i novináři, včetně reportéra agentury Associated Press, Bena Stockinga. Udělejme vše, co je v našich silách, abychom zajistili, že se ve Vietnamu, který je nyní členem Rady bezpečnosti OSN, dodržují lidská práva.

Gabriele Zimmer (GUE/NGL). - (DE) Paní předsedající, tento večer je posledním bodem na pořadu jednání má zpráva o podporování sociálního začlenění a boji proti chudobě, včetně dětské chudoby. Jedná se o zprávu z vlastního podnětu, jež se řídí články 131 a 45 našeho jednacího řádu o krátkých předneseních v plénu, tj. v rámci přednesení bez otevřené rozpravy poslanců a příležitosti předkládat pozměňovací návrhy.

Proti tomuto vlastnímu omezení práv poslanců Evropského parlamentu protestuji a žádám po nás, tedy Evropském parlamentu, abychom tento jednací řád změnili. Je nevhodné, aby se zde důležité otázky jako boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení neprojednávaly otevřeně. Přesto se v rámci výboru intenzivně diskutovalo a bylo navrženo 200 pozměňovacích návrhů a 40 kompromisních návrhů.

Je to záležitost veřejného zájmu a my si tím, že se zříkáme jednání o ní zde v plénu, upíráme některá z našich vlastních práv.

Urszula Krupa (IND/DEM). - (PL) Paní předsedající, v Indii stále vzrůstá počet křesťanských mučedníků zavražděných hinduistickými popravčími. Katolická církev žádá v různých koutech světa na vlády a mezinárodní instituce o pomoc křesťanům v Indii, Iráku a Vietnamu, avšak doposud bezúspěšně. Pronásledování křesťanů je stále bohužel doprovázeno pasivitou nejen ze strany zástupců vlády a právních

institucí v této oblasti, ale také ze strany jiných demokratických vlád a mezinárodních institucí, které jsou aktivně zapojeny do jiných případů porušování lidských práv, a to se týká také Evropské unie.

Proto bych ráda protestovala před Evropským parlamentem proti tomu, že porušování lidských práv v Indii, Iráku a Vietnamu se přehlíží – a hovořím zde rovněž k Evropské komisi – a ráda bych požádala o diplomatický zásah a protesty v případě, že k takovým barbarským činům dojde. Pasivita vůči pronásledování může být důkazem zvláštního druhu diskriminace katolíků.

Sergej Kozlík (NI). - (SK) Za uplynulých 50 let byla v Maďarsku téměř zlikvidována silná dvousettisícová slovenská národnostní menšina. Naopak maďarská menšina v sousedních zemích včetně Slovenska vzrůstá. Jsou to však paradoxně právě Maďaři, kteří už řadu let vyvolávají v Evropě dojem, že je jejich menšina utlačována.

Několik stávajících maďarských politických představitelů neskrývaně hovoří o myšlence velkého Maďarska, což však bohužel zůstává bez povšimnutí evropských politických špiček. Maďarský parlament na své půdě organizuje přeshraniční fórum maďarských poslanců Karpatské kotliny. Zástupci maďarských etnických politických stran ze Slovenska a Rumunska se vzájemně a neskrývaně setkávají a debatují o autonomii. V moderní Evropě jsou takové přístupy nepřijatelné a nebezpečné.

Marian Zlotea (PPE-DE). - (RO) Pane předsedající, Rumunsko se bohužel potýká se závažným problémem, který ohrožuje bezpečnost a zdraví evropských občanů: používání nesterilních chirurgických nití dovážených z Číny v nemocnicích.

Rumunské ministerstvo zdravotnictví o tomto problému ví od srpna, avšak navzdory varováním, že tyto nitě mohou způsobovat infekce či dokonce vést ke smrti pacientů, jej nezarazilo včas.

Poplach se spustil poté, co v nemocnici zemřel jeden pacient kvůli infekci a jiní pacienti se potýkají s tímž nebezpečím. Mám za to, že se jedná o varovný signál nejen pro Rumunsko, ale pro celou Evropu.

To, že více a více výrobků dovážených z Číny vyvolává otazníky a ohrožuje zdraví a bezpečnost evropských občanů, je velmi závažným problémem.

Nepříliš dávno jsme měli problémy s cukrovinkami kontaminovanými sušeným mlékem obsahujícím melanin, jež byly rovněž dovezeny z Číny. Z Číny dovážíme výrobky, protože jsou levnější, ale já se domnívám, že by Evropa měla klást zdraví svých občanů na první místo.

Žádám paní komisařku Vassiliouovou, aby zahájila vyšetřování, abychom v členských státech předešli veškerým incidentům. Potřebujeme mimořádná opatření ke kontrole těchto výrobků, abychom zarazili dovoz na vnitřní trh včas.

Pierre Pribetich (PSE). - (FR) Paní předsedající, křehká poptávka po nových automobilech se projevuje poklesem evropského automobilového průmyslu. Jeden přední francouzský výrobce právě oznámil ztrátu 4 000 pracovních míst a k tomu 2 000 míst v Evropě.

Zároveň je navzdory 37% nárůstu zisků v první polovině stále odhodlán v rušení propouštění pokračovat. Pod záminkou racionalizace je kladen příliš velký důraz na výdělečnost na úkor a za přehlížení ambiciózních průmyslových politik, a co je důležitější, bez ohledu na pracující.

Rád bych vystoupil jako mluvčí těchto pracujících, kteří jsou těmito opatřeními zasaženi nejvíce, kteří jsou obětmi této situace, a povzbudil tohoto výrobce, aby svou strategii znovu zvážil a zároveň pracovní místa zachoval.

To by mělo být v době, kdy se potýkáme s krizí zaměstnanosti, být hlavní prioritou. V tomto duchu rozhodnutí o návrhu nařízení ke snížení emisí CO₂ z nových automobilů musí vyvažovat různá hlediska: udržitelný rozvoj a zajištění zaměstnanosti prostřednictvím inovativních průmyslových politik na všech úrovních, zejména na úrovni sociální.

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, v Itálii dochází k porušování zásad demokracie, na což bych rád upozornil své kolegy poslance: za posledních 18 měsíců italský parlament odmítl zvolit soudce do ústavního soudu, jak to po něm požaduje italská ústava, a v posledních šesti měsících italský parlament odmítl jmenovat parlamentní dozorčí výbor pro informační systém.

Nemusím zacházet do podrobností. Poslancům jsme zaslali balíček s podrobnými informacemi. Můj kolega Marco Pannella drží od sobotního poledne suchou hladovku a protestuje tak proti nezákonným opatřením

prezidenta Italské republiky. Obdrželi jsme vyjádření důvěry od 25 poslanců EP, kteří podepsali usnesení na základě článku 7 Smluv. Vypršel mi čas, a tak bych vás jen chtěl požádat, abyste si toto usnesení přečetli a podpořili je.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Paní předsedající, tento rok si připomínáme 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv OSN. V posledních 60 letech nespočet skupin a organizací pro lidská práva po celém světě tuto deklaraci využívaly jako základ své činnosti, například Charta 77 v Československu, Solidarita v Polsku a hnutí za lidská práva v Latinské Americe.

Politika pro lidská práva je i dnes stejně důležitá. Ještě si neprozrazila cestu do všech oblastí politiky. Nesmíme dovolit, aby byla lidská práva odsunuta jako zvláštní položka vedle našich jiných politických oblastí, ale musíme se snažit za lidská práva bojovat, třebaže to s sebou nese určité nevýhody. Lidská práva jsou jakožto základní hodnota jedním z nejsilnějších opěrných pilířů evropského domu, a tak na ně musíme také více dbát i ve své vlastní práci.

Proto podporuji myšlenku učinit z podvýboru pro lidská práva stálý výbor, s ohledem na jeho význam.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Paní předsedající, přezkum společné zemědělské politiky jasně zdůrazňuje rizika v různých odvětvích zemědělství. Bylo toho mnoho řečeno o potřebě reformovat trh s cukrem, trh s tabákem a trh s ovocem a zeleninou. Padla zmínka o potřebě zvýšit kvóty, včetně kvót na mléko, uvolnit půdu ležící ladem pro osetí obilovinami, zatímco jiné problémy, jako je problém, s nímž se potýká evropské zemědělství, zůstaly v ústraní.

Hromadně umírají včely kvůli řadě nemocí, z nichž nejznámější je klesťák a *Nosema*. Včely jsou také spojeny s otázkami opylení a zajišťují v našem životě a ve stálosti přírodního světa biologickou rozmanitost. Z tohoto důvodu bych vás dnes rád na toto téma upozornil, protože obvykle vnímáme včely v souvislosti s medem, propolisem či voskem. Kdyby nebylo usnesení paní Lullingové, my v Evropském parlamentu bychom nepochybně lhostejně obcházelí problémy spojené se včelařstvím. Nyní potřebujeme mimořádný program na záchranu včel a včelařství v Evropské unii.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) V poslední době jsou v Portugalsku uzavírány podniky, zejména v textilním a oděvním odvětví především v severní části země, například textilní podnik Oliveira Ferreira v Riba de Ave a několik v oblastech měst Barcelos, Santo Tirso a Fafe. Nedávno je také následovala továrna nadnárodní společnosti Lee v Évře, nemluvě o hrozbě, která visí nad pracovníky v mnoha dalších oblastech, jako je Vila Nova de Gaia a Lousada.

V souvislosti s propouštěním stovky dalších společností neplní pracovní zákony a využívají hrozbu nezaměstnanosti k vyplácení mezd pod zákonným minimem a diskriminují mladé lidi a ženy, jak se nedávno odhalilo v rámci studie odborového svazu pro pracující v textilním, oděvním, obuvním a kožedělném odvětví distriktu Porto v subregionech Tâmega a Sousa.

Z tohoto důvodu je obzvláště důležité vědět, co Evropská komise plánuje udělat se systémem dvojí kontroly obchodu s Čínou, jenž vyprší na konci tohoto roku, s ohledem na potřebu bránit výrobu a pracovní místa a práva v našich zemích.

Witold Tomczak (IND/DEM). – (PL) Paní předsedající, v souvislosti s utiskováním křesťanů v Indii se neprojevují žádné známky oslabování. Lidé jsou i nadále vražděni kvůli svému náboženství – jednoduše proto, že jsou křesťané. Dochází k ničení katolických kostelů. Násilí se uplatňuje dokonce i proti bezbranným jeptiškám, které se starají o chudé. Indická vláda nepodniká žádná efektivní opatření k tomu, aby v zemi zajistila lidská práva, zejména právo na život a právo na svobodu vyznání.

Evropská unie, jež postavila svůj slovník a orgány na přístupech spojených s lidskými právy, doposud nereagovala závažným způsobem na obhajobu práv křesťanů, již jsou v Indii vražděni. Na vrcholné schůzce EU–Indie nebyl vyvinut žádný nátlak k donucení Indie, aby zastavila mučednické umírání věřících v Krista. V Evropském parlamentu, při příležitosti 60. výročí přijetí Všeobecné deklarace lidských práv, pořádáme při této příležitosti konferenci věnovanou lidským právům. Padly z úst těch skvělých řečníků nějaké žádosti ohledně práv křesťanů, již jsou nyní pronásledováni nejen v Indii? Další otázkou, se kterou se potýkáme, je: bere EU a její čelní představitelé doktrínu lidských práv vážně? Uplatňují ji na všechny lidi? Neuplatňují se možná dvojí standardy? Mají se prostřednictvím kázání lidských práv obhajovat všechny druhy menšin, včetně sexuálních menšin, ale nikoli práva lidí, kteří jsou vražděni kvůli své křesťanské víře? Evropo, probud se!

Irena Belohorská (NI). - (SK) Slovensko se od svého vzniku snažilo vytvořit rovné podmínky pro všechny své občany, a tak je možné konstatovat, že by se v současné době mohlo stát příkladem dobrých vztahů s národnostními menšinami. To však nelze konstatovat o Maďarsku, kde byla slovenská menšina krutě asimilována.

Ze všech národnostních menšin žijících na Slovensku se zejména maďarská menšina těší výjimečnému postavení. Na Slovensku mají politickou stranu, která je v parlamentu. Školský systém umožňuje vzdělávání v maďarštině od mateřské školky až po vysokou školu a mnozí studenti ukončují vysokoškolské vzdělání bez znalosti slovenského jazyka. Proto považuji za provokaci a absurditu, jež se nehodí do 21. století, ze strany maďarského parlamentu vznik fóra Karpatské kotliny, které se skládá z maďarských poslanců ze svrchovaných členských států Evropské unie, již se snaží o vytvoření autonomie.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Paní předsedající, uprostřed úzkosti a obav ohledně bankovního sektoru máme možná nějakou naději. Jsem ráda, že komisař pro zemědělství je zde a poslouchá mě, protože je možné, že v době krize se Evropa ve skutečnosti může svému problému postavit.

Vzpomeňte si na krizi spojenou s BSE, kdy se celé odvětví hovězího masa a odvětví potravin hroutilo a vytrácela se důvěra a Evropa reagovala zavedením přísných omezení od zemědělského podniku až po spotřebitele, s výsledovatelností a pokutami.

Řekněme subjektům bankovního odvětví, že toto je jejich okamžik BSE, a povstanou z popela, avšak budou muset mít lepší řízení. Budou muset používat označování a výsledovatelnost – pro lidi i peníze – a ti, kteří se účastní špatných postupů, budou muset být trestáni pokutami.

Máme však naději. Máme zkušenosti a já věřím, že Evropa bude v důsledku této krize lepší, protože budeme mít lepší řízení.

Yannick Vaugrenard (PSE). – (FR) Paní předsedající, rád bych se vrátil k neobvyklým prohlášením pana Barrosa. Naznačuje, že by chtěl zapomenout na nedotknutelná pravidla hospodářské soutěže a že by byl méně pečlivý v otázkách státní podpory.

Pokud by šlo o otázku záchrany nějakého konkrétního odvětví evropského průmyslu, pokud by šlo o to, umožnit členským státům, aby investovaly do výzkumu, nebo dokonce zahájit ambiciózní evropskou půjčku, pak bych tento obrat o sto osmdesát stupňů přivítal. Je to však otázka rozsáhlého odkupování toxických produktů držených finančními subjekty. Je to nakonec otázka záchrany finančních hulvátů, kteří zlehčují úsilí subjektů regulujících trh.

Pokud Komise zreviduje svou doktrínu, tím lépe. Je to však potřeba udělat správně, prostřednictvím větší pružnosti ve vztahu k problému státní podpory ve strategických odvětvích Evropy, jež jsou v ohrožení, a aktivnějším přijímáním opatření týkajících se ratingových agentur, boje proti spekulacím založeným na cenách potravin a regulace spekulativních fondů. O to jsme žádali celá léta a nyní máme důkaz: krédo volné hospodářské soutěže a volného trhu nás očividně vede do slepé uličky.

Marco Pannella (ALDE). – (FR) Paní předsedající, pro jednu máme příležitost k úsměvu. Ve stávajícím ovzduší, kdy nám Evropa, rodiště našich předků, znovu ničí evropskou vlast, se k tomu těžko vyjadřuje.

Ale objevilo se překvapení. Francouzské noviny *Le Monde* – a chtěl bych za to novému šéfredaktoru Erikui Fottorinovi poděkovat – včera zveřejnily nádherný úvodník s kresbou od karikaturisty Plantua, v níž je ona neinstitutcionální G4, kterou jsme právě vynalezli, znázorněna takto: Němčouři, Itáliáni, perfidní Albion a Francouzi se spojili za účelem zničení Evropy, každý myslí na své drobné partikulární zájmy, a proti nim stojí Parlament, tedy tak zvaný Parlament, kterému stále nikdo nerozumí. Díky, *Le Monde*, díky, Plantu. Plantu prezidentem!

(Předsedající řečníka přerušila)

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Paní předsedající, Evropská unie ve svých prohlášeních vyjadřuje obavy o růst zaměstnanosti a vysokou úroveň sociálního zabezpečení. Přístup Komise k otázce polských loděnic však jde proti těmto prohlášením. Veřejná podpora se smí v Evropské unii použít k dotování krachujících bank a bez omezení jí lze užívat v oblastech dřívější komunistické části Německa. Kde je rovné zacházení s hospodářskými subjekty? V období, které nazýváme „stará EU“, dostávaly loděnice podporu po mnoho let a vše bylo v pořádku. Komise s novými členskými státy, které by měly mít příležitost dohnat v hospodářských ukazatelích zbytek Společenství, zachází jako s dobytým územím.

Jsem přesvědčen, že polští voliči v nadcházejících volbách do Evropského parlamentu svým hlasováním ukáží, že o takovouto evropskou solidaritu nestojí.

Gerard Batten (IND/DEM). – Paní předsedající, již léta varuji, že by se mohl evropský zatykač používat k potlačení svobody projevu na internetu. To se nyní skutečně stalo. Dne 1. října byl na letišti Heathrow zatčen Dr. Frederick Toben, a to na základě evropského zatykače vydaného v Německu pro údajné xenofobní trestné činy spáchané na internetu.

Dr. Toben popírá holokaust. Jeho názory znechutí každého rozumného člověka. Avšak o to nejde. Byl zatčen v Británii proto, že zveřejnil své názory na internetu v Austrálii. Popírání holokaustu, třebaže je odpudivé, však v Británii ani v Austrálii není trestné. Pokud bude tento evropský zatykácký rozkaz vykonán, jeho použitím může dojít k tomu, že pokud někdo na internetu vyjádří názor, který je v jeho zemi legální, může být vydán do jiné země EU, kde je tentýž zákon trestný. To by mělo hluboké důsledky na svobodu projevu v rámci jednotlivých členských států.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Děkuji vám, paní předsedající. Po sporu ohledně pění na řece Rábě nyní bohužel v Evropském parlamentu probíhá další debata mezi Rakouskem a Maďarskem o životním prostředí. Rakouská korporace BEGAS plánuje postavit v Heiligenkreuzu spalovnu odpadů o kapacitě 325 000 tun, která by měla stát pouze několik stovek metrů od maďarské hranice. Toto nové zařízení bude moci zpracovávat odpad nikoli pouze z místních zdrojů, nýbrž také z jiných oblastí. Podpora projektu je obzvláště nízká jak ze strany přilehlých obcí v Rakousku, tak i v Maďarsku. Mé obavy vzbuzuje především skutečnost, že plánovaná spalovna by se nacházela sotva kilometr od maďarského města Szentgotthárd, které leží ve směru převládajících větrů, a od národního parku Őrség, chráněného v rámci sítě Natura 2000 a zahrnujícího region Őrség, který nedávno obdržel cenu EDEN. Výstavba spalovny by pro tento maďarský region, který staví na své přírodní krásě, národních parcích a ekologické turistice, měla nevídané důsledky.

Na závěr bych se, paní předsedající, rád zeptal, proč bylo onomu slovenskému poslanci, který pronášel slovní útoky plné nenávisti vůči Maďarům, dovoleno vystoupit dvakrát. To je procedurální záležitost. Děkuji vám.

Monika Beňová (PSE). – (SK) Chtěla bych velmi důrazně odmítnout slova, která tu zazněla na adresu vlády Slovenské republiky, pokud jde o šíření nenávisti a nedodržování práv národnostních menšin ve Slovenské republice.

Dámy a pánové, vážený pane kolego Tőkési, na Slovensku má vláda ve svém programovém prohlášení dodržování práv menšin, a v důsledku toho práva menšin dodržuje. Je mi velmi líto, že právě maďarští poslanci využívají na každém plenárním zasedání Evropského parlamentu minutová vystoupení k útokům na vládu Slovenské republiky, a tím i na občany Slovenské republiky.

Vláda Slovenské republiky, paní předsedající, ctí dobré sousedské vztahy, chce mít dobré sousedské vztahy, ale k dobrým bilaterálním vztahům musí být partneři dva. Zatím podává přátelskou ruku pouze vláda Slovenské republiky.

Milan Gaľa (PPE-DE). – (SK) Výsledky tříleté studie Světové zdravotnické organizace o nerovnostech ve zdraví mezi světovou populací jsou alarmující. Tento stav mají na svědomí sociálně-ekonomické podmínky, a nikoli biologické faktory. Například japonská dívka má šanci dožít se v průměru osmdesáti tří let, v africkém Lesothu by to bylo pouze čtyřicet dva let. Pravděpodobnost, že žena zemře při porodu ve Švédsku, je jedna ku sedmnácti tisícům, v Afghánistánu jedna ku osmi.

Žít v chudých částech evropských metropolí znamená dožít se v průměru o dvacet osm let méně než v bohatších částech. Kombinace špatných politik, nevhodných sociálních podmínek, nízkého vzdělání, špatného bydlení a omezeného přístupu k zdravým potravinám apod. vede k tomu, že většina lidí se netěší takovému zdraví, jaké by bylo z biologického hlediska možné. Výbor WHO pro sociální determinanty se domnívá, že aktivním přístupem je možné redukovat nerovnosti v poměrně krátkém časovém horizontu.

Avril Doyle (PPE-DE). – Paní předsedající, nedávným zveřejněním vůbec prvního průzkumu Eurobarometru o názorech našich občanů na změnu klimatu se ukázalo, že téma změny klimatu se stalo z okrajového environmentálního tématu středem evropské politiky.

Vzhledem k momentálním hospodářským a finančním zmatkům plně chápu obavy kolegů, když se jako politici zabýváme tím, co je beze sporu největší morální, environmentální, sociální a hospodářskou výzvou, které čelí celé lidstvo, tedy globálním oteplováním v důsledku emisí skleníkových plynů, neboli změnou klimatu.

Avšak ono to nepočká; Kodaň nepočká a my nemůžeme zůstat u pouhého chtění. Jako zpravodajka pro jedno ze čtyř témat týkajících se režimu řešení změny klimatu po roce 2012 – konkrétně revize systému obchodování s emisními povolenkami – plně důvěřuji našim vládám, že v brzké době vyřeší tyto významné hospodářské a finanční otázky, kterým nyní čelíme, a že je vyřeší v dostatečném předstihu před rokem 2013. A tak třebaže politika má tendenci zaměřovat se dnes na problémy dneška, nesmíme nyní zapomínat na tvorbu právních předpisů v této nejvýznamnější oblasti pro delší časový horizont, pro období po roce 2012, nebo nám historie nevystaví příliš pěkné vysvědčení.

Miloš Koterec (PSE). - (SK) Je až zarážející, jak se dá toto fórum zneužívat k politikaření zaměřenému na slovenskou politickou scénu. Pozorně jsem vyslechl slova maďarského kolegy Tókése a musím protestovat proti jednostrannému hodnocení současných událostí a proti všudypřítomnému osočování vůči činnosti vlády Slovenské republiky v této oblasti.

Rád bych zdůraznil, že je v zájmu Slovenské vlády v současnosti neustále zdokonalovat menšinovou politiku, a to přesto, že odpovídá veškerým evropským standardům.

Chci odsoudit zájmy, které zneužívají jednotlivých problémových momentů k poukazování na všeobecně špatný přístup vlády, a to navíc na půdě Evropského parlamentu. Pokud budeme hledat třetí plochy a zkreslovat situaci, budeme tím jen trestuhodně iniciovat a podněcovat umělé konflikty, které zneprůjemňují a komplikují život slovenské společnosti.

Předsedající. – Tím je tento bod uzavřen.

22. Přerušení jednacího kola WTO z Dohá (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem programu je prohlášení Komise o přerušení jednacího kola WTO z Dohá.

Mariann Fischer Boel, členka Komise. – Paní předsedající, předpokládám, že jste zde dnes večer čekala komisaře, ale jak pravděpodobně víte, pan komisař Komisi opustil a já jsem byla vybrána, abych pana Mandelsona dnes nahradila. Protože jsem se přímo účastnila jednání v Ženevě ve WTO s odpovědností za sektor zemědělství, jsem ráda, že tu dnes s vámi mohu být.

Ačkoli jednání v Ženevě v červenci nebyla úspěšná, kolo z Dohá nebylo přerušeno. Naopak bylo i v posledních několika týdnech vlastně stále aktivní, a naším záměrem je konstruktivně přispět k této činnosti, a usnadnit tak úplné obnovení jednání na úrovni ministrů, jakmile budou dokončeny nezbytné technické analýzy, které nyní klíčové země provádějí ohledně zbývajících problematických otázek.

Jednání, která se konala v červenci, dosáhla reálného pokroku. Vznikající balíček nastínil možný vyvážený výsledek, který respektoval klíčové požadavky Evropské unie v oblasti zemědělství a současně zajišťoval cenné přínosy pro naše průmyslové výrobce.

V oblasti různých klíčových otázek vznikl širší nástin dohody, včetně celkového omezení vnitrostátní podpory narušující obchod v sektoru zemědělství, rozsahu, který by si rozvinuté a rozvojové země ponechaly pro ochranu omezeného počtu citlivých a zvláštních produktů před snížením celních sazeb, švýcarského vzorce používaného pro určení snížení celních sazeb pro průmyslové výrobky a pružnosti ponechané rozvojovým zemím k ochraně řady průmyslových výrobků před snížením těchto sazeb. Podle hodnocení Komise tento balíček obsahuje skutečnou hodnotu pro evropské podniky i spotřebitele a zajistil by mezinárodní právní rámec pro zemědělství plně v souladu s reformou z roku 2003. Dle našeho názoru nový balíček rovněž obsahuje skutečnou rozvojovou hodnotu pro nejchudší země světa.

Kolo jednání uzavřené na tomto základě by snížilo světová cla o polovinu a přestože by rozvojové země k úsporám přispěly jednou třetinou, získaly by prospěch ze dvou třetin zvýšeného přístupu na trh. Rovněž by tak bylo zajištěno, že se ekonomiky zemí OECD připojí k iniciativě Evropy a budou nejméně rozvinutým zemím poskytovat přístup na své trhy bez cel a kvót – této naší iniciativě obvykle říkáme „vše kromě zbraní“.

Také bychom zaznamenali úspěch při omezení rozsahu zemědělské reformy ve Spojených státech amerických. S dohodou by Spojené státy americké musely snížit svou vnitrostátní podporu či dotace narušující obchod na 14,5 miliard USD. Bez dohody mohou nyní dotace podle nového návrhu zemědělského zákona dosáhnout až 48 miliard USD. Naším zájmem by rovněž posloužilo získání trvalé mezinárodní právní ochrany naší reformované společné zemědělské politiky.

Dohoda na tomto základě by z rozvíjejících se zemí učinila strážce mnohostranného obchodního systému, který je nutno zachovat, ale také posílit. Pevněji bychom je ukotvili do systému globálního obchodu založeného na pravidlech, který je pro budoucnost nezbytný.

Proto bylo zklamáním, že se ukázalo jako nemožné uzavřít jednání o možnostech z Dohy v červenci v důsledku trvající neshody na velmi konkrétní otázce v oblasti zemědělství. Problémy vznikly ohledně otázky zvláštních zemědělských ochranných opatření pro rozvojové země, tzv. SSM, zejména v rámci skupiny G7. Indie a Čína se nebyly schopny shodnout se Spojenými státy americkými na spouštěcích prvcích a nápravných opatřeních, která mají být v rámci této ochrany zavedena, pokud by byla využita k porušení sazeb dohodnutých v přípravných jednáních před kolem z Dohy.

Od počátku září probíhaly kontakty na úrovni vysokých úředníků v rámci snah o řešení této trvající neshody názorů, dosud jsme však v této věci nedosáhli úspěchu. Ačkoli rozhodné úsilí a angažovanost Evropské unie trvají, je vlastně nejasné, jak daleko jednání v nadcházejících měsících dojdou.

Jako obvykle budeme udržovat intenzivní dialog s Parlamentem a samozřejmě budeme doufat ve vaši trvalou podporu v této věci.

Georgios Papastamkos, jménem skupiny PPE-DE. – (EL) Paní předsedající, náklady na selhání kola jednání z Dohy nelze počítat jen z hlediska ztracených příležitostí, ušlých zisků a zvýšení ekonomické nejistoty. Stejný zásadní význam mají systémové a institucionální náklady. Mám na mysli ránu ušlédřenou důvěryhodnosti WTO.

Samozřejmě chceme všichni dosáhnout dohody, ale ne tehdy, pokud jí má být dosaženo bez ohledu to, co to bude Evropskou unii stát. Úspěšné uzavření nynějšího kola jednání vyžaduje komplexní, ambiciózní a vyváženou dohodu. Proto požadujeme podstatné ústupky od našich rozvinutých obchodních partnerů i od dynamicky se rozvíjejících zemí.

Proto vyzýváme Komisi, aby v budoucnosti při vyjednávání zaujala rozhodný postoj. Došlo k reformě SZP. Ptám se vás: bylo to využito jako nástroj k vyjednávání? Zdaleka ne: Komise jednostranně předložila sérii dodatečných a neužitečných nabídek pro odvětví zemědělství.

Paní komisařce pro zemědělství bych mohl položit mnoho otázek. Omezím se na jedinou: je otázka zeměpisných označení zásadní součástí jednání o zemědělství?

Náš závazek k mnohostrannému systému obchodování lze považovat za zaručený. Těšíme se na správu obchodu, která se bude snažit o efektivní řešení globalizace a spravedlivější přerozdělování jejích přínosů.

Závěrem bych chtěl říci, že jsem osobně přesvědčen, že negativní uzavření, tzn. odstranění překážek v rámci WTO, nebylo dostatečně podpořeno nutnou pozitivní integrací z hlediska sbližování regulačních systémů.

Erika Mann, jménem skupiny PSE. – (DE) Paní předsedající, jak ze zkušenosti víme, světová obchodní jednání jsou velice obtížná. Chtěla bych poděkovat Komisi, protože jak jsme při posledním kole jednání v Ženevě jako poslanci Evropského parlamentu mnohokrát zažili, vedla si Komise až do konce velmi vyváženě, a protože paní komisařka v oblasti své působnosti prokázala nejen nutnou pružnost, ale i velké sympatie vůči chudším rozvojovým zemím, na což jsme byli v jednáních trvale upozorňováni. Proto tentokrát nebyla terčem veřejného posměchu Evropská unie, ale ostatní země, které byly v jednáních daleko obtížnějšími partnery.

Vyjadřuji politování nad tím, že tváří v tvář současné finanční krizi zjišťujeme, že potřebujeme více mezinárodních a mnohostranných pravidel, protože tato pravidla tvoří korzet, který na jedné straně chudším zemím usnadní se začlenit, zatímco i bohatší země budou schopny zajistit, aby z toho měli prospěch i jejich obyvatelé, a na druhé straně to umožní stanovit normy. Své skutečné politování vyjadřujeme proto, že to je zdánlivě onen důvod, proč toto kolo světových obchodních jednání nelze dokončit do konce roku. Měli bychom se této mylné představě zbavit.

Možná je to tak lepší, protože to vše budeme řešit s novým Parlamentem a novou Komisí, a po volbách ve Spojených státech amerických, namísto abychom se snažili toho dosáhnout jakoukoli cestou. Naše skupina chce doporučit obezřetnost spíše než snahu dovést toto kolo jednání k závěru jakýmkoli způsobem.

Paní komisařko, mám jednu prosbu: ať budete jednat jakkoli a ať se stane cokoli, informujte prosím Parlament včas a buďte ujištěna, že bez ohledu na to, zda budeme mít Lisabonskou smlouvu či ne, budeme se znovu zabývat tím, zda by bylo možné předem vytvořit určitou „kvazilisabonskou smlouvu“ pro oblast obchodu.

Ignasi Guardans Cambó, jménem skupiny ALDE. – (ES) Paní předsedající, někteří z nás byli svědky skutečného úsilí všech účastníků na červencovém summitu ministrů jednacího kola z Dohá, a zvláště snahy Evropské unie, kterou velmi úspěšně zastupoval pan komisař Mandelson. Oceňována byla i přítomnost paní komisařky, která je tu dnes s námi, na jednáních v Ženevě. Proto jsme na vlastní kůži mohli zažít pocit zklamání z toho, že veškeré toto úsilí a energie nepřinesly žádné hmatatelné výsledky, přestože dosáhly určité míry sblížení, která vypadala jako příslib možného výsledku.

V usnesení, které dnes předkládáme a o němž budeme v Parlamentu hlasovat, vyjadřujeme jakožto Parlament svou podporu tomu, čeho bylo na jednáních dosaženo. Žádáme, aby se dosažené výsledky, ačkoli se nejednalo o skutečnou konečnou dohodu, staly základem práce, která nyní začíná, aby toto úsilí nebylo promarněno. Žádáme, s jistou naivitou, aby bylo jednací kolo z Dohá dokončeno co nejdříve.

Je možné, dokonce pravděpodobné, že toto prohlášení je naivní; navíc vzhledem k tomu, že hlavní evropský vyjednaváč v jednání sám dostatečně nevěřil, vrátil se do své země a ponechal veškeré jednání jménem Evropy v rukou někoho, kdo vlastně vůbec neví, o co vlastně jde, bez ohledu na veškeré případné budoucí schopnosti této osoby.

Proto je pravda, že naše usnesení obsahuje velkou dávku naivity, musíme však vystupovat jasně a odhodlaně. Jestliže nebude jednací kolo z Dohá dokončeno, bude to pro rozvojové země ztráta. Jestliže nebude jednací kolo z Dohá dokončeno, bude vážně ohrožen mnohostranný přístup, zvláště v situaci celosvětové nejistoty, jakou nyní zažíváme. Dokud nebude kolo z Dohá dovršeno, nebude možné řešit další celosvětové problémy, jako je změna klimatu a rostoucí ceny potravin.

Je třeba vyšetřit i další věci, a pokud se nepokusíme toto kolo jednání uzavřít, nelze řešit žádnou z nich. Parlament o to bude nadále usilovat.

Caroline Lucas, jménem skupiny Verts/ALE. – Paní předsedající, jsem velice ráda, že tento Parlament se v posledních letech začal ke kolu jednání z Dohá vyjadřovat kritičtěji. Společné ustanovení, které před námi leží, vlastně velice věrně odráží prohlášení globálního parlamentního shromáždění ze září, které vyjadřuje velmi vážné obavy ohledně malého rozvojového obsahu, který v jednáních z Dohá zbývá, a velmi kritizuje stále výlučnější vyjednávací postupy.

Dovolte mi dodat, že v duchu prohlášení uvedeného globálního parlamentního shromáždění doufám, že pozměňovací návrh, který předložily skupina PPE-DE a skupina UEN a který požaduje dvoustranné dohody o volném obchodu (WTO-plus), do zítřejšího hlasování neprojde. Dvoustranné dohody o volném obchodu jsou pravý opak fungující mnohostrannosti a Zelení nebudou moci usnesení podpořit, pokud bude tento pozměňovací návrh schválen.

V dnešní rozpravě, a vlastně i v tomto usnesení, mě zaráží nedostatek odvahy vyjádřit prostou pravdu – že jednání kola z Dohá, jak je známe, jsou minulostí. Toto přerušení by mohlo být i dlouhodobé, až do jara 2010. Je téměř jisté, že noví vyjednaváci za Spojené státy americké, Komisi a Indii se nevrátí ke stejným starým rychlým řešením z července 2008, která nefungovala ani tehdy. Je to tedy vlastně příležitost. Teď je ten pravý čas vyhodnotit selhání posledních sedmi let jednání z Dohá a znovu nastolit společný a spravedlivější program jednání spolu s otevřenějším a demokratičtějším procesem, který budou moci plně podpořit všichni členové WTO, a zvláště ti nejméně rozvinutí.

Seán Ó Neachtain, jménem skupiny UEN. – (GA) Paní předsedající, je čas změnit způsob, jakým se účastníme světových obchodních jednání. Nyní je jasné, že systém a naše účast v něm již nefungují. Selhali jsme v Cancúnu, v Hong Kongu a znovu v Ženevě.

Vždy bylo důvodem toto: pokoušíme se v Evropě vytvořit balíček, který bude obsahovat prodej našeho zdroje potravin – ty potraviny, které dodáváme. Bývalý komisař Mandelson se všemožně snažil změnit zemědělskou politiku tak, aby prosadil systém celosvětového obchodu. To není odpověď. Odkud budou naše potraviny, až je budeme muset dovážet? Evropa se musí starat, musíme chránit naše současné dodávky potravin.

Změnili jsme svou zemědělskou politiku, ale nebude-li zemědělství vyňato z programu celosvětového obchodu, nikdy nedosáhneme žádného pokroku či úspěchu. Je čas něco udělat, jak již bylo mnohokrát řečeno.

Helmuth Markov, jménem skupiny GUE/NGL. (DE) Paní předsedající, paní komisařko, dámy a pánové, když sedm let jednáte, aniž byste došli k závěru, je třeba připustit si trochu sebekritiky a ptát se, jaké chyby jste mohli udělat, bez ohledu na chyby jiných zemí či jiných účastníků jednání.

Jsem přesvědčen, že je možné sestavit seznam, nemusí nutně platit pro všechny, ale možná není výzva k odstranění cel a otevření trhů pro rozvojové země tím správným nástrojem, protože tyto země by ztratily příjmy, které potřebují pro své vlastní rozpočty a které nejsou schopny získat odjinud. Tyto země by pak nemohly poskytovat a rozvíjet zdravotní péči, vzdělávání nebo rozvoj infrastruktury.

Pro některé z těchto zemí není dohoda o volném obchodu jakéhokoli druhu tím správným vzorem a tyto země mají zájem o uzavření dohody o obchodu, avšak na základě systému GSP+. Možná je pravda, že na této úrovni rozvoje mnoho zemí potřebuje nejdříve rozvíjet nezávislé hospodářství. Vždyť i Evropská unie, či některé evropské země, rozvíjely své ekonomiky na uzavřených trzích.

Není-li dosaženo výsledku, je třeba se ptát proč. Kolo jednání z Dohá bylo původně vázáno na rozvojové cíle tisíciletí. Nesdílím názor pana Ó Neachtaina. Chápu, proč mnoho zemí říká, že mají pocit, že současná jednání slouží výhradně k tomu, aby mohly být podniky činné v celosvětovém měřítku a stát se ještě více celosvětové, to říká i globální evropská strategie. Má to škodlivý dopad na drobné regionální výrobce. Mimochodem, má to škodlivý dopad i na evropské drobné místní výrobce.

Je součástí *raison d'être* Evropské unie, součástí jejího naléhavého požadavku, abychom šli kupředu. Proto možná musíme zvážit jinou vyjednávací taktiku. Doufám, že se paní komisařka této příležitosti chopí. Přichází zvenčí, má zkušenosti s vyjednáváním. Ačkoli možná sama nemá nezbytné znalosti obchodních záležitostí, má dobře informovaný tým a možná využije příležitosti v rámci mandátu jinak, než předešlý komisař – a máme k tomu příležitost!

Derek Roland Clark, jménem skupiny IND/DEM. – Když dojde na obchod, Evropská unie se ráda ohání svou mocí. Pamatujete na šest let trvající banánovou válku se Spojenými státy? Došlo k ní poté, co Evropská unie poskytla zvláštní přístup na trh svým bývalým koloniím v Karibiku. Generálním ředitelem WTO je bývalý komisař pro obchod Pascal Lamy. Není to snad konflikt zájmů? Koneckonců, jeho důchod z Evropské unie by mohl záviset na tom, zda nenapadne politiku Evropské unie. Mohlo to ovlivnit jeho uvažování, když se pokusil o jednání mezi obchodními bloky?

Peter Mandelson připisoval neúspěch jednacího kola z Dohá zemědělským dotacím Spojených států. Jeden za osmnáct, druhý bez dvou za dvacet! Po desetiletí cpala společná zemědělská politika kapsy zemědělců v Evropské unii obrovskými dotacemi. To může za neúspěch jednání o obchodu víc, než cokoli jiného. V každém případě poslední věc, kterou by Evropská unie měla dělat, je získávat body na úkor jiných regionů v obchodních válkách v době celosvětového hladu a finanční krize.

Jean-Claude Martinez (NI). – (FR) Paní předsedající, paní komisařko, současná finanční krize je důkazem toho, že je-li problém globální, potřebujeme i globální opatření. Zvláště to platí pro potraviny a zemědělství. Především k tomuto účelu byla Světová obchodní organizace zřízena, a na tom se všichni shodneme. WTO se pokouší o pravidla v celosvětovém měřítku.

Zdá se však, že to nefunguje přesně tak, jak bychom chtěli, protože stojíme před následujícím problémem: musíme sladit dvě věci, volný obchod, na kterém se všichni shodneme, a ochranu, která je také nutná. Ochrana našich ekonomik nebo vnitrostátního zemědělství nepředstavuje protekcionismus.

Cesta, po které jsme k tomuto stavu za posledních 60 let od dohody GATT došli, byla trnitá, cla se postupně snižovala s cílem zcela je zrušit. Technicky vzato se snižování cel jeví složité. Důkazem nám může být množství matematických vzorců existujících k tomuto účelu: jihokorejský vzorec, evropský vzorec a samozřejmě i vzorec švýcarský. Vlastně to nefunguje, protože výsledek není jednotný. Skládá se z řady prvků s velmi odlišnými pravidly původu, a tudíž není z technického hlediska snižování cel tak jednoduché, jak bychom si mohli myslet. Proto jsme se ocitli v určité technické rutině a cestu z ní se pokoušíme politicky nalézt prostřednictvím jednání.

Vědci však zjevně přišli s novou celní technologií: cla jsou pro vývozce odečitatelná vůči ekonomice dovozního státu. Toto odečitatelné clo konkrétně znamená celní dobropis ve výši částky cla, které vývozci vzniklo v dovozní zemi.

Tento celní dobropis má tři stránky: je vratný, obchodovatelný a převoditelný. Především je vratný: jestliže si vývozce chce něco koupit od dovozce, může si odečíst částku zaplaceného cla. Zadruhé je obchodovatelný, protože jestliže si vývozní společnost, která clo zaplatila, nemůže od dovozce nic koupit, může svůj celní

dobropis prodat na trhu cenných papírů nebo bance. A konečně je převoditelný: na pomoc rozvojovým zemím může dovozce darovat přebytečný celní dobropis přesahující částku cla.

Touto technikou tedy můžeme vytvořit obchodní měnu, v níž se dodávka peněz rovná částce stávajících cel. Evropská unie by například v obchodní měně poskytovala 13 miliard EUR.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Paní předsedající, stejně jako ostatní zde jsem i já byla v Ženevě a byla jsem ohromena a někdy i pobavena tím, jak WTO funguje. V tomto případě nefungovala.

Projednou nebyla přímo v palebné linii společná zemědělská politika, což je podle mě třeba uvítat. Ale zemědělství na globálnější úrovni bylo rozhodně vrcholným bodem programu. Rozhovory selhaly, protože se Indie a Čína obávaly o ochranu svých zemědělců před návalem zemědělských dovozů. Myslím, že stojí za to zopakovat slova indického komisaře pro obchod. Kamal Nath řekl: „Toto je poslední míle, kterou nemůžeme uběhnout kvůli problému zabezpečení živobytí.“ Indie považovala ochranu svého početného a poměrně chudého venkovského a zemědělského obyvatelstva za zásadní a byla přesvědčena, že dohoda WTO není v jeho nejlepším zájmu.

Nyní nám celý proces trvá již sedm let. Peter Mandelson po čtyřech letech u kormidla odešel. Jsem přesvědčena, že nenaslouchal obavám zemědělců, zvláště zemědělců z Evropské unie, a potravinářského průmyslu, a jejich hlasy odmítal s tvrzením, že přední je rozvojová část programu jednání. Jeho návrhy by zdecimovaly sektor živočišné výroby Evropské unie, nikoli ku prospěchu rozvojového světa, ale spíše ku prospěchu nových ekonomik s nízkými náklady a jejich velkými rančů a rančerů. Jak jsem řekla, nyní odešel a já se ptám, zda viděl nějaké zlé znamení. Pokud měl skutečně obavy o rozvojový program, proč nezůstal a nedokončil práci?

Bezpečnost dodávek potravin je nyní velkou politickou prioritou. Vidíme obrovské výkyvy cen komodit. Jak jsem vyrozuměla, dnes se zhroutil trh obilovin. Musíme se sami sebe ptát, zda to je nejlepší způsob, jak zajistit dodávku potravin pro všechny spotřebitele za přiměřené ceny. Měli bychom se především zaměřit na svou rozvojovou politiku a zamyslet se, zda jsme neselhali v investicích do zemědělství v rozvojovém světě. Usilujme o dohodu, ale spravedlivou a vyváženou.

Kader Arif (PSE). – (FR) Paní předsedající, dámy a pánové, od roku 2001 jednájí rozvojové země v rámci kola jednání WTO, kterému se říká kolo rozvojové. Nyní, tváří v tvář náhlé a devastující potravinové krizi, která naléhavě vyzývá svět k nalezení dlouhodobého globálního a vyváženého řešení, od nás tyto země očekávají jasnou odpověď, která zaručí jejich potravinovou bezpečnost.

Chci potvrdit, že pokud by se kolo jednání nadále zaměřovalo na přístup na trh za jakoukoli cenu, svého cíle bychom nedosáhli. Také víme, že čím déle budeme odkládat podpis rozvojové dohody, tím více se vzdálí vyhlídky na dosažení rozvojových cílů tisíciletí, a bohužel jsme již ve zpoždění.

Tváří v tvář této krizové situaci žádáme, aby bylo co nejdříve nalezeno politické řešení zvláštního ochranného mechanismu s cílem poskytnout efektivní nástroj ochrany pro drobné výrobce v chudých zemích. Je to zásadní krok před pokračováním jednání o jiných aspektech a já doufám, že nedávné obnovení rozhovorů o zemědělství a přístupu na nezemědělský trh (NAMA) umožní pokrok v tomto ohledu.

Než skončím, rád bych popsal pozměňovací návrhy předložené ke společnému usnesení. Skupina sociálních demokratů v Evropském parlamentu nás bude samozřejmě žádat, abychom hlasovali pro pozměňovací návrh číslo 2, který je naprosto nezbytný pro zvýšení práv Parlamentu v mezinárodním obchodě.

Podporujeme i pozměňovací návrhy Skupiny Zelených / Evropské svobodné aliance, nemůžeme však přistoupit na pozměňovací návrh, který předložila Skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) a Evropských demokratů, protože jsme přesvědčeni, že není vhodné v tomto usnesení o mnohostranných vztazích požadovat podpis nových regionálních dvoustranných dohod, protože víme, že tyto dohody jsou obvykle sjednávány na úkor těch nejslabších.

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE). – (DE) Paní předsedající, paní komisařko, ještě jednou a znovu – kolo jednání v Dohě selhalo. Cožpak WTO teď svět prostě nezajímá? Jistěže ne! Byli jsme krůček od dohody. Nezbyvalo mnoho, ale v poslední chvíli Indie a Čína, jediné ze všech zemí, způsobily pád jednání. To jasně ukazuje, že jednání neselhala kvůli technickým důvodům, ale že tato událost měla politickou povahu, protože je zjevné, že nové centrum světového obchodního kola je v Asii, a ne již v Evropě.

Úloha Číny je významná, protože Čína dosud vždy usilovala o volný obchod, najednou má však zjevně jiný program.

Nicméně bych chtěl vyjádřit upřímné poděkování Komisi – vám, paní komisařko, i panu komisaři Mandelsonovi, za kladnou úlohu, kterou Evropská unie sehrála. Na rozdíl od Hong Kongu jsme se jednání účastnili, byli jsme aktivní a připraveni ke kompromisům. Je trochu ostuda, že pan Mandelson v této chvíli odešel, znamená to, že musíme přepřahat koně uprostřed řeky. Byl dobrým vyjednavčem. Častokrát nám v Parlamentu působil potíže a lady Ashtonové zanechává náročné úkoly. Držím vám pěsti!

Nils Lundgren (IND/DEM). - (SV) Paní předsedající, jsem zarytý euroskeptik, jsou však dvě oblasti, v nichž musí EU hrát ústřední úlohu na mezinárodním poli – obchodní politika a politika životního prostředí. Teď mluvíme o obchodní politice.

Volný globální obchod je klíčem k hospodářské prosperitě pro všechny země světa, zejména ty nejchudší. Překážka v postupu jednání z Dohá byla proto velmi závažná a nyní je na Evropské unii, největší světové obchodní organizaci, aby převzala novou iniciativu. Proto je velmi nešťastné, že Peter Mandelson, náš nejschopnější člen Komise, opouští svou funkci komisaře odpovědného za obchodní politiku Evropské unie. Současně světovému hospodářství hrozí ničivá finanční krize.

Za těchto okolností navrhuje vláda Spojeného království náhradníka, který jasně tomuto úkolu nestačí. Nyní je povinností Evropského parlamentu zajistit, abychom v této nebezpečné chvíli získali silného a kompetentního komisaře pro obchod. Ujměme se té odpovědnosti!

Robert Sturdy (PPE-DE). - Paní předsedající, rád bych především s paní komisařkou jednal o problému spojeném se situací po demisi Petera Mandelsona. Podle mě svým odchodem Evropskou unii zklamal. Jsme v závažné situaci. Vy sama jste právě řekla, že existuje reálná možnost znovuzahájení kola z Dohá. Obávám se, že bez Petera Mandelsona u kormidla (a já jsem ho při mnoha příležitostech kritizoval, přinejmenším však měl intelekt a jako bývalý ministr obchodu i znalosti nutné pro vedení této bitvy) jsme v úzkých.

Budete například vy, paní komisařko, příští týden při podpisu smlouvy týkající se dohod o hospodářském partnerství? Se vši úctou, jaké máte o dohodách o hospodářském partnerství znalosti? Neúčastnila jste se jednání nebo přípravy dohod o hospodářském partnerství. Určitě jsem s vámi nemluvil, když jsem o nich připravoval zprávu.

A zaručí dnes Komise Parlamentu, že budeme mít řádné slyšení, až baronka Ashtonová předstoupí před Výbor pro mezinárodní obchod? Protože pokud se to pokusíte prosadit na den, kdy nikdo nebude přítomen, pokud se to pokusíte prosadit v příštím týdnu nebo například v pondělí, které je pro poslance velice problematické, velmi poslance Parlamentu rozhněváte! Pamatujte, co se stalo Santerově Komisi! Věřím, že by se paní baronce mělo dostat spravedlivého a řádného slyšení, a jak již bylo řečeno, je mimořádně důležité mít u kormidla dobrého komisaře.

S ohledem na to si nejsem jist, paní komisařko, jestli oba posloucháme stejný druh diskusí. Řekla jste, že americký zemědělský zákon je přepracováván. Myslím, že nemáte pravdu. Obama právě včera řekl, že hodlá být ještě víc protekcionistický než kdy předtím, stejně jako republikánský kandidát. Zjistíte, že z Ameriky přijde obrovský protekcionismus. Skončím jednou myšlenkou: někdo říkal, že je potravinová krize. Chci tomuto Parlamentu naprosto jasně říci: žádná potravinová krize není. Pšenice nyní stojí o 40 EUR za tunu méně, než činí náklady na produkci.

Paní předsedající, jednu poznámku o pořádku, jen velmi stručně. Máme před Parlamentem cirkus? Nemá to nic společného s dnešním jednáním. Máme tu cirkus? Máme tu restauraci? Máme klub? Člověk si musí cestu ven probojovat. Myslím, že byste to měla předložit konferenci předsedů a zastavit ten cirkus, který před Parlamentem nyní probíhá.

Předsedající. – Beru vaše připomínky na vědomí, pane Sturdy.

Harlem Désir (PSE). – (FR) Paní předsedající, paní komisařko, dámy a pánové, co je nyní v rámci těchto jednání WTO v sázce? Nemyslím si, že bez ohledu na to, jak jsou ti lidé vznešení, by to měl být osud pana Mandelsona nebo baronky Ashtonové. Nejsem si ani jist, že tou nejdůležitější věcí je otázka průmyslových cel, zemědělských cel a přístupu na trh. Chceme prostě dohodu, která bude jasná a pro Evropu spravedlivá, podle mě jsou tu ale dvě hlavní věci.

První je zachování mnohostranného rámce obchodu. Vidíme, kolik neexistence takového rámce v jiné oblasti globalizace – na finančních trzích – stojí z hlediska rizika pro hospodářství, občany a naši společnost. To je v sázce, protože pokud těchto šest let jednání skončí neúspěchem, víme, jaký druh dvoustranných dohod je postupně ve WTO nahradí. To je chybný rámec. Chceme WTO reformovat – to jsme řekli ve svém návrhu usnesení – chceme také, aby byly zohledněny ostatní s obchodem související aspekty, zejména environmentální

rozměry, aby byl řešen dopad na změnu klimatu a sociální pravidla. To je naprosto zásadní. Úspěchu v lepší organizaci tohoto aspektu globalizace však nedosáhneme rozpuštěním mnohostranného rámce, ale jeho posílením.

Druhá věc, kterou nebudu dále rozebírat, protože se jí věnoval kolega pan Arif, je znovunastolení rovnováhy pravidel stanovených v rámci uruguayského kola, při vzniku WTO, aby odrážela rozdíly v podmínkách rozvoje, situaci nejméně rozvinutých zemí, situaci rozvojových zemí. I vy jste to zmínila, paní komisařko, v rámci požadavku na styl jednání „vše kromě zbraní“ s ochrannou doložkou pro citlivé produkty. V tomto ohledu musíme zavést pravidla, nikoli nezbytně pravidla volného obchodu, která budou vyhovovat každé situaci. Chceme spravedlivý obchod, pokud to nebude jen právní džungle.

To jsou podle mě dvě hlavní otázky, na které se evropští vyjednávači musí zaměřit. Je jen přirozené, že by se měli soustředit na jiná opatření, jako je zemědělství, služby (ačkoli nikoli formou zpochybnění práva rozvojových zemí na regulaci veřejných služeb) a průmyslových cel, ne však na úkor úspěšného výsledku tohoto rozvojového kola.

Daniel Varela Suanzes-Carpegna (PPE-DE). – (ES) Paní předsedající, raději bychom viděli pana Mandelсона stále na jeho místě než na útěku, který byl zřejmě ze strany Evropské unie pro kolo jednání z Dohá ranou z milosti.

Celosvětová finanční krize není předzvěstí slibné budoucnosti pro Dohá. Tento neúspěch naopak zhoršuje globální ekonomickou situaci a nejvíc za to zaplatí nejméně rozvinuté země. WTO je nezbytná, regulace mezinárodního obchodu je nepostradatelná. Regulace je nyní klíčovým aktivem globalizace, jak zjišťujeme. Je proto nezbytné, abychom v kole jednání z Dohá dosáhli dohody.

Budeme muset uvažovat o zlepšení metody činnosti WTO a její legitimacy a o úloze „nových“ zemí v tomto kole jednání, protože tyto země si volí status rozvojových nebo rozvinutých podle toho, co se jim hodí. Jak usnesení uvádí, dialog by neměl být veden pouze ve směru sever – jih, ale i ve směru jih – jih.

Evropská unie učinila v těchto jednáních velice významné kroky, větší než ostatní. Také jsme předložili iniciativy, jako je „vše kromě zbraní“. Ostatní se musí tímto směrem vydat a my mezitím uzavřeme rozpracované dohody o přidružení, například se zeměmi Mercosur, které jsou v této nové situaci nezbytné.

Carlos Carnero González (PSE). – (ES) Paní předsedající, dnešní rozprava rozhodně odhaluje některé významné body, na kterých se shodneme. Jedním z nich je to, že v reakci na krizi, kterou zažíváme, potřebujeme více regulace a mnohostranné regulace.

Zaměříme-li se na finance, je skutečně nežádoucí, aby hlavní úlohu hrál Mezinárodní měnový fond či Světová banka, i pro ty nejhorší nepřátele. Vydávají jen katastrofické předpovědi a prokazují, že mají stále méně co říci k tomu, co se děje, a že jejich vliv a moc prakticky nelze předvídat.

Za této situace, máme-li nástroj, jako je Světová obchodní organizace, jej musíme použít. Nyní více než kdy dříve potřebujeme regulaci, ale více než kdy dříve potřebujeme reálnou ekonomiku, na rozdíl od spekulativní ekonomiky finanční. Reálnou ekonomikou je obchod se zbožím a službami a hospodářský růst pro zaměstnanost z reálné ekonomiky vychází.

Proto nesouhlasím s tím, že krize znamená, že uzavřené kola jednání z Dohá bude obtížnější, právě naopak: každá odpovědná vláda by měla vyvinout skutečné úsilí k uzavření tohoto kola, ať patří k severu či jihu, ať se jedná o zaostalejší či rozvinutou zemi.

Myslím, že máme globální trh a potřebujeme viditelnou činnost. V tomto případě potřebujeme činnost Světové obchodní organizace. Musíme zlepšit způsob, jakým funguje, musíme mít model více rozvojový a méně zaměřený na volný obchod, to nepochybně, a samozřejmě musíme mít politickou vůli. Předpokládám, že v případě Unie s novou paní komisařkou tomu tak nadále bude.

Béla Glattfelder (PPE-DE). – (HU) Peter Mandelson opouští potápějící se loď a odchází z kapitánského můstku. Opouští loď, kterou sám navedl na ledovec. Bylo chybou na samém začátku jednání dovolit tak marnotratné ústupky. Tyto ústupky nijak nemotivovaly naše partnery, aby i oni nějaké nabídli. Začali jsme být pro smích, protože zatímco se zabýváme společné zemědělské politiky, ostatní partneři v jednáních svou vlastní zemědělskou politiku chrání a posilují postavení zemědělství v Americe.

V jednání WTO nelze navázat tam, kde jsme přestali. Jednání lze nadále vést pouze za předpokladu, že zahrnou i otázky ochrany životního prostředí. Jinak povede další liberalizace světového obchodu k ještě

intenzivnějšímu ničení životního prostředí a urychlení změny klimatu. Je správné, když se nyní nacházíme uprostřed finanční a potravinové krize, abychom obětovali potravinovou bezpečnost a zemědělství Evropy jen proto, aby naše zkrachovalé banky mohly lépe vyvážet své špatně zacílené služby?

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Paní předsedající, Evropská unie provedla významné změny společné zemědělské politiky. Výsledkem reformy bylo omezení zemědělské produkce. Zjevné je to zejména na trhu v odvětví cukru, avšak nejen zde. Omezili jsme podporu našich zemědělců. Do jaké míry to vedlo k zvýšené přidané hodnotě, ve kterých zemích a u kterých sociálních a profesních skupin?

Chtěl bych se paní komisařky zeptat, co za to Evropská unie dostala. Další otázkou je, jaký dopad měly známky světové potravinové krize na jednání? Bude mít současná finanční krize, která jistě ovlivní stav našeho hospodářství, dopad na jednání na úrovni WTO?

Mariann Fischer Boel, členka Komise. – Paní předsedající, chtěla bych nejprve popsat naše hluboké zklamání po deseti dnech intenzivního jednání v Ženevě. Měli jsme pocit, že jsme tak blízko dosažení dohody o zemědělství a přístupu na nezemědělský trh, a velmi dobře jsme věděli, že to nakonec bude jediný závazek, který určí, zda bude Evropská unie moci celý balíček považovat za přijatelný.

Jako osoba odpovědná za zemědělství musím říci, že bylo mimořádně povzbudivé, že poprvé v historii nebylo evropské zemědělství obviňováno z odpovědnosti za neúspěch jednání. Důvodem bylo to, že jsme splnili svůj domácí úkol v odvětví zemědělství a reformovali jsme svou společnou zemědělskou politiku, nejprve velkou reformou v roce 2003 a následně všemi dalšími reformami. Byli jsme tak schopni dosáhnout omezení podpory narušující obchod o 80 %, aniž bychom naše zemědělské odvětví vlastně poškodili. Měli jsme také možnost začlenit reformy do mnohostranného obchodního rámce. Nebyla to dohoda za jakoukoli cenu. Byla to vyvážená dohoda v rámci uvedených dvou oblastí. Mohli jsme Radě odůvodnit, že jednáme v rámci mandátu, který Rada vyjednávacím dala. Pokud jde o zemědělství, tento mandát zněl prostě tak, abychom se nenechali dotlačit do nové reformy zemědělství.

Souhlasím s vámi, kteří jste uvedli, že mnohostranný systém je důležitý a potřebný, protože právě jen v rámci mnohostranného systému můžeme usměrňovat například vnitrostátní podporu narušující obchod a všechny ostatní neobchodní záležitosti. Toho nelze ve dvoustranných jednáních nikdy dosáhnout, musíme tedy cítit hodnoty mnohostranného systému.

Rovněž musím říci, že v těchto jednáních jsme se nikdy nezaměřovali na trh rozvojových zemí. Právě naopak, a proto byly zvláštní ochranné mechanismy tak důležité pro ochranu zvláštních produktů rozvojových zemí, jak jsem řekla ve svém prvním vystoupení. Chtěla bych dodat, že již v roce 2002 jsme zavedli dohodu ve smyslu „vše kromě zbraní“, což znamená, že Evropská unie je dnes zdaleka největším dovozcem zemědělských komodit na celém světě. Jsme většími dovozci než Kanada, Spojené státy americké, Austrálie a Japonsko dohromady. Skutečně jsme tedy těmto zemím otevřeli své trhy v zemědělském odvětví.

Byla zde dnes zmíněna i potravinová bezpečnost. Musíme si uvědomit, že potravinová bezpečnost zahrnuje domácí vnitřní produkci a dovozy. Podíváme-li se na zemědělství Evropské unie, nikdy bychom nemohli být tak silní jako teď, pokud bychom měli uzavřený zemědělský trh. Pokud mohu zmínit předsednickou zemi, máme dnes 7 miliard EUR přebytku zemědělských komodit. Představíme-li si, že bychom své trhy uzavřeli, nemohli bychom nikdy prodávat všechny své vysoce kvalitní produkty na vnitřním trhu, protože bychom byli trestáni, pokud bychom se chránili. Ostatní by udělali totéž, což by nám zabránilo využít pro naše vysoce kvalitní produkty nové a stále otevřenější tržní příležitosti. Potřebujeme tedy samozřejmě vyvážený přístup.

Byla zmíněna zeměpisná označení, ve svém prvním vystoupení jsem se jich však v důsledku časové tísně a přísného vyžadování časových limitů ze strany paní předsedající nedotkla. Zeměpisná označení jsou pro Evropskou unii zásadní otázkou a my jsme všem ostatním partnerům v jednáních jasně řekli, že dohodu nebudeme nikdy moci podepsat, pokud u zeměpisných označení nedosáhneme kladného výsledku, protože tato otázka má mimořádný význam, zejména pro vysoce kvalitní produkty ze Středomoří.

Stručně odpovím paní McGuinnessové. Souhlasím s vámi, že jsme po desetiletí přikládali malou prioritu své rozvojové pomoci v odvětví zemědělství. Teď vidíme, že ceny (nikoli ceny komodit, protože je pravda, že ty dnes klesly, ale ceny osiva a hnojiv) letí vzhůru, a navrhli jsme možnost určenou na pomoc nejméně rozvinutým zemím, nejhudším zemím světa, která by jim měla umožnit nakupovat osivo a hnojiva. Tato podpora ve výši 1 miliardy EUR je nyní projednávána zde v Parlamentu a já doufám v kladný přístup k této možnosti, jak pomoci rozvojovým zemím nakrmit své vlastní obyvatelstvo a zabránit migraci z venkova do měst. Mějte to prosím na paměti. Je to velice důležité.

Předsedající. – Obdržela jsem šest návrhů usnesení⁽¹⁾ předložených v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (článek 142 jednacího řádu)

Daniel Dăianu (ALDE), písemně. – Neúspěch kola jednání v Dohá by mohl být předzvěstí nadcházejících událostí v době, kdy prohlubující se finanční krize klade obrovský tlak na schopnost vlád hrát svou úlohu. Výhody volného obchodu byly na pozadí stále globálnějších trhů velmi chváleny. Volný obchod však musí být spravedlivý a musí být doplněn mezinárodním režimem, který chudým zemím pomůže v rozvoji. Stále nerovnější příjmy v bohatých ekonomikách a jejich obavy z rostoucí síly některých nových ekonomik spouštějí vlny protekcionismu. Podobně i úsilí o kontrolu vyčerpateľných zdrojů a získávání základních komodit za přijatelné ceny zvyšuje v mnoha zemích sklony k omezování obchodu.

Je třeba zmínit složitější povahu geopolitiky. Evropská unie musí zaujmout vedoucí postavení při zmírňování dopadů současných krizí, aby de facto zabránila zhroutil se mnohostranného obchodu a finančního systému. Toto vedoucí postavení zahrnuje mimo jiné reformu mezinárodních finančních institucí, zapojení rozvíjejících se globálních sil (země BRICS) do řešení globálních ekonomických problémů a reformu mezinárodní struktury regulace toku financí. Na konci 19. století se mezinárodní systém, který podporoval volný pohyb zboží a kapitálu, zhroutil a v Evropě následovala ničivá válka. Měli bychom na to pamatovat.

23. Dohoda EU/Ukrajina o zachování závazků týkajících se obchodování se službami obsažených v dohodě o partnerství a spolupráci (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem programu je zpráva, kterou vypracoval pan Zbigniew Zaleski jménem Výboru pro mezinárodní obchod o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření dohody ve formě výměny dopisů mezi Evropským společenstvím a Ukrajinou v souvislosti se zachováním závazků týkajících se obchodu se službami obsažených v dohodě o partnerství a spolupráci (KOM(2008)0220 – C6-0202/2008 – 2008/0087(CNS)) (A6-0337/2008).

Zbigniew Zaleski, zpravodaj. – Paní předsedající, tato zpráva uzavírá určitou fázi našich politik v oblasti vztahů Evropské unie a Ukrajiny. Počínaje dohodami o obchodu se službami přednesu širší vizi budoucí spolupráce v rámci WTO a následně v rámci rozšířené zóny volného obchodu po jejím vytvoření.

Zpráva, která je stručná, je důležitým krokem v regulaci a usnadňování spolupráce s naším významným sousedem, Ukrajinou. Ve svých záměrech a činech jsme důslední a transparentní. V jejich pozadí stojí předpoklad, že zlepší-li se hospodářské podmínky, budou lidé moci investovat více energie do řešení jiných problémů, kterým čelí, problémů politických, sociálních a dalších, ačkoli všechny tyto problémy jsou navzájem provázány. Dnes, kdy se otřásají základy ukrajinského státu, před chvílí jsem četl, že Juščenko rozpustil parlament, může mít naše pomoc zásadní význam, spolupráce omezená pouze na hospodářství by však nebyla dostačující. Potřebujeme širší projekt, podrobnou strategii složenou z různých aspektů.

Rámec naší politiky sousedství nám poskytuje prostor pro strategii podobou Unii pro Středomoří. Existuje zpráva paní Napoletanové, kterou současné předsednictví velmi podporuje. Bylo by dobré, kdyby francouzské předsednictví prokázalo více odvahy ve věci prosazování návrhu na vytvoření shromáždění EURO-NEST, tedy oficiálního shromáždění evropských parlamentů a parlamentů našich východních sousedů, dostatečnou skupinou poslanců. Neměli bychom se omezovat jen na národy v oblasti Středomoří, měli bychom mít ve své politice sousedství vyváženou vizi. Neměli bychom ponechávat slabá místa v řetězu zemí obklopujících hranice naší Unie.

Vezmeme-li jako příklad Barcelonu jakožto potenciálního kandidáta na sídlo či hlavní město Unie pro Středomoří, navrhuji pro budoucí unii s východními sousedy (která by mohla být něčím jako Uníí pro oblast Černého moře) jako sídlo správy takového orgánu město Lublin ve východním Polsku. Historicky měl Lublin úlohu jako město významné mezinárodní unie, která předcházela té, kterou budujeme nyní, nebo kterou se alespoň budovat pokoušíme.

⁽¹⁾ Viz zápis.

Závěrem bych řekl, že podstatou mého postoje a návrhu je to, že bych chtěl mobilizovat tento Parlament, Komisi a Radu k větší aktivitě v našem východním rozměru. Proč bychom to měli dělat? Odpověď je prostá. Věříme-li v to, že našimi evropskými hodnotami jsme schopni zlepšit podmínky lidí na Zemi, nemůže zde existovat žádný prostor pro pasivní očekávání politického vývoje v uvedené oblasti.

Případ Gruzie je pro nás ohledně budoucnosti Ukrajiny varující. Nedopusťme, abychom se vzbudili a zjistili, že jsme byli vytlačeni z politické a ekonomické scény, kterou zabral někdo jiný, nebo abychom byli dokonce obviněni z pasivity, nedostatku politické vize a neschopnosti řešit konflikty ve svém sousedství. Pokud se spolehneme na strategii Kremlu, kterou zřejmě podporovala skupina sociálních demokratů při nedávné návštěvě své delegace v Moskvě vedené Martinem Schulzem, jako aktér na mezinárodní scéně prohrájeme. Naši evropští občané budou obětí cen energie, napětí a nejistoty.

Závěrem chci říci, že jakkoli Ukrajina nedosahuje v demokratizaci takových výsledků, jaké bychom očekávali, neměli bychom polevovat ve svém úsilí o vytvoření posílené spolupráce s jejím lidem, jehož evropské ambice jsou zásadní, nejen v zájmu tohoto lidu, ale ještě více i v zájmu nás, občanů Evropy.

Meglena Kuneva, členka Komise. – Paní předsedající, chtěla bych poděkovat Evropskému parlamentu za neprodlené vydání tohoto stanoviska a přijetí této pozitivní zprávy, protože je důležité, aby byla uvedená dohoda úředně schválena co nejdříve po přistoupení Ukrajiny k WTO, aby se předešlo případnému právnímu vakuu.

Po přistoupení Ukrajiny k WTO tato dohoda ochrání dva velice důležité závazky, které pomáhají našim mezinárodním námořním provozovatelům v jejich činnosti na Ukrajině.

První ustanovení zajišťuje národní zacházení pro státní příslušníky a podniky ze Společenství poskytující služby mezinárodní námořní přepravy v rámci mezinárodních služeb námořní a říční dopravy na vnitrozemských vodních cestách na Ukrajině. Druhé ustanovení zachovává tzv. řeckou doložku, která státním příslušníkům či dopravním společnostem Evropské unie či Ukrajiny usazeným mimo EU či Ukrajinu umožňuje využívat ustanovení o službách námořní dopravy, jsou-li jejich plavidla registrována v EU, resp. na Ukrajině.

Tato dvě ustanovení budou začleněna do velice ambiciózní dohody o volném obchodu, o níž v současné době s Ukrajinou jednáme. Tato dohoda o volném obchodu je označována za detailní a komplexní dohodu o volném obchodu a měla by tomuto popisu také odpovídat.

Velmi bychom si to přáli, vzhledem k důležitým politickým a ekonomickým aspektům, které jsou ve vztahu k Ukrajině v sázce. Proces, jehož jsme součástí, se netýká jen obchodních a investičních toků. Je to známka pokračujícího politického a ekonomického začleňování Ukrajiny do globální ekonomiky a úzkému partnerství s EU.

Dohoda o volném obchodu je jedním z ústředních prvků širší dohody o přidružení, o které s Ukrajinou jednáme v rámci politiky sousedství.

Pokud je Ukrajina schopna provádět a vymáhat právní předpisy Evropské unie v některých klíčových oblastech, jak předpokládá současná dohoda o volném obchodu, měla by být Evropská unie připravena v těchto oblastech poskytnout výhody vnitřního trhu. Platí to zvláště o službách, kde lze pro oba partnery dosáhnout největší přidané hodnoty. Kromě toho, protože závazky Ukrajiny v rámci WTO jsou v oblasti služeb velmi rozšířeny, umožní nám dohoda o volném obchodu a proces sbližování s právními předpisy Společenství překonat přeshraniční překážky.

Tato dohoda podnítl zahraniční přímé investice Evropské unie na Ukrajině tím, že omezí administrativu a přinese transparentnost, a také pomůže vývozcům a poskytovatelům služeb na obou stranách tím, že nás sbliží a umožní nám sdílet naše standardy. Následně bychom měli zaznamenat zrychlené obchodní toky a nárůst osobních kontaktů v důsledku rozrůstajících se malých podniků a regionální dodavatelských řetězců.

Jedná se samozřejmě o náročný a zdoluhavý proces, Komise je však přesvědčena, že tato dohoda stanoví rámec a zajistí pobídky k tomu, aby k takovému sbližování došlo.

Jak jsem však již zdůraznila, neměli bychom zapomínat na to, že tento proces se netýká jen ekonomických příležitostí. Je součástí širší zkoušky transformace Ukrajiny a jejího partnerství s Evropskou unií.

Zita Plešinská, jménem skupiny PPE-DE. – (SK) Současné vnitropolitické nepokoje na Ukrajině oslabily její vyjednávací pozici, je však třeba je vnímat jako součást demokratického procesu. Hlavní prioritou ukrajinské

zahraniční politiky je nadále integrace do Evropské unie. Vítám zprávu kolegy Zbigniewa Zaleského, která přináší mnoho podnětů a poukazuje na úspěchy, kterých Ukrajina dosáhla po oranžové revoluci.

Jsem přesvědčena, že kdyby se Evropská unie tak usilovně nezasazovala o vstup Ukrajiny do WTO, pravděpodobně by se Ukrajina v květnu 2008 nestala členem této důležité organizace. Podobně jako v případě WTO, i dnes potřebuje Ukrajina podporu Evropské unie.

Během 11. zasedání parlamentního výboru pro spolupráci EU – Ukrajina, které se uskutečnilo minulý týden v Kyjevě a na Krymu, jsem se utvrdila v přesvědčení, že Evropská unie musí být připravená úsilí Ukrajiny podpořit technicky i finančně. Na druhé straně musí Ukrajina uskutečnit potřebné reformy, především ve svém sektoru služeb, a vést ambiciózní jednání s EU.

Francisco Assis, jménem skupiny PSE. – (PT) Uzavření dohody, o níž jednáme, je vynikající příležitostí, jak znovu upozornit na význam vztahů, které v mnoha odvětvích Evropskou unií a Ukrajinu spojují.

Tyto vztahy, které byly posíleny, vycházejí z dědictví společných hodnot a zásad a z opakovaně vyjádřené touhy po posílení partnerství a spolupráce na institucionální úrovni.

Evropská unie nemůže na snahu ukrajinského lidu o upevnění demokratického systému, právního státu a otevřené ekonomiky hledět jinak než s obdivem. Toto úsilí se uskutečňuje v mimořádně náročné situaci, což znamená, že máme vůči této zemi i vůči sami sobě ještě větší odpovědnost.

Všichni jsme si vědomi zvláštní povahy Ukrajiny, která díky své zeměpisné poloze a historii představuje složitý národ, protkaný nejrůznějšími druhy napětí, s mimořádným významem na geopolitické a geoeconomické úrovni. Proto se Evropská unie musí snažit prosazovat formy spolupráce, které přispívají k rozvoji a stabilizaci takto důležité země, což se skutečně děje.

Cesta, kterou jsme již ušli, a jasně vyjádřené vyhlídky vycházející z dohody o přidružení, jež bude uzavřena v blízké budoucnosti a zahrnuje zřízení zóny volného obchodu, dávají dobré důvody k optimismu. Na straně Evropské unie máme povinnost nepřehlížet cíle vyjádřené velmi širokými skupinami ukrajinské společnosti ohledně posílení vazeb s Evropou. Tyto cíle se stále točí okolo přání, aby se Ukrajina stala součástí společenství hodnot a politického a ekonomického uspořádání, které je srdcem evropské identity.

Posílení obchodu, zvláště v odvětví služeb, pomohlo prohloubit hospodářské vztahy a může rozhodujícím způsobem přispět k modernizaci země. Přistoupení Ukrajiny ke Světové obchodní organizaci, které Evropská unie nadšeně podpořila, umožnilo zemi připojit se k mnohostrannému světovému systému obchodu, který jí mimo jiné umožňuje přiblížit se Evropě. Tento proces přibližování je třeba posílit, protože nepřinese prospěch jen oběma přímo zúčastněným stranám, ale celému regionu.

Ukrajina je součástí minulosti i budoucnosti Evropy. Jakékoli kroky, jakkoli malé, které na tuto skutečnost upozorní, musí být vítány a podporovány.

Rebecca Harms, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Paní předsedající, chtěla bych začít rozpravu z jiného konce.

Po návštěvě delegace Evropského parlamentu na Ukrajině v minulém týdnu je velmi důležité zdůraznit, že o dalším kroku Ukrajiny směrem k západu, na cestě k demokracii či dokonce k začlenění do Evropské unie, nerozhodne jen tento Parlament, ale do velké míry Ukrajina sama. To, jak se při pravidelných každoročních návštěvách znovu a znovu setkáváme s novými politickými krizemi, jak každý rok znovu diskutujeme o tom, zda budou zase nové volby, není ten druh vývoje, který by uvedené začlenění podpořil.

Členové delegace Evropské unie pro Ukrajinu tam jasně uvedli, že jsme přesvědčeni, že rivalita mezi představiteli politických bloků nesmí nadále dominovat politickému programu, ale že je třeba dosáhnout dohody ohledně toho, jaká opatření chtějí přijmout pro stabilizaci země.

Stále v podstatě neexistuje žádný výběr politických programů a jejich obsahu. To je mimořádně znepokojivé, protože mnoho ukrajinských občanů, kteří skutečně usilovně bojovali za demokratický proces, se nyní ukrajinské politice s hrůzou vyhýbá. Vlny takové rozsáhlé nespokojenosti je nutné řešit při každé návštěvě a při každém setkání se zástupci ukrajinských bloků a stran.

Andrzej Tomasz Zapalowski, jménem skupiny UEN. – (PL) Paní předsedající, obchodní vztahy mezi zeměmi Evropské unie a Ukrajinou mají značný význam vzhledem k demografickému potenciálu obou partnerů. Rozvoj těchto vztahů je stále důležitější, protože obchodní kontakty pomohou podpořit proevropské snahy ukrajinského lidu. V našich dvoustranných vztazích stále existuje mnoho nevyřešených problémů. Jedním

z nich je otázka nelegálního přebírání podniků ukrajinskými společníky. Nejisté vztahy, které panují v ukrajinské správě soudnictví, znamenají, že navrácení majetku může trvat mnoho let. Politická nestabilita našeho partnera má škodlivý dopad i na naši rozšiřující se spolupráci. Budoucnost vypadá ještě více nepředvídatelná.

Doufáme, že orgány na Ukrajině udělají vše, co je v jejich silách, s cílem zajistit, aby Evropská unie sousedila s Ukrajinou, která poskytuje plné právní a politické záruky pro rozvoj společností a hospodářskou spolupráci, zvláště v oblasti služeb.

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) Paní předsedající, politické a hospodářské vztahy s Ukrajinou pro nás mají velký význam. Každý rok můžeme vidět nárůst investic na Ukrajině, který má i evropský rozměr. Tyto investice mají příznivý vliv v mnoha odvětvích, včetně vlivu na spotřebitele na Ukrajině, protože zvyšují úroveň spotřeby. Účast zahraničních bank v ukrajinském bankovním odvětví již dosáhla 35 %. Odvětví služeb má pro ukrajinské hospodářství zásadní a nepostradatelný význam. Potřebuje další reformu a investice, má-li dosáhnout úroveň rozvoje tohoto odvětví v zemích Evropské unie. Totéž platí i o ostatních oblastech ukrajinského hospodářství včetně zdravotnictví a cestovního ruchu.

Musíme své hospodářské vztahy mezi Ukrajinou a Evropskou unií rozvinout a posílit. Musíme mít na paměti, že Ukrajina je pro nás důležitou tranzitní zemí z hlediska energetické bezpečnosti Evropy. Rovněž oceňujeme úsilí Ukrajiny, včetně úsilí legislativního v oblasti rozšíření hospodářského dialogu s Evropou a nedávno dosaženého členství ve WTO.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Paní předsedající, návrh legislativního usnesení, o kterém zde jednáme, má plnou podporu mé politické Skupiny Unie pro Evropu národů. Ukrajina je zajímavý partner, zvláště v oblasti obchodu, poskytování služeb a investic. Dobrá spolupráce mezi Evropskou unií a Ukrajinou je velice důležitá, zvláště pro sousední země. Jednou takovou zemí je Polsko, které je s Ukrajinou propojeno mnoha zkušenostmi přesahujícími ekonomickou oblast.

Ukrajina má obrovský potenciál pro rozvoj cestovního ruchu a odvětví spojených s využitím volného času. Je to země bohatých kulturních tradic. Ke svému řádnému rozvoji Ukrajina potřebuje nové technologie, investice a rozšíření bankovníctví a sociální komunikace. Evropská unie v tom může Ukrajině pomoci. Ukrajina je také důležitý prodejní trh pro evropské produkty. To bychom měli mít na mysli, až budeme formulovat své úkoly a směry pro budoucí spolupráci.

PŘEDSEDAJÍCÍ: pan BIELAN

místopředseda

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Pane předsedající, dohoda s Ukrajinou je důležitá událost, která pomůže racionalizovat vztahy na obou stranách. Je to dobrý začátek na cestě k vypracování dohody o přidružení mezi EU a Ukrajinou. Tato dohoda především vytváří příležitost pro rozvoj vzájemné obchodní výměny a zvýšení investic v obousměrném systému. Jednou mimořádně důležitou oblastí naší spolupráce je transfer know-how v oblasti norem, kvality a sbližování našeho právního a institucionálního dědictví. Provádění těchto úkolů napomohou vedle rozvoje vědecké a kulturní spolupráce a spolupráce v cestovním ruchu i výměny mladých lidí, zvláště studentů.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Pane předsedající, v této rozpravě bych chtěl upozornit na tři problémy, které jsou podle mě důležité. Zaprvé, Ukrajina je klíčový partner Evropské unie v úsilí o diversifikaci dodávek ropy a plynu. Dohoda s Ukrajinou zajišťuje Evropě možnost zabezpečit dodávky těchto energetických komodit z oblastí Černého moře a Kavkazu.

Zadruhé, přistoupení Ukrajiny ke Světové obchodní organizaci v květnu tohoto roku vytvořilo další příznivé podmínky pro rozvoj hospodářských vztahů s touto zemí, zvláště v oblasti poskytování služeb.

Zatřetí, v důsledku závažného zanedbávání infrastruktury potřebuje Ukrajina významnou finanční podporu Evropské unie, pocházející nikoli z rozpočtu Evropské unie, ale především z Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj.

Meglana Kuneva, členka Komise. – Pane předsedající, chtěla bych ještě jednou jménem Komise poděkovat Parlamentu za tyto připomínky, kladný postoj a rychlé přijetí této zprávy.

V blízké době to pomůže oběma partnerům ochránit po vstupu Ukrajiny do Světové obchodní organizace některé důležité hospodářské zájmy a co nejvíce omezit právní vakuum.

Ve střednědobém a dlouhodobém výhledu je to jediný prvek širšího a velmi náročného procesu hospodářské integrace, kterého se účastníme v rámci naší dohody o přidružení s Ukrajinou.

Zbigniew Zaleski, *zpravodaj*. – Paní komisařko, dohodu o službách v oblasti námořní dopravy nelze dostatečně ocenit. Všichni víme, jak důležité by černomořská trasa a pozemní tranzit přes Ukrajinu mohly pro Evropu a pro všechny z nás být, bez naší podpory je však budoucnost této oblasti nejistá. Nyní budu hovořit polsky.

zpravodaj. – (PL) Mí kolegové poslanci zmínili nutnost úzké spolupráce a zdůraznili, že Ukrajina nepochybně patří do Evropy. Pak hovořili o investicích, cestovním ruchu a podnikání. Samozřejmě, mnoho závisí na Ukrajině samotné. To je zjevné. Možná zvláště nyní, dnes a zítra, v nadcházejících týdnech, bude polarizovaná ukrajinská společnost potřebovat pomoc na hospodářské, politické, vědecké a sociální scéně. Přestaňme tolik kritizovat; raději učiňme rozumné a konstruktivní kroky. Je to pro dobro obou stran: Ukrajiny i Evropské unie. Velice vám děkuji za rozpravu a rád bych vás požádal o významnou podporu této zprávy.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (článek 142)

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), *písemně*. – Oblast služeb je pro hospodářství EU i ukrajinské hospodářství zásadní. Ukrajina zřejmě bude nucena reformovat své odvětví energetiky, aby maximalizovala produkci a zlepšila normy jakosti a bezpečnosti. Po překonání krátkodobých problémů spojených s transformací by proto měl vzniknout modernizovaný a transparentnější trh služeb. Na druhé straně bychom neměli zapomínat na boj proti korupci, která se na Ukrajině zcela vymyká kontrole.

Evropská unie musí být připravena podpořit Ukrajinu v jejím úsilí, ale Ukrajina se musí zasadit o vnitrostátní reformy. Existuje řada otázek, kterými bychom se jako zástupci Evropské unie měli zabývat: (1) posílit energetickou bezpečnost Ukrajiny a členských států Evropské unie; (2) zajistit vyšší úroveň energetické účinnosti; (3) rekonstruovat a modernizovat odvětví tepelné energetiky a omezit jeho škodlivý dopad na životní prostředí; (4) zvýšit regulaci výrobních kapacit; a (5) zajistit vyšší úroveň spotřeby energie z obnovitelných zdrojů. To vše by mělo existovat na otevřeném a transparentním trhu s energií. V těchto klíčových odvětvích nelze snášet více monopolů.

24. Řešení problému nedostatku vody a sucha v Evropské unii (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je zpráva (A6-0362/2008), kterou vypracoval Richard Seeber jménem Výboru pro životní prostředí, zdraví a bezpečnost potravin o řešení problému nedostatku vody a sucha v Evropské unii (2008/2074(INI)).

Richard Seeber, *zpravodaj*. – (DE) Pane předsedající, chtěl bych nejprve poděkovat stínovým zpravodajům a Komisi za jejich vynikající spolupráci na přípravě této zprávy.

Všichni víme, že voda je základem veškerého života. Tento základ však není k dispozici donekonečna. V budoucnosti budou nedostatkem vody postiženy až tři miliardy lidí. Již v roce 2007 žila podle Evropské agentury pro životní prostředí třetina Evropanů v oblastech s omezenými zdroji vody. Tento problém se týká zejména zemí jako je Kypr, Bulharsko, Belgie, Maďarsko, Malta, Itálie, Spojené království, Německo, Španělsko, a bohužel i mnoha dalších. To znamená, že voda je užívána nadměrně. Problém samozřejmě zhoršuje i změna klimatu. Proto jsou v posledních 30 letech sucha častější, což dosud stálo více než 100 miliard EUR. Ekonomika Evropské unie utrpěla v důsledku sucha v roce 2003 ztráty ve výši zhruba 8,7 miliard EUR. Tyto extrémní stavy počasí mají nejen hospodářské, ale i sociální a lidské dopady. Kromě obecného poškození zdraví lidí v důsledku extrémně horkého počasí v roce 2003 v Evropě zemřelo zhruba 35 000 lidí.

Rovněž zjišťujeme, že vzorce spotřeby vody se v rámci Evropy značně liší. Průměrná spotřeba v Evropské unii se pohybuje mezi 100 a 400 litry, ačkoli pro evropskou životní úroveň by mělo stačit 80 litrů na osobu za den. Důvodem je neefektivita v důsledku zastaralých technologií i plýtvání vodou. Například 30 % vody ve francouzské vodovodní síti prostě mizí. Pro nás to znamená, že v Evropě existuje obrovský potenciál pro úspory vody.

Je nejvyšší čas, aby zasáhlo i Společenství. Komise se již tématem vody zabývala v několika směrnicích, jako je směrnice o vodě ke koupání, pitné vodě, povodních, normách environmentální kvality pro vodu atd. Milníkem byla dosud nepochybně rámcová směrnice o vodě z roku 2000 a její prováděcí opatření. Nyní je pro Komisi mimořádně důležité zajistit, aby členské státy plnily své povinnosti vyplývající z těchto právních předpisů.

Změněné rámcové podmínky životního prostředí a klimatu, větší využívání vody podniky, zemědělstvím a domácnostmi a samozřejmě změny v užívání a spotřebě nedostatek vody zhoršily. Případy extrémního počasí bohužel pozorujeme stále častěji. Na jedné straně jsou zde silné dešťové srážky doprovázené povodněmi, zatímco na straně druhé stále častěji nastávají období sucha, která ničí obrovské části Evropy.

Sdělení, které nám Komise nyní předkládá, představuje důležitý krok správným směrem, zásadní opatření ke zlepšení situace jsou však naprosto nezbytná. Zaprvé je třeba na nedostatek vody a sucho pohlížet jako na globální jev. Zde v Evropě se nesmíme soustředit pouze na své vlastní problémy – nesmíme zapomenout na obrovské počty migrantů přicházejících do Evropy, velice často v důsledku sucha.

Zadruhé, členské státy musí přeshraničně spolupracovat, aby s nedostatkem vody a suchem bojovaly. Plány správy podle rámcové směrnice o vodě je třeba doplnit s ohledem na sucho a nedostatek vody. Vzájemná solidarita členských států ve věci jejich zdrojů vody však neznamená, že je třeba zrušit jejich svrchovanost v oblasti rozhodování o jejich vodních zdrojích. Dle mého názoru není řešením ani přeprava vody na velké vzdálenosti.

Zatřetí, dokument Komise neobsahuje konkrétní časový rámec nebo ověřitelné cíle. Bez nich nelze tuto strategii provádět.

Začtvrté, Evropa by se skutečně měla pokusit stát se světovým vůdcem v oblasti technologie s úspornou spotřebou vody. K tomu je třeba se zabývat jak lidskou stránkou problému, tak také samozřejmě aktuálními ekonomickými potřebami.

Celkově jsem přesvědčen, že je před námi zpráva, která přináší důležitá zlepšení dokumentu Komise.

Vladimír Špidla, člen Komise. – (CS) Vážený pane předsedo, vážené poslankyně, vážení poslanci, nedostatek vody a sucho představují pro svět velký problém a je jasné, že změna klimatu tento problém zhorší a povede k vážnému nedostatku vody. Tento trend potvrdila další zpráva o dopadech měnícího se klimatu Evropy, kterou minulý týden přijala Evropská agentura pro životní prostředí.

V posledních 30 letech se dramatickým způsobem zvýšil počet a intenzita období sucha v Evropské unii a v roce 2003 bylo postiženo více než 100 milionů obyvatel a téměř třetina území EU. Od té doby, co Komise přijala své sdělení o nedostatku vody a suchu, jsme byli svědky dalších důkazů tohoto trendu. Kypr zažívá nejhorší období sucha od roku 1900. Během léta byly pozastaveny dodávky vody pro zavlažování a následkem toho utrpělo zemědělství škody snížením výnosů o 80 % a v některých oblastech došlo k úplnému zničení obilovin. Odhad výše následných škod přesahuje 1,5 % HDP Kypru. Nejednalo se zdaleka o ojedinělý případ – rok 2008 je již třetí rok v řadě, kdy Kypr sužují období sucha.

Nastala proto vhodná doba, aby Parlament projednal svou zprávu o nedostatku vody a suchu. Jsem rád, že Evropský parlament využil této příležitosti, aby vyslal jasný signál, že je důležité se s tímto problémem vypořádat.

Globální oteplování, zvyšující se počet obyvatel, rostoucí spotřeba na obyvatele znamenají, že sílí tlak na vodní zdroje. A proto je pravděpodobné, že nedostatek vody resp. sucho se bude vyskytovat častěji. Tyto skutečnosti mají přímý dopad na obyvatelstvo a hospodářská odvětví, která závisejí na vodě, jako jsou např. zemědělství, cestovní ruch, průmysl, energetika a doprava. Mají také negativní vedlejší účinky na biologickou rozmanitost, kvalitu vody, rostoucí rizika lesních požárů a vyčerpávání půdy. Bez přijetí naléhavých opatření jsou celé regiony v Evropské unii i mimo ni vystaveny riziku desertifikace.

Aby bylo možné tomu zamezit, naší první prioritou musí být přechod k návykům zaměřeným na účinné využívání a úsporu vody, přičemž budou na všech úrovních přijata opatření k úspoře vody. To bude vyžadovat nejen přijetí opatření na vládní úrovni, ale také zapojení všech obyvatel.

Nejnovější průzkum veřejného mínění agentury Eurobarometr týkající se postoje veřejnosti ke změnám klimatu naznačuje, že 62 % Evropanů radí změnu klimatu a globální oteplování mezi dva nejvážnější světové problémy, že pro 68 % Evropanů představuje „chudoba, nedostatek potravin a pitné vody“ nejvážnější problém a v této souvislosti je potěšitelné, že obavy, které obyvatelé vyjadřují, se také odrážejí v jejich jednání:

61 % obyvatel Evropy uvádí, že se sami zapojili do boje proti změně klimatu a více než polovina z nich snižuje spotřebu vody ve svých domácnostech.

Vážený pane předsedo, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, jsem velmi rád, že mohu říci, že vaše zpráva vítá sdělení Komise a podporuje první soubor možností politiky pro opatření, která stanoví. Chtěl bych poděkovat zpravodaji panu Seeberovi za jeho vynikající práci při přípravě této zprávy a paní Herranz Garcíaové a paní García Pérezové z Výboru pro zemědělství, resp. Výboru pro regionální rozvoj za jejich pozitivní a konstruktivní příspěvky. Zpráva spolu se závěry, které v loňském roce přijala Rada, ukazuje, že existuje široká shoda v tom, co je třeba učinit. Úkolem je nyní přeměnit tuto politickou podporu na skutečné činy.

Iratxe García Pérez, *navrhovatelka stanoviska Výboru pro regionální rozvoj*. – (ES) Pane předsedající, ráda bych úvodem poblahopřála panu Seeberovi k jeho zprávě a uvedla, že ve Výboru pro regionální rozvoj jsme si vědomi, že nedostatek vody se stal jednou z hlavních výzev politiky soudržnosti, protože dosud postihl 11 % obyvatelstva a 17 % území Evropské unie.

Z tohoto důvodu je tento aspekt třeba v budoucí politice soudržnosti brát v úvahu a využít k tomu nezbytná rozpočtová opatření a nástroje. Musíme regionálním a místním orgánům zdůraznit příležitost, kterou strukturální fondy nabízejí pro řešení problému hospodárného užívání vody, pokud jde o úspory a opakované využívání vody.

Také musíme vyzvat Komisi, aby prosazovala zahájení činnosti evropské observatoře pro sledování sucha, která by pracovala na doplňování vnitrostátních, regionálních a místních údajů.

A konečně musíme uznat, že nedostatek vody a sucho mají přímé vlivy na sociální, hospodářskou a územní soudržnost, protože jejich dopad je v určitých regionech významnější, což vede k opouštění půdy, lesním požárům a degradaci půdy a významně brání rozvoji takových regionů.

Esther Herranz García, *navrhovatelka stanoviska Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova*. – (ES) Pane předsedající, nejprve bych chtěla blahopřát panu Seeberovi k práci, kterou odvedl, protože jeho zpráva zachycuje mnoho témat, jež byly v Parlamentu vyjádřeny ve věci problémů zásadních pro celou Evropskou unii: problémů nedostatku vody a sucha, které již nyní nejsou problémem pouze jihoevropských zemí.

Jsem ráda, že tento návrh obsahuje některé z myšlenek zahrnutých do stanoviska, pro které jsem byla navrhovatelkou ve Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova, ve prospěch zemědělské činnosti, například upozorňuje na úlohu, kterou hrají zemědělci při udržitelném řízení dostupných zdrojů. Návrh rovněž uvádí sucha a nedostatek vody jako na činitele, které ženou vzhůru ceny surovin, což je aspekt, na který je podle mě v nynější situaci důležité upozornit, abychom měli na paměti nejen environmentální rozměr tohoto problému, ale i některé z jeho nejdůležitějších ekonomických důsledků.

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin rovněž zařadil myšlenku zřízení evropské observatoře pro sledování sucha, které zmiňuje i stanovisko Výboru pro zemědělství a které se, jak doufám, jednoho dne stane skutečností.

Text, o kterém se bude zítra hlasovat, však neobsahuje návrh Výboru pro zemědělství, aby Komise zvážila zřízení fondu pro financování preventivních opatření, který by byl ku prospěchu všech odvětví hospodářství včetně zemědělství.

Osobně bych chtěla jasně říci, že budu nadále zřízení tohoto fondu obhajovat a tuto myšlenku navrhnu Parlamentu znovu, až Komise v nadcházejících několika měsících předloží své plánované sdělení o přizpůsobování se změně klimatu.

Myslím, že po zřízení Fondu solidarity, který byl vytvořen ke zmírnění ztrát způsobených klimatickými katastrofami, je čas, abychom přemýšleli o nástroji, který působí předem a financuje preventivní opatření pro omezení environmentálních a finančních nákladů těchto klimatických katastrof.

Péter Olajos, *jménem skupiny PPE-DE*. – (HU) Děkuji vám, pane předsedající. Nejprve bych se chtěl připojit k pochvalě pana Seebera, kterou vyjádřily mé kolegyně. K tomuto úkolu přispěl svými odbornými zkušenostmi a tvrdou prací a skutečně si zasluhuje úspěch a chválu. Musím říci, že toto je mimořádně důležitá záležitost. Devadesát procent Maďarska, mé země, představuje půda ohrožená suchem. Pravidelná období sucha, k nimž v posledních několika letech docházelo, způsobila maďarskému zemědělství výjimečné škody, přičemž jen v loňském roce tyto škody dosáhly jedné miliardy eur. Sucho je problém, který se neomezuje jen na jižní země. V Maďarsku způsobil obrovské problémy, ačkoli jím protéká největší řeka Evropy, Dunaj, i sedmá

největší řeka Evropy, Tisa. Přesto začala sto kilometrů široká oblast mezi těmito dvěma vodnatými řekami trpět desertifikací a tento proces pokračuje a bude pokračovat dokonce rychleji. Ukazuje to, že Evropská unie potřebuje zastřešující program vodního hospodářství, a proto bych chtěl přivítat tuto zprávu, jež ukazuje, že Evropská unie se rozhodla jednat v boji proti rozšiřování pouští a v zájmu tohoto boje.

Včera Rozpočtový výbor na můj návrh podpořil pilotní projekt, který požaduje pomoc pro kontrolu rozšiřování pouští. Musíme však všichni přispět k podpoře účinných zemědělských postupů a všeobecného hospodaření s vodními zdroji. Důležitá jsou i opatření, která musíme přijmout k racionalizaci využívání vody obyvatelstvem obecně. V důsledku změny klimatu budou účinky pravidelných období sucha pravděpodobně výraznější a každá kapka odpařené vody bude mít své důsledky.

Závěrem bych vás chtěl upozornit na problém globální odpovědnosti. Protože obyvatelstvo světa nadále dynamicky roste, a tím v rozvojových zemích vzniká stále větší tlak na průmysl, zemědělství a vodu, musí Evropa přehodnotit své zásoby vody. Je naší společnou povinností tyto zásoby zachovat a rozšířit. Děkuji vám.

Edite Estrela, jménem skupiny PSE. – (PT) Jménem své skupiny, Skupiny sociálních demokratů v Evropském parlamentu, bych ráda poděkovala panu zpravodaji za jeho práci. Jedná se o důležitou zprávu, jež obsahuje vhodné návrhy možností, jakými by Evropská unie mohla řešit problém nedostatku vody a sucha. Není to problém nový, ale situace je stále naléhavější a svým rozsahem náročnější. Sucho v roce 2003 postihlo více než 100 milionů lidí a třetinu území Evropské unie a stálo evropské hospodářství 8,7 milionů EUR. Nedostatek vody již neovlivňuje jen jihoevropské země; jeho dopad je pociťován i ve střední a severní Evropě, jak zde bylo zmíněno, a situace se v důsledku změny klimatu ještě zhoršuje.

Evropská unie musí přijmout naléhavá opatření pro řešení obou problémů spočívajících v nadměrné spotřebě vody a plýtvání vodou. Podle údajů Evropské agentury pro životní prostředí v Evropě existuje obrovský potenciál úspor vody. Zhruba 40 % použité vody by bylo možné ušetřit. Kromě toho Evropa v důsledku špatného hospodaření nadále plýtvá s minimálně 20 % vody. Za tohoto stavu jsou plně odůvodněné pozměňovací návrhy, které jsem předložila a které byly přijaty ve Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin ve věci opětovného využití vody či odsolování. Dále, protože úniky z potrubí vedou k velkému plýtvání, jsem navrhla, že by členské státy mohly využít strukturální fondy ke zlepšení a obnově stávající infrastruktury a technologie. Není možné rozvinout kulturu úspor vody bez účasti občanů. Proto je nezbytné zvyšovat veřejné povědomí a prosazovat informační kampaně. Voda je veřejný statek, je však vzácná. Všichni musíme přispět k snižování spotřeby a boji proti plýtvání tak, aby byla voda dostupná všem za přiměřenou cenu.

Než skončím, ráda bych se dotázala Rady a Komise, kdy budou mechanismy podpory z Fondu solidarity pružnější. Protože sucho je anomální přírodní jev se závažnými a trvalými důsledky pro životní podmínky a sociálně-ekonomickou stabilitu postižených oblastí, bylo by dobré, kdyby Fond poskytoval podporu v situacích regionální povahy a kdyby byla způsobilost k pomoci zajištěna i pro škody veřejných a soukromých subjektů.

Anne Laperrouze, jménem skupiny ALDE. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, naše nedávno vedené živé rozpravy o energetice ukázaly, že energie je cenný statek, základní potřeba. Ale co voda? Ta je ještě vzácnější. Jsme si vědomi nedostatku vody v rozvojových zemích. Co ale v Evropě? I pro Evropu je voda cenný zdroj. Zastavme plýtvání vodou; zachovejme tento zdroj.

Zpráva, o které se bude zítra hlasovat, je komplexní zpráva zabývající se technickými aspekty, jako jsou úniky z distribučních sítí, i politickými a společenskými aspekty, jako je využívání a zvyšování povědomí o účinném využívání vody. Naše odpovědnost za vodu je individuální i kolektivní. Tato zpráva se zabývá i problémy vznikajícími z nedostatku vody a sucha, problémy, které jsou v kontextu změny klimatu okamžité i dlouhodobé.

Chtěla bych poukázat na to, že je důležité sdílet osvědčené postupy, protože Evropa je nedostatkem vody a sucha postihována v různé míře, a proto jsou praktické zkušenosti všech regionů zásadní, máme-li se těmto jevům vyhnout nebo je řešit. Půjdu ještě dál a řeknu, že se můžeme poučit z dobrých i špatných postupů.

Jsem také ráda, že byla propojena otázka dostupnosti vody a kvality vody. Parlament skutečně přikládá otázce kvality vody velký význam v rámci textů, jakými jsou normy environmentální kvality či současná rozprava o pesticidech.

Řešení nedostatku tohoto zdroje má mnoho různých aspektů: musíme podporovat výzkum a inovace, musíme zlepšit technické a zemědělské využití, musíme změnit chování jednotlivců. Přístupme k činům a prokážme nesprávnost starého anglického rčení o tom, že „voda člověku nikdy nechybí, dokud studny nevyschnou“.

Marie Anne Isler Béguin, jménem skupiny Verts/ALE. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, i já bych chtěla zpravodaji poděkovat za jeho práci. Můžeme jen zdůraznit skutečnost, že voda se stala cenným a vzácným zdrojem.

Zpravodaj nám řekl, že 3,2 miliardy obyvatel této planety by se mohly potýkat s nedostatkem vody. Rovněž víme, že Evropa není vůči tomuto jevu imunní. Měli bychom proto učinit vše pro ochranu tohoto vzácného zdroje. Voda je společný statek a je mi líto, že mnoho mých pozměňovacích návrhů Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin nepřijal.

Proto se na Komisi obracím přímo. Doufám, že v rámci reformy SZP přezkoumáme i některé metody pěstování – mám na mysli zejména techniky zavlažování, jež jsou pro některé evropské regiony nevhodné a se kterými je třeba skoncovat, pokud máme s plýtváním vodou přestat.

Je také škoda, že nebyl zvážen pozměňovací návrh o chlazení jaderných elektráren, protože v mé vlastní zemi, ve Francii, musí být v dobách nízkého stavu vody v řekách jaderné elektrárny uzavírány nebo chlazeny pomocí spouštěčů. To je absurdní a pro naše občany velmi nebezpečné.

Kartika Tamara Liotard, jménem skupiny GUE/NGL. – (NL) Pane předsedající, ráda bych začala vyjádřením vřelých díky panu Seeberovi. Mnoho z nás zde si myslí, že čistá pitná voda vypadá takhle. Chtěla bych upozornit, že ve velkém počtu zemí je sklenice prázdná. Mnoho lidí nemá buď žádnou vodu nebo jen vodu, která vypadá takhle.

Debaty o nedostatku vody jsou mimořádně vášnivé a někdy se divím, proč tomu tak není i v případě vody. Voda je přece otázkou života či smrti. Počet obyvatel na světě trvale roste a množství čisté pitné vody, která je k dispozici, stále klesá. Nedostatek vody existuje i v Evropě. Patří sem i „skrytý“ nedostatek vody: například když je přerušena dodávka pitné vody pro domácnosti. Příčiny jsou různé, například špatné systémy pro hygienickou úpravu vody, liberalizace pronikající do veřejných služeb, používání pesticidů a umělých hnojiv a intenzivní živočišná produkce. Věděli jste, že produkce 100 gramů hovězího vyžaduje 2 400 litrů vody?

Sdělení Komise se do velké míry zaměřuje na úspory vody. Podle mě je to nošení dříví do lesa, protože na počátku je třeba řešit zdroj problémů, který jsem právě zmínila. Například potřebujeme nejprve investice, v celé Evropě i mimo ni, do řádných systémů pro hygienickou úpravu a čištění vody. Kromě toho je třeba opatrněji využívat pesticidy, je třeba přemýšlet nad dopadem intenzivní živočišné produkce na vodní hospodářství a je třeba přijmout opatření pro boj se změnou klimatu.

Přístup k čisté pitné vodě je občanským právem, něčím, na co mají nárok všichni. Problém nespočívá v dostupnosti či jiném zajištění dostatečného množství pitné vody, ale v distribuci čisté pitné vody, zbytečném znečišťování a snahách o privatizaci. Uvedu jen jeden příklad, ve Spojeném království privatizace vedla k náhlému prudkému růstu cen a počtu domácností, které přišly o dodávky vody. To je skandální. Jsem pro ponechání dodávek pitné vody ve veřejném sektoru.

Johannes Blokland, jménem skupiny IND/DEM. – (NL) Pane předsedající, nedostatek vody a sucho ovlivňují zvláště jižní části Evropské unie a jsou zapříčiněny klimatem i člověkem. Velké nároky na vodní zdroje klade i cestovní ruch právě v zemích, kde jsou problémy již závažné. Výsledky studií Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) prokázaly, že v nadcházejících letech se rizika budou jen zvyšovat. Proto se musíme starat, aby se situace v oblasti vody ještě nezhoršila.

Podle mého názoru proto tato zpráva vysílá dobrý signál. Účinné využívání vody je pro boj proti nedostatku vody a suchu nezbytně nutné. Zejména bych zdůraznil zásadu stanovování cen vody, kterou zpráva také zmiňuje. Několik členských států má v této oblasti kladné zkušenosti. Také ve zprávě vítám odkaz na rámcovou směrnici o vodě. Myslím, že to je správné místo pro problémy nedostatku vody a sucha. Závěrem blahopřeji panu zpravodaji Seeberovi k dobře vykonané práci.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pane předsedající, dokud bude zaručeno, že vodní zdroje zůstanou ve výhradní pravomoci členských států a nikoli Evropské unie a ani EU ani ESD nebudou moci nijak zasahovat, má jistě smysl mít společnou strategii pro boj s nedostatkem vody.

Toto úsilí však má smysl pouze v případě, že se budeme daným problémem zabývat komplexně a budeme se věnovat jeho příčinám, jako je populační exploze a změna klimatu. V sektoru zemědělství, který odpovídá za 70 % světové spotřeby vody, jistě existuje obrovský potenciál pro šetrné využívání vody. EU však k plýtvání vodou rovněž významně přispěla svým požadavkem na propojení systémů kanálů a jejich využívání.

Kromě toho stávající problémy s vodou často ještě zhoršují špatná rozhodnutí – jako na Kypru, kde občané i přes chronický nedostatek vody platí cenu v podobě přidělování vody na výstavbu nových golfových hřišť.

Proto, pokud jde o vodu, nezbytný zdroj pro život, musíme být uvědomilejší a lépe reagovat, v žádném případě však ne formou přínosů pochybné hodnoty vynucených od všech členských států typickým stylem Evropské unie.

Antonio De Blasio (PPE-DE). – (HU) Děkuji vám, pane předsedající. Dámy a pánové, problém nedostatku vody a sucha je jedním z nejnaléhavějších problémů, před nimiž nyní Evropská unie stojí, a je třeba se jím zabývat s vědomím toho, že se jedná o komplexní problém úzce spjatý s otázkami životního prostředí. Využívání vody se neomezuje na konkrétní geografickou oblast. Jedná se o problém překračující hranice, což si žádá regulaci na úrovni Evropské unie. Tento důležitý aspekt přeshraničního vodního hospodářství musíme zdůraznit. Podmínky spojené s povodněmi, které působí tak závažné škody, jsou úzce spojeny s rozšířenou praxí kácení lesů; jinými slovy, odlesňování na jedné straně působí aridní a neúrodnou půdu a na straně druhé ničivé povodně.

Je důležité zdůraznit, že v oblasti hospodaření s vodou musíme zachovat zásadu subsidiarity. Úloha místních a regionálních orgánů a volených rad musí být posílena, protože tyto orgány významně přispívají k řešení obtíží vyplývajících z nedostatku vody a sucha prostřednictvím předpisů pro územní plánování a stavby.

Vedle regionálních a místních orgánů musíme mít na paměti i občanské organizace. Ty jsou důležitým činitelem ve vzdělávacích a propagačních kampaních a tuto úlohu je třeba v budoucnosti podpořit. Je nezbytné organizovat motivační a mediální kampaně, protože na těchto fórech lze nejen upozornit na existenci uvedených problémů, ale lidé mohou i vidět, jak se různé nápady a návrhy provádějí v praxi.

Také bych chtěl upozornit na to, jak je důležité, aby členské státy měly určitou míru pružnosti a mohly tak regulovat ostatní problémy ohledně zavláždění a vodního hospodářství v souladu se svými konkrétními podmínkami. Regulační orgány na různých úrovních musí pracovat společně a vytvořit rámec udržitelného vodohospodářství. Chtěl bych poděkovat panu Seeberovi za veškerou práci, kterou do této zprávy vložil, a poděkovat i vám za pozornost.

Cristina Gutiérrez-Cortines (PPE-DE). – (ES) Pane předsedající, vítám skutečnost, že existuje dokument o vodě, ačkoli si myslím, že tento dokument byl bohužel kvůli otázkám změny klimatu omezen na částečný a velmi konkrétní pohled na dané téma, tedy úsporu vody.

Přesto chválím několik věcí, které pan Seeber na základě dokumentu Komise vyzdvihl a rozvedl, a to, že vyjasnil, že voda je právem každého člověka – voda pro všechny – a že musíme brát v úvahu potřebu větší spolupráce mezi regiony, což je jev, který dosud není zcela aktuální, a to je dobrá lekce pro všechny ty, kdo jsou přesvědčeni, že voda patří každému, kdo ji má v řece na dvorku.

Musím však říci, že si myslím, že o vodě a změně klimatu musíme začít uvažovat z hlediska celkového. V současném světě existují tři problémy: jedním je hlad a nedostatek potravin, dalším je změna klimatu a dalším je sucho, což je problém, který máme po celá staletí.

Je nutné navýšit zdroje, čímž se zpráva nezabývá. Stávající zdroje musíme znásobit, což zmiňují jen pozměňovací návrhy Parlamentu. Nejde jen o odsolování; musíme také znovu regulovat řeky a přemýšlet o nových technických řešeních a novém postoji, spočívajícím ve snaze zajistit, aby voda zůstávala v zemi: pomocí zalesňování, nádrží pro zachycování vody při povodních, doplňování vodonosných vrstev při povodních a souboru dalších opatření.

Musíme také přemýšlet o zemědělské strategii produkce, která je schopna vyrobit stejný objem plodin jako dosud, ale se strategií zaměřenou na nové plodiny, které mohou růst s malou spotřebou vody. Ze stejného důvodu musíme mluvit o ekonomice vody, protože nejde jen o rostoucí ceny, které zde byly zmíněny, ale o daleko složitější ekonomiku vody.

Proto potřebujeme zemědělskou strategii, strategii spotřeby, úprav půdy, regulace řek a v případě potřeby i přesměrování vody. Důležité je, aby byl svět nadále udržitelný, důležité je myslet na lidi i hospodářství.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Pane předsedající, především bych chtěla poděkovat Komisi za to, že konečně předložila dokument věnovaný problému sucha a nedostatku vody, který jsme v Parlamentu již dlouho očekávali. Zvláště poté, co jsme viděli, že velké povodně byly řešeny způsobem, který jsme považovali za správný a dostatečný, ale současně se vždy zapomínalo, že na jiných místech se sucho stává strukturálním problémem a že problém nedostatku vody nemá jen dopady sociální, ale i ekonomické a ještě větší dopady na všechny aspekty udržitelnosti.

Musím poblahopřát zpravodaji panu Seeberovi k jeho vynikající práci a poděkovat mu i za aktivní účast a přítomnost při rozpravách spojených s Evropským dnem životního prostředí na mezinárodní výstavě Expo 2008 v mém městě Zaragoze.

Musím mu za to poděkovat, protože prostřednictvím pana Seebera mohla na Expu Evropská unie vyjádřit své obavy ohledně udržitelnosti týkající se vody a vymezit potřeby a problémy, které Evropskou unii postihují, z hlediska Unie a Evropského parlamentu.

Musím také říci, že nyní víme, že problémy s nedostatkem vody jsou velmi propojeny s bojem proti změně klimatu, protože víme, že v tomto cyklu neomezené odlesňování a rozvoj měst přispívají k rostoucímu nedostatku vody, a proto musí příslušné orgány věnovat pozornost otázkám vody ve svém územním plánování, zvláště v souvislosti s rozvojem hospodářské činnosti ve stále citlivějších povodích řek.

V tomto ohledu, jak Komise v zásadě navrhuje, hájíme stanovení hierarchie druhů využití vody, a jak ve své zprávě pan Seeber potvrzuje, samozřejmě si nemyslíme, že odklápění toků na dlouhé vzdálenosti by za jakýchkoli okolností mělo být řešením problému nedostatku vody.

Naopak, naším hlavním cílem by mělo být vždy správné uplatňování rámcové směrnice o vodě jakožto rámce pro dosažení řádného stavu všech evropských vod, respektování povodí i cílů zlepšování kvality.

Jak zpráva pana Seebera správně potvrzuje, obecně dochází v Evropě ke ztrátám dosahujícím až 20 % a ve městech až 50 %. Pomocí různých mechanismů a technologií a nových forem úspor vody a účinnějšího využívání vody bude možné ušetřit 40 %.

K tomu musíme prosazovat udržitelné využívání vody, ochranu dostupných vodních zdrojů a jejich účinné a udržitelné využívání.

Proto vítáme návrhy na ponechání evropské observatoře pro sledování sucha v rámci Evropské agentury pro životní prostředí a na síť měst, která by podporovala udržitelné využívání vody.

Rolf Berend (PPE-DE). – (DE) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, zařazení otázky vody do všech oblastí politik a příprava komplexního plánu pro řešení tohoto tématu je skutečnou výzvou, kterou je třeba úspěšně vyřešit, jak již tato rozprava velice jasně naznačila. Do tohoto procesu by měly být zapojeny všechny politické úrovně (vnitrostátní, regionální a místní).

Jako zpravodaj pro Fond solidarity a s ohledem na skutečnost, že tento Parlament vydal své stanovisko před dlouhou dobou, v květnu 2006, znovu naléhavě vyzývám Radu, aby přijala rychlé rozhodnutí o návrhu nařízení o Evropském fondu solidarity, aby dokončila stanovení kritérií a opatření způsobitelných k financování tím, že do nich začlení výskyt sucha, aby tak bylo možné řešit škody způsobené přírodními katastrofami efektivně, pružně a přiměřeně.

Má výzva je však určena i regionálním a místním orgánům, aby co nejvíce využily možnosti, které jim při ochraně vodních zdrojů strukturální fond nabízí pro investice do infrastruktury z hlediska účinného využívání vody i prevence nepříznivých vlivů. Není třeba ani zdůrazňovat, že je s tím vždy spojena i další výzva, určená občanům ve městech i na venkově, aby brali opatření pro ochranu vody vážněji, to je zcela samozřejmé.

Chci zpravodaji poděkovat.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Voda je život. Bez vody není možný život na Zemi. Děšť je boží dar, o který je třeba se odpovědně starat. Z toho důvodu nesmíme boží dar vypouštět do kanálu. Musíme s ním zavlažovat zemi, aby přinášela nový život.

Z evropských měst se odpadovými kanalizacemi do moří a oceánů odvádí víc než 20 miliard m³ dešťové vody ročně. To je pravá příčina vysušování evropského kontinentu, protože dešťové vody v jakékoli podobě vytvářejí všechny vody na kontinentech.

Oceňuji angažovanost zpravodaje Richarda Seebera při hledání řešení problémů nedostatku vody a sucha v EU. Očekávala jsem však o něco ambicióznější zprávu. Zpráva se pouze v bodě 48, který se do ní dostal i prostřednictvím mého pozměňovacího návrhu ve Výboru pro regionální rozvoj, dotýká potřeby shromažďování dešťové vody, a to pouze okrajově.

Věřím, že nové paradigma o vodě, které přináší slovenští a čeští vědci v týmu pana Michala Kravčíka, osloví i našeho pana zpravodaje a v budoucnosti změní podstatu rámcové směrnice EU o vodě. Pokud vím, podporu tomuto návrhu a tomuto programu vyslovil i pan komisař Špidla.

Avril Doyle (PPE-DE). - Pane předsedající, chtěla bych poděkovat Richardu Seeberovi za úsilí, které této mimořádně důležité oblasti věnoval. Plně podporuji hnutí ve prospěch ekonomiky využívající vodu účinně a úsporně a samozřejmě i plné provedení rámcové směrnice o vodě, na které jsem se intenzivně podílela, když byla zpravodajkou má bývalá rakouská kolegyně Marilies Flemmingová.

Obsah článku 9 rámcové směrnice o vodě, na který bych dnes chtěla upozornit, byl vlastně výsledkem pozměňovacího návrhu, který jsem k původnímu návrhu podala. Chtěla bych, aby mě Komise ujistila o tom, že jakékoli návrhy týkající se stanovování cen vody nebo povinného měření spotřeby vody, pokud budou předloženy, budou v souladu s článkem 9 rámcové směrnice o vodě, který umožňuje pokračování zavedené irské praxe, podle níž se místním domácnostem neúčtuje domácí spotřeba.

Nechtějte prosím, abych teď a tady odůvodňovala udržitelnost tohoto ustanovení, ale věřte mi, že je to věc velice politicky citlivá a jedna z otázek, které irská vláda zvládla lépe než jakákoli směrnice EU. Jsme mokřý ostrov na západě Evropy, ale i my se potýkáme s nedostatkem, uvážíme-li dopad změny klimatu na vodu.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (HU) Potraviny a voda získaly stejnou strategickou hodnotu jako ropa a plyn. V jednu chvíli máme nedostatek vody a v příštím okamžiku máme vnitrozemské záplavy a povodně. To je evropský problém a zpráva pana Seebera je v tomto smyslu velmi důležitá. Chtěl bych opravit návrh, který předložila paní Esther Herranz Garcíová, v tom smyslu, že nepotřebujeme společný evropský postoj k povodním, ale k vodnímu hospodářství, protože vnitrozemské záplavy a povodně způsobují stejně velký problém jako sucho, a členové výboru velice dobře vědí, že zde neexistuje pouze jeden evropský základ pro řízení rizik. Problém sucha je nutno řešit v těchto souvislostech a nikoli jen v zemích Středozemí. Můj kolega Péter Olajos zmínil, že úroveň spodních vod se za poslední čtyři desetiletí v Homokhátság mezi Dunajem a Tisou snížila o čtyři metry. Desertifikace dorazila nyní i do Maďarska a střední Evropy. Je to celoevropský problém. Můžeme se hodně naučit od izraelských kolegů, není ostuda se nechat poučit, mají totiž skvělé metody zavlažování. Děkuji za pozornost.

Andrzej Jan Szejna (PSE). - (PL) Pane předsedající, ochrana vodních zdrojů, vodních ekosystémů a pitné vody je jedním ze základních úkolů ochrany životního prostředí. Má-li být tedy tento cenný zdroj účinně chráněn, je zapotřebí koordinované akce na úrovni EU. Tři hlavní výzvy, před nimiž Evropa v oblasti spotřeby vody stojí, spočívají v šetrné, udržitelné a efektivní spotřebě.

Změna klimatu není jediným problémem Evropy. Navzdory sílící poptávce po vodě se stále potýkáme s nadměrnou, neudržitelnou a neúčinnou spotřebou vody, jež roste téměř dvakrát rychleji než světová populace. V samotné Evropě se kvůli neúčinnému hospodaření plýtvá nejméně 20 % zdrojů. Proto je třeba upřednostnit způsoby regulace poptávky před běžným zvyšováním dodávek. Opatření zaměřená na regulaci dodávek by měla být zvážena až poté, co budou vyčerpány možnosti v oblasti úspornějšího hospodaření s vodou, lepšího řízení poptávky a vzdělávání. Nikoli nevýznamnou úlohu může sehrát i regionální spolupráce a využívání strukturálních fondů.

Vladimír Špidla, člen Komise. - (CS) Vážený pane předsedo, dámy a pánové, děkuji za diskusi, která se zabývala otázkou správy vodních zásob a problémů, které jsou s vodou spojeny z mnoha různých pohledů, a nebudu se vyjadřovat ke každému z příspěvků. Přesto bych se chtěl dotknout několika otázek, které podle mého názoru jsou v předložené zprávě zvláště důležité. Zprvu zpráva uznává význam rámcové směrnice o vodě. Úplné provedení této směrnice je prioritou, která pomůže vyřešit špatné hospodaření s vodními zdroji. Zpráva dále připomíná, že by měl být zvolen přístup orientovaný na poptávku a vítá skutečnost, že úspora vody je hlavní prioritou Komise k vyřešení tohoto problému. V Evropě existuje obrovský potenciál úspory vody: 33 % v domácnostech a 43 % v zemědělství.

Zpráva rovněž zdůrazňuje vztah mezi nedostatkem vody, suchem a změnou klimatu a potřebou zohlednit otázky týkající se vody v ostatních politikách, jako je územní plánování, kde v minulosti špatná rozhodnutí v některých případech problém zhoršila. Dále zpráva vyzývá regionální a místní orgány, aby využily příležitosti, které nabízejí strukturální fondy, a zdůrazňuje roli, kterou hrají programy ochrany životního

prostředí v rámci druhého pilíře společné zemědělské politiky. Tato integrace bude mít klíčový význam v posunu k návykům zaměřeným na úsporu vody.

Zpráva dále uznává význam vysoce kvalitních informací a vyzývá Komisi, aby podpořila zahájení provozu evropského monitorovacího střediska pro sucho. V návaznosti na sdělení společné výzkumné středisko Komise v současné době vyvíjí jeho prototyp.

Nakonec zpráva zdůrazňuje potřebu přesných opatření a konkrétních harmonogramů pro jejich provedení. Mohu vás ujistit, že se Komise zavázala k dalšímu prohloubení cílů sdělení a pracuje na zprávě, která posoudí pokrok směrem k řešení problémů uvedených ve zprávě. Komise je kromě toho plně odhodlána pokračovat v řešení těchto otázek na mezinárodní úrovni, zejména v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o boji proti desertifikaci a Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu.

Závěrem bych chtěl uvést, vážený pane předsedající, vážené poslankyně a vážení poslanci, že voda zůstane i nadále ve středu našeho politického programu a že vaše zpráva je velmi užitečným a aktuálním příspěvkem k pokračujícímu úsilí Komise o přizpůsobení se změně klimatu.

Dámy a pánové, myslím si, že z debaty opravdu vyplynulo, že hospodaření s vodou je komplexní otázka, a myslím si, že nelze než podtrhnout vaši myšlenku, že musí být zohledněna ve všech politikách a že má také svůj velký význam a silný aspekt mezinárodní.

Richard Seeber, zpravodaj. – (DE) Děkuji vám, pane předsedající, a děkuji i vám, pane komisaři, i vám, dámy a pánové, za vaše velmi dobré příspěvky. Rád bych předem řekl, že svrchovanost v oblasti vodních zdrojů musí být nadále vnitrostátní záležitostí. Musíme však prokázat solidaritu, ačkoli tato solidarita musí být dobrovolná.

Poslanci předložili mnoho dobrých a velice podrobných návrhů. Zohlednil jsem pouze některé z nich, z prostého důvodu, že se jedná o zprávu z vlastního podnětu, která musí zůstat poměrně obecná a musí ilustrovat obecné zásady. Velice se těším na dokument, který představí Komise (doufejme, že během několika málo příštích týdnů), tedy na zelenou knihu o přizpůsobení se změně klimatu, na kterou všichni netrpělivě čekáme, protože všichni víme, že část nazvaná „Přizpůsobení a změna klimatu“ se týká především vody. Nedočkavě očekáváme, jaké konkrétní návrhy Komise předloží.

Chtěl bych vám připomenout, že z našeho hlediska je mimořádně důležitá otázka ústřednosti. Je naprosto nezbytné, aby byla vodní politika začleněna do všech ostatních oblastí politiky a jednotlivých politik, jak upozornil také kolega Berend. Evropské fondy nesmí být využívány způsobem přispívajícím ke krátkodobému či dlouhodobému nedostatku vody. Každý si musí uvědomit, že voda není nekonečný zdroj, a povědomí o tom musíme zvyšovat nejen v politickém a ekonomickém světě, ale i mezi občany. Moje kolegyně paní Doylová zmínila stanovování cen vody. Je to velice jasné: článek 9 musí být prováděn, členské státy však v této oblasti mají široké pravomoci a nezbytnou pružnost a je nutné brát ohled na jejich tradice.

Také podporuji opatření ohledně poptávky, ačkoli musí být brány v úvahu i dodávky, jak uvedla naše španělská kolegyně. Existují zvláštní situace, které je třeba řešit i prostřednictvím dodávek.

Závěrem bych rád velmi upřímně poděkoval všem za podnětnou rozpravu.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (článek 142)

Louis Grech (PSE), písemně. – Nedostatek vody je stále větším problémem pro všechny národy, jeho dopady však obecně silněji pociťují ty nejchudší regiony, což vede k velkým environmentálním a ekonomickým neštěstím. Některé země jsou postiženy více než jiné, v závislosti na své geografické poloze a hlavních průmyslových odvětvích svých hospodářství. Je tomu tak i v případě Středomoří, kde bude nedostatek vody akutním problémem, protože bude mít dopad na cestovní ruch. Ochrana vody jako vzácného zdroje je zásadní pro ochranu životního prostředí a hospodářský rozvoj.

Aby byla zajištěna efektivní a odpovědná ochrana dodávek vody a životního prostředí v členských státech, je na evropské úrovni nutná tvorba soudržnější politiky v oblasti spotřeby vody, vzdělávání a integrace politik. Je nutný i další výzkum odsolovacích zařízení a technologie pro recyklaci vody, abychom měli levnější a účinnější systém.

Kromě toho v Evropské unii samotné, přinejmenším v řadě členských států, potřebujeme lepší a přísnější právní předpisy, abychom omezili zneužívání a znečišťování zdrojů vody. V určitých oblastech by mělo být prosazováno i rozdělování strukturálních fondů na podporu projektů týkajících se vody. Je naprosto nezbytné zajistit, aby všechny zúčastněné subjekty v naší společnosti, politici, průmysl i sami spotřebitelé byli o této prioritě přesvědčeni a mohli uskutečňovat informovaná rozhodnutí.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písemně. – (RO) Změna klimatu má nevratný účinek na všechny vodní zdroje na planetě, a proto je nezbytné boji proti důsledkům nedostatku vody přizpůsobit všechny aspekty socio-ekonomického života.

Evropské a mezinárodní legislativní rámce nabízejí účinné páky, potřebujeme však skutečný pokrok v podobě rychlého prosazování všech přijatých opatření, zvláště opatření obsažených v Úmluvě o boji proti desertifikaci a rámcové směrnici o vodě, jejíž dlouhé lhůty provádění ohrožují udržitelnost zdrojů.

Vyzývám Komisi a členské státy, aby za aktivní účasti všech oprávněných institucí a místních orgánů urychlily transparentní a důsledné postupy zpoplatnění spotřeby vody na základě zásady „platí uživatel“ a vyloučení systémových ztrát.

Rovněž doporučuji, aby bylo urychleno provádění konkrétních doporučení pro racionální využívání povodí řek, zvláště tam, kde jsou budovány vodní elektrárny, a především řek, které zajišťují chlazení elektráren jaderných, protože neracionální užívání v kombinaci s výraznějším poklesem toků může vést k uzavření mnoha zařízení pro výrobu čisté elektřiny, a v důsledku toho může vyvést z rovnováhy evropský elektrárenský systém, což by znamenalo velká rizika pro bezpečnost Unie v odvětví elektrické energie.

Maria Petre (PPE-DE), písemně. – (RO) Chtěla jsem vystoupit, protože jsem poslankyní Evropského parlamentu z jihu Rumunska, oblasti, která v posledních několika letech čelila závažným problémům se suchem.

Poslední sucho v roce 2007 ovlivnilo více než 80 % zemědělských statků v mé oblasti Ialomița. Jsem přesvědčena, že tento jev lze omezit a můžeme dosáhnout výsledků, které si všichni přejeme, pokud se na věc podíváme i hlediska regionálního rozvoje. Členské státy musí opatrně zacházet s citlivými povodími v době nedostatku vody, musí být však zvláště obezřetné při povolování hospodářské činnosti v těchto citlivých oblastech.

Pokud přidělujeme zdroje pro vodní infrastruktury, musíme upřednostňovat ty, jež zahrnují čisté technologie, využívají vodu účinně a zahrnují i opatření předcházející rizikům.

Rovněž jsem přesvědčena, že Komise i členské státy musí v Evropě podporovat vznik kultury založené na úsporách vody a pravidlech hospodaření s vodou získaných v rámci vzdělávání.

Nedostatek vody je jednou z nových výzev. Dosud postihl 11 % evropských obyvatel a 17 % evropského území. Politika soudržnosti musí této výzvě čelit.

Na závěr chci dodat něco, co považuji za věc bezprostředního významu pro dosažení výsledků: jedná se o optimalizaci využití Fondu solidarity a mechanismu spolupráce v oblasti civilní ochrany.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), písemně. – (RO) Nedostatek vody a sucho se staly problémy nejvyššího významu v Evropské unii i na globální úrovni, zvláště v kontextu změny klimatu, která tuto situaci dále zhoršila. Tyto jevy mají škodlivé vedlejší důsledky pro biologickou rozmanitost, kvalitu vody a půdy a zvyšují rizika lesních požárů, jak ukázaly nedávné ničivé požáry v jižní Evropě.

V jihovýchodní Evropě vedly granty ze společné zemědělské politiky k nárůstu spotřeby vody, a proto je nutné podpořit plné pozastavení grantů a zajistit podporu pro hospodaření s vodními zdroji v rámci programů rozvoje venkova. Rovněž trávající růst současné poptávky po biopalivech nás nutí přizpůsobovat produkci a ostatní hospodářské činnosti objemu vody, který je na místní úrovni k dispozici.

Abychom našli řešení těchto problémů, je hlavní prioritou přechod k účinnému využívání vody a úsporám vody. V budoucnosti by měla prováděná opatření zahrnout zavedení poplatků za vodu pro stimulaci racionálního využívání vody, dosažení cílů stanovených v rámcové směrnici o vodě a korelaci s ostatními průmyslovými politikami týkajícími se vody.

25. Řízení arktické oblasti v globalizovaném světě (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je rozprava nad otázkou k ústnímu zodpovězení Komisi, kterou pokládají Diana Wallisová, Bilyana Ilieva Raeva a Johannes Lebech jménem skupiny Aliance liberálů a demokratů pro Evropu o řízení arktické oblasti v globalizovaném světě (O - 0084/2008– B6 - 0467/2008).

Diana Wallis, autorka. – Pane předsedající, Arktida je popisována jako poslední imaginární místo. Pro mnoho lidí je to výjimečné místo. Jsme uprostřed Mezinárodního polárního roku. U příležitosti poslední takovéto připomínkové události vznikla Smlouva o Antarktidě.

Oblast Arktidy je odlišná. Jsou zde společnosti a národy, ale je zde také zaměření na globální změnu klimatu se všemi hrozbami, výzvami a příležitostmi. Už dlouho tvrdím, že bychom měli mít politiku Arktidy, pravděpodobně s využitím mechanismů naší Severní dimenze. Velmi ráda jsem se před měsícem zúčastnila konference v Grónsku na počest našeho pana předsedy, kde jsem byla poprvé obklopena více než tuctem úředníků Komise z různých GŘ. Někdo nyní dostal zprávu, že je to důležité.

Těšíme se na příští sdělení Komise, ale toto usnesení vám, pane komisaři, dodá odvalu prokázat statečnost a ukáže vám, jakou důležitost tato sněmovna dané otázce přisuzuje. Ano, musíme ochránit křehkost životního prostředí Arktidy. Ano, musíme hledat udržitelné způsoby rozvoje zdrojů v Arktidě, konkrétně zdrojů energetických. Ano, musíme zjistit, jak bezpečně využít některé vznikající námořní trasy.

Mohla bych toho říci ještě mnohem více. Jsem vděčná kolegům za jejich spolupráci na tomto velmi důležitém usnesení. Když se náš kontinent vzpamatoval ze studené války, Gorbačov řekl, že Arktida by měla být oblastí mezinárodní mírové spolupráce. Věřím, že naše Unie má povinnost to zaručit jak pro naše arktické národy, tak pro naše arktické sousedy. Tak vzhůru do práce na vašem sdělení.

Vladimír Špidla, člen Komise. – (FR) Pane předsedající, dámy a pánové, k této rozpravě dochází v mimořádně příznivou dobu. Komise ve svém sdělení z října 2007 o integrované námořní politice pro Evropskou unii oznámila, že zájmy Evropské unie v oblasti Arktidy by měly být zrevidovány do konce roku 2008. V současnosti tato revize prochází konečnými úpravami, přičemž vzniká sdělení nazvané „Evropská unie a arktický region“, které se chystáme přijmout v polovině listopadu. Světový význam Arktidy stoupá a Evropská unie je s touto oblastí neoddělitelně spojena. Politika Evropské unie má na Arktidu přímý vliv v oblastech, jako je změna klimatu, energie, doprava a rybolov.

Územně náleží k Arktidě tři členské státy. Námořní a pozemní oblasti tohoto regionu jsou ohrožené a představují základní složky zemského ekosystému. Důsledky změny se v oblasti Arktidy objevují mnohem rychleji a ve větší míře než kdekoli jinde na světě. Od začátku století byla naše vnější činnost ve prospěch severu úspěšně vedena politikou Severní dimenze. V průvodním dokumentu o Severní dimenzi z roku 2006, který vznikl na základě konzultací s Ruskem, Norskem a Islandem, byla Arktida včetně oblasti Barentsova moře označena za klíčovou oblast.

Nicméně politika Severní dimenze byla vždy více zaměřená na Evropu, a zvláště na severozápadní Rusko. V budoucím sdělení, které bude rozsáhlé, bude navrženo, aby Evropská unie hrála v Arktidě dynamičtější a koordinovanější úlohu a že by její činnost měla být strukturována kolem tří hlavních cílů, kterými je chránit a zachovat Arktidu ve spolupráci s místními obyvateli, podporovat udržitelné využití arktických zdrojů a zdokonalit mnohostranné řízení Arktidy.

Změna klimatu je výsledkem planetárního procesu a Evropská unie musí mít při řešení tohoto problému vedoucí roli. Ochrana a zachování životního prostředí budou v tomto sdělení naprostou prioritou, ačkoli by to nemělo nutně vylučovat udržitelné využívání arktických zdrojů.

Komise také plánuje v užší spolupráci se zeměmi tohoto regionu zvýšit náš přínos Arktidě, zejména její vládě, jak je uvedeno v Ilulissatské deklaraci, kterou v květnu roku 2008 přijalo pět arktických států. Vypadá to, že stále ještě neexistují podmínky pro zavedení závazného právního rámce, který by byl vytvořen speciálně pro tuto oblast. Měli bychom využít rozšířeného právního základu ustanoveného Úmluvou OSN o mořském právu a dalšími intervenčními úmluvami.

Přesto jasně vidíme nutnost plně provádět stávající právní rámec a zajistit, aby byl respektován, zpřesňován a přizpůsobován novým skutečnostem. Naším cílem je pomoci zřídit systém založený na spolupráci, která zajistí životaschopnost tohoto regionu, stejně jako svobodu a spravedlnost z hlediska přístupu. Shledali jsme, že je to nezbytné za účelem zlepšení koordinace a poskytování strategičtějšího řízení.

V tomto ohledu představí Komise řadu návrhů, konkrétně navrhuje rozšíření „arktického okna“ politiky Severní dimenze. Chceme, aby sdělení vyvolalo hlubší reflexi různých otázek, jimiž se zabývá a které se týkají položení základů budoucí arktické politiky EU. Sdělení bude podporovat přijetí koordinovanějšího přístupu k Arktidě a navází na něj hlubší úvahy o různých tématech. Mohl by tak vzniknout základ pro globální politiku Evropské unie pro tuto oblast.

Není pochyb o tom, že silnější politika v této oblasti se stane základem budoucích diskusí týkajících se budoucnosti Arktidy, které Evropské unii umožní se na ní již od počátku významně podílet.

Tunne Kelam, jménem skupiny PPE-DE – Pane předsedající, rád bych poděkoval paní Wallisové za zahájení této rozpravy a za usnesení, a to z několika důvodů. Za prvé oblast Arktidy stále postrádá mnohostranné normy a nařízení, zejména námořní doprava se neřídí žádnými mezinárodními bezpečnostními pravidly, což s sebou přinese v blízké budoucnosti vážná rizika.

Za druhé se oblast začala potýkat s dramatickou změnou klimatu, na níž musíme reagovat.

Za třetí oblast Arktidy je ekonomicky čím dál tím zajímavější, protože možná obsahuje zhruba pětinu dosud neobjevených světových zdrojů ropy a zemního plynu. Ve skutečnosti již vznikla konkurence mezi několika zeměmi, které mají zájem o zabezpečení přístupu k těmto zdrojům a jejich kontrolu. Prvním signálem tohoto zájmu je umístění ruské vlajky pod severním pólem v loňském roce.

Proto požadujeme, aby Komise předložila sdělení o oblasti Arktidy, které navrhne témata a pracovní postupy. Zejména se těšíme na to, až Komise zařadí do svého programu energetiku a bezpečnostní politiku arktických regionů.

Evropská unie musí zformovat vlastní arktickou politiku, která bude zahrnovat dvě nám velmi blízké země, a sice Island a Norsko. Arktickými problémy se částečně zabývá Severní dimenze EU, ale ukázalo se, že pro řešení problémů v jejich širokých a důležitých souvislostech je potřebná komplexní arktická politika EU. Na závěr proto navrhuje, aby Komise zahájila mezinárodní jednání za účelem konečného dosažení mezinárodní smlouvy na ochranu Arktidy.

Michel Rocard, jménem skupiny PSE. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, mnozí z nás právě měli to potěšení a slyšeli od vás řadu pozitivních událostí, které dosud nebyly nikdy zmíněny a které se bezpochyby objeví ve sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, na jehož obdržení se těšíme. Nicméně vaše reakce vzbudila dojem, že ne všem je úplně jasné, že se události na sebe poněkud kupí.

Za prvé Mezivládní panel pro změny klimatu se souhlasem vědců, který je nyní již sdílený, oznámil, že Arktida čelí větším hrozbám, než jaké jsme si před čtyřmi nebo pěti lety vůbec dokázali představit. Životní podmínky Inuitů jsou v ohrožení a biologická rozmanitost je v nebezpečí. V ohrožení je také mnoho živočišných druhů včetně ledního medvěda.

Za druhé byly toto léto poprvé za několik tisíciletí splavné arktické mořské cesty splavné z východu i ze západu. To se ještě nikdy předtím nestalo. Také jsme nedávno obdrželi oznámení o ropné skvrně, odplynování a škodách způsobených oleji v Arktidě.

Za třetí nám můj kolega z PPE právě připomněl vztyčení ruské vlajky na severním pólu ruskou ponorkou. Co to mělo znamenat? Rusko si nárokuje rozšíření své námořní zóny včetně celého kontinentálního šelfu. To znamená 38% celé plochy Arktidy. Je to strašná situace, protože je to předehra k militarizaci Arktidy. Jediným způsobem, pane Komisaři, jak zabránit tomuto postupu, který je zkoumán Komisí OSN pro hranice kontinentálního šelfu, je zahájit jednání o mezinárodní ochranné smlouvě. To ještě nikdy nebylo zmíněno.

Díky Grónsku a Dánsku má Evropská unie jednu zemi, která sousedí s oblastí Arktidy, a další dvě země, které patří do jejího území. Máme velmi úzké vztahy s Islandem. Evropská unie má právo požádat – a já doufám, že je to naléhavě nutné jak v zájmu bezpečnosti, tak v zájmu policejního dohledu nad přepravou a ochranou klimatu –, aby se pokračovalo v iniciativách, které by mohly vytvořit nadbytečnou energii.

Potřebujeme začít s jednáním o smlouvě na ochranu Arktidy, jak tomu je v případě Antarktidy. Víím to, neboť jsem byla jedním ze sponzorů těchto jednání. S tímto vědomím proto navrhuji rychlé jednání, protože není času nazbyt. Mělo k tomu dojít ještě před tím, než výbor OSN dokončí posuzování žádosti Ruska.

Danutė Budreikaitė jménem skupiny ALDE. – (LT) Ještě nedávno byla oblast Arktidy předmětem národní bezpečnosti a výzkumu arktických zemí. Dnes se změnou klimatu a táním ledovců se stávají prioritou další aspekty, jako je ochrana životního prostředí, energetické zdroje a lidské zdraví. Naneštěstí se projevuje, že

dominantní jsou ekonomické zájmy, zvláště pokud jde o energetické zdroje nebo o vytyčování nových námořních cest pro obchod a přepravu cestujících. Podle vědeckých údajů Arktida obsahuje 30% neobjevených světových zásob plynu, 20% zásob kapalného zemního plynu a 13% zásob oleje. Nedávno země z arktické oblasti i mnohé jiné daly různými činnostmi a svým panovačným postojem zcela jasně najevo, že chtějí být svrchovanými uživateli arktických zásob. Kromě toho jsou arktické země rozděleny, pokud jde o uplatňování sfér vlivu. Vítám myšlenky obsažené v prohlášení o rozvoji arktické politiky EU včetně ekonomických a ekologických otázek, stejně dobře jako myšlenky týkající se přizpůsobení místních lidí důsledkům změny klimatu. Co se týče energetiky, měla by být otázka arktické oblasti součástí obecné energetické politiky EU. Je nejvyšší čas přejít od slov k činům.

Satu Hassi, jménem skupiny Verts/ALE. – (FI) Pane předsedající, dámy a pánové, chtěl bych velmi poděkovat paní Wallisové a všem ostatním, kteří vznesli tuto otázku. Při pozorování z vesmíru je zřejmé, že planeta Země se otepluje. Dokladem toho je fakt, že led okolo severního pólu v létě čím dál více taje. To by pro nás mělo být varovným signálem pro přijetí přísnějších opatření na ochranu klimatu. Místo toho začal závod o využití arktických zásob ropy a zemního plynu. Tento rozpor je opravdu závažný.

Zoufale potřebujeme mezinárodní dohodu o řízení arktické oblasti. Jejím výchozím bodem a hlavním cílem však musí být zachování celé oblasti, tzn. podobné moratorium, jaké platí pro Antarktidu. Pokud na tání ledovců na severu jednoduše zareagujeme zvýšeným využíváním zásob fosilních paliv, problém změny tím ještě zhoršíme.

Avril Doyle (PPE-DE). – Pane předsedající, Arktida hraje ve světě stále důležitější geo-strategickou roli a my nyní čelíme otevření dosud nepřístupných námořních cest jako přímému důsledku celosvětové změny klimatu.

Nemělo by nás překvapovat, že k oteplování Arktidy dochází mnohem rychlejším tempem a že za posledních sto let se teplota zvýšila o 2°C. V ostatních částech světa oproti tomu vzrostla v průměru o 0,6°C. Tento vysoce nestabilní a křehký ekosystém je vystavován silicím tlaku států lačnících po zdrojích, které chtějí využít jeho potenciál. Bez mnohostranného řízení nebudeme mít žádnou záruku, že budou brát patřičný ohled na uchování životního stylu původních obyvatel nebo na zásadní význam Arktidy jako stabilizující síly světového klimatu.

Arktida je pro stabilitu klimatu klíčová a já budu naléhat na to, aby Komise zajistila, že se to bude plně odrážet v připravovaném sdělení Komise o politice Arktidy, samozřejmě společně se záležitostmi energetické a bezpečnostní politiky.

A podle odstavce 9 našeho usnesení „vzhledem ke svému vlivu na světové klima a k jejímu jedinečnému přírodnímu prostředí, [Arktida] zasluhuje zvláštní pozornost, zatímco EU formuje svůj postoj pro COP 15 Rámcové úmluvy klimatických změn v Kodani v roce 2009“ a my diskutujeme o rámci pro mnohostranné řízení této unikátní oblasti.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Dámy a pánové, Arktida je jedinou oblastí na světě, pro kterou dosud neexistují mnohostranné normy a předpisy. Zájem o tuto oblast, její geopolitický a strategický význam však v poslední době neobvykle roste. V Arktidě vzrostla námořní plavba obchodní i turistická, roste zájem o její nerostné bohatství, dochází ke změnám klimatu s negativními dopady na způsob života domorodých obyvatel i biologické rozmanitosti. Ze všech těchto důvodů by bylo vhodné, aby o Arktidě bylo jednáno na mezinárodní úrovni s cílem vypracovat po vzoru Madridské smlouvy o Antarktidě z roku 1993 podobnou smlouvu na ochranu Arktidy. Mezi členské státy Evropské unie patří tři arktické země a další dvě země jsou součástí společného Evropského hospodářského prostoru. Evropská unie by proto měla hrát v budoucích mezinárodních jednáních o Arktidě hlavní klíčovou roli.

V současné době, jak jsme slyšeli, Evropská komise připravuje sdělení o politice v arktické oblasti. Ve společném návrhu usnesení, který jsme připravili, vyzýváme Komisi, aby se všemi těmito zmíněnými aspekty zabývala. Za nutné považujeme také potřebu vytvořit z Arktidy a Severního ledového oceánu oblast bez vojenských sil a jaderných zbraní tak, jak o tom již mluvila Diana Wallis. A žádáme rovněž Komisi, aby zvážila, zda by k uskutečnění těchto cílů neměla vytvořit specializované oddělení pro arktickou oblast, které by se právě všemi těmito problémy zabývalo.

Richard Seeber, zpravodaj. – (DE) Pane předsedající, jak si všichni uvědomujeme, ačkoli máme nějaké informace o Arktidě, celkově je to stále *terra incognita*, v doslovném významu toho slova, pokud jde o mezinárodní právo. Kolega pan Kelam zmínil nedostatek právních předpisů v námořní dopravě.

Navíc, když vezmeme v úvahu přírodní zdroje, odhaduje se, že 22% světových zásob ropy a zemního plynu je právě v oblasti Arktidy. Pro budoucnost Evropy má ta oblast nesmírný význam. To, že zde pod vedením paní Walisové představujeme toto usnesení, je proto mimořádně důležité.

Nyní je řada na Komisi představit plán, strategii se specifickými cíly a opatřeními. Podle mého názoru právě to stále chybí. Přestože se lidé probudili a začali se problémem zabývat, stále chybí strategická orientace. Nechceme odsud odejít jako druzí nejlepší! Některé země hraničící s oblastí Arktidy, zejména Rusko, se pokoušejí využít fakta a je velmi obtížné podniknout vhodné kroky proti velké mocnosti, jakou Rusko je, když s tím tolik otálíme.

Evropa jako kolektiv nesmí ustupovat členským státům. Tato oblast je v zájmu nás všech a je pro nás nepřijatelné, aby byly některé členské státy zvýhodněny proto, že SZBP nefunguje. Obecný zájem celé Evropy je oproti tomu příliš důležitý.

Proto se znovu obrácím na Komisi, aby co nejdříve představila přesnou a specifickou strategii, abychom ji mohli v Parlamentu prodiskutovat. V sázce je příliš mnoho, než abychom zde mohli váhat.

Vladimír Špidla, člen Komise. – Vážený pane předsedající, dámy a pánové, myslím si, že debata jasně ukázala, že skutečně se jedná o problém prvořadého strategického zájmu, a to ze všech hledisek, z hlediska ochrany životního prostředí i z hledisek geopolitických. Stejně se ukázalo, že z toho důvodu není příliš mnoho času a že jsou jasné důvody k tomu, aby Evropská unie zformulovala svoji politiku. Je ovšem také jasné, že některé návrhy jsou komplikované a že situace obecně v Arktidě z hlediska Evropské unie i z hlediska mezinárodního práva velmi komplikovaná. Uvědomme si například, že nejdůležitější státy, jako je Norsko, Island, Grónsko nebo Ruská federace, nejsou členy Evropské unie a z toho tudíž plyne, že pobřežní a územní práva nelze v naší strategii vůbec uplatňovat v naší strategii.

To ale nic nemění na tom, že je potřeba zformulovat strategii, nic to nemění na tom, že Komise právě na této strategii pracuje, že tato strategie v podobě komunikace bude velmi rychle předložena během následujících několika týdnů. Dámy a pánové, pro nedostatek času, nemám možnost reagovat na všechny vaše poznámky, v každém případě jsem je zaznamenal a v každém případě vstoupí do uvažování Komise. Jak jsem se snažil jenom velmi krátce naznačit, některé otázky jsou mimořádně komplikované a mimořádně komplexní.

Předsedající. – Získal jsem tři návrhy usnesení⁽²⁾ předložené v souladu s čl. 108 odst. 5 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (Článek 142)

András Gyürk (PPE-DE), písemně. – (HU) Severní pól se stal v posledních letech jedním ze symbolů změny klimatu. Tato oblast se může vzhledem ke svým nevyužitým přírodním zdrojům stát velmi brzy epicentrem mezinárodního konfliktu. To je předzvěstí neustálého přehodnocování oblasti a sledování, zda některý stát vyšle jasný signál, že má na dané území nárok.

Přesto, že pouštět se do geografických rozprav o tom, jaké místo má tento region zaujímat, naplní práce Evropského parlamentu, rád bych zdůraznil pár bodů.

Za prvé, pokud jsou zde nějaké nevyřešené otázky, měly by být vyřešeny legálním a diplomatickým způsobem a ne vztyčováním vlajky v dané oblasti. Myslím si, že současné mezinárodní předpisy, i když zdaleka nejsou dokonalé, mohou poskytnout referenční rámec pro řešení problémů diplomatickým způsobem.

Na druhou stranu, s ohledem na zvyšující se evropskou poptávku, mohou nevyužité energetické zdroje severního pólu mohou přispět k zabezpečení evropských dodávek. Potom ale musíme prohlásit, že využívání nesmí narušit biologickou rovnováhu regionu. Za všech okolností musí být brán ohled na životní prostředí. Současné mezinárodní právní předpisy se však dle mého názoru těmito aspekty nezabývají.

Domnívám se, že je důležité zmínit, že využívání zdrojů oblasti severního pólu bude pro Evropu v rámci poskytování veškeré energie pouze doplňkové. Z tohoto důvodu ani existence těchto zdrojů neovlivní širší využití obnovitelných zdrojů energie a pokračující snahy o zlepšení energetické účinnosti.

(2) Viz zápis.

26. Vykročení do boje proti neohlášené práci (krátká rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je zpráva (A6-0365/20 8) Piera Antonia Panzeria jménem Výboru pro zaměstnanost a sociální věci o zintenzivnění boje proti nenahlášené práci (2008/2062(INI)).

Pier Antonio Panzeri, zpravodaj. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, jelikož čas podle všeho docela postoupil, budu velmi stručný.

Samozřejmě děkuji výborům za vyjádření stanoviska a stínovým zpravodajům, s nimiž několik posledních měsíců spolupracujeme. Částečně díky jejich příspěvku jsme byli schopni vypracovat text, který může být podpořen většinou ve Výboru pro zaměstnanost a sociální věci.

Ukázali jsme, že boj proti neohlášené práci je nutno chápat jako problém týkající se všech zemí. Pokud chce Evropa dosáhnout cílů stanovených v Lisabonu, musí se do této bitvy zapojit.

V textu jsou některé odstavce, které byly přijaty a které považuji za rozhodující v tak rozsáhlé otázce, jakou je neohlášená práce. Mluvíme asi o 20% evropského hrubého domácího produktu. To znamená, že je velmi rozšířená ilegální činnost, která nemůže být tolerována, protože velmi narušuje konkurenci mezi společnostmi a oblastmi a v jejímž důsledku je práce méně bezpečná a pracovníci méně zabezpečeni..

Z tohoto důvodu je jen dobře, že na tento problém upozorňujeme, protože je potřeba si více uvědomovat skutečnost, že neúspěch boje proti neohlášené práci pravděpodobně tyto problémy bude nadále způsobovat a současně v blízké budoucnosti nejspíš výrazně oslabí schémata sociálních jistot v Evropě.

Tyto úvahy byly výchozím bodem pro předložení tohoto návrhu Parlamentu. Jak jsem již řekl, ve zprávě jsou klíčové body, které, pokud se k nim Komise také zaváže, by mohly přinést pozitivní výsledky a návrhy, jež považujeme za užitečné. Myslím, že mohu říci, že Evropský parlament již svou troškou přispěl. Nyní je řada na dalších orgánech, aby učinily to, co jim přísluší, abychom mohli v boji proti neohlášené práci dosáhnout daných cílů.

Vladimír Špidla, člen Komise. – (CS) Dámy a pánové, dovoluji, abych v první řadě poděkoval panu zpravodaji a velmi rychle se vyjádřil k několika otázkám, které ve zprávě byly zdůrazněny. Je fakt, že práce „na černo“ je čím dál tím více přeshraničním jevem, a tuto informaci uvedla Komise ve své Zelené knize o pracovním právu. Je tedy nutné se touto otázkou zabývat. Domníváme se, že zřízení skupiny odborníků společně s rozvojem systému výměny informací mezi pracovními inspektoráty v oblasti sociálního zabezpečení jsou významné kroky k „zavedení určité stálé struktury Společenství pro přeshraniční spolupráci“, jak navrhuje bod 53.

Všichni se shodneme na tom, že je zapotřebí vyvinout větší úsilí k řešení problému práce „na černo“, ale myslím si, že obecně nejprůhodnější a nejvíce oprávněné by byly kroky na úrovni členských států. Náš výzkum ukázal, že práce „na černo“ se v různých členských státech projevuje rozdílným způsobem, a proto by se nemělo uvažovat o opatřeních na úrovni Společenství jako o bezprostřední prioritě. Zpráva uvažuje o paktu pro zveřejnění práce „na černo“, v jehož rámci by právní předpisy byly dočasně volnější, což by dalo podnět k regulaci práce „na černo“. Ačkoli se jedná o dobrý nápad, domníváme se, že by jednat měly členské státy společně se sociálními partnery, kteří mimochodem zahrnují práci „na černo“ mezi své prioritní úkoly v celé Evropě. Komise by mohla v rámci svých pravomocí podpořit jejich iniciativu prostřednictvím kampaní financovaných z programu PROGRESS nebo prostřednictvím strukturálních fondů.

Pokud jde o žádost navrhnout rámcový status pro manželky/manžele nebo rodinné příslušníky pomáhající v rodinných firmách, rád připomínám, že Komise nedávno přijala návrh směrnice o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy, kterou se zrušuje směrnice 86/613/EHS a která zajistí pomáhajícím partnerům stejnou úroveň ochrany jako samostatně výdělečně činným pracovníkům.

Komise rovněž v rámci programu PROGRESS pracuje na nástrojích a metodách pro lepší hodnocení a monitoring práce „na černo“ a na identifikaci a výměně osvědčených postupů na úrovni Evropské unie. Více jsme se zaměřili na výměnu osvědčených postupů a doufáme, že tak získáme nezbytné množství zkušeností, abychom mohli co nejdříve navrhnout pilotní nástroj, který by zajímal co nejvíce členských států.

Nebudu se pouštět do detailů, pokud jde o problematiku ilegálního přistěhovalectví a návrh sankcí pro zaměstnavatele nelegálně pobývajících přistěhovalců ze třetích zemí. Bereme na vědomí obavy vyjádřené v této zprávě, pokud jde o nakládání s oběmi takového ilegálního zaměstnání a o úroveň odpovědnosti dodavatelských společností, a zohledníme je při jednáních s Radou. Komise si velmi cení politické podpory

Evropského parlamentu vyjádřené jeho úsilím zrušit přechodná opatření, která omezují volný pohyb pracovníků z nových členských států.

Na závěr bych rád uvedl, že tato nesmírně konstruktivní zpráva dodá Komisi a Radě novou energii k tomu, aby více zviditelnila boj proti práci „na černo“ a zvýšila s tím související ambice

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (Článek 142)

Louis Grech (PSE), písemně. – Neohlášená práce zneužívá pracovníky, narušuje trh práce a poskytuje nespravedlivé konkurenční výhody bezohledným zaměstnavatelům, což vede k nízké úrovni šedé ekonomiky.

Podhoubí problému neohlášené práce nalezneme částečně mezi ilegálními/nepoctivými imigranty v řadě členských států Evropské.

Levná pracovní síla je jako raketa, jejíž rychlost se stále zvyšuje. Lze předpokládat, že se bude zvyšovat, protože ilegální imigranti budou potřebovat peníze a zároveň se budou bát ohlásit zaměstnavatele neplnění své závazky kvůli obavám, že je úřady vypoví ze země. Oceňuji, že některé členské státy přijímají množství opatření, aby zabránily tomuto zjevnému zneužívání práva, ale celkově zpráva o úspěchu v tomto ohledu nebyla příliš působivá. Evropská unie a členské státy potřebují sladit své úsilí a schválit více právních předpisů s ohledem na přijetí závažných represivních opatření proti těm, kteří neplní závazky.

Dostupnost ilegálních pracovníků a rozmach práce na černo, nedbalé právní předpisy, bezohlední zaměstnavatelé, finanční a hospodářská krize a snižující se ziskovost marží, to všechno láká k vykořisťovatelským praktikám.

Ona Juknevičienė (ALDE), písemně. – (LT)Evropská unie má nadále rozsáhlý trh s neohlášenou prací. Vzhledem k volnému pohybu pracovníků v rámci Evropské unie případů neohlášené práce přibývá. Toto je nevýhodné nejen pro lidi pracující na černo, ale také pro finance dané země. Nelegální práce narušuje fungování vnitřního trhu, brání efektivní konkurenci. Lidé, kteří pracují ilegálně, jsou svými zaměstnavateli často využíváni a nemají právo využívat sociální jistoty nebo zdravotnické služby. Takovéto případy jsou běžné zejména v členských státech, které stále využívají přechodná opatření omezující volný pohyb pracovníků z nových členských států. Tato omezení podporují práci na černo, a měla by být proto co nejdříve zrušena.

Je politováníhodné a neodpustitelné, že EU drží své občany jako bezmocná rukojmí této bezúčelné politiky. V rozhovorech s litevskými emigranty pracujícími v zahraničí velmi často zaznívají stížnosti na zaměstnavatele, kteří využívají jejich nedostatečných znalostí místních právních předpisů a nedostatečných jazykových znalostí a za práci jim nezaplatí. Podle mého názoru by EU měla učinit tvrdá, rozhodná opatření, aby se s neohlášenou prací vypořádala. Momentálně mají zaměstnavatelé, kteří využívají neohlášenou práci, malou zodpovědnost. Často vyvážnou jen s nevýznamnými pokutami, které je od dalšího najímání neohlášených pracovníků neodradí.

Sankce s přímým vlivem na ekonomické zájmy zaměstnavatelů, stejně jako pozastavení nebo zrušení jejich obchodních licencí, což jim zabrání těžit z přístupu k fondům EU nebo členských států, by bylo podle mého názoru mnohem efektivnější. Toto by mohlo neohlášenou práci omezit nebo ji dokonce odstranit úplně.

Katalin Lévai (PSE), písemně. – (HU) V průzkumu Eurobarometru provedeném na konci roku 2007 se ukázalo, že 5 % práceschopných cizinců v Evropské unii (19,7 milionů osob z 392,9 milionů obyvatel EU) bylo přijato k ilegální práci. V některých členských státech dosáhla nebo překročila neohlášená práce 20 % HDP. Neohlášená práce trvale přináší negativní hospodářské důsledky pro evropský trh práce a pro zaměstnance i zaměstnavatele je velmi obtížné se z tohoto začarovaného kruhu vymanit.

Pod největším tlakem jsou v tomto ohledu odvětví zemědělství, stavebnictví, údržbářství a hotelové a turistické služby, pro které jsou nejistota a nepříznivé mzdy typické. Z tohoto důvodu nemůže aktualizace pracovních a zaměstnaneckých norem a snaha kontrolovat tento černý trh zůstat na úrovni prázdných hypotéz, ale musí je přijmout za své členské státy. Podle mého názoru by měla Komise navrhnout strategii Evropské unie pro boj s černým trhem a měla by se velkou měrou účastnit činností souvisejících se zaměstnáváním a sociálním dohledem. Členské státy musí uskutečňovat reformy režimů daňového a sociálního zabezpečení, čímž se sníží deprimující daňové zatížení pracovní síly.

Takže domácnosti mohou nakoupit služby za nižší ceny, bude navrženo zavedení poukázek na služby; to by mělo zajistit jak platbu sociálního zabezpečení, tak i platbu daní. Nicméně základní podmínkou pro boj s neohlášenou prací je to, že členské státy otevrou jejich trh práce všem zaměstnancům, částečná omezení v těchto oblastech podporují tvorbu regionálních nerovností stejně jako rozdílnost zásad Evropské unie a evropských metod.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), písemně. – (FI) Pane předsedající, dámy a pánové, rád bych poděkoval panu Panzerimu za jeho skvělou zprávu o efektivnější prevenci neohlášené práce v EU.

Ze zprávy vyplývá, že neohlášená práce představuje v některých členských státech až 20% HDP. Zvláště v těchto zemích, ale i v dalších státech EU, je neohlášená práce problémem místních ekonomik, zároveň však také porušuje práva zaměstnanců na práci v lidských podmínkách.

Evropská unie se zavázala k plnění cíle, jímž je „důstojná práce“ s náležitou agendou, u níž hrozí, že nebude zavedena do praxe, dokud nebude existovat efektivní kontrola a jasný systém pravidel. Špatné pracovní podmínky a absence zaměstnaneckých podmínek pro migrujících pracovníky vytvářejí z neohlášené práce novou formu sociálního otroctví v Evropě.

Neohlášené práci můžeme zabránit metodou cukru a biče. Mělo by být více kontrol umožňujících zakročit v případech možného zneužívání rychleji než dosud. Důležitou roli zde hraje odborové hnutí, které navrhuje, sleduje a podporuje spravedlivé zacházení v pracovním životě. Možností, jak zlepšit povědomí zahraničních zaměstnanců o pravidlech zaměstnávání v každé zemi, jsou vnitrostátní informační kampaně.

Faktem je, že problému neohlášené práce se nezbavíme pouze prostřednictvím nařízení. Všechny země EU i mimo ni musí zajistit spravedlivé zacházení v zaměstnání, slušnou mzdu a odpovídající úroveň sociálního zabezpečení. Lidé musí mít příležitost získat slušné živobytí a využívat základní sociální jistoty bez ohledu na to, ve které zemi žijí.

Rovana Plumb (PSE), písemně. – (RO) Neohlášená práce je fenoménem vyskytujícím se ve všech členských státech EU a je alarmujícím prvkem Evropského hospodářského trhu, neboť se střetává s principy flexikurity.

Boj proti neohlášené práci je podobný zápasu Microsoftu s hackery. Čím jsou naše metody v tomto boji neotřelejší, tím účinnější se stávají podvody zaměstnavatelů. Nejlepším příkladem toho je vznik tzv. šedé práce, kdy zaměstnavatelé raději uzavírají zaměstnanecké dohody za minimální garantované mzdy, přičemž zbytek peněz, který dotváří skutečnou výši mzdy, vyplácejí nelegálně.

V Rumunsku se tento jev stále rozšiřuje a šedá práce v současnosti představuje 20–50 % celkové zaměstnanosti. Alarmující skutečností je to, že na začátku praktikovaly tyto metody jen malé podniky, ale dnes se daním a příspěvkům na sociální pojištění vyhýbají dobře známá jména. To pro zaměstnance znamená velmi malé důchody, které je uvrhnou na pokraj chudoby.

Zdůrazňuji tyto aspekty proto, že budoucí strategie pro boj s neohlášenou prací, jak je zmíněno ve zprávě, musí vzít v úvahu specifickou situaci v každém členském státě. Potřebujeme jednotný evropský přístup a účinnou spolupráci mezi vládními agenturami, pracovními inspektoráty a sociálními partnery.

27. Uplatňování právních předpisů v sociální oblasti vztahujících se na silniční dopravu (krátké přednesení)

Předsedající. – Dalším bodem je zpráva (A6-0357/2008), kterou vypracoval pan Alejandro Cercas jménem Výboru pro zaměstnanost a sociální věci o uplatňování sociálních ustanovení v oblasti silniční dopravy (2008/2062(INI)).

Alejandro Cercas, zpravodaj. – (ES) Pane předsedající, pane komisaři, děkuji vás za vaši přítomnost. Jak víte, v březnu roku 2002 došly Rada a Parlament dohodovacím postupem ke dohodě o směrnici 2002/15/ES, jež stanoví požadavky, které je třeba splnit ve věci pracovní doby osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě, s cílem zlepšit jejich bezpečnost a zdraví, zajistit bezpečnost silničního provozu a harmonizovat podmínky hospodářské soutěže pro všechny podniky. Směrnice zahrnovala všechny druhy práce, nejen řízení, ale také fyzickou práci, kterou tito řidiči někdy vykonávají při nakládání a vykládání či úklidu vozidel.

Dohodovací postup vyřešil největší problém, kterým bylo to, zda by měly být zahrnuty osoby samostatně výdělečně činné, a strany se za podpory Komise shodly, že osoby samostatně výdělečně činné zahrnuty

budou, aby byly jednou provždy ukončeny problémy dvojích právních předpisů, dvojích norem uplatňovaných na samostatně výdělečně činné řidiče a řidiče v postavení zaměstnanců.

Nedostatek společných předpisů vyvolával obrovské problémy: tito samostatně výdělečně činní řidiči pracovali mimořádně dlouho, což způsobovalo problémy v jejich osobním životě i v oblasti bezpečnosti silničního provozu, a také proto, že řidiči vystupovali jako samostatně výdělečně činní a narušovali pravidla spravedlivé hospodářské soutěže.

Proto bylo velkým úspěchem, že byla tato doba dvojích právních předpisů jednou provždy s přiměřeným přechodným obdobím ukončena, a v roce 2002 Komise, Rada a Parlament došly k závěru, že se jednalo o vysoce racionální a logický krok.

Tuto zprávu z vlastního podnětu jsme za podpory Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a Výboru pro dopravu a cestovní ruch vypracovali proto, že se nyní, pane komisaři, zdá, že tento princip, tento závazek Komise, Rady a Parlamentu není tak pevný; zdá se, že existují určité nejednoznačné prvky; zdá se, že existují nejasnosti a vysvětlení, s nimiž nejsme spokojeni.

Komise měla vypracovat zprávu o právních předpisech nutných k zajištění toho, aby tito samostatně výdělečně činní řidiči byli skutečně do působnosti směrnice zahrnuti. Pravda je, že zpráva byla předložena loni, ale bylo v ní přímo uvedené, že je nedostačující, a zatím čekáme na zprávu závěrečnou, což znamená, že nyní, šest měsíců po skončení lhůty stanovené pro integraci, nemáme od Komise žádné zprávy ani iniciativy.

A proto, pane komisaři, s blížícím se datem zařazení samostatně výdělečně činných řidičů (a nejsme si jisti ani nejsme přesvědčeni, že stále existuje ta vůle, která existovala, mluví se o úvahách o přezkumu kritérií) vypracoval Parlament tuto zprávu se dvěma cíli: jako upomínku a jako požadavek.

Je to připomínka závazků, které Rada, Komise a Parlament přijaly vůči pracovníkům, podnikům a všem občanům ohledně ukončení této situace, která je velmi příznivá pro vznik žalob, a požadavek na dodržení slibů. Nenastaly žádné okolnosti, které by změnily příslušné důvody. Potřeba je stále stejná, proto bychom v zájmu zdraví pracovníků, bezpečnosti silničního provozu i dokonalé hospodářské soutěže měli samostatně výdělečně činné řidiče do oblasti působnosti směrnice zahrnout.

Poslední prosba, pane komisaři. Myslím, že je velmi důležité, abyste se na konci tohoto funkčního období nedopustili nedodržení svých závazků. Ekonomické požadavky či části daného odvětví usilující o nadměrné konkurenční výhody by nikdy neměly dostat přednost před potřebami veřejnosti, o kterých mluvím.

Z toho důvodu, a protože je to důležité, pane komisaři, vás chci jménem svých kolegů poslanců vyzvat, abyste nenarušovali rovnováhu a aby byly přislíbené právní předpisy brzy zavedeny.

Vladimír Špidla, člen Komise. – (CS) Dámy a pánové, Evropský parlament dnes projednává provádění a možné způsoby dalšího rozpracovávání směrnice o pracovní době pro mobilní pracovníky v silniční dopravě. Je to zvláštní část právních předpisů, které upravují pracovní dobu pro pracovníky zaměstnané v silniční dopravě, jako jsou řidiči autobusů nebo nákladních vozidel. Směrnice se však nevztahuje na řidiče samostatně výdělečně činné.

Mnoho poslanců si vzpomene, že směrnice byla přijata v roce 2002 po náročném dohodovacím řízení, na jehož základě byla schválena složitá prověřková doložka. Tato doložka stanovuje, že se od 23. března 2009 působnost ustanovení směrnice rozšíří na všechny samostatně výdělečně činné řidiče, a to pokud Komise předloží zprávu týkající se dopadů současného nezařazení samostatně výdělečně činných řidičů a návrh právního předpisu Radě a Evropskému parlamentu týkajícího se samostatně výdělečně činných řidičů.

Zařazení či nezařazení samostatně výdělečně činných řidičů do působnosti směrnice je skutečné dilema, ale jestli dovolíte, také falešný problém. Hlavním cílem Komise při předkládání legislativního návrhu, jenž se zabývá pracovními podmínkami v silniční dopravě, je zajistit vysoký stupeň sociální ochrany, rovnocenné podmínky hospodářské soutěže a zároveň zlepšit bezpečnost na silnicích. Proto považovala Komise za nezbytné zavést zvláštní režim pro mobilní pracovníky v silniční dopravě prostřednictvím zvláštního zákona k obecné směrnici o pracovní době.

Od roku 2002 se však další ustanovení právních předpisů vztahujících se na řidiče velmi změnila, a to k lepšímu. S vaší podporou, a zejména s pomocí pana Markova, byl v roce 2005 přijat soubor nových opatření o dobách řízení, dobách odpočinku a kontrolách.

Zatímco směrnice o pracovní době přijatá v roce 2002 byla původně použitelná pouze na zaměstnané řidiče, pravidla přijatá v roce 2005 se vztahují na všechny řidiče, zaměstnané i samostatně výdělečně činné. Pravidla

se týkají 80 % pracovní doby všech řidičů. Z tohoto důvodu byly oprávněné obavy Parlamentu v této souvislosti během dohodovacího řízení o směrnici o pracovní době z roku 2002 správně vyřešeny. Pokud jde o revizi směrnice o pracovní době z roku 2002, není tajemstvím, že postoje jednotlivých členských států jsou v této otázce velmi odlišné a že toto názorové rozdělení existuje i uvnitř členských států a v rámci odvětví.

Komise uveřejnila svou zprávu týkající se dopadů nezařazení samostatně výdělečně činných řidičů do působnosti směrnice v květnu 2007. Zpráva došla ke dvěma závěrům: zaprvé, že výhody a nevýhody obou možností jsou spíše smíšené, a zadruhé, že s prováděním směrnice nastaly problémy, protože členské státy měly obtíže s jejím prosazováním, a to zejména kvůli falešně samostatně výdělečně činným řidičům, jak jsou v tomto odvětví nazýváni ti řidiči, kteří jsou sice formálně samostatní, ale ve skutečnosti závislí na jedné společnosti a nemohou sami organizovat svou pracovní činnost, jak by si přáli. Jsou sociálně zranitelní a jak jsem uvedl, směrnice se na ně vztahuje již nyní, ale musí se výrazně zlepšit její prosazování.

Komise velmi pečlivě sledovala provádění směrnice do vnitrostátního práva a bylo-li to nutné, zahájila řízení pro porušení povinnosti. Jakmile členské státy implementaci směrnice do vnitrostátního práva zakončily, vykonali jsme důkladnou kontrolu kvality tohoto provedení. To vedlo v mnoha případech k zahájení řízení pro porušení povinnosti.

Komise kromě toho v současnosti provádí posouzení dopadů s cílem vytvořit kompaktní základ pro legislativní návrh, na kterém bude ještě letos pracovat. Bylo by tedy předčasné, aby Komise již nyní zaujíkala postoj k problematice samostatně výdělečně činných řidičů, pokud se otázka týká pouze jejich zařazení do oblasti působnosti směrnice o pracovní době nebo jejich vyloučení z ní.

Jsem potěšen zprávou pana Cercase, a zejména vývojem, ke kterému v otázce prosazování došlo. Ale jak jsem uvedl, Komise má za to, že řešení, které zpráva nabízí, se nezabývá problémem úplného a správného provedení směrnice ve vztahu ke všem pracovníkům, na které se její působnost již dnes vztahuje. A to je to, co doposud děláme a to, o co se budeme snažit v dalším pozměňovacím návrhu.

Předsedající. – Tím je rozprava uzavřena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (článek 142)

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), písemně. – Silniční doprava je v Evropské unii zásadní hospodářskou činností. Dodržování pravidel pro dobu řízení, pracovní dobu a dobu odpočinku jsou základní požadavky pro zajištění bezpečnosti silničního provozu a zdraví a bezpečnosti řidičů a cestujících.

Zvláště vítáme zařazení všech pracovníků v tomto odvětví, včetně řidičů samostatně výdělečně činných, do oblasti působnosti pravidel o pracovní době, jež zaručí rovnou hospodářskou soutěž v tomto odvětví.

Musí být také jasné, že směrnice stanoví minimální požadavky a nesmí za žádných okolností vést k zhoršení příznivějších podmínek, které již v některých členských státech existují.

28. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě, včetně dětské chudoby, v EU (krátké přednesení)

Předsedající. – Dalším bodem je zpráva (A6-0364/2008), kterou vypracovala paní Gabriele Zimmerová jménem Výboru pro zaměstnanost a sociální věci o podpoře sociálního začlenění a boji s chudobou v EU, včetně dětské chudoby (2008/2034(INI)).

Gabriele Zimmer, zpravodajka. – (DE) Pane předsedající, nejprve chci vyjádřit politování nad tím, že ohledně zprávy z vlastního podnětu, kterou mám přednést jménem výboru, není možná ani otevřená rozprava v plénu ani pozměňovací návrhy. Podle mě je nepřijatelné, že poslanci Parlamentu tímto způsobem omezují svá vlastní práva a snižují hodnotu zprávy z vlastního podnětu.

Náš výbor velmi živě debatoval o zprávách, které jsou dnes předkládány, s více než 200 pozměňovacími návrhy, 40 kompromisními pozměňovacími návrhy a dvěma slyšeními pro odborníky a zúčastněné subjekty, to vše v úzké spolupráci s Výborem pro práva žen a rovnost pohlaví. To vše prokazuje míru zájmu poslanců o toto téma.

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci hlasoval naprostou většinou všech skupin pro pokračování rozvoje strategie Evropské unie pro boj s chudobou a sociálním vyloučením a já doufám, že totéž učiní zítra i celé plénium. Výbor jasně říká, že vzhledem k tomu, že 78 milionů lidí, včetně 19 milionů dětí, žije v chudobě, jsou Evropská unie a její členské státy povinny realizovat konkrétní měřitelné cíle na podporu sociálního začleňování a pro boj s chudobou.

Před několika dny Komise navrhla zásady strategie aktivního začleňování, která by měla schválit Evropská rada. Jako výbor tyto návrhy podporujeme v míře, v jaké jsme o nich byli předem informováni. Jdeme však dále a ve své zprávě požadujeme rozvoj celostního přístupu k aktivnímu sociálnímu začlenění.

Jsmo přesvědčeni, že musí být založen na čtyřech pilířích: zaprvé je třeba zabránit poklesu příjmů na úroveň chudoby pomocí minimálních příjmů a minimálních mezd; zadruhé jde o aktivní politiky trhu práce pro lepší pracovní místa a dostatečné příjmy; zatřetí o zlepšený přístup k veřejným službám obecného zájmu a kvalitním službám; začtvrté o zlepšenou účast osob postižených chudobou a vyloučením na rozvoji a provádění této strategie. Kromě toho chceme do všech aspektů této strategie začlenit rovné postavení mužů a žen.

Podle našeho výboru je neuspokojivé, že dokonce ani všechny státy Evropské unie nemají celostátní síť minimálních příjmů. Úroveň minimálních příjmů v mnoha zemích je pod hranicí chudoby EU. Proto požadujeme, aby příjem z minimálních dávek a placené práce nevedl k příjmové chudobě. Vyzýváme Radu, aby dohodla v celé Evropské unii platné cíle pro úroveň minimálních příjmů (ve výši nejméně 60 % mediánu národního příjmu) a minimálních mezd (ve výši nejméně 60 % vnitrostátní průměrné mzdy nebo průměrné mzdy v příslušném odvětví). Členské státy by tyto cíle měly splnit ve stanovené lhůtě v plném souladu zásadou subsidiarity a za použití otevřené metody koordinace.

Výbor ve svých konzultacích k této zprávě věnoval zvláštní pozornost boji proti dětské chudobě. Podle nás jde hlavně o kvalitu života dětí. Naše práce vychází z Úmluvy OSN o právech dítěte, z níž odvozuje politicky integrovaný požadavek na boj proti dětské chudobě.

Upozorňujeme, že dle našeho názoru je přístup ke kvalitním službám zásadním činitelem sociálního začlenění jak dospělých, tak především dětí, zejména dětí ohrožených chudobou. Trváme na tom, aby členské státy nejprve začaly omezením dětské chudoby o 50 % do roku 2012. Dále potvrzujeme usnesení tohoto Parlamentu z ledna letošního roku o boji proti problému dětí žijících na ulici do roku 2015.

Vladimír Špidla, člen Komise. – (CS) Vážený pane předsedo, vážený pane poslanče, vážená paní poslankyně, dovoluji mi, abych se vyjádřil k předložené zprávě. Víte dobře, že v obnovené sociální agendě Komise zformulovala myšlenku boje proti chudobě jakožto integrální součásti sociální agendy a na tuto myšlenku navázalo doporučení o sociálním začleňování. Jsem velmi rád, že zpráva, kterou ve svém vystoupení paní poslankyně představila, konstatovala podporu tomuto doporučení stejně tak jako kladně citovala některé základní přístupy, které v něm jsou zformulovány. Chci konstatovat, že stejně tak jako Komise považuje za mimořádně důležité integrální úsilí o sociální začleňování, ještě ve větší míře se soustřeďuje na otázku dětské chudoby. Chci v této souvislosti upozornit na to, že v mandátu současné Komise se toto téma poprvé objevilo jakožto téma zřetelně formulované, a je to naším závazkem i do budoucnosti, protože je naprosto zřejmé, že jeden z velmi vážných sociologických problémů chudoby je dědičná chudoba, to znamená ta, která přechází z rodiny na děti, a je pro nás mimořádně důležité, abychom tento začarovaný kruh přetrhli.

Dámy a pánové, je zřejmé, že v tomto úsilí Komise může počítat s podporou Parlamentu. Samozřejmě s velkým zájmem očekávám další vývoj předložených dokumentů a předložené zprávy. A je také naprosto zřejmé, že Komise rozhodnutí a stanovisek Parlamentu významně využije v dalším úsilí o sociální začleňování, protože to není záležitost, která by skončila jednou komunikací, a není to taky záležitost, která by se dala vybojovat v krátkém období několika týdnů nebo měsíců.

Předsedající. – Tím je rozprava uzavřena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (článek 142)

Slavi Binev (NI), písemně. – (BG) Pane předsedající, kolegové, chtěl bych vyjádřit svou podporu zprávě, kterou připravila paní Gabriele Zimmerová o podpoře sociálního začlenění a boji s chudobou. Boj proti dětské chudobě je prioritou Evropské unie, existuje však mnoho překážek řádné socializace.

Chtěl bych vás seznámit s bezprecedentním případem z Bulharska, který ukazuje, jak úřady omezují možnost tisíců dětí získat vzdělání a dosáhnout v životě něčeho lepšího. Státní správa podrobuje křesťanské děti ve státních školách náboženské diskriminaci. Při příležitosti muslimského svátku Ramazan Bayram, který kromě islámských zemí není státním svátkem, a za tichého souhlasu bulharského ministerstva školství, školy v oblastech Kardzhali, Razgrad, Targoviště a Šumen na dva dny uzavřely své brány na oslavu muslimského svátku. I přes sekulární povahu bulharského školství byl v uvedených oblastech vyhlášen náboženský školní svátek! Bulharské děti byly nuceny nejít do školy.

Bulharsko je křesťanská země a nemá žádné celostátní předpisy o dodržování muslimských svátků. Jak potom mohly být bulharské státní školy zavřeny a slavit nebulharský náboženský svátek na úkor svých vlastních dětí, tiše a bez vysvětlení? Jistá osoba nebo jisté osoby v Bulharsku mají zjevně zájem o to, aby třídy zůstaly prázdné a aby se plnily turecké mešity.

Bairbre de Brún (GUE/NGL), písemně. – (GA) Politika sociálního začlenění by se měla především zaměřit na právo lidí na důstojný život a měla by lidem zaručit začlenění do společnosti. Proto musí politika sociálního začlenění zajišťovat vyšší příjmu, která by zaručila, že lidé nebudou trpět chudobou a vyloučením.

Tato zpráva podporuje Evropskou komisi v jejím důležitém kroku, který více zviditelní boj proti chudobě a boj za sociální začlenění. Zpráva trvá na tom, aby byla daná strategie posílena vypracováním jasných ukazatelů a konkrétních cílů. Zdůrazňuje, že je nezbytný úplnější přístup k boji proti chudobě, zahrnující celou škálu politik Evropské unie.

Zvláště důležité jsou požadavky, které zpráva vznáší ohledně minimální mzdy a minimálního příjmu, prioritního významu odstranění dětské chudoby a přístupu k veřejným službám pro skupiny ohrožené sociálním vyloučením. Tyto požadavky by měly být doplněny usnadněním sociálního začlenění v oblasti bydlení, vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního vzdělávání i programů podpory příjmu pro jednotlivce a rodiny.

Proinsias De Rossa (PSE), písemně. – Tato zpráva je popisována jako ucelený přístup k odstranění chudoby. S tím, jak nyní globální finanční problémy nadále ničí naše občany i ekonomiky, nebylo nikdy jasnější, že žijeme v propojeném a vzájemně závislém světě.

Politiky přijímané v rámci Unie mají účinky i mimo ni. Proto by problémy mimo Unii měly mít vliv i na politiky uvnitř Unie. Nemůžeme boj proti chudobě v Evropě oddělit od celosvětového boje proti vyloučení.

Dětská práce posiluje chudobu, odsuzuje generaci k nevzdělanosti, špatnému zdraví a předčasné smrti. Děti mají své místo ve škole. Rozvinuté hospodářství nelze vybudovat s nevzdělanými pracovními silami. Pracující děti vylučují z takové práce své rodiče, a tím i možnost bojovat za lepší podmínky. Pracující děti skutečně přispívají k celosvětovému pádu.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), písemně. – (PL) V roce 2005 žilo v Evropské unii 78 milionů lidí (16 %) na hranici chudoby. V současné době každý pátý občan Evropské unie žije ve špatných podmínkách; každý den zhruba 1,8 milionů lidí hledá na noc přístřeší v ubytovnách pro bezdomovce; 10 % osob žije v domácnostech, z nichž nikdo nepracuje; míra dlouhodobé nezaměstnanosti dosahuje 4 %; 15 % zaměstnanců dostává mimořádně nízké mzdy a 8 % zaměstnanců žije v chudobě přesto, že mají zaměstnání. Kromě toho je 19 milionů dětí postiženo chudobou.

Mezi členskými státy Evropské unie existují země, v nichž dosud nebyly zavedeny vhodné systémy státního sociálního zabezpečení.

V této souvislosti stojí návrh přístupu Evropské komise k aktivnímu sociálnímu začlenění za povšimnutí. Politika sociálního začlenění musí zaručovat základní právo všech lidí vést důstojný život a být součástí společnosti a musí také zaručovat integrovaný trh práce, lepší přístup k vysoce kvalitním službám, rovnost mužů a žen a vyloučení diskriminace.

Úroveň sociální pomoci je nyní nižší než úroveň ohrožení chudobou a členské státy by ji měly upravit tak, aby mohla plnit svůj základní cíl – pomoci lidem zbavit se chudoby. Programy sociální ochrany by měly lidem zajišťovat účinnou pomoc a měly by je podporovat při hledání stabilního zaměstnání.

Je třeba okamžitě přijmout opatření na pomoc dětem trpícím celou řadou problémů, dětem z rodin přistěhovalců, zanedbávaným dětem, vykořisťovaným dětem a dětem, které jsou vystaveny násilí.

Louis Grech (PSE), písemně. – Po nedávných, vlastně současných finančních a hospodářských nepokojích a globálních odezvách na ně se domnívám, že je nutné přehodnotit definici a hranice chudoby.

Jsem znepokojen tím, že významná část chudoby není tak zjevná jako před několika desetiletími, bohužel je však stejně skutečná. Současný životní styl pomáhá tuto novou chudobu do značné míry zakrývat.

Kupní síla mnoha domácností je narušována prudkým nárůstem nákladů obecně, zejména pokud jde o potraviny, zdraví a energie. Rodiny s nízkými příjmy, důchodci, nezaměstnaní a ostatní lidé na okraji společnosti jsou ohroženi zranitelností a nutností bojovat za své přežití, protože tyto náklady představují největší část jejich měsíčního rozpočtu.

Výkonnost ekonomik celého světa se pravděpodobně rychle zhorší, protože zřejmě dojde k recesi. To by nevyhnutelně vedlo k nestabilitě ve všech odvětvích hospodářství. Omezení sociálních programů a služeb dále zvětší problém těch, kdo již zažívají zhoršování své kupní síly.

Jsem toho názoru, že Unie a členské státy musí tento problém řešit, aby snížily drastické nerovnosti a utrpení, které skrytá chudoba přináší mnoha občanům Evropské unie.

Livia Járóka (PPE-DE), písemně. – Nutnost odstranění dětské chudoby je v Evropské unii považována za důležité téma. Nejvíce deprivovanou menšinou jsou romské děti, kterým chybí pomoc v oblastech bydlení, zaměstnání, vzdělávání a zdravotní péče.

Kombinace těchto činitelů vede k neblahé situaci, kdy romské děti nemají žádnou budoucnost a kdy jsou Romové a romské děti sociálně vyloučeni, zvláště v případech, kdy romské děti vyrůstají v extrémní chudobě. Tento druh prostředí upírá romským dětem šanci na uplatnění jejich práv, kterou si zaslouhují. Romské děti vyrůstající v chudobě nemají příležitosti, které má většina. Sociální vyloučení a dětská chudoba musejí být zohledňovány při tvorbě politik Evropské unie a členských států, zvláště v oblastech týkajících se aktivního sociálního začlenění.

Současné údaje uvádějí, že zhruba 50 % Romů je negramotných či pologramotných; 30 % dětí ve věku 3 až 10 let trpí závažnou nemocí, jako je tuberkulóza; střední délka života Romů je o 10 let kratší než u většiny obyvatel. Míra sociálního vyloučení Romů v dětství se jejich přechodem do dospělosti násobí. Ve většině evropských měst je 90 % Romů nezaměstnaných a má jen malou naději na to, že v blízké budoucnosti zaměstnání naleznou; tento začarovaný kruh je v zájmu sociální soudržnosti Evropské unie přetřhnout.

Magda Kósáné Kovács (PSE), písemně. – (HU) Základem dobrých životních podmínek našich dětí je zdravé životní prostředí, důstojné bydlení, řádná strava a přístup ke vzdělávání. Název této zprávy je příliš široký na to, aby se mohla řádně zaměřit na postavení dětí. Proto nemůže vyjádřit, ale pouze naznačit míru, do jaké dětská chudoba formuje budoucnost a současnost společnosti.

Zpráva se zabývá tématy začlenění a chudoby komplexním způsobem, někdy z uceleného pohledu, někdy se zaměřuje na rizikové skupiny, jako jsou etnické menšiny, migranti, senioři a osoby se zdravotním postižením, se zvláštním přihlédnutím k postavení žen a dětí. Přirozeně podporuji názor, že zaměstnání je nejdůležitějším nástrojem pro vymanění se z chudoby. Samo o sobě však není zárukou sociálního začlenění či odstranění chudoby.

Ukazuje se, že i mezi zaměstnanými lidmi je mnoho chudých. Příčina tohoto stavu, která ještě zdůrazňuje posláni zprávy, spočívá v nepřiměřených pracovních podmínkách a nerovném systému mezd uplatňovaném na určité znevýhodněné skupiny. Je nešťastné, že tento dokument, který se snaží odrážet různorodost, nenabízí příležitost zabývat se problémy určitých ohrožených skupin. Vzhledem k úsilí autorky a obsahu této zprávy jsem si jista, že evropským orgánům pomůže připravit právní předpisy, které dosáhnou svého účelu a pomohou těm, komu jsou určeny, tedy chudým.

Siiri Oviir (ALDE), písemně. – (ET) Pane předsedající, dámy a pánové. Každý člověk by měl mít rovné právo plně se účastnit života ve společnosti, včetně práva pracovat a být ekonomicky aktivní, mít běžnou životní úroveň a dobré životní podmínky ve společnosti, v níž žije.

Zaměstnanost je nepochybně nejlepším způsobem, jak bránit chudobě a sociálnímu vyloučení. Je však podivnou skutečností, že v Evropské unii dnes žije v chudobě 20 milionů pracujících lidí, z nichž většinu tvoří ženy.

Podle mě musí být vedle řešení problémů chudoby a sociálního vyloučení zranitelné části obyvatelstva věnována v Evropské unii větší pozornost chudobě pracujících lidí, zvláště žen.

Je potřeba provést průzkum politik Evropské unie pro stimulaci trhu práce – abychom lidem nabídli větší sociální ochranu, potřebujeme odrazový můstek pro řádnou, výdělečnou a právně jistou zaměstnanost.

Rovněž jsem toho názoru, že odměna splatná pracovníkům v členských státech (minimální mzda) by měla být spravedlivá a měla by zaručovat jejich příjem, a tím bránit tomu, aby upadli do pastí chudoby.

Vítám cíl EU stanovený ve zprávě, kterým je zajištění odměny ve výši nejméně 60 % příslušné (vnitrostátní, odvětvové atd.) průměrné mzdy, a také skutečnost, že se členské státy shodly na harmonogramu pro dosažení tohoto cíle.

Pouze rovnováha mezi pružností a ochranou může zlepšit zaměstnanost a sociální začlenění.

Rovana Plumb (PSE), písemně. – (RO) Devět let po zahájení koncepce „důstojné práce“ vydělává polovina pracovníků sil planety méně než 2 USD denně. V roce 2007 činila míra zaměstnanosti žen 49 % všech obyvatel, zatímco zaměstnanost mužů činila 74,3 %.

V Rumunsku má jen 15 % celkového počtu všech zaměstnanců důstojná pracovní místa a počet žen, kterým hrozí, že se stanou obětí chudoby, je zhruba o 10 % vyšší než u mužů. Rozdíl mezi mzdami je zjevný, protože muži vydělávají více než ženy ve většině oborů hospodářství, a měsíční rozdíl činí zhruba 1/3 minimální základní mzdy na vnitrostátní úrovni.

Studie, kterou provedla Mezinárodní organizace práce a která byla zveřejněna při příležitosti Mezinárodního dne žen, jasně ukazuje, že Evropa si již nemůže dovolit přehlížet potenciál žen a jejich přístup k trhu práce a k důstojné práci, jako zásadní prvek pro dosažení rovnosti mužů a žen. Přístup k důstojné práci pro všechny občany musí být prioritou politiky zaměstnanost, protože se jedná o základní mechanismus sociálního začlenění a současně jediné udržitelné řešení v boji proti chudobě.

Katrin Saks (PSE), písemně. – (ET) Sociální začlenění a dětská chudoba jsou věci, které musíme brát vážně, a z tohoto hlediska je iniciativa výboru vítána. Přesto bychom se měli ptát, zda jsou naše plány dostatečně ambiciózní. Členské státy by měly v tomto ohledu provést několik důležitých kroků.

Pro omezení sociálního vyloučení potřebujeme nejvíce to, aby lidé měli příjmy dostačující pro živobytí. Měli bychom si uvědomit, že ve většině členských států Evropské unie, v nichž je minimální mzda stanovena, nezajišťuje běžný příjem.

V sociálním vyloučení hraje jistě svou úlohu i snižující se sociální pomoc. Vzhledem k současné hospodářské depresi probíhá velká debata v Estonsku, kde se živě diskutovalo o snižování přídavků na děti v rámci forem vyvážení rozpočtu. Jednotné přídávky na děti si zasluhují všechny děti, a jako takové mají přídávky kromě svého významu sociální pomoci i velký symbolický význam. Jako bývalá ministryně pro obyvatelstvo a současná předsedkyně Estonské ligy pro ochranu dětí jsem s touto problematikou dobře obeznámena a učiním vše, abych zajistila, že tato podpora, ačkoli je nákladná a neefektivní, nebude zrušena.

Vedle podpory příjmů existují i důležité cílené dávky pro zranitelné skupiny, jako jsou senioři, rodiče samoživitelé, domácnosti s mnoha dětmi a osoby se zdravotním postižením. Dávky tohoto druhu by měly pokrývat mimořádné náklady spojené s osobní pomocí a lékařskou a sociální péčí. Dávky, které existují ve Spojeném království v chladných obdobích pro seniory a pomáhají jim zajišťovat topení a bojovat proti energetické chudobě, jsou vynikajícím příkladem toho, co by jiné členské státy včetně Estonska měly následovat.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), písemně. – (RO) Služby silniční dopravy tvoří 1,6 % HDP a poskytují zaměstnání pro 4,5 milionu občanů Evropské unie.

Ekonomika i společnost obecně do velké míry závisejí na efektivitě silniční dopravy, protože 44 % zboží se přepravuje nákladními automobily a 85 % lidí cestuje automobily či autobusy.

Jsem toho názoru, že pro plnění právních požadavků v oblasti sociálních podmínek by členské státy měly investovat do infrastruktury silniční dopravy a přijmout nezbytná opatření, aby zajistily řádnou úroveň investic pro rozvoj infrastruktury silniční dopravy. V této souvislosti by mělo být prioritou budování bezpečných parkovacích ploch.

S cílem odstranit umělé překážky volného pohybu zboží jsem formou pozměňovacího návrhu žádala, aby Komise předložila Evropskému parlamentu zprávu o stavu dopravních kontrol v každém členském státě. S ohledem na to, že existují druhy kontrol, které omezují volný pohyb zboží či osob, jsem žádala Komisi o

přezkum stávajících právních předpisů a o návrh jejich změn, aby se zajistil jednotný systém dopravních kontrol.

29. Pořad jednání příštího zasedání: viz zápis

30. Ukončení zasedání

(Zasedání bylo ukončeno ve 12:25.)